HUGONIS GROTII

Baptizatorum Puerorum

INSTITUTIO;

Alternis Interrogationibus

ET

RESPONSIONIBUS.

Cui adjicitur

Græca ejuſdem Metaphraſis à CHR. WASE Regalis Coll. *Cantab.* unà cum Obſervatiunculis in Græcam Metaphraſin ad calcem appenſis.

Quibus acceſſit

PRAXIS in Græcam Metaphraſin per BARTHOL. BEALE, cum Græcis Teſtimoniis ex Sacra Pagina.

Et Indice Locupletiſſimo.

LONDINI,

Typis *J. Macock*, & proſtant venales apud *Gulielm. Crook*, è Regione S. *Clementis*, extra locum vulgò dictum Temple-Bar, 1668.

LIBRARY OF THE
UNION
THEOLOGICAL SEMINARY,
NEW YORK.

LIBRARY OF THE
UNION
THEOLOGICAL SEMINARY,
NEW YORK.

To his Loving and Beloved Scholars FRANCIS GOLDSMITH of *Grayes-Inne*, Eſquire, many years ſince of Merchant-Taylors School, and CHRISTOPHER WASE of Kings Colledge *Cambridge*, lately at *Eaton*.

YOu remember what you have heard from *Seneca* and me, That the three Graces (thoſe Poetical Goddeſſes of Courteſie and Kindneſs) were painted holding their hands round in a Ring, to ſhew that Benefits ought to run round in a circular endleſs motion. The Moral I deſire to make good: You (in your Ingenuity) will confeſs, that you have received ſomething from me; and therefore, out of your gratitude, refund this; which by the ſame obligation, I return to you, although without your deſire or knowledge. But I preſume upon the old Relation, that you will pardon me this one fault. For the firſt piece, that in Latin, the name of the *Author* will carry it over the world, eſpecially being approved by the moſt grave Cenſors, to be herein moſt orthodox; for what you have added, I dare ſay the great and famous *Hugh* would account it no diſparagement to ſee himſelf march in equipage with two ſuch ſupporters. Neither (I hope) will any that doth but pretend to Religion or Learning, be offended to find them here lovingly meet together, and kindly kiſs each other. This I ſpeak in our Mother-tongue, that all, who do but read it, may know, that even in theſe unhappy times, *ſome* Scholars do ſtill love goodneſs, with their old Maſter, but

Ever aſſured Friend,

Dn. JOANNI HALESIO.

QUo nil *candidiùs*ve, *doctiùs*ve,
Hunc non *pellepidum*, novum libellum
Sed *cultum* simul, & *pium* libellum
(Tersum pumice sed *Tua* meáque)
Mittit.

Summus & *infimus* Clientum

N. G.

ΜΕΤΑΦΡΑ'ΣΤΗ.

Πῶς ταῦθ' Ἑλλήνων παρὰ δέξατο γλῶσσα θέμεθλα,
Κατέχειν Ἑλλὰς ἦδ' ἀληθεῖαν χρεοπρ.
Αὐτὰρ ἀλήθειαν μύνη διαθήκη ὁδηγεῖ.
Πρόσιμιον μαθὼν ὁδὸν μαθήσεαι.

N. T

Add to the English, Greek and Latin Tongues,
To English, Latin, Greek, the Truth belongs.

H. E.

Quem docti pueris viri libellum,
Sinceræ probitatis integrârunt
Felici studio patentiorem;
Ut Græcus, Latialis, Anglicanus,
Ambiret vario trilinguis ore.
Grandis pondere plurimos doceret,
Parvus pondere neminem gravaret
Succinctus PIETATIS institutor:
Sic gratus meritò probat, petitq;

Jo. Langley.

Nov. 4. 1647.

Inclytis

Inclytis admodum Viris D^no *Joh. Smythe*, & D^no *Barthol. Beale*, Armigeris; & inter Amicos ejus in primis observandis.

QVàm ſummè equidem utriſq; vobis devinctus ſum immemor eſſem, & turpitèr ingratus, ſi publicè & palam id profiteri, quamprimùm potero, ullatenùs me puderet. Verumtamen non eo animo hæc prima juvenilis Ætatis Rudimenta vobis offero, quaſi tantorum Virorum Patrocinio digna eſſent, ſed quia indigent, mihiq; alitèr fortè apud nonnullos in opprobrium cederent: Dumq; debitum gratitudinis & obſervantiæ vobis ſoluturus ſum, auctiùs accedit perſolvendum. Miremini forſan cur ego inveſtis admodum Puer, qui tum Amorum, tum Acuminis omnis expers ſim, in Publicum prodirem, *aliiſq; immaturos præcocis ingenii fructus apponerem; Grave crimen agnoſco, veſtrâq; non indignum Cenſurâ, niſi hoc etiam mihi ſimilibus facerem coactius: Non* arrepta, *ſed* impoſita *eſt hæc mihi Anſa ſatis difficilis; mihiq; non aliis hoc Aratrum ſuſtuli: Vobis hoc vel narraſſe ſufficit, quorum Candor ſatis inter omnes percrebuit. Non me latet quanto in Honore apud omnes ferè ſint Græcarum Literarum Fontes, à quibus tum Pallas, tum Minerva, tum Muſæ omnes & Gratiæ* [abſit verbo invidia] *oriuntur; Quiq; tot Philoſophis, & Oratoribus, tot Medicis, Viriſq; inſignibus obſtetricarunt: Hinc Artes & Scientiæ ferè omnes ſua prima acceperunt primordia, ſi non incrementa: Quæ quùm mihi in animum ſubeant, nollem utiq; ut à me Græcarum Literarum honos vel tantillùm minuatur. Dabitis ergo veniam mihi (Viri Graviſſimi) quùm in hanc Provinciam invitus acceſſero, neq; id mihi à vobis vitio vertatur, quod feci virtutis veſtriq; favoris ſtudioſus, Quos humili ſemper obſervantiâ colit, velitque in æternum colere,*

Nepotum veſtrûm indigniſſimus
Barthol. Beale.

Primis

Primis Græcarum Literarum Candidatis.

QUanquàm Imperitiæ meæ satis mihi conscius sum, non tamen usq; adeo imperitus sum, ut existimem tam leve opus ullis fructui futurum, nisi qui Græcas Literas jam primùm sapiunt, sacrosq; hosce Fontes primoribus labris vix attigerint. Quum in Castris Græcorum primùm merui, Literisq; Græcis operam dedi, in Metaphrasin Grotiani Catechismi, à Domino *Wasio* (Viro omni Literaturâ instructissimo) adornatam felicitèr incidi: (Hanc ille Militiam jam recens ab *Ætona*, in gratiam Præceptoris evocatus, militavit:) Ibi verba rebus inveneram in Progressus meos optimè conspirare. Quid multis? Inflammantur mihi Animi, quum in hanc Fabricam tam pulchrè concinnatam oculos conjicio, meq; Artificem fore brevi polliceor, si perelegantem hanc structuram dextrâ manu vel diruere possim: In partes ergo minutissimas, opus usquequaq; splendidum, resolvendum esse judicavi, primaq; à me Fundamenta penitùs eruenda; Quibus ego dum intentus fuero, non mihi fraudi futurum spero, Commilitones Charissimi! si in Syntaxeôs Analysi, vocibusque à prima stirpe deducendis, more antiquo, non semel lusito: Quemadmodum enim Græciæ Populares & incolæ frustra se Αὐτόχθονες esse gloriantur; ita & voces, quæ utplurimùm à Græcia peregrinari debent, si Parentum visendi studio teneantur: Semel itaq; monendi estis, mihi dilectissimi, origines omnes, quæ ab eâdem petuntur lingua, sive Græcas, sive Latinas, nisi in Conjugatis & Derivatis, esse omnino ludicras & otiosas. *Maternæ Linguæ* quæ proprium Genus jactant, non multæ numerantur: Græcia ab Orientalibus primùm culta est, Literisq; instructa: Non hæc peritis, sed imperitis loquor; Quibus solummodo hosce primos Tirocinii mei fructus consecro: Quorum proventui, si quid fortè subministrent, præmium habet laboris exoptatissimum,

Qui

Vobis est Addictissimus,

BARTHOL. BEALE.

In

LIBRARY OF THE UNION SEMINARY

In Clavem *GROTIANI CATECHISMI* Græcis Versibus expressi, à *B. B.* factam.

De Erudito Juvene apud Lectorem φιλέλλην.

QUisquis prima jacit Græcæ fundamina Linguæ,
Hoc juvenis culti non leve munus amet:
Sive senex; dedit hic collata viatica canis:
Sive Puer; pueris idem elementa dedit.
Ne tamen accepto plures ignoret in uno,
Munere de vario pauca monendus erit.
Grotius hæc docuit patrio sacra carmine *Belgas*:
(Qualia *Judæos* Legifer ante Senex)
Jusserat & toto jactatos æquore Cives
Nocte diéq; pios ferre sub astra modos.
Hinc Pax, hinc Pietas, hinc merces certa laborum
Defluet; hinc Nautæ non rude vulgus erit.
Nequicquam dixit, *Batavi* repulêre Magistrum:
Scilicet inter opes non sapuisse vacat.
Mox dedit & *Latio*, quæ gratus ut hauserat *Anglus*,
Hic Patrio; Graio reddidit ille sono.
Sed *Pandionias* rarus petit hospes *Athenas*,
Hellas ad eloquium barbara facta suum est.
Quis numeros, apices, & tot divortia vocum
Prænotet, & toto carmine pandat iter?
Cinnama sunt cortex; pingues opobalsama succi:
Heliadum ramis vitrea gutta cadit.
Sin electra manus terat, aut opobalsama tractet,
Cinnama si rundat, latiùs exit odor.
Autor adest juvenis, doctæ nec tædia Linguæ
Nec Musæ turpem passus adesse situm.
Europen, studiisq; *Asiam* perm ensus, & inter
Quæ jacet immissis Insula sparsa fretis,

Ille regit gressus, & cæca per avia certum
Tironi monstrat ferre, referre pedem.
Me tibi, flos juvenum, carmen persolvere fas est,
Cui cordi pietas, & mea Musa fuit.
Ergo Cecropias adducto pollice ceras,
Et premis arcanis Attica mella favis.
Illa quidem pueris absinthia tetra fuerunt;
At reliquis pueris, Tu Vir es ante diem.
Plurimus en! Lector jam ceu sua carmina novit,
Et tenet ætherio nectare corda satur.
Quid tibi pro meritis optem? Studiosa juventus
Te pariter, per quem me minùs odit, amet.

Christophorus Wasse.

HUGONIS

HUGONIS GROTII

Baptizatorum Puerorum

INSTITUTIO,

Alternis Interrogationibus ET RESPONSIONIBUS.

---

[1]Ἡ τοῦ [2]παιδὸς [3]βαπτιζομένου

Τῶν [2]παίδων [3]βαπτιζομένων

[4]Μυσταγωγία,

[5]Μετ' [6]ἐρωτήσεων καὶ [7]ὑποκρίσεων [8]ἀμοιβαίων.

[9]Παρὰ τῷ

ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΥ ΘΥΑΣΙΩΤΟΥ

[10]Μεταφράσις [11]πρὸς τὴν [12]Ἀναγνώστην,

[11]Εὖ με [14]μεταφράσαι [15]μὴ φαίης· ἓν μεταφράζειν

[16]Ὅσις ταῦτ' [17]ἀναγνὺς ὃν [18]βίον ἓν [19]διάγει.

THE NEW YORK PUBLIC LIBRARY

In Inscriptionem.

[1] Articulus est præpositivus, Nom. casus, Gen. fœm. num. sing. cujus masc. ὁ, neutr. τὸ. Interdum ornatûs tantùm causâ ponitur. Aliquando cum Genitivo, idemq; valet quod θυγάτηρ & κόρη filia; ut Ἑλένη ἡ Διὸς, Helena Jovis filia. Interdum κατ' ἐξοχήν; ut ἡ ᾠδή, ipsa oda, i. e. oda excellentissima.

[3] Παίδων Puerorum, gen. plur. à παῖς filius: à quo fiunt παιδεύω instituo, propriè pueros, παίδευσις vel παιδεία institutio.

[3] Βαπτιζόμενος Baptizatus, Part. præs. τὸ βαπτίζομαι immergor, baptizor; quod fit à βάπτω mergo: quòd olim infantes immergebant aquis: hinc βάπτισμα & βαφὴ Baptisma.

[4] Μυσαγωγία Manuductio sive initiatio in sacris, à μύσης mysta (quod à μύω sacris initio) & ἀγωγὴ ductio (quod ab ἄγω duco) significat etiam Puerorum Institutionem.

[5] Μετὰ sequente consonante (sed μετ' sequente vocali cum spiritu leni) cum Genitivo Poetis atque Oratoribus (Cum) significat, atque cum Dat. frequenter Poeticè pro cum, in, usurpatur.

[6] Ἐρώτησις Interrogatio, ἐρώτημα, ἀπόκρισις, secund. Decl. Contract. ut πόλις. Apud Antesig. pag. 36. ver. 19. fit ab ἐρωτάω Interrogo, à cujus secund. person. præt. pass. ἠρώτησαι, sublato augmento atque αι converso in ις, fit ἐρώτησις. Ubi discipulus scisciatur, Doctor verò respondet, dicitur Λόγος κατ' ἀπόκρισιν ἢ ὑπόκρισιν.

[7] Ἀπόκρισις ἡ, Antitheton est τῇ ἐρωτήσει, estq; Responsio: fit ab ἀποκρίνομαι separor; item rejicio, sed frequentèr neutraliter respondeo: fit à 2. pers. præt. pass. sicut ἐρώτησις.

[8] Ἀμοιβαῖος, i. e. καλλήλος mutuus, alternus: fit ab ἀμείβω vel ἀμείβομαι (activa significatione) permuto, alterno, vices sermonis reddo, i. e. respondeo, responsum do. Sæpe sic ab Hom. usurpatur.

[9] Παρὰ (Poeticè παρ' per Apocopen, per Ectasin παραὶ) præpos. est, & cum variis casibus juncta, varia significat; nam cum Gen. à loco motum, & Per significat, ut παρ' ἐμοῦ per me; sed cum Accus. contra ad locum motum significat.

[10] Μεταφράσης Interpres, Translator: formatur à μεταφράζω in aliud orationis genus sive in aliam formam muto, in aliam orationem alius linguæ transfero, interpretor: à cujus 3. pers. præt. pass. μετατέτραπται, sublato augmento & mutato αι in ης, fit μεταφράσης.

[11] Πρὸς, Præp. cum Gen. juncta, jurandi nota est, ut πρὸς θεῶν per deos; cum Accus. Ad significat, ut hìc, μεταφράσης πρὸς τὰ ἀναγνώστην.

[12] Ἀναγνώστης Lector, Qui aliorum scripta perlegit: fit ab ἀναγινώσκω lego; à cujus 3. pers. præt. pass. fit sicut μεταφράσης.

[13] Εὖ, καλῶς, ὀρθῶς, Benè, rectè, facilè, felicitèr, commodè: fit

ſit ab ἐὺς, & Pleonaſmo ἐοὸς, pro quo dicitur ἠὺς bonus.

[14] Μεταφράσαι, Infin. Aor. 1. (duplicato σ Poeticè) τὸ μεταφράζω interpretor, ſup.

[15] Μὴ, Particula Indicativis modis juncta; idem quod ἢ ſignificat: jungitur & hæc particula Optativo, ut μὴ γένοιτο; necnon Subjunctivo, ut μὴ ἔπῃς.

[16] Ὅστις, ἥτις, ὅτι, Gen. ὅτινος, &c. Quis, Quiſnam, Qui, Quicunque: componitur ex ὅς qui & τίς.

[17] Ἀναγνὺς Legens, aor. 2. act. part. τὸ ἀναγινώσκω lego, ſup.

[18] Βίος, ζωὴ, vitam ſignificat, etiamq; res ad vitam neceſſarias, ſive materiam quâ vita humana ſuſtinetur; Vita & Victus in noto carmine,

Βίος βίᾳ δεδμῆται ἀκ ἔστιν βίος,

Vita victu carens eſt planè βίος ἀβίωτος, Vita minimè vitalis. Huic opponuntur θάνατος, μοῖρα, ἢ τὸ βίᾳ τελευτὴ, καλάλυσις. Sed hîc notanda eſt differentia inter βίος vita, & βιὸς arcus: Illud accentum habet in penultima, hoc in ultima.

[a] Ὅν, Pronomen Poſſeſſivum 3. perſonæ: ὅς, ἥ, ὅν, per Poeticam Aphæreſin pro ἑὸς, ἑὴ, (Ionic.) ἑόν.

[19] Βίον διάγει, Vitam degit: 3. ſing. præſ. Indic. act. τὸ διάγω trajicio, traduco, quod à διὰ & ἄγω componitur, ut Latin. Dego.

---

1 SCis mi nate! ſacro quondam te flumine lotum?
Iſtud recordor ſæpe narratum, pater.
Sciſne etiam ritus tali quis voce notetur?
Perfudit artus purus undarum liquor.
5 Quis fuit ille autem ſacrum qui tale peregit?
Præco ſupernæ legis, interpres Dei.
Quis locus antiquo vidit te more piatum?
Gens pia ſacratis quem celebrat cœtibus.
Quod ſonuit carmen? quæ nomina dicta lavacro?
10 Summi Parentis, Filiiq; & Spiritûs.

---

1 Τέκνον ἐμῦ! ἱερᾷ ποτ' ἐν ῥοῇ σε λελουμένον οἶδα;
Πολλάκις ἀκούσας τοῦτο μέμνημαι, πάτερ.
Οἶδά τε κἀ τί τέλος μυηθέντι τοι εἶεν;
Ἀγγέλου ἐκλύσθην ὑδάτων ῥοιῆς ἅλμας.

5 Τίς δ' ἄρ' ἐὼν ἱερὸν τόσον ἄγχι κόσμον ἔοργε;
Κήρυξ ὑπερτάτης νόμε, μύστης Θεῦ.
Τίς σε τόπῳ θεσμῷ κεκαθαρμένον εἰ δὲ παλαιῷ;
Ἐκκλησιάζῃ θελόσεβὴς λεὼς ἵνα.
Τίς δ' ἐπαοιδὴ ἔλεω; Τίνῳ ἔλυσεν ἔνομα λύθρον;
10 Παθὸς τε, χ' υἱῦ, Πνεύματός τε παναγίε.

Teſtimonia Sacra.

[1] Math. 28. 19. Πορευθέντες ἐν μαθητεύσατε πάντα τὰ ἔθνη, βαπτίζοντες αὐτοὺς.

[2] 2 Cor. 5. 20. Ὑπὲρ Χριστοῦ ἐν πρεσβεύομεν ὡς τοῦ Θεοῦ παρακαλοῦντος δι' ἡμῶν.

[3] Math. 28. 19. Εἰς τὸ ὄνομα τοῦ πατρὸς, καὶ τοῦ υἱοῦ, καὶ τοῦ ἁγίου πνεύματος.

Sectio prima.

1 Τέκνον, ν, τὸ. Proles tam parvula quàm adulta, tam animalium quàm hominum; Puer, filius: 3. Declin. ſimplic. ut ξύλον. Fit autem à τίκτω pario, hinc τέκνον, idem quod τέκνον.

Ἐγὼ, Atticè ἔγωγε, Doricè ἐγών, Gen. ἐμοῦ, per Aphæreſin μοῦ, Ego, Pronomen Primitivum primæ perſonæ. Ponitur Genitivus Primitivi loco Poſſeſſivi, ὁ πατὴρ ἡμῶν Pater noſter. Græcæ Grammaticæ Rudimenta, pag. 131. Inde ἐμὸς meus, τὸ ἐμὸν, & τὰ ἐμὰ res meæ.

Ἱερὸς, ὰ, ὸν, ὅσιος, ἅγιος, ſanctus, ſacroſanctus. χλιῶες ἱεροὶ ſacri anſeres. Interdum cum Gen. ut κύκνος ἱερὸς δοὺ τοῦ Ἀπόλλωνος Cygnus ſacer eſt Apollini. Martinius ab ἵεμαι Cupio, derivari vult; quia (inquit) ſacra appetenda ſunt. Hinc ἱερεὺς Sacerdos, ἱέρεια, & ἱερεύω Sacrifico. Huic opponuntur ἀνίερος, βέβηλος, Profanus.

Πηγὴ, ῆς, ἡ, 2. declin. ſim. ut μοῦσα, τιμὴ, Camden. Idem ſignificat quod πίδαξ fons, ſcatebra; cum quo eandem originem habet, viz. à πηδάω ſalio, ſalto.

Λελυμένος Lotus, perf. paſſ. part. τοῦ λούω vel λόομαι Lavo. Propriè

Propriè dici traditur de corpore, ſicut νίπτω de manibus, πλύνω de pannis. Abhinc derivatur λεκάνη Pelvis, Λοῦτρον Lavacrum, λοετρὸν ipſa aqua in quâ abluti ſumus.

Οἶδα Nôſti, ab εἴδω ſcio, εἴσομαι, præt. med. οἶδα, ſecunda perſona οἶδας, Æolicè οἴδασθα, deinde per Syncopen οἶστα, ut Hebraicè יָדַע Eſt & in fut. ἴσομαι ſemoto ε, ſed futurum εἰδήσω formatur ab εἰδέω video, cujus præt. εἴδηκα.

2 Πολλάκις, θαμινὰ, Multoties, ſæpe (huic antitheton ὀλιγάκις paucies, rarò.) Inter Adverbia Quantitatis locum habet. Poetæ per Æolicam Apocopen τὸ σ dicunt πολλάκι. Fit à πολὺς multus, & legitur cum Gen. apud Xen. πολλάκις τοῦ μηνὸς ſæpe in menſe.

Ακούσας, aor. 1. part. act. τοῦ ἀκούω audio, ἀκούσω, ἤκουκα. Quod, ſi Martinii ſententiam ſequamur, ab ἀκὴ acies derivatur: inquit enim acutus eſt audiendi ſenſus. Cum Gen. conſtruitur Perſonæ, ut ἀκούοντες βασιλῆος: cum Accuſ. rei, ut ἀκούω φωνήν τινος: etiam cum præpoſit. ut τοῦτο ἀκούω παρά σου.

Οὗτος, αὕτη, τοῦτο, hic, hæc, hoc, Pron. demonſtrativum.

Μέμνημαι, 1. perſ. præt. perf. τοῦ μνάομαι, μνήσομαι, memini, memoro, commemoro, mentionem facio. Cum Gen. conſtruitur, ut μνήσασθε παιδὸς filii mentionem facere: Interdum additur περὶ, ut μνήσασθε περὶ μοῦ mentionem facere mei. Pro Infinitivo crebrius uſurpatur Participium conſentiens plerunque cum Nominativo verbi præcedentis, potiſſimùm poſt Verba ſentiendi, cognoſcendi, recordandi, &c. ut μέμνημαι ποιήσας memini feciſſe. Gr. Gr. Rud. pag. 179, 180. Sic μέμνημαι ἀκούσας.

Πατὴρ, Gen. πατέρος, contractè πατρὸς. Idem ſignificat γονεὺς Parens, Pater. Hinc πατρὶς Patria. Incertum eſt hujus Etymon; alii deductum eſſe à σπείρω ſemino, ut dicatur σπατὴρ quaſi σπατὴρ, tradiderunt; alii à τηρέω, quaſi παῖδας τηρῶντα. Certiſſimum autem Etymon eſt à Syriaco Ἀββᾶ, per Aphæreſin τοῦ Ἀβ, & Paragogen τοῦ τὴρ, ut & in Μήτηρ ab Εμμᾶ. Cætera ſunt umbrarum ſomnia.

3 Τε Conjunctio Copulativa Enclitica; plerumq; ponitur ſequente καὶ, frequentèr etiam otioſa eſt.

Τίς ὁ καὶ ἡ, καὶ τὸ τί, Interrogativ. Quis, quæ, quid; ſed τὶς, τινὸς Indefinit. & ſignificat aliquis, quidam.

Πέλει, 3. perſ. præſ. τοῦ πέλω ſum, Verbum in præſenti tantum Indic. & particip. itemq; in præt. imper. uſitatum ſignificat ſum, & Poeticè ſumitur pro εἰμὶ.

Μυστήριον Mysterium, arcanum ad aliqua ſacra pertinens, res arcana & paucis cognita, neque communicanda niſi Initiatis: Fit à μυέομαι ſacris initior, inſtituor doctrina quæ ad res ſacras pertinet, & generaliter doceor, inſtituor: hoc autem à μύω claudo, quoniam τοῖς μύσαις neceſſe eſt μύειν τὸ στόμα: hinc μυστικὸς myſticus.

Ὅ,τι Quod, ὅστις, ἥτις, ὅ,τι, Relativum, cum diſtinctione ad differentiam Adverbii ὅτι Poeticè pro ὅτι quòd, i. e. quia, ne alterum pro altero ſumatur.

Τοι, Dictio Enclitica quæ Adverbiis vel Conjunctionibus cohæret: Interdum ornamentum eſt tantùm, ut πάντοτε: hìc τοι eſt Pronomen pro σοὶ.

Εἶπον, aor. 2. Indic. τῦ ἔπω dico, quod nunc præſenti non uſurpatur; aor. 1. εἶπα, Poeticè ἔειπα: ἔπω verò aſpero cum ſpiritu, operor, ago, tracto.

4 Ἁγνὸς, ἡ, ὸν. καθαρὸς, ἁγεσ]ὸς, Purus, ſincerus, pudicus, caſtus: elegantèr cum Genitiv. ut ἁγνὸς γάμων purus à nuptiis: ab ἀγάζω, inde ἀγανὸς, à quo per Syncopen ἁγνὸς, quaſi ſcriptum eſſet cum ſpiritu leni: Alii ab ἅγος veneratio, res veneratione digna (quod ab ἄζω veneror) deduci volunt, abhinc ἁγνῶς purè, ἁγνεύω caſtus ſum.

Ἐκλύσθην, aor. 1. paſſ. à κλύζω abluo, κλύσω, κα, σμαι, inde κλύσμα & κλύσις ipſa actio abluendi, κλυστὴρ id quo alvus eluitur, medicamenti genus liquidum.

Ὕδωρ, Gen. ὕδα]ος, Aqua, pro quo apud Poetas occurrit ὕδατος & ὕδος, derivatur ab ὕω pluo, per Epentheſin literæ δ: Apud Medicos dicitur de aquâ intercute.

Ῥοὴ, Doricè ῥοιὴ, fluentum, 2. Dec. ſim. propriè dicitur de aqua, metaphoricè de verbis: fit à ῥέω fluo, ῥεύσω, ἔρρυκα. Diſſyllabæ enim ſex in έω fut. formant in εύσω (viz.) θέω, νέω, πνέω, πλέω, ῥέω, χέω. Gr. Gr. Rud. pag. 57. Hinc ῥεῦμα fluentum.

Δέμας, τὸ, indeclinabile, Corpus. De Etymologia lis eſt apud Grammaticos: Euſtath. vult à δέμω extruo deduci, quaſi domicilium animæ: Alii malunt à δέω ligo; corpus enim eſt animæ δεσμὸς ſive vinculum. Idem valet σῶμα, niſi quòd δέμας corpus animatum, σῶμα inanimatum apud Hom. ſignificet.

5 Ἄρα, Collectiv. & Illativ. in poſteriore ratiocinationis parte poſitum, Devar. frequenter otioſum eſt apud Poetas: Budæus etiam in prosâ aliquando vacare docet. Interdum ſignificat utiq; ſed ἆρα an, utrum; ἀρὰ verò preces, imprecatio, noxa.

Aliquando

Aliquando Poetæ loco ἄρα utuntur ἄρ, & ῥά per Aphæresin & Apocopen τῆς α.

Ἰών, Ionicè pro ὤν, part. præs. ab εἰμὶ sum; ἰὼν verò (ab εἶμι eo) vadens.

Τόσσος, Poeticum pro τόσος tantus; cui respondet ὅσσος quantus, ab ὅσος, Poeticè ἕσσος, quantus.

Κατὰ κόσμον Ritè, aptè, ordine, ἀπὸ ῥήματος τοῦ κοσμέω hìc sumitur: fit à κόσμος ordo, à κομῶ significante ἐπιμελοῦμαι, significat & mundus ab ordine.

Ἔεργε fecit, peregit, 3. sing. præt. med. à ῥέζω facio, sacrifico, fut. ῥέξω, inde pass. ῥέζομαι fio, in præt. med. ἔρεγα, & per Metathesin ἔοργα, ας, ε.

6 Κήρυξ, υκος, ὁ, Præco. Est & piscis Latinè Buccinum vel Murex; item avis. Eustath. à γῆρυς vox derivari vult: alii malunt à κεκλόω clamo, βοάω: abhinc fiunt κήρυγμα Præconium, quod à Præcone edicitur, κηρύσσω vel κηρύττω prædico, præconio, pronuncio.

Ὑπέρτατος, per Syncopen ὕπατος, summus, supremus, Gradus superlativus Præpositionis ὑπὲρ: apud Græcos enim comparantur & Præpositiones. Compar. est ὑπέρτερος superior. Comparantur Περὶ, ὑπὲρ, ὑπὸ. Vide Gr. Gr. Rud. p. 33.

Νόμος, υ, ὁ. Θεσμὸς, Lex; τὸ νόμιμον idem: dicitur νόμος ἀπὸ τῆς νέμειν à tribuendo, quòd hujus beneficio suum unicuiq, tribuitur: vel à νέμω administro, quòd omnia administret vel jubendo vel vetando: abhinc νομίζω lege sancio, moribus instituo, νόμισμα mos receptus, ἄνομος illegitimus, ἔννομος legitimus.

Μύστης, ὁ, Qui sacris initiatur, qui ad sacrorum arcana admissus est, à μύω sacris initio, sup.

Θεὸς, οῦ, ὁ, Deus, Θεὰ, ἡ, Dea dicitur, σὺν θεῷ fauente Deo, Deo duce, Dei instinctu, contra ἄνευ θεοῦ. Fit ut alii volunt à θέω curro, quòd Veteres Planetas qui mundum circumvolitant deos nominabant: alii malunt à δέω metuo, quòd Deus formidabilis est: potius verò fit à θεάω intueor, quòd omnia intuetur: hinc θεῖος divinus.

7 Τόπος, υ, ὁ, Locus, pro opportunitate καιρός. Medicis est morbi locus: In oratione etiam dicitur Argumentum vel Thema quod tractatur. Ignoratur hujus Etymon: abhinc fit τοπικὸς Localis.

Θεσμὸς, οῦ, ὁ, Lex, Consuetudo, νόμος; significat etiam strues lignorum: fit à τίθημι pono; θεσμοὶ enim sunt leges

 positæ

positæ & consuetudine diuturna confirmatæ: abhinc ἀθεσμ⊖ legis expers, ἀθεσμία iniquitas, ἔνθεσμ⊖ legitimus. Occurrit etiam pluraliter & Neutrum apud Poetas, ut Musæus—θεσμὰ θεάων.

Κεκαθαρμέν⊖ Purgatus, κεκαθαεισμέν⊖, part. præt. pass. τῦ καθαίρω purgo, αρῶ, αρκα. construitur cum duplici Accusativo, ut Φοῖβε κελαινεφὲς αἷμα κάθηρεν ἑλθὼν ἐκβελέων Σαρπήδονα· ex κατὰ & αἴρω tollo, derivatur; purgatio enim sordes tollit: abhinc καθαρὸς purus, κάθαρμα purgamentum.

Εἶδε vidit, Poeticè ἴδε, 3. sing. aor. 2. τῦ εἴδω video, oculis percipio, etiam scio, sup.

Παλαιὸς, ἀρχαῖ⊖, vetus, antiquus, ut παλαιὸς γέρων; sed παλαιὰ sine adjectione pro παλαιὰ διαθήκη sumitur: fit ab Adverbio πάλαι olim, quondam, Compar. παλαιότερ⊖ vetustior, pro quò interdum παλαίτερ⊖, superlativ. παλαιότατ⊖ vetustissimus.

8 Ἐκκλησάζει Conventum celebrat, 3. sing. præs. Indicat. activ. τῦ ἐκκλησάζω concionor, quod ab ἐκκλησία cœtus, concio; quod fit à 2. pers. sing. præt. pass. τῦ ἐκκαλέω evoco, έσω, ab ἐκ & καλέω voco, έσω, κα, κέκαλημαι, έσαι, per Syncopen κέκλησαι, unde κλῆσις vocatio, & compositum ἐκκλησία, mutato ις in ια. hoc autem à voce Chald. קל kal vox.

Θεοσεβὴς Pius, εὐσεβὴς, εὐλαβὴς, θεοσεβὴς, pro quo Ionicè θεοσεβὴς: fit à θεὸς Deus, & σέβομαι colo, quasi dicas, Dei cultor; contra, ἀσεβὴς qui Deum non veneratur, impius, irreligiosus: hinc εὐσεβέω veneror.

Λαὸς, ῦ, δῆμ⊖, Populus: fit à λᾶας Lapis, Gen. λάα⊖, Crasi λᾶς, λᾶ⊖, unde λαὸς populus (ut à Gen. μάρτυρ⊖ fit ὁ μάρτυρ⊖) fingunt enim Poetæ post Cataclysmum homines iterum ex lapidibus projectis procreatos: simpliciùs tamen qui derivant λεὼν à לְאוֹם populus. Attici loco λαὸς legunt λεὼς, ut νεὼς pro ναὸς.

Ἵνα ut, Conjunctio causalis: si autem adjungimus τι, ut ἵνατί, significat interrogativè: frequenter etiam apud Poetas pro Adverbio loci ponitur, ut abhinc planè appareat.

9 Ἐπαοιδὴ, apud Poetas frequentèr pro ἐπωδὴ usurpatur; significat Incantatio, Carmen: fit ab ἐπαείδω, Poeticè & in prosa ἐπάδω, quod fit ab ὀπὴ & ἀείδω, Poeticè pro ᾄδω cano; quod ab εἴδω scio.

Ἦεν Erat (subaudi φραζομένη editum) 3. sing. imperfect. Indic.

Indic. τῦ εἰμὶ ſum, Poeticè pro ἦ vel ἦν cum circumflex. ſicq; ab ἦ 3. ſing. imperfect. Indic. verbi εἶμι eo, diſtinguatur.

Ἤκλυεν Audivit, 3. ſing. aor. 2. Indic. activ. τῦ κλύω audio, ἀκέω, πωθάνομαι. In conſtructione cum Gen. invenitur, Il. Hom. α. κλῦθί μευ ἀργυρότοξ &c. & cum Accuſ. ut βοὴν ἔκλυον, Euripid. abhinc fit κλυτὸς, cujus vox audita eſt; cui opponitur ἄκλυτ☉, cujus vox non auditur.

Ὄνομα, Poeticè ἔνομα, Æolicè ὄννυμα, Nomen, κατ' ὄνομα nominatim, τῷ ὀνόματι nomine. Quidam hoc παρὰ τὸ νέμειν ſicut νόμ☉ deduxêre; alii à juvando, quaſi ὀνέομα dicatur: abhinc fiunt ἐπώνυμ☉ qui cognominatus eſt, συνώνυμ☉ idem ſignificans, ἀντώνυμ☉ reſpondens nomini ſuo; cui opponitur ἀδώνυμ☉ non reſpondens ſuo nomini. Sed hic notandum eſt, quòd in iis quæ componuntur ab ὄνομα, prius ο vertitur in ω, & alterum in υ, ut ex verbis præeuntibus appareat.

Λοῦτρον Lavacrum, ſive aqua ſordida in qua lavit aliquis.

ιο Χ', ob ſequentem vocalem aſperam Doricè ponitur pro κ vel καὶ, ſæpe pro κε vel κεν.

Υἱὸς, Atticè υἱὸς, Filius, natus: hìc autem ſumitur pro ſecunda Trinitatis perſona. Euſtath. hoc ab ὕω deducit, διὰ τὸ ἀσπερματικὸν ὑγρότητα: ſed potius fit à φύω gigno, quia υἱοὶ vel filii à parentibus φύονται gignuntur.

Πνεῦμα, ατ☉, τὸ, Flamen, flatus, plerunq; ventorum; ſed hìc ſumitur pro divino & cœleſti illo ſpiritu qui & tertia Trinitatis perſona nominatur: fit à πνέω & Poeticè πνείω, fut. πνεύσω, ſpiro, flo: abhinc πνευματικὸς ſpiritualis, πνευματικῶς ſpiritualitèr.

Παναγι☉ Omnino ſanctus, & purus: fit à πᾶς, πᾶσα, πᾶν, omnis, & ἅγι☉ ſanctus; quod alii deducunt ab ἄγ☉ ſacram rem ſignificante; alii verò ab α privativa particula & γῆ, quaſi à rebus terrenis ſegregatus: abhinc ἁγιότης ſanctitas.

Tiéſne Deos igitur tingendi ritus adorat?
Quin noſter *unus*, neſcit *æqualem*, Deus.
At quibus indiciis agnoſcitur iſta poteſtas?
Sermo, loquentem: *mundus*, auctorem docet.
Quid Deus eſt tenta brevibus mihi dicere verbis?
Mens recta, ſimplex, perpes, immutabilis.
Cur Deus hic unus *ternâ* tibi voce notatur?
Papyrus illum ſacra ſic noſci jubet.

Quæ

Quæ ratio ſuadet *tres* ut credantur in *uno*?
20 Diſtat carenti fine quod fines habet.

Τίνεκα τρεῖς βάπτισμα θεὸς ἔσαβε σίβεσθαι;
[1] Θεὸς μὲν εἷς ἡμίτερος· οὐκ ἴσα τυχών.
Τὸν δ' ἰσοθὲν Βασιλῆα τί μοι σημῆον ἐλέγχει;
[2] Λόγος λαλοῦντα, [3] κόσμος ἐργάτην λέγει.
15 Τίς δ' ὁ θεὸς πέλεται, βραχέως κατάλεξον ὀείζων;
[4] Νοῦς ὀρθὸς, ἁπλοῦς, αἰδὼς, [5] καὶ μετάβολος.
Τίπτε θεὸν φωνῆς τριοσσὸς ἕνα τοῦτον ἔδειξας;
[6] Οὕτως πέφηνεν ἐν θεοπνεύστοις γραφῆς.
Ἦ ῥα λόγος πείθῃ τρεῖς ἓν ἐνὶ πιστεύθηναι;
20 Πείρας λαχόνι μὴ λαχὸν διαζαλεῖ.

Teſtimonia Sacra.

[1] Deut. 6. 4. Ἄκουε Ἰσραὴλ, Κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν Κύριος εἷς ἐστι. 1 Cor. 8. 14. Καὶ οἴδεις θεὸς ἕτερος εἰ μὴ εἷς.

[2] Eph. 6. 17. Καὶ τὴν μάχαιραν τοῦ πνεύματος ὅ ἐστι ῥῆμα θεοῦ.

[3] Rom. 1. 20. Τὰ γὰρ ἀόρατα αὐτοῦ ἀπὸ κτίσεως κόσμου τοῖς ποιήμασι νοούμενα καθορᾶται, ἥτε ἀΐδιος αὐτοῦ δύναμις καὶ θειότης εἰς τὸ εἶναι αὐτοὺς ἀναπολογήτους.

[4] Math. 19. 17. Οὐδεὶς ἀγαθὸς εἰ μὴ εἷς ὁ θεός.

[5] Joh. 4. 24. Πνεῦμα ὁ θεὸς, καὶ τοὺς προσκυνοῦντας αὐτὸν ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ δεῖ προσκυνεῖν. 2 Cor. 3. 17. Ὁ δὲ Κύριος τὸ πνεῦμά ἐστιν. Jaco. 1. 17. Παρ' ᾧ οὐκ ἔνι παραλλαγὴ ἢ τροπῆς ἀποσκίασμα. Pſal. 102. 26, 27. Αὐτοὶ ἀπολοῦνται, σὺ δὲ διαμένεις· καὶ πάντες ὡς ἱμάτιον παλαιωθήσονται, καὶ ὡσεὶ περιβόλαιον ἑλίξεις αὐτοὺς καὶ ἀλλαγήσονται. 27. Σὺ δὲ ὁ αὐτὸς εἶ, καὶ τὰ ἔτη σου οὐκ ἐκλείψουσιν. 1 Sam. 15. 29. Καὶ οὐκ ἀποστρέψει οὐδὲ μετανοήσει, ὅτι οὐκ ὡς ἄνθρωπός ἐστι τοῦ μετανοῆσαι αὐτόν.

[6] 1 Johan. 5. 7. Καὶ τρεῖς εἰσιν οἱ μαρτυροῦντες ἐν τῷ οὐρανῷ, ὁ Πατὴρ, ὁ Λόγος, καὶ τὸ ἅγιον Πνεῦμα. Math. 28. 19. 2 Cor. 13. 14. Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ ἡ ἀγάπη τοῦ θεοῦ, καὶ ἡ κοινωνία τοῦ ἁγίου Πνεύματος μετὰ πάντων ὑμῶν. Ἀμήν.

Sectio

Sectio ſecunda.

11 Τ῎ενεκα & τ῎ενεκεν (factum ex τοῦ ἕνεκα pro τούτου ἕνεκα) Quapropter, idcirco, quamobrem: ex ἕνεκα causâ, gratiâ; quod cum Gen. conſtruitur, ut ἕνεκα τούτου & ἕνεκα τῶν θείων.

Τρεῖς Tres, Plurale communis generis, inter Numeralia Cardinalia locum habet. Ordinalia ſunt quæ ad interrogationem πόσος quotus aptè reſpondent, ut τρίτος tertius. Ex his manant Dialia ἐφήμερα quæ reſpondent ad quæſtionem ποσταῖος quoto die, ut τριταῖος tertio die. Gr. Gr. Rud. pag. 29.

Βάπτισμα Baptiſma: à βαπτίζω, quod à βάπτω mergo, ſup.

Εἴωθε Conſuevit, 3. ſing. præt. med. τοῦ ἔθω conſuesco, ſoleo, præt. med. εἴωθα, Pleonaſmo τοῦ ω. Gr. Gr. Rud. pag. 82. Fit ab ἔθος mos, conſuetudo, à quo etiam ἐθίζω aſſuefacio, & contra ἀπεθίζω deſuefacio.

Σέβεσθε, Infin. τοῦ σέβομαι colo: hinc σεβάσμιος venerandus.

12 Εἷς, μιὰ, ἕν, Unus, una, unum, ex Numeralibus Cardinalibus: abhinc fiunt ἑνόω aduno, & ἕνωσις adunatio, & ἑνότης unitas.

῾Ημέτερος, pro quo apud Poetas ἧμος, pro quo ſcribitur Dor. ἁμὸς noſter: fit ab ἐγὼ, Gen. ἐμοῦ, à quo ἐμὸς meus.

῎Ισα τυχόν. ἴσα, Gen. [à verbo τυγχάνω regitur] τοῦ ἴσος vel ἴσου; Poet. ἔϊσος, Par, æqualis: abhinc ἴσως æqualiter, item, fortè (cui opponitur ἀνίσως inæqualiter) ἰσότης æqualitas, ἰσόω adæquo, ἰσάκις pariter.

Τυχὼν Conſecutus, aor. 2. part. verbi τυγχάνω ſum, etiam aſſequor, conſequor, fut. τεύξομαι (quaſi à τεύχω) item τυχήσω (quaſi à τυχέω) unde præt. τετύχηκα. In hac poſtrema ſignificatione cum Gen. conſtruitur, ut abhinc appareat: Interdum cum Accuſativo, vide Gr. Gr. Rud. pag. 148. In priori cum Nom.

13 Βασιλεὺς Rex, ἄναξ, 3. Declin. Contract. à βάσις baſis ſive fundamentum, & λεὼς Atticè pro λαὸς populus, formatur: abhinc βασιλεύω regno, & βασιλεία Regnum.

Σημεῖον Signum, nota, τεκμήριον, ὑπόδειγμα: fit ἀπὸ τοῦ σῆμα quod idem valet; à quo etiam fiunt σημαίνω ſignum do, ſignifico, & σημειώδης ſignificans, σημειόω noto.

῾Ελέγχω Arguo, argumentis probo, ut ἔργα ἢ χεῖρας ἐλέγχει opera

opera verò manus arguunt: abhinc ἔλεγχος argumentum, ἐλεγκτικῶς refutantis more.

14 Λόγος Sermo, etiam ratio: à λέγω lego, colligo, doceo, quod etiam dico, loquor significat: abhinc ἀναλέγω colligo, ἐκλέγω eligo, ἄλογος irrationalis, brutus.

Λαλέων, contractè λαλῶν, part. præs. act. τοῦ λαλέω loquor; sed plerumq; ponitur pro temerè loqui: abhinc λάλος loquax, Compar. λαλίστερος loquacior, Super. λαλίστατος loquacissimus. τὸ λαλέω opponitur σιγάω taceo.

Ἐργάτης Operarius, ἐργασὴς; construitur interdum cum Gen. ut ἐργάτης τῆς τέχνης Artifex: fit ab ἔργον opus, quod ex præt. med. ἔοργα originem habere videtur: abhinc derivantur ἐργάζομαι operor, ἐργασία operatio, cum aliis non paucis.

15 Βραχέως Brevitèr, paucis verbis, idem διὰ βραχέων ἐν βραχέων, quibus opponitur διὰ πλειόνων pluribus verbis: adverbium est, fitq; à βραχέων Gen. plur. τοῦ βραχὺς brevis, mutatò ν in ς.

Καταλεξον Dic, Imper. aor. 1. τοῦ καταλέγω adscribo, conscribo; quod ex κατὰ & λέγω dico, sup.

Ὁρίζων Definiens, Part. præs. act. τοῦ ὁρίζω definio, ίσω, quod ab ὅρος finis, terminus; à quo ὅρισμα terminus, ὁρισμὸς definitio, ὁριστικὸς finitivus, & contra ἀόριστος infinitus.

16 Νοῦς, contractè pro νόος, Mens, animus, φρὴν; significat etiam prudentiam & sententiam, ut κατὰ νοῦν ex sententia mentis. Eust. vult à νέομαι significante πορεύομαι hoc derivari, quòd nihil celerius mente moveatur; idem sonat רוּץ moveri: abhinc νοέω cogito, νόημα cogitatio, νοήμων prudens, μετανοέω pœniteo, μετάνοια pœnitentia.

Ὀρθὸς, ὴ, ὸν, Rectus, εὐθὺς; significat etiam metaphoricè sincerus, æquus. Ignoratur hujus Etymon: abhinc ὀρθῶς rectè, ὀρθότης rectitudo, ὀρθόω erigo.

Ἁπλοῦς, contractè pro ἁπλόος, Simplex (cui opponitur διπλόος duplex) etiam ἁπλοῦς ἀνὴρ vir candidus, ingenuus. Eust. originem ab α significante μόνωσιν, i. e. solitudinem, & πέλω sum, habere credit, quasi dicas ἄπελος. Sed hìc notanda est differentia inter ἁπλόος simplex & ἄπλοος navigatione carens, quæ in punctuatione tantùm constat.

Ἀΐδιος Æternus, sempiternus, ut ἀΐδιος δόξα gloria immortalis; etiam τὸ ἀΐδιον substantivè pro æternitate; idem valet ἀίδιος: fit ab ἀεὶ semper, pro quo Poetæ αἰεὶ & αἰὲν utuntur; à quo etiam fiunt ἀϊδίως in perpetuum, & ἀϊδιότης æternitas.

Καμε-

Καμετάβολος, contractè pro κἀμεταβόλος, Et immutabilis, ἀμεταβλητος, ἀμετάθετος: verbum est decompositum ex α privativa particula, μετὰ & βάλλω, à quo μεταβολὴ mutatio, & μεταβολεὺς qui merces mercibus aut pecunia commutat.

17 Τίπτε, Poeticè & per Syncopen pro τίποτε, Cur: fit à πότε quando, quod ab ὅτε idem, pro quo Poet. ὄπτε, Dor. ὄκκα.

Φωνὴ, ῆς, ἡ, Vox, rumor, sonus. Quidam qui in exploratione verborum Etymologiæ versantur, dictum esse φωνὴ quasi φῶς τῆ νῆ tradiderunt; ab ἀφάω dico deduxêre: abhinc φωνέω vocem emitto, & φώνησις vocis emissio, σύμφωνος unanimus.

Τειὸς, Atticè τρεῖς, Ternus, triplex & tertius: fit à τρεῖς tres.

Ἕνα, Accus. τὸν εἷς unus, sup.

Δείκνυμι, vel δεικνύω, fut. δείξω, aor. 1. ἔδειξα, ας, ostendo, monstro: à quo fiunt δεῖγμα documentum, δεῖξις argumentum, δείκτης demonstrator, δεικτικῶς demonstrativè, παράδειγμα exemplum.

18 Οὕτως (sequente vocali) οὕτω (sequente consonante) Ad hunc modum, ita: fit ab ὅτος hic, à quo etiam τωτάκι hic. Sed ταὐτότης identitas, non est ab ὅτος vel τοῦτο hoc, sed ab ὁ αὐτὸς idem, τὸ αὐτὸ, unde ταὐτὸ.

Πέφηνεν, 3. sing. præt. med. ✠ φαίνω appareo, φανῶ, πέφαγκα, in præt. præd. πέφηνα, ας, ε. significat etiam activè ostendo: fit à φάω luceo: abhinc φαντάζω ostendo, φάντασμα spectrum, visum quod oculos nostros deludit.

Θεόπνευστος, ὁ ὑπὸ Θεοῦ ἢ θεόθεν πνεόμενος, à Deo vel divinitùs inspiratus: fit à 3. sing. præt. pass. πέπνευσται τὸ πνέω πνεύσω, πέπνευκα, πέπνευμαι, πεπνεύσομαι, πέπνευσαι· à quo, sublato augmento, & conversò αι in ας, & præfixo θεὸς, fit θεόπνευστος, ut à πέπεμπται fit θεόπεμπτος, à Deo vel divinitùs missus.

Γραφὴ, ῆς, ἡ. Συγγραφὴ, Scriptio, scriptura; item pictura, accusatio: fit ὑπὸ ✠ γράφω scribo, ἔγραφα (quod à γράφω significante ξύω) à γράφω autem fit γράμμα litera, γραφεὺς pictor, γραφεῖον penicillus.

19 Ἦ, Interrogativum Adv. Circumflexum, An? Ἦ Disjunctiva Conjunctio, vel Oxytona.

Πείθει Suadet, 3. sing. præs. act. ✠ πείθω persuadeo, σω, κα præt. med. πέποιθα (ubi ει præs. in præt. med. in οι vertitur) à quo fit πεποίθησις persuasio; πίστις etiam fides, & πιστεύω credo, à πείθω derivantur; item πιστὸς fide dignus, fidelis, πιστόω fidem exigo.

Ἐν & ἐνὶ, Poeticè pro ἐν In.

Πιςωθῆναι, Infin. aor. 1. paſſ. ☞ πιςόω credo, πιςώσω, πεπίςωκα· quod à πείθω perſuadeo, originem ſuam habere creditur, ſup.

20 Πέρας, ατος, Terminus, meta, ὅρος, ὅριον· exponitur etiam ἐπιῤῥημαλικῶς pro tandem, denique: abhinc περατόω finio, περαίνω idem, ἄπειρος infinitus, terminum non habens, immenſus.

Λαχὼν, όντος, aor. 2. part. act. ☞ λαγχάνω ſortior, conſequor, fut. λήξομαι, λαξόμαι & κληρώσομαι, perf. εἴληχα & λέλογχα, aor. 2. ἔλαχον, particip. λαχὼν· hoc autem fit à λήχω, mutato ω in άνω, correpta penultima, & γ poſt eam aſſumpto. Gr. Gr. Rudim. pag. 87. Verba ſortiendi Genitivo vel Accuſativo junguntur, Gr. Gr. Rud. pag. 148. ut ἔλαχε ☞ ἡμικλήρου ſortitus eſt hæreditatem ex ſemiſſe. Demoſth. τῶν πρώτων ἔδραν ὁ θεὸς ἔλαχε primam ſedem Deus ſortitus eſt. Ariſt.

Διαστάω Diſto: abhinc διάστημα interſtitium, intervallum, διαστάν interjecto ſpatio, & contra ἀδιαστάτως ſine intervallo: hoc autem ex διὰ & ἵστημι ſto. διὰ in compoſitione dis ſignificat, & hoc pro diverſo.

Artificis nuſquámne ſui ſpectatur imago?
Sol, lux, calórq; *trina* ſunt, *unum* tamen.
Nil hominum natura jubet nos tale tueri?
Vigere, ſapere, velle in *uno* ſunt *tria*.
Súntne *pares* genitor natúſq; & ſpiritus inſons?
Commune regnum eſt, unus æternus vigor.
Quid proprium ſummo fas eſt aſcribere Patri?
Quod capit ab ipſo quicquid eſt exordium.
Quid Deus ante ſui fecit primordia mundi?
Ut nil ſit extrà ſufficit numen ſibi.

Οὔ ποθι δ' ἀςράπτει λαμπρὸν Παντέχνου εἰκών;
Τρί' ὅδιν ἀλλ' ἓν ἥλιος, φῶς, θερμότης.
Ἦ ἐν ἓς' ἀθρῆσαι ϗ ἐν ἀνθρώπῳ παρόμοιον;
Αὔξειν, φρονεῖν τε, ϗ θέλειν, ἐνὸς τέλα.
Ἦ Παῖδι, ϗ Υἱῷ, ϗ Πνεύματι μοῖρα μάλ' ἴση;
Ξύγκοινος ἀρχὴ, πάρχρονον ξυνὸν κράτος.

Τῷ

Τ᾽ λίσκ τί ἧ ἓς ἴδιον Παῖδὸς ἔχειν ὀείζειν;
[2] Ἀρχὼ δίδωσι πᾶσιν ὧν ἀρχὴ πέλει.
Πεῖν καββαλέμψαι κόσμον, τίν Θ ἔμμελεν αὐτῷ;
30 [3] Κἂν μηδὲν ἔξω, μὴν Θ αὐτάρκης Θεός.

Teſtimonia Sacra.

[1] Johan. 5. 17,18,19,20,21,22. Ὁ Πατήρ μκ ἕως ἄρτι ἐργάζεται κἀγὼ ἐργάζομαι. [18] Διὰ τῦτο ὖν μᾶλλον ἐζήτκν αὐτὸν οἱ Ἰυδαῖοι κτκεῖναι, ὅτι ὐ μόνον ἔλυε τὸ Σάββατον, ἀλλὰ ἰδιον Πατέρα ἴδιον ἔλεγε τὸν Θεὸν, ἴσον ἑαυτὸν ποιῶν τῷ Θεῷ, &c. Johan. 10. 30. Ἐγὼ κ ὁ Πατὴρ ἕν ἐσμεν.

[2] 1 Cor. 8 6. Ἀλλ᾽ ἡμῖν εἷς Θεὸς ὁ Πατὴρ ἐξ ὗ τὰ πάντα.

[3] Johan. 17. 5. Νῦν δόξασόν με σὺ Πάτερ παρὰ σεαυτῷ τῇ δόξῃ ᾗ εἶχον πρὸ τ τ κόσμον εἶναι παρὰ σοί.

Sectio tertia.

21 Οὔπω Nondum: ex ὔ & πω Enclit. pro ὔπω corrector Editio ſubſtituit Οὔ ποθι δ᾽ ἀστράπτει. Οὔ ποθι nuſquam, ab ὔ & ποθι Encl.

Ἀστράπτει, 3. ſing. præſ. indic. act. Τ ἀστράπτω fulguro, fulgeo, mico. ἀστράπτει Ζεὺς fulgurat aer. ἀστράπτειν ſecundum Euſtath. videtur fieri παρὰ τὸ ἀστέρας ἰδπτειν, i. e. ἀστεροειδῆς θεὰ πέμπειν emittere fulgorem inſtar aſtri: abhinc ἀστραπὴ fulgor. Sunt tamen qui ἀστραπὴ factum dicunt à στεροπὴ idem: hoc autem παρὰ τὸ στερεῖν τὸν ὤπας Τ ὁρᾶν, quod oculos viſu ſpoliat: vel παρὰ τὸ ἀναστρέφειν ποιεῖν τὸν ὤπας, quod avertere cogat oculos.

Λαμπρὸς, ᾶ, ὸν, Splendidus. ἀγλαὸς, φαεινὸς. etiam magnificus, illuſtris: abhinc λαμπρῶς ſplendidè, λαμπρότης ſplendor: ſed λαμπρὸς fit à λάμπω luceo, ſplendeo, quaſi λίαν φῶ· abhinc λάμπις ſplendor, λαμπὰς fax fulgens, λαμπὰς lampas, quæ manifeſtè fit ex לַפִּיד fax, tæda, lampas; unde conſtat vice verſâ λάμπω ab hac radice ortam.

Παντέκτων, ονος, ὁ, Omnium artifex: fit ex πᾶν & τέκτων Faber, ſed plerumq; Faber Lignarius; quod à τεύχω fabricor, ſtruo,

ſtruo, originem habet; à quo etiam τεκτὴρ fabricator, τέκτων fabricatus.

Εἰκὼν, όνος, ἡ, Imago, effigies; pro quo etiam εἰκώ uſurpatur apud Ariſtoph. derivatur ab ἔοικω ſimilis ſum, etiam cedo, indulgeo, non reſiſto; à quo etiam ἐοικὼς ſimilis, ἐοικότως ſimiliter, εἰκάζω aſſimilo.

22 Ἥλιος, ὁ, Sol; pro quo per parentheſin τὸ ε & verſo ſpiritu ἠέλιος· alii deducunt ab ἑλίσσω circumago, quòd circa mundum circumagitur: nonnulli ab ἕλη calor, ut ſit quaſi ἕλιος· alii à ἅλς· alii ab ἅλς mare, quòd ex mari ortum habere videatur.

Φάος, τὸ, Lumen, contractè φῶς· ſed φῶς, φωτὸς, ὁ, apud Veteres erat vir, homo: fit à Poetico φάω luceo, ſplendeo, dico, occido.

Θέρω, fut. θερῶ, Æolicè θέρσω, Calefacio; item medeor, ſano: abhinc θερμὸς calidus (ut θερμὰ λόεσα Thermæ, ſed θέρμος lupinus) hinc etiam θερμῶς calidè, θερμότης calor.

23 Ἀθῆσαι, Infin. aor. 1. act. ἀθρέω video, cerno: fit ſecundum alios à θεωρῶ, per Syncopen præfixo α epitatico; vel ut alii malunt à ϝρῶ cerno, præfixo α & ϝ verſo in θ· verè fit ex Chald. תרא perluſtrare in Aphel.

Ἄνθρωπος, ου, ὁ, Homo. Plato putat ἄνθρωπος dici, quaſi ἀναθρῶν ἃ ὄπωπε contemplans quæ vidit: Alii quaſi ἄνω ῥέπων ſurſum vergens: Alii ab ἄνω ſupra, ἀθρέω aſpicio, & ὤψ vultus.

Παρόμοιος, Poeticè παρομοῖος, non abſimilis, prope ſimilis: fit ex παρὰ & ὅμοιος ſimilis, quod Atticè ponitur pro ὁμὸς, idem à quo ὁμόω unio, ὁμαδὸν ſummatim.

24 Αὔξειν, Infin. præſ. act. ϝ ἀέξω vel αὔξω augeo, creſco, αὐξήσω, Poeticè ἀέξήσω, ηὔξηκα, ηὐξημαι Euſtath. ab ἔχω, ἕξω pro ἐσέχω, ἀέξω, contractè ἄξω, deducit, & addit υ Pleonaſmo Æolico: abhinc αὔξησις augmentum, αὐξάνω idem quod αὔξω.

Φρενῆν, Infin. præſ. act. ϝ φρενέω, quaſi φρενέω, ſapio, etiam faveo, ut φρονῶ τὰ σὰ faveo tibi: fit à φρὴν, ἐνὸς mens, idem quod νῆς, διάνοια.

Θέλω Volo, ἐθέλω. Tempora à θελέω ſumit: abhinc ἐθελημῶς voluntariè, ἐθελημὸς voluntarius, contra ἀνεθελητὸς involuntarius, θέλημα voluntas.

25 Μοῖρα, idem quod μέρος, Pars, etiam locus ſecundum Viger. item pro θάνατος mors, fatum ſumitur: fit à præt. med. μέμορα ϝ μοίρω (mutato ε in ο) divido, partior, μερίζω. ἐν

μοίρᾳ

μοίρᾳ μεζάλῃ, ἢ ἐν μέρει ἄγειν τι, ἢ τιθέναι, ἢ ἔχειν, i. e. magni momenti loco aliquid habere; ἐν μοίρᾳ τινὸς τάττειν, æstimare: abhinc ἄμοιρος expers, cum Gen.

Μάλ' (Compar. μᾶλλον, Superl. μάλιστα) sequente vocali per Apostrophum, μάλα sequente consonante; significat Valdè, admodùm, multùm.

26 Ξύνοιν Communis: fit ex ξυὼ Atticè pro συὼ, & κοινὸς Communis, tralatitius, etiam profanus, pro quo Atticè ξυνὸς: huic opponitur ἴδιος proprius: abhinc κοινωνία communio, κοινόω communico.

Ἀρχὴ, ῆς, ἡ, Principatus, dominium, aliquando principium, τλῶ ἀρχλῶ, τὸ καθ' ἀρχὰς initio, Adverbialiter & interdum ἀρχλῶ sine artic. Viger. p. 27. Etymol. aliqui petunt ab ἄει & ἔχω· ἄει autem est vocula epitatica, & ἔχω possideo: inde ἀρχαῖος antiquus; quia quo propior res est initio rerum omnium, eo antiquior.

Πάρχρον pro παράχρονον, idem quod ὑπέρχρονος, omne tempus exuperans, & consequentèr æternus: fit à χρόνος tempus, temporis spatium; inde χρονίζω inveteraſco, longo tempore duro, χρονία vetustas, τὰ χρονικὰ libri in quibus annotantur quo tempore quicquid evenerit. Κρόνος autem Saturnus.

Ξυνὲν Unum, Compositum ex ἓς & συὼ Att. ξυὼ· hisce duabus vocibus intima notatur unio: convenit cum Substant. κοσμος.

Κράτος, εος, τὸ, Robur, vigor, item victoria, κράτος καλαλήσασθαι victoriam comparare: à quo & πᾶν fit παντοκράτωρ omnipotens, παντων κρατέων, solius Dei Epitheton; & inde κρατερὸς validus, viribus potens, per Metathesin κάρτερος & κάρτιστος, fortior, issimus, non rarò apud Hom.

27 Ὕπατος Summus, supremus, altissimus, Superlat. τὸ ὕψι altè, ὑψοῦ, quod ab ὕψος altitudo: hoc autem ab ὄπλομαι, ut sit ἀπ' ἔ ὄπιν ὀρᾶν, unde patet prospectus: hinc ὑψόω extollo.

Ἴδιος Proprius, peculiaris, sui generis; nam ab ἰδέα deducitur: abhinc ἰδιότης proprietas, ἰδίως peculiaritèr, ἰδίᾳ privatim, dat. adverbialitèr.

28 Δίδωσι Dat, 3. sing. præs. act. τὸ δίδωμι dono, δώσω, δέδωκα.

29 Πρὶν, Adverbium temporis, Antequam, priusquam; frequentèr jungitur cum particulis ἂν, δὴ, γὲ, μὴ, & ἢ, ut πρὶν ἂν priusquam, πρὶν δὴ donec, &c. etiam omnibus modis nisi Imperat. jungitur, sed elegantius cum Infinit. ut hìc.

Καββαλλέμβρα pro καταβαλλέμβρα· τ enim Præpositionis

κατὰ quando α finali deperdito præponitur Consonantibus, ante aspiratas φ, χ, mutatur in π, κ, ante β in β, ut hìc: κατβαλλέμεναι etiam pro κατβαλεῖν, Dores enim loco ειν, έμεναι utuntur: fit ex κατὰ & βάλλω jacio, pono.

Ἔμμελεν αὐτῷ Curæ erat illi, præt. imperf. sive aor. 2. Poeticè Verbi Impersonalis μέλει curæ est, pro ἔμελε duplicato μ' abhinc fiunt μελετάω curo, μελέτη cura, ἀμελὴς negligens, ἀμέλεια negligentia, μεταμέλεια pœnitentia.

30 Μηδεὶς, μηδεμία, ἕν, Nullus, nulla, um; item nihil: fit ex μηδὲ & εἷς unus, ne unus.

Ἔξω Extra; at ἔξω cum spiritu aspero est fut. τὸ ἕχω habeo. Construitur cum Gen. ut ἔξω λόγου extra propositum, cum artic. οἱ, ut οἱ ἔξω externi, cum τὰ externa significat: fit ex Præpos. ἐκ vel ἐξ ex, ἐ, ex quo ἐκτὸς extra.

Μοῦνος, Poeticè pro μόνος, Solus, unicus, item singularis; μόνον adverbialitèr pro solummodo sumitur, μόνως idem: abhinc μόναχος Monachus, quòd per se & ab aliis segregatus vivit.

Αὐτάρκης Sibi sufficiens, etiam contentus sorte sua: abhinc αὐταρκῶς sufficientèr: fit ab αὐτὸς ipse & ἀρκέω sufficio, propulso, opitulor.

Ede mihi cœptis fuerit quæ rebus origo?
Cœlum, solúmque fecit ex nihilo Deus.
Materiam duplicem quæ distinxêre figuræ?
Herba, arbor, aqua, lux, sidera, animantes, humus.
35 Quo genus humanum lucem conspexit ab ortu?
Terrestre corpus, mens data est divinitùs.
At quos ille opifex hominem produxit in usus?
Deum colens beatus ut semper foret.
An facile hoc homini divina capessere jussa?
40 Certè, creato quippe ad exemplum Dei.

Εἰπὲ δ' ἄγε μοι φύσιος τίνα πρῶτα γενέσθαι τυγχάνει;
Τὴν, ὑρανὸν τε κλίσαντο καὶ ἔκτισεν Θεός.
Ἀμφοτέρων ὕλαν τίνα διαφόλλουσι πρόσωπα;
Ὕδωρ, ποιὰ, ἄνθρωπ, ζῶ', ὕδωρ, φῶς, ἀστέρες.
35 Ποίας δ' ἐκ γενέτας μέροπες βροτοὶ ἐκγεγάασι;
Τοῦδε θεοῦ σῶμα, νοῦς θεόσδοτος.

Ἀνθρωπον

Ἄνθρωπον ἢ Πατρὸς ἀνδρῶν τίνα ἕνεκα πλάσαι;
Εὐδαιμονήσειν αἰὲν ἐυσεβέντα νιν.
Ἦ ῥ' ὅπως ἀνθρώπῳ Θεοῦ αἷμα θεσμὰ φυλάσσειν;
Ναὶ μὰν, ὅμοιον ἐξεπλάσθη γὰ Θεῷ.

Testimonia Sacra.

[1] Gen. 1.

[2] Gen. 1.

[3] Gen. 2. 7. Καὶ ἔπλασεν ὁ Θεὸς τὸν ἄνθρωπον χοῦν ἀπὸ τῆς γῆς, καὶ ἐνεφύσησεν εἰς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ πνοὴν ζωῆς, καὶ ἐγένετο ὁ ἄνθρωπος εἰς ψυχὴν ζῶσαν.

[4] Gen. 1. 27. Καὶ ἐποίησεν ὁ Θεὸς τὸν ἄνθρωπον, κατ' εἰκόνα Θεοῦ ἐποίησεν αὐτόν. Eccles. 7. 29. Πλὴν ἴδε τοῦτο εὗρον ὃ ἐποίησεν ὁ Θεὸς τὸν ἄνθρωπον εὐθῆ.

Sectio quarta.

31 Ἐπ' pro εἰπὲ, quod Atticè pro εἶπε ponitur, aor. 2. Imper. τοῦ ἔπω dico, sup.

Ἄγε Age, agedum, etiam ἄγελε & ἄγεθ' agite, adverbium hortantis factum ex Imper. verbi ἄγω duco, etiam rego: videtur etiam in hâc voce demonstrare priscam & simpliciorem vocis significationem, quæ est eundi. Par habetur hortandi formula in primâ plurali Subjunctivi Imperativam vim exhibentis, Johan. 14. 31. ἐγείρεσθε ἄγωμεν ἐντεῦθεν. Videtur deducendum à נָחַג Nahag, cadente Pe Nun. Sic ἔρχομαι (ἔρχω) ab אָזַל proficisci, Martinio rectissimè. Siquidem ea est apud Homerum non semel vis vocis. Il. 1. Ἔρχεο πάρ τοι ὁδός, Proficiscere, patet tibi via; & passim — χαμαὶ ἐρχομένων ἀνθρώπων, Humi incedentium hominum.

Φύσις, εως, Atticè pro ις, Natura, vis, ortus, generatio: fit ἀπὸ τοῦ φύω gigno, pario, ὑσω, πέφυκα· abhinc φῦμα verruca, φυσικὸς naturalis, φυσικῶς naturali ratione, &c.

Πρῶτος, Dor. πρᾶτος, Primus, primarius. τῷ πρώτῳ principio. Contrahitur à πρόατος pro πρότατος, superlat. τοῦ πρὸ ante, coram: abhinc adverb. πρῶτον primùm, πρῶτα & πρώτως

πρώτως idem, πρωτεύω in primo vel ſummo honore habeo, πρωτεῖον principatus, dominium, imperium.

Γενέθλια τὰ Natalitia, & γενέθλιος natalitius, à γενέθλη ortus, origo: hoc autem à γένομαι, γίνομαι vel γίγνομαι naſcor, orior, γενήσομαι, γεγένημαι, præt. med. γέγονα· ab hoc autem fiunt γένεσις origo, γενέτης genitor, γενέτης idem.

Τυτθὸς Parvus, puſillus, idem quod ὑποτίτθιος, qui eſt ſub mammilla, qui adhuc è mammilla pendet & lactet: fit ὑπὸ τοῦ τιτθοῦ mamma (μαστὸς) à quo τίτθη nutrix, τιτθὶς idem.

32 Γῆ, γῆς, ἡ, quaſi à γέα inuſitato, in proſa pro γαῖα ſive γαῖη, Terra, tellus: abhinc γήϊνος, ὁ ἡ ἡ, Terreſtris, ut infra σῶμα γήϊνον terreſtre corpus, γήϊνος idem.

Οὐρανὸς, ὁ, Cœlum, Dor. ὠρανὸς· fit ab ὄρος Ion. pro ὅρος terminus, limes; quòd cœlum terminat aſpectum noſtrum: abhinc οὐράνιος cœleſtis, οὐρανίδης idem, οὐρανίων cœlicola. Il. ά.

Κτίσειν Creavit, aor. 1. Indic. act. pro ἔκτισεν, abjecto augmento & duplicato σ Poeticè: fit à κτίζω, σω, σα, creo, condo; à quo κτίσμα opus conditum, κτίσις creatio, κτιστὴς Creator.

Οὐδενόθεν Ex nihilo, Adverbium factum ex οὐδεὶς, μία, ἕν, nullus, a, um, quod ex οὐδὲ & εἷς unus, quaſi dicas non unus.

33 Ἀμφότερος, ρα, ρον, Uterq; utraq; utrumq;: abhinc ἀμφοτέρως & ἀμφοτεράχις utroq; modo, ἀμφοτέρωθι utrobique: fit ab ἄμφω ambo, ambæ, quod ab ἀμφὶ vel ἀμφὶς circa, utrinque.

Ὕλη, ης, ἡ, Materia, propriè dicitur de lignis: abhinc ὑλήεις opacus arboribus, ὑλαῖος ſylvaticus.

Δαιδάλλω Magna arte elaboro, vario, artificio diſtinguo: fit à Δαίδαλος Dædalus, Faber ille Athenienſis etiam artificioſus; hoc autem à δαίω ſcio: abhinc δαίδαλμα opus ſummâ arte elaboratum.

Πρόσωπον, τὸ, Vultus, facies, etiam perſona tum realis, tum hypocritica vel ficta: fit ex πρὸς & ὤψ oculus, item aſpectus; hoc autem ab ὄπτομαι video; ὀπτάνομαι autem aſſor: ab ὄπτομαι etiam fiunt ὄμμα oculus, viſum, ὄψις viſus.

34 Χθὼν, ονὸς, ἡ, Terra, humus, idem quod γαῖα· abhinc χθόνιος terreſtris, item ſubterraneus; item χθόνιος ἄνθρωπος eſt fraudulentus & ſubdolus homo.

Ποιὰ vel ποιὴ, Ion. pro πόα herba. βοτάνη abhinc dimin. ποάσιον herbula, ποάζω herbas noxias eradico, ποάσειον falx, ποιήεις herboſus: fit à πόα annus; quia ſingulis annis creſcit & areſcit.

Δένδρος,

Δένδρον, ου, τὸ, Arbor: abhinc δενδρήεις arboribus abundans, δενδρώδης arboreus, δενδρὼν arboretum vel arbuſtum: fit à δένδρεον, idem quod δένδρον.

Ζῶ pro ζῶα Animalia, plur. τὸ ζῶον animal; quod à ζωὴ vita: hoc autem à ζάω, Poeticè ζώω, vivo, fut. ζήσομαι: à quo ζωὸς vivus, ζωτικὸς vivificus, ζωϊκῶς, ζωτικῶς ἔχων vivere volens.

Ὕδωρ Aqua, vide ſup.

Ἀστὴρ, έρος, ὁ, Stella unica; ἄστρον verò ſignum ex multis compoſitum ſtellis, conſtellatio: fit ex α priv. & ἵστημι ſto, ὁ ἄστατον δρόμον ἔχων, inſtabilem habens curſum. Sed hic notanda eſt differentia inter ἀστὴρ ſtella & ἄστυ Aſter urbs; illud acuitur, hoc penacuitur.

35 Ποῖος, α, ον, Qualis: fit ab οἷος qualis; ſed οἷος ſolus.

Γενεὰ, ᾶς, Ionicè γενεὴ, ῆς, ἡ, Ortus, generatio, ætas, ut εἰς γενεὰς γενεῶν in omnes ætates, Hebraiſmus: fit ἀπὸ τοῦ γίνομαι, ſup.

Μέροψ, Epitheton propriè hominis: fit à μερίζω divido, & ὄψ vox, quod ab ἔπω dico: hinc homines μέροπες dicuntur, quòd linguâ articulatâ loquuntur; vel quòd hic aliâ, ille aliâ linguâ & dialecto loquatur.

Βροτὸς Mortalis (βρότος autem cruor) ut hìc μέροπες βροτοὶ mortales homines: deductum eſt à ῥέω fluo, quaſi ῥοτὸς, quòd nihil magis ſit fluxum quàm homo.

Ἐκγεγάασι, 3. Plur. præt. med. ab antiquo ἐκγάομαι, in perfecto (forſitan) medio ἐκγέγαα· tamen vide Gr. Gr. Rud. pag. 57. Grammatici enim tanquam Activum ex γέγονα refingunt.

36 Σῶμα, ατος, τὸ, Corpus. Νέμας Fit vel à δῶμα, ut dicatur σῶμα quaſi δῶμα τῆς ψυχῆς, domicilium animæ; vel à σῆμα, quòd anima in eo quaſi ſepulta eſt; aut παρὰ τὸ σῴζω vel σώζω, quòd anima in corpore quaſi in carcere ſervatur: abhinc σωματώδης corporeus, σωματικὸς corporalis, σωματικῶς corporalitèr.

Θεόσδοτος à Deo vel divinitùs datus: fit à θεὸς Deus & δίδωμι do.

37 Ἀνὴρ, Gen. ἀνέρος, per Syncopen ἀνδρὸς· ſumitur δ, quia ν non ponitur ante ρ· fit ab ἀνύω perficio, quia omnia viriliter perficit: abhinc ἀνδρεία fortitudo, quia virum decet; ἀνδρεῖος virilis.

Εἵνεκα, pro ἕνεκα, Gratiâ, causâ, ſup.

Πλάσεν, aor. 1. Indic. act. Ionicè & Poeticè pro πλάσε, quod etiam pro ἔπλασε τοῦ πλάσσω fingo, σω, ακα, ασμαι· à quo

πλάσμα figmentum, πλάσης fictor, πλαστὸς fictus.

38 Εὐδαιμονέω Beatus ſum, ήσω, κα· abhinc εὐδαιμονία beatitudo, εὐδαίμων beatus: fit à δαίμων Deus, numen (quaſi δαήμων peritus & ſciens artifex) quod à δαίω ſcio.

39 Αἴσιμος Pius, juſtus, æquus; ab αἶσα officium: eſt & αἴσιμος fatalis: hoc autem ab αἶσα fatum, quod dicitur quaſi ἀεὶ ἶσα, vel quaſi ἡ ἀεὶ ἶση par ſemper: vel ut alii à δαίω divido, quaſi δαῖσα, abjecto δ.

Φυλάσσω, Atticè φυλάττω, Cuſtodio, ſervo, conſervo; etiam caveo: abhinc φύλαξ cuſtos, φυλακὴ cuſtodia, φυλακεῖον præſidium.

40 Ναὶ, Adverbium affirmantis & concedentis, Næ, quidèm, immò, ſanè.

Ἐξεπλάσθη, 3. perſ. aor. 1. paſſ. τῦ ἐκπλάττω· quod fit ex ἐξ vel ὐκ & πλάσσω fingo, ſupra.

Unde igitur labes ægrotis mentibus hæret?
Primi Satoris crimine, at *noſtro* quoque.
Réſne Deus lapſu volvi permittit inani?
Extat, manétque nil niſi ejus numine.
Cur mala committi patitur ſi cuncta gubernat?
Bonus, atque *ſapiens* utitur rectè *malis*.
Eſtne Deo quidvis faciendi plena facultas?
Quicquid *decorum* eſt, inde *cunctipotem* vocant.
Vera Dei ſoboles dic quando duxerit ortum?
Homo ille in *ævo* natus, *ante* ævum *Deus*.

Ἀμπλακίη πόθεν ἦν δειλῆς περὶ φρεσὶ πέφυκε;
Πρωτοπάτορ μὴ ἄϊτιος, ἀλλ' ἡμεῖς ἅμα.
Ἦ Θεὸς αὐτομάτως κόσμον περόησε φέρεσθαι;
Πᾶν μὲν ξυὼ αὐτῷ καὶ φύει καὶ σώζεται.
Ἦν πάντων κρατέῃ, τί κακὰς ποτε τολμὰς ἀνέτλη;
Εὖ καὶ σοφῶς γὰρ εὐθετεῖ τὸ δύσνομον.
Ἦ Θεὸς ὑψιμέδων δύναται ῥέα πάντα τελέσαι;
Πρέποντα πάντα, Παγκρατῆς ὅθεν κλύῃ.
Γνῆσιος Ἀθανάτοις Παῖς εἰσὲ πότ' ἔμμορεν ἀρχῆς;
Ἀνθρωπος ἐν χρόνῳ, Θεὸς φὺς πρὸ χρόνου.

Teſtimonia

Teſtimonia Sacra.

[1] Rom. 5. 12. Διὰ τοῦτο ὥσπερ δι' ἑνὸς ἀνθρώπου ἡ ἁμαρτία εἰς τὸν κόσμον εἰσῆλθε, καὶ διὰ τῆς ἁμαρτίας ὁ θάνατος, καὶ οὕτως εἰς πάντας ἀνθρώπους ὁ θάνατος διῆλθεν, ἐφ' ᾧ πάντες ἥμαρτον. Job. 14. 4. Pſal. 51. 5. Rom. 3. 9.

[2] Math. 10. 29, 30. Οὐχὶ δύο στρουθία ἀσσαρίου πωλεῖται, καὶ ἓν ἐξ αὐτῶν οὐ πεσεῖται ἐπὶ τὴν γῆν ἄνευ τοῦ Πατρὸς ὑμῶν. [30] Ὑμῶν δὲ καὶ αἱ τρίχες τῆς κεφαλῆς πᾶσαι ἠριθμημέναι εἰσί.

[3] Gen. 50. 20. Ὑμεῖς ἐβουλεύσασθε κατ' ἐμοῦ εἰς πονηρὰ, ὁ δὲ Θεὸς ἐβουλεύσατο περὶ ἐμοῦ εἰς ἀγαθὰ, ὅπως ἂν ὑψωθῇ ὡς σήμερον, καὶ σωθῇ λαὸς πολύς. Act. 4. 27, 28.

[4] Tit. 1. 2. Ὁ ἀψευδὴς Θεός.

[5] Iſa. 9. 6. Ὅτι παιδίον ἐγεννήθη ἡμῖν υἱὸς καὶ ἐδόθη ὑμῖν. Johan. 8. 56. 58. Ἀβραὰμ ὁ Πατὴρ ὑμῶν ἠγαλλιάσατο ἵνα ἴδῃ τὴν ἡμέραν τὴν ἐμὴν. [58] Πρὶν Ἀβραὰμ γενέσθαι ἐγὼ εἰμί.

Sectio quinta.

41 Ἁμαρτία, ας, Peccatum, erratum, labes. ἁμάρτημα. fit à πλανία error, delictum, quod à πλάζω, πλάγξω (addito γ euphonicωs) errare facio: ſunt verò qui non à πλάζω, ſed à πλέκω deducunt; quòd laquei inſtar homines implicet.

Πόθεν, Interrogativ. Unde, ut πόθεν ὦ Σώκρατες φαίνῃ; Unde ô Socrates appares? fit ab ὅθεν Indefinit. unde, quod ab Articul. ὅς.

Δειλὸς, Poeticè pro δειλαῖος, Dat. plur. fœm. τῆ δειλὸς debilis, infirmus, ut δειλὸν γῆρας· etiam timidus, miſer. Cum Gen. pro Superlat. ponitur, ut δειλὲ ξείνων· abhinc δειλία timiditas, debilitas. Hinc δείλης veſperi, cui oppon. πρωΐ· vel quia tunc dies debilis eſt; vel quia tunc homines timere ſolent. Speciosiùs deducunt à δείδω· cùm veriùs dubio procul ſit à Chaldaico דָּחַל Timere.

Φρεσὶ, Poeticè pro φρεσὶ, Dat. plur. τῆ φρὴν Mens, ſup.

Πέφυκε, 3. perſ. præt. Activ. τῆ φύω Gigno, naſcor, ſupra. Obſervare licet in vocib. Tmeſin, πρὸς φρεσὶ πέφυκεν pro προσπέφυκε φρεσὶ, adhæſit præcordiis: ſic προσπέφυκα apud Ariſtotelem

telem notatur significare Agnatus sum, item annexus sum, adhæreo; apud quem reperitur πεφυκέναι τινὶ simplex, pro inhærere, concrescere alicui. Notatur vitium inolitum.

42 Πρωτοσπόρος Activè, Primus sator, qui primus serit; sed πρωτοσπόρος Passivè, Qui primus seminatus est: fit à πρῶτος primus & σπείρω semino, spargo, ερῶ, ἔσπαρκα.

Αἴτιος Causa rei alicujus, Autor: fit ab αἰτία (incertum, an vice versâ αἰτία ab αἴτιος) causa, ratio, ut αἰτίαι πρῶται causæ primæ; etiam culpa, crimen. αἰτίαν ἔχε τῆ πολέμω, culpatus fuit ob bellum: dicitur & αἰτίαν ἔχω ὅτι τούτῳ, & αἰτίαν ἔχων ὑπὸ τινὸς, accusari ab aliquo.

Ἅμα Simul, unà cum, Adverb. Temporis: elegantèr cum Dandi Casu conjungitur, ut ἅμα τῷ καιρῷ commodè, ἅμα τῷ ἔαρι, θέρει, χειμῶνι, primo vere, prima æstate, prima hyeme: etiam cum Infin. nominis Instar jungitur, ut ἅμα τῷ αἰσθέσθαι τὸ σκεύωρημα ut primùm fraudem sensit: etiam cum duplici Particip. sequente καὶ, ut ἅμα τε γεάφων καὶ λέγοντος ἀκούων simul & scribens & dicentem audiens. Vide Viger. de Idiotismis Græcæ dictionis.

43 Αὐτομάτως Sponte, ultrò. αὐτομάτως, αὐτομάτει seu αὐτοματί. ἑκουσίως. ἐκ προαιρέσεως. ἐκ προνοίας. fit ab αὐτόμαλος ultroneus, spontaneus; etiam αὐτόματος θάνατος est mors naturalis. Αὐτόματος fit vel ab αὐτὸς & μάομαι excitor; vel ab αὐτὸς & μάτην.

Προέηκε, Ionica dissolutione τῦ η pro προῆκε, Aor. 1. act. Indic. τὸ προΐημι, fut. προήσω (ex inusitato προίω) quod ex πρὸ & ἵημι mitto.

Φέρεσθαι, Infin. Pass. τὸ φέρω fero, fut. οἴσω, tanquam ab οἴω, aor. 1. ἤνεγκα, tanquam ab ἐνέγκω· sæpe conjunguntur φέρειν καὶ ἄγειν pro diripere & populari. Interdum usurpatur pro pertinere, ut πάντα τὰ πρὸς εὐδαιμονίαν φέροντα quæcunque ad beatitudinem pertinent: item cum νύκτα vel ἡμέραν, ut νύκτα καὶ ἡμέραν φέρειν, i. e. traducere: item Imper. φέρε adhortantis est, ut φέρε δή agè verò: etiam φέρε cum Infin. εἰπεῖν redditur, verbi causâ, ut ita dicam, exempli gratiâ. Vide Viger. abhinc φόρος Tributum.

44 Σώζω Servo, σω, σέσωκα, σέσωσμαι, ἐσώθην, excluso Sigma Præteriti, θήσομαι· fit à σῶς, contractè σώς, salvus; à quo σωτηρία salus, σωτὴρ servator σῶρον merces, quod datur Medico ob sanationem, σώφρων sobrius, ex σῶς & φρὴν.

45 Κρατῶ, 3. pers. præs. subjunct. act. τὸ κρατέω Impero, guberno,

guberno, ἥσω, κεκράτηκα· conſtruitur hic cum Gen. verba enim Imperandi Genitivo gaudent. Fit à κράτος potentia, ſupra.

Τί, Poeticè τίν, Cur? quid? à τίς quis, Interrogat.

Κακὸς, ὴ, ὸν, Malus, nequam; item pauper, vilis: dictum eſt quaſi χακὸς à χάζω recedo; quòd omnes malum fugiant: abhinc κακόω· nam ab Adjectiv. in ος formantur Verba in όω. Vide Anteſig. pag. 91. v. 33.

Τόλμη, ης, ἡ, Audacia, fiducia; plerunque in malam partem accipitur: abhinc τολμάω audax ſum, audeo; etiam comminiſcor, ut τολμᾷ δὴ τοιῦτο tale quid comminiſcitur; etiam ſuſtineo, ut τολμᾷ θ' ἃ μὴ χρὴ ſuſtinet quæ non decet: abhinc etiam τολμητὴς homo audax.

Ἀνατλάω, vel ἀνάτλημι, Perſero, perpetior: ex ἀνὰ & τλάω, per Syncopen pro ταλάω ſuffero, τλήσω, τέτληκα· abhinc τλήμων patiens, τλῆσις patientia. Aor. 2. ut ἔστλην.

46 Σοφῶς Sapientèr, Adverbium Qualitatis, ex Gen. plur. Adject. σοφὸς, mutato ν in ς, formatum.

Εὐθετέω Aptus ſum; etiam idem quod εὐθετίζω, concinnè vel aptè diſpono: ex εὖ benè & τίθημι pono, θήσω, τέθεικα, pro τέθηκα.

Δύσνομος Illegitimus, & τὸ δύσνομον peccatum: ex δὺς quod vim contrariam habet, & νόμος Lex; peccatum eſt enim Legis tranſgreſſio. De νόμος vide ſupra. Abhinc δυσνομία mala legum inſtitutio, licentia. δυσνόμω opponitur εὐνομος.

47 Ὑψιμέδων In alto regnans: fit ex ὕψι, de quo ſupra, & μέδω, idem quod μεδέω, impero; à quo μέδοντες Principes.

Δυνάμαι, ἠσομαι, δεδυνήμαι, Poſſum. Interdum δύναται Imperſonaliter uſurpatur, ut δύναται ἀρετὴ γενέσθαι ἐν ὑφῆνον ἄυλον fieri poteſt ut virtus ſit, &c. Interdum jungitur Dativo, ut δύναδζ τῷ σώματι bene valere, firma eſſe valetudine; etiam δύναδζ æſtimari: abhinc δύναμις potentia, δυνατὸς poſſibilis, cum ſequente Infinit. potens; cui opponitur ἀδύνατος impotens, impoſſibilis.

Ῥέα Facile, Poet. ῥεῖα· quaſi ῥέδια, à ῥέζω facio, ut facile à facio; ῥέξω, per Metathes. ἔρξω. Potiùs deduxeris à Chald. עָלַל Velle; niſi etiam ῥέζω facio, ab Hebr. עָשָׂה Velle: de Deo enim dignum eſt dicere, Modò volueris, feceris; è contrà, Nil tam facile, quin difficile fiat, invitus ſi facias. Abhinc ῥεκτὴρ actor, ῥάδιος, Compar. ῥᾴων, Sup. ῥᾷστος.

Τελέσαι, Poeticè pro τελέσαι, Aor. 1. Infin. τὸ τελέω Perficio, ad finem perduco: hoc autem à τέλος finis, exitus. τέλος

ἔχειν

ἔχειν finem habere; etiam Agmen, Cohortem significat, & Ve[illegible] ſtigal. τὰ τέλη myſteria, ſacra. οἱ ἐν τέλει magiſtratus.

48 Πρέπω Decorus ſum, excello; πρέπει decet, convenit. Ab hinc τὰ πρέποντα quæ decent, πρεπόντως decenter.

Παντοκράτης Omnipotens: ex πᾶς omnis (à quo παντὸς omnis) & κρατέω impero, ſupra.

Κλύω Audio: conſtruitur cum Gen. ut κλῦθί μευ ἀργυρότοξ[illegible] Il. α. abhinc κλυτὸς inclytus.

49 Γνήσιος, α, ον, Legitimus, minimè ſpurius, ut γνήσιοι παῖδες: etiam germanus: dictum eſt quaſi γονήσιος vel γενήσιος quod à γείνομαι naſcor, ſupra.

Ἀθάνατος, ε, Immortalis: fit ab α particula privativa & θάνατος, ε, Ionicè ιο, Mors: hoc autem ἀπὸ τοῦ θνήσκω (fut. θανοῦμαι & τεθνήξομαι, præt. τέθνηκα, Poeticè & Ionicè τέθναα) morior. θνητὸς & βροτὸς mortalis τῷ ἀθανάτῳ opponuntur.

Παῖς, Poeticâ dialyſi pro παῦς Puer, ſupra.

Ἔμμορεν, 3. perſ. Poet. præt. med. τοῦ μείρω Divido, de quo ſupra: conſtruitur hìc cum Gen. ἔμμορεν ἀρχῆς, pro Duxerit ortum.

50 Φὺς, Aor. 2. part. act. verbi φῦμι vel φύω Gigno.

Quid fuit ille Dei priùs omni filius ævo?
Imago, ratio, ſermo, conſilium Patris.
Eſtne aliquid Nati quo ſit teſtata poteſtas?
Factus *per ipſum* mundus, *abſque* ipſo nihil.
55 Unde animam humanam, mortaléſque induit artus?
Fœcunda *virgo Spiritûs* peperit ſatu.
Quod tulit, ede mihi, divina Puerpera nomen?
Stirps ABRAHAMI, *Maria* DAVIDIS genus.
Ergò Deo diverſus homo binique fuere?
60 Erat unus idem, quique *homo*, quique & *Deus*.

Θεσπεσίη φύτλη, τί πόθ' ἧν σεὸν ἢ χρόνον εἶναι;
[1] Βυλὴ, [2] χαρακτὴρ, [3] ἑκάτερος λόγος Παιδός.
Ἦ ῥά τι καὶ μεγάλως δείξαις ὁπιμάρτυρον Υἱῦ;
[4] Κτίσθη δὲ ἔθεν ὁ κόσμος, ἄτερ ἔθεν οὐδὲ ἕν.
55 Ἀνδρομέην ψυχὴν πόθεν ἔσατο, θνητά τε γυῖα;
[5] Ἐκ Πνεύματος ἁγνῆς παρθένου τέκε κοῦρος.

Εἰσ'

εἰπ' ἄγε τοῦτο, μάκαρ τί μοῦ ἔνομα θνητόκῳ ἦς;
Μαεία [6] Ἀβράμι φῦσα καὶ [7] Δαβιδόθεν.
Ἀνθρώπε Θεὸς ἄλλος ἔην; ἦλθοι ἢ ἠγύεθην;
ὁ Εἷς οὗτος ἦν [8] ὃ ἄνθρωπος ὢν τε κἀγὼ Θεός.

Teſtimonia Sacra.

[1] 1 Cor. 1. 24. Χριστὸν Θεοῦ δύναμιν καὶ Θεοῦ σοφίαν.
[2] 2 Cor. 4. 4. Τοῦ Χριστοῦ ὅς ἐστιν εἰκὼν τοῦ Θεοῦ. Col. 1. 15. Ὅς ἐστιν εἰκὼν τοῦ Θεοῦ τοῦ ἀοράτου. Heb. 1. 3. Ὃς ὢν ἀπαύγασμα τῆς δόξης καὶ χαρακτὴρ τῆς ὑποστάσεως αὐτοῦ.
[3] Johan. 1. 1. Ἐν ἀρχῇ ἦν ὁ Λόγος, καὶ ὁ Λόγος ἦν πρὸς τὸν Θεὸν, καὶ Θεὸς ἦν ὁ Λόγος.
[4] Johan. 1. 3. Πάντα δι' αὐτοῦ ἐγένετο, καὶ χωρὶς αὐτοῦ ἐγένετο οὐδὲ ἓν ὃ γέγονεν. Col. 1. 16. 17. Heb. 1. 2.
[5] Iſai. 7. 14. Ἰδοὺ ἡ Παρθένος ἐν γαστρὶ λήψεται καὶ τέξεται υἱόν.
[6] Gen. 12. 3. Καὶ ἐνευλογηθήσονται ἐν σοὶ πᾶσαι αἱ φυλαὶ τῆς γῆς. Gen. 18. 18. & 22. 18.
[7] Math. 1. 1. Βίβλος γενέσεως Ἰησοῦ Χριστοῦ υἱοῦ Δαβὶδ, υἱοῦ Ἀβραάμ. Math. 15. 22. Ἐλέησόν με Κύριε υἱὲ Δαβὶδ.
[8] Math. 1. 23. Ἐμμανουὴλ ὅ ἐστι μεθερμηνευόμενον μεθ' ἡμῶν ὁ Θεός.

Sectio ſexta.

51 Θεσπέσιος Divinus. θεῖος. fit à θέσπις vaticinus, divinus; quod ex θεὸς Deus & ἔσπω, Poeticè pro ἔπω dico; vel quaſi ἐκ θεοῦ πεσών· abhinc θεσπίζω vaticinor, θέσπισμα oraculum, θεσπεσίως divinè.

Φύτλη Generatio, ortus, genus: fit ἀπὸ τοῦ φύω.

52 Βουλὴ Conſilium, concilium; etiam locus in quem conveniunt: fit à βέβολα præt. med. τοῦ βάλλω, Metaphora à ſagittariis ducta: abhinc βουλεύω conſilium do, βούλευμα conſultatio.

Χαρακτὴρ, ῆρος, ὁ, Figura, forma; item imago, effigies, nota impreſſa vel inſculpta: abhinc ἐπικόπτειν χαρακτῆρα percutere monetam: fit à χαράσσω vel ἄσσω ſculpo; à quo χάραγμα veſtigium, ſulcus. Apud Soph. Ἐκά-

Ἑκάτερ⊖ λόγ⊖ Vox { προφορικὸς / ἐνδιάθετ⊖ } utraq; est enim Λόγ⊖ ἡ̃

Interna / Externa } vox { Ratio. / Sermo. }

Eustath. ait hoc nomen Compar. formam obtinere, & ab ἑκά- derivari : abhinc ἑκατέρω in utramq; partem.

53 Δείξαις, 2. sing. aor. 1. Optat. Act. τὸ δείκνυμι Ostendo, monstro.

Ἐπιμάρτυρ⊖ Testis super re aliqua, qui Testis adhibetur ab ὄπι & μάρτυρ⊖, idem quod thema μάρτυρ testis : sumitur Adjectivè.

Ἀλκὴ, ῆς, ἡ, Potestas, robur, vires ; item auxilium, remedium ; etiam victoria, apud Hom. Il. θ.

54 Κτίσθη pro ἐκτίσθη, 3. pers. aor. 1. pass. τὸ κτίζω Creo.

Ἔθεν, Gen. ab ὅ, Ionicè ἕο & εἷο, Attici addunt θεν. ἕοθεν, per Syncopen vel Poet. ἔθεν. Vide Antesig. pag. 112. vers. 41.

Ἄτερ Sine, absque. ἀνδ, ἄτερθε & ἄτερθεν. Cum Gen. tantum præponitur, interdumq; postponitur suo Gen. ut πάλυ ἄτερ sine vibratione.

55 Ἀνδρόμε⊖, ε, ὁ, Humanus : fit ab ἀνὴρ vir, supra.

Ψυχὴ, ῆς, ἡ, Anima, vita ; interdum sic nominatur Pars animæ ratione prædita ; etiam strenuitas, audacia ; in bestiis ferum ingenium : fit à verbo ψύχω significante spiro, refrigero.

Ἕσατο Induit, 3. sing. aor. 1. med. verbi ἕννυμι indutus sum ; quod ab ἕω induo, ἕσω · hìc ponitur pro ἕσατο, & detracto omni augmento, ἕσατο, Anadiplasmo Poetico propter Diastolen ἕσατω.

Θνητὸς, ὴ, ὸν, Mortalis. βρότ⊖. fit ἀπὸ τὸ θνήσκω morior, de quo vide in ἀθάνατ⊖.

Γυῖον, ε, τὸ, Membrum ; sed propriè γυῖα pedes ; etiam de omnibus partibus dicitur ; etiam de toto corpore : cùm autem manus pedesve γυῖα vocantur, Gen. χειρῶν seu ποδῶν subaudiri debet, secundum Eustath.

56 Πνευματώδης, εος, ες, ὁ ἡ, Spiritualis, inflatus : fit à πνεῦμα spiritus.

Παρθένος, ε, ἡ, Virgo : fit vel à θηλάζειν, quia nondum lactat ; vel à παρθέειν præsto, quia formam matribus præstant virgines : abhinc παρθένιος virginalis, παρθενεύω in virginitate dego, παρθενικὸς virgineus.

Τέκε, Ionicè pro ἔτεκε, 3. sing. aor. 2. Indic. act. verbi τίκτω pario : abhinc τοκῆος partus.

Σπορὴ,

Σποζά, ᾶς, ἡ, Satio, ſatus. σποεηλὸς, σπόρος. ſignificat etiam ſe-es, genus : fit à verbo σπείρω ſero, ſemino, ερῶ.

57 Μάκαρ, αρος, ὁ, ἡ, ἡ, τὸ, Beatus, fælix. μάκαρες dicuntur Dii, quia omnium beatiſſimam vitam degunt. Euſtath. dicit putat παρὰ τὸ μὴ ὑποκεῖσθαι κηρὶ, quòd fato non obnoxii: alii ὑπὸ χαίρειν, inde μακάρεος idem ; ſed frequentius in proſa ſurpatur quàm μάκαρ. Martinio derivatur à מִיקָר pretioſus, honoratus.

Θεότοκος, Ionicè pro Θεοτόκος, Dei Genitrix, ſanctæ Mariæ Virginis Epithet. Θεότοκος autem, à Deo natus, fit à Θεὸς Deus & τίκτω pario.

58 Μαείζ, Heb. exaltatus, Nomen Virginis ſanctæ.

Ἄβραμος, άμου, Abram : fit ab Hebr. עָבַר Tranſivit, quia cùm Deus juſſit, Fluvium Meſopotamiam tranſivit : vel ab אַב Pater & רָם Excelſus, quaſi Pater Excelſus. Sed poſtea Deus nomen ejus ab Abram in Abraham mutavit & deduxit ab אַב Pater & עַם Populus, quia dixit ille, Patrem multorum populorum feci te. Potiùs (ut alii) ab אַב & הָמוֹן.

Δαβιδθεν, i. e. ἐκ τοῦ Δαβίδ, A Davide, Heb. dilectus : verbum ab Autore doctiſſimo factum.

59 Δισσοὶ, Ionicè δῆξοὶ, Atticè δῆτοὶ, Bini, duplices : ab Adverb. δὶς bis, per Syncopen pro δυάκις, à δύο.

Γενήθω, pro ἐγενήθω, 3. perſ. dual. aor. prim. paſſ. τοῦ γίνομαι.

60 Ὠνθρωπος, Synalœpha pro ὁ ἄνθρωπος, quod ſupra videas.

Permixtúmne fuit cum non pereunte caducum ?
Convênit *impermixta* natura utraque.
Afferrine poteſt res hoc quæ fœdus adumbret ?
Exiſtit *homo* ſic *unus* animo, & corpore.
Natus at ille Dei cur nomine dictus *Ieſu* ?
Vox iſta Solymis *ſoſpitatorem* notat.
Nomine cur illum *Chriſti* pia turba celebrat ?
Mos *regem inungi*, fecit hunc *regem* Pater.
Quâ verò peperit nobis ratione ſalutem ?
Vitâ atque *morte*, deinde vitâ *redditâ*.

Ἦ ῥα σὺ ἀφθάρτῳ κέχυτ' ἄμμιγα σπέρματι θνητόν;
Ἀξυγχύτως παρῆεν ἑκάτερον γένος.
Τῶδε τί μοι ζώγρις σκιερὰν δώησιν ὀπωπήν;
Ἄνθρωπον ἔτω σῶμα καὶ ψυχὴ τελεῖ.
Τίπτε ἢ θαλπωρὲς κλυτὸν ὄνομα κέκλεϊ' Ἰησοῦς;
Σωτῆρ Ἑβραίοις τοῦτο σημαίνον κυρεῖ.
Τίπτε ἢ καὶ χειρὸν θεράποντες ἑ κικλήσκουσιν;
Ἄναξ κέχρις, Ἄναξα θῆκέ γιν Πατήρ.
Ἦ δὲ τί κεν ῥέζων ἡμέας θανάτοιο ἔλυσε;
Ζῶν μιν, θανόν τε, καὶ θις ἀνσὰς ἐκ νεκρῶν.

Testimonia Sacra.

Math. 1. 21. Καὶ καλέσεις τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰησοῦν· αὐτὸς γὰρ σώσει τὸν λαὸν αὐτοῦ ἀπὸ τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν.

1 Sam. 10. 1. Καὶ ἔλαβε Σαμουὴλ τὸν φακὸν τοῦ ἐλαίου, καὶ ἐπέχεεν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, καὶ ἐφίλησεν αὐτὸν, καὶ εἶπεν αὐτῷ· Οὐχὶ κέχρικέ σε Κύριος εἰς ἄρχοντα ἐπὶ τὸν λαὸν αὐτοῦ ἐπὶ Ἰσραήλ; 1 Sam. 16. 13. Καὶ ἔλαβε Σαμουὴλ τὸ κέρας τοῦ ἐλαίου καὶ ἔχρισεν αὐτὸν ἐν μέσῳ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ. 1 Reg. 1. 39. Καὶ ἔλαβε Σαδὼκ ὁ ἱερεὺς τὸ κέρας τοῦ ἐλαίου ἐκ τῆς σκηνῆς, καὶ ἔχρισε τὸν Σαλωμών, καὶ εἶπε πᾶς ὁ λαὸς, Ζήτω ὁ Βασιλεὺς Σαλωμών.

Psal. 2. 6. Ἐγὼ δὲ κατεστάθην Βασιλεὺς ὑπ' αὐτοῦ ἐπὶ Σιὼν τὸ ὄρος τὸ ἅγιον αὐτοῦ. Math. 28. 18. Ἐδόθη μοι πᾶσα ἐξουσία ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ γῆς. Apocalyp. 11. 15. Ἐγένοντο αἱ βασιλεῖαι τοῦ κόσμου τοῦ Κυρίου ἡμῶν καὶ τοῦ Χριστοῦ αὐτοῦ, καὶ βασιλεύσει εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Rom. 4. 25. Ὃς παρεδόθη διὰ τὰ παραπτώματα ἡμῶν, καὶ ἠγέρθη διὰ τὴν δικαίωσιν ἡμῶν.

Rom. 4. 25.

Sectio septima.

61 Ἄφθαρτος Incorruptibilis, corruptioni non obnoxius: fit ἀπὸ τοῦ φθίω corrumpo, vel φθείρω idem: abhinc φθοὴ, pro quo apud Gal. & Hip. φθίσις Tabes.

Κέχυτ' pro ἐκέχυτο, 3. sing. plusq. perf. pass. vel pro κέχυ-

ται, 3. sing. perf. pass. ✝ χυέω vel χύω fundo, quod à χέω idem, fut. χέσω, χεύσω, & χεύσω.

Ἄμμιγα, pro ἀναμίγα, Simul, unà, ficut ἀμμίγδην pro ἀναμίγδην permixtim: ν enim Præpositionis ἀνὰ, cum Poeticè α finali deperdito ante μ ponitur, in μ mutatur. Fit ab ἀνὰ & μίγνυμι vel μιγνύω misceo, permisceo, μίξω, ab inusit. μίγω.

62 Ἀξυγχύτως Impermixtè, Adver. ex α priv. & ξυὼ pro συὼ cum, & χύω vel χέω misceo, de quo vid. in κέχυ.

Παρῆε, Poeticè pro παρῆν, 3. sing. imperf. τῦ πάρειμι advenio, adsum, quod ex παρὰ & εἰμὶ sum.

63 Τῶδε & τῦδε, Gen. sing. ab ὁ, ἥ, τὸ.

Ζεῦγ-ος, ε-ος, υς, τὸ, Jugum; item biga, fœdus: à ζεύγνύω vel ζεύγνυμι, fut. ζεύξω, tanquam à ζεύγω jungo, copulo. συναπτω. συνίημι. significat etiam matrimonio jungo, & cum Dat. jungitur, ut γάμοισι ἐζύγης nuptiis junctus es, i. e. duxisti uxorem. Potius autem ab Hebr. יָחַד jungere. יָחַד. יָחַד Jugum; nisi Chaldæi ex Græciâ sumpserint radicem Hebræis ignotam. Abhinc ζυγόω jugo. συναρμόζω. ὁμόζυγ-ος conjux, ζύγ-ος conjux.

Σκιερὸς, ὰ, ὸν, Umbrosus, opacus. σκιαρὸς, ἐπίσκι-ος. fit à σκιὰ, ᾶς, umbra, quasi κιὰ, παρὰ τὸ κίω, quòd nos comitetur. Usurpatur σκιὰ & prop. & metaph. prop. ut Odyss. λ. σκιῆ εἰκελον umbræ simile: met. ταλλ' ἐγὼ καπνῦ σκιᾶς οὐκ ἂν πεκάμοιμι, i. e. ne hilo quidem emerim.

Δώησιν, 3. sing. sub. à δώω, δώης, δώῃ, & Ionicè δώησι, à δίδωμι do, δώσω, δέδωκα· δῴησι verò 3. sing. aor. 2. optat. à δῶ & Ion. δῴησι.

Ὄπωπὴ, ῆς, ἡ, Conspectus, visus; etiam oculus. ὄψις. fit à verbo ὄπ-ομαι video, quod rarò in præs. usurpatur; in præt. med. ὄπωπα vidi: à quo ἀπωπὴ, & ἐνώπιον coram, Adverb. & ἀπόπ-ος invisibilis, ἄοπ-ος idem.

65 Θεογενὴς, έος, ῆς, Dei natus. ὁ υἱὸς Θεῦ. Ionicè fit à Θεὸς Deus & γένος genus; progenies; hoc autem à γίνομαι nascor, supra.

Κέκλε' pro ἐκέκλε-ο, 3. pers. sing. imperf. à κέκλομαι verbo Poetico idem significante quod καλέομαι, ut pro καλῶ infrà usurpatur κικλήσκω.

Ἰησῦς Jesus, Gen. Ἰησοῦ, Dat. Ἰησῷ, Acc. Ἰησοῦν: fit à יְהוֹשׁוּעַ vel יֵשׁוּעַ salvavit.

66 Ἑβραί-ος Hebræus: fit ab Hebraico עִבְרִי Hebræus, quod

ab

ab עָבַר Heber, quasi Heberæus, ab Hebero ortus.

Σημαῖνον κυρῶν Est significans, id est, significat σημαίνει. est neut. sing. part. præs. τὸ σημαίνω significo, signum do. δηλόω. hoc autem à σῆμα signum, nota. σημεῖον. Κυρῶν autem 3. sing. præs. ☞ κυρέω κιρῶ, quod idem valet quod εἰμὶ sum. Κύρω Martinio à קָרָה Contingere. Non pote probabilius. Cum Participio plerunq; jungitur, ut hìc & apud Soph. κυρεῖς ἔχων, i. e. τυγχάνεις ἔχων, hoc est, ἔχεις habes.

67 Χριστὸς, ὁ, Christus, Dei Filius; etiam Unctus: fit à χρίω ungo, inungo; quod à χρόω coloro, mutato ο in ι. Sic dicitur Salvator noster, quia Propheta, Sacerdos & Rex erat, quæ tria hominum genera inungi solebant, h. e. ordinari & disponi ad triplex illud officium.

Θεράπων, οντος, ὁ, Servus, minister, famulus: abhinc θεραπεύω ministro, famulor; etiam θεραπεύειν ☞ γῆν pro Colere terram, apud Xen. etiam θεραπεύειν σῶμα Corpus curare, apud Arrian.

Ἑ Se, ipsum. Accus. ☞ ἕ sui, pro quo Dores νίν ponunt, ut infra, ἄναχτα ἔθηκε νὶν Πατὴρ Regem Pater ipsum constituit.

68 Ἄναξ Rex, ανακτος (pro ἄνακος, inserto τ per Pleonasmum) in Vocat. ἄνα· abhinc ἄνασσα Regina, & ἀνάσσω rego, impero; quod cum Gen. & cum Dativo usurpatur: cum Gen. Il. α. Τενέδοιό τε ἶφι ἀνάσσεις· cum Dat. πάντεσσιν ἀνάσσειν Omnibus imper. Il. α. item cum Accus. Vide Gr. Gr. Rud. pag. 155.

Θῆκε Constituit, posuit, Ionicè pro ἔθηκε, 3. sing. aor. 1. Indic. activ. à τίθημι pono, θήσω, τέθεικα, aor. ἔθηκα.

69 Ἔλυσε Solvit, liberavit. ἐλευθέρωσε. 3. sing. aor. 1. Indic. act. ☞ λύω solvo, libero. ἐλευθερόω, ἀπολύω, ἀπαλλάττω. Cum Gen. construitur sicut ἐλευθερόω· necnon cum Accus. ut λύειν τινὰ τινὸς liberare aliquem ab aliquo; & hìc ἡμέας θανάτοιο ῥῦσε nos à morte liberavit.

70 Καῦθις Et rursus, pro κἀ & αὖθις rursum. ἔμπαλιν. fit ab αὖ idem apud Poetas: etiam αὖ τε & αὖτις pro αὖθις, & αὖθ' pro αὖτε usurpantur: dicitur & οἱ αὖθις pro Posteri.

Ἀνστὰς, Poeticè pro ἀναστὰς, Resurgens, Part. aor. 2. act. ab ἵστημι statuo, colloco, στήσω· abhinc ἀνάστασις resurrectio; item erectio. ἀνάστασις νεκρῶν resurrectio mortuorum.

Νεκρὸς, ὄ, ὁ, Mortuus, defunctus; etiam cadaver vel corpus mortuum. ἀποθανών. Derivatur ἀπὸ νε στερητικῶ, i. e. priv. & κῆρ, i.e.

i. e. ψυχὴ, quaſi ſine anima: abhinc νεκρόω eneco, νέκρωσις mortificatio: huic opponitur ζωὸς, vel ὁ ζῶν, vel ἔμψυχος vivus.

Illius ex *vitâ* quos eſt tibi carpere fructus?
Docet illa *verbis*, monſtrat *exemplo* viam.
Perſpicuâ quicquid docuit, complectere ſummâ.
Nôſſe, atque purâ mente *venerari* Deum.
Quas cupit iſta ſibi pietatis regula partes?
Has: *pœnitere*, *credere*, & benè *vivere*.
Dic quid ſignificet pars iſto ex ordine *prima*?
Commiſſa *flere*, flenda non *committere*.
Quænam vera *fides* certam paritura ſalutem?
Deo loquenti *credere* & *confidere*.

Πῶς δὴ τί τοι χρήσιμη κείνη βίος ἡδ' ὀνίνησι;
[1] Λέγων διδάσκει, δρῶν ὁδὸν παραδεικνύει.
Πάντα μοι ὅσα ἐδίδαξε παῤῥησίην κεφαλαῖα.
Γνῶναι μὲ, ἀγνῶς τ' εὐσεβεῖν τὰ πρὸς Θεόν.
Τοῦτο δ' ἀρετῆς τίνα σύλλαβε θέσφατον ἔργα;
Τάδε, [2] μετάνοιαν, πίστιν, ἔυνομον βίον.
Τούτων ἐμοὶ φράζε μέρος τί δ' οἱ ἤθελε πρῶτον;
Πεφυτὰ κλαίειν, ἀξιοκλαυς' ὑ πρᾶγεῖν.
Τίς δ' ὀρθὴ πίστις σωτήρια δῶρα τέκοῦσα;
Θαῤῥεῖν Θεῷ λαλοῦντι, μὴ πεποιθέναι.

Teſtimonia Sacra.

[1] Math. 20. 28. Ὥσπερ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου οὐκ ἦλθε διακονηθῆναι ἀλλὰ διακονῆσαι. Epheſ. 5. 2. Καὶ περιπατεῖτε ἐν ἀγάπῃ καθὼς καὶ ὁ Χριστὸς ἠγάπησεν ἡμᾶς. Col. 3. 13. Καθὼς καὶ ὁ Χριστὸς ἐχαρίσατο ὑμῖν οὕτω καὶ ὑμεῖς. 1 Pet. 2. 21. Ὅτι καὶ Χριστὸς ἔπαθεν ὑπὲρ ὑμῶν, ὑμῖν ὑπολιμπάνων ὑπογραμμὸν, ἵνα ἐπακολουθήσητε τοῖς ἴχνεσιν αὐτοῦ.

[2] Act. 20. 21. Διαμαρτυρόμενος τὸ εἰς τὸν Θεὸν μετάνοιαν, καὶ πίστιν τὴν εἰς τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν.

Sectio octava.

71 Χρήσιμη Profit, 3. ſing. Sub. act. ☞ χρησιμέω opitulor, opem fero; ſed χρήσιμη auxilium: dictum quaſi χρησιμῶ, à χρήσιμος utilis: hoc autem à verbo χράομαι utor, derivatur: & abhinc χρεία, & Ion. χρειὼ, utilitas. Idem ſignificant ὠφελέω, συμφέρω, λυσιτελέω cum Dativo, ut hìc τοι χρήσιμη, & τοι ὠφελέω.

Κείνῳ, Gen. Ionicè pro ἐκείνου, ab ἐκεῖνος Ille.

Ὄνῃσι Juvat, 3. ſing. præſ. Indic. act. verbi ὀνίνημι, idem quod ὄνημι juvo, proſum, adjuvo. Cum Dat. conſtruitur; verba enim Juvandi Dativo gaudent. Abhinc ὀνητὸς utilis, quo frui queas; & contra, ἀνονήτος inutilis, quo frui nequeas. ὄναμαι, Dór. pro ὄνημι.

72 Διδάσκω Doceo, inſtituo (παιδεύω, μανθανέω) ἄξω, δεδίδαχα, δεδίδαγμαι; à quo δίδαγμα, Documentum: fit à δί & δάσκω, diſpertior, ſive divido; vel à δίδωμι & δαίω diſco: hinc διδάσκαλος Magiſter, qui docet; διδασκαλία doctrina, diſciplina; διδαχὴ, Idem: δίδακτρον, Præmium magiſtri, Minerval.

Δρῶν Faciens, agens; Part præſ. à δράω, facio, ἄσω (ποιέω) item fugio ſignificat; item miniſtro: etiam δρᾶν τινα εὖ ἢ κακῶς, benefacere aut malefacere alicui: Poetæ hujus Verbi Imperativo nonnunquàm utuntur; maximè verò in aor. pro 2ª perſ. fut. Indic. ut ὅιδ' ὃν ὃ δράσον pro δράσεις, Scis ergo, quid facturus ſis. Vig de Idiot. Græc.

Ὁδός, οῦ, ἡ, Via, iter; etiam vitæ inſtitutum, ſecta, inſidiæ: elegantèr ὁδὸς ſubauditur; ut ἐπὶ ἀγαθῆναι, vel εὐθείας ἐξεπικέναι; vel διαμαρτεῖν, ſubauditur ὁδοῦ. A recta via aberrâſſe: fit ſecundum Euſtath. ab ἔω ſignificante πορεύομαι. Rectiùs qui à Chaldaico עָבַר Tranſire.

73. Διαῤῥήδην Clarè, manifeſtè, apertè; etiam explicatè: Adverbium eſt factum ex ῥέω ſignificante Dico; in quâ ſignificatione quamvis non ſit uſit. ῥέω, in uſu tamen eſt aor. 1. ἐῤῥήθην: abhinc ῥῆμα & ῥῆσις Verbum, dictio, vocabulum.

Κεφαλαιῶ In Capita vel ſummas redige, ſummatim & capitulatim attinge, ſummatim & brevitèr recenſe. συγκεφαλαιῶ fit

ex

ἐκ κεφάλαιον Capitulum, caput, quod à κεφαλὴ, Idem: ſæpe pro toto homine ſumitur per Synechdochen Partis pro toto. Item Metaphoricῶς pro eo quod præcipuum eſt & ſummum in re aliqua: Item ſumma. Ergo ὁλοκεφαλαίως, κεφαλαίως, κεφαλαιωδῶς ſummatim, ſuccinctè, brevitèr: σωμάτως concisè: κεφαλὴ autem fit ἀπὸ τ῀ κεκυφῶσθαι A cavitate.

75. Θρησκεία Religio, veneratio, cultus; σέβασμα: fit à θρησκεύω Ceremoniis quibuſdam ſuperſtitioſis Deum colo (à verbis enim in εύω fiunt verbalia in εία.) verbum eſt à Thracibus deductum, apud quos Orpheus Deorum cultum invenerit, quo poſtea uſi ſunt Græcorum pleriq;. Eſt etiam ſimplicitèr Colo, veneror, σέβομαι, εὐσεβῶ.

Συλλαβε Comprehendit; 3 ſing. aor. 2. Indic. activ. à συλλαμβάνω Comprehendo, complector; quod ex σὺν & λαμβάνω Accipio, capio, λήψομαι, ἔλαβον: abhinc λαβὴ Prehenſio, λῆψις Acceptio.

Θέσφατ῀ Divino Conſilio eveniens, divino ore pronuntiatus: etiam τὸ θέσφατον Oraculum, & τὰ θέσφατα Vaticinia, Reſponſa divina: fit à θεὸς Deus, & φάω, vel φημὶ Dico, aio: etiam Luceo, ſplendeo, ſupra.

76. Τάδε, pro ταῦτα, Articulus pro Demonſtrativo.

77. Ἔκ μοι φεφίζε, per Tmeſin pro μοὶ ἐκφεφίζε Dic mihi; 2. ſing. Imper. Activ. ἐκφεφίζω Eloquor, enarro; σω, ἤνεγκα, aor. 2. ἤνεγκον: Euſtath. deducit à φάω dico, unde primo φάζω & Epentheſi literæ ρ, φεφίζω. Verùs qui deduxit φεφίζω ex ῾ב֫ר֫.

78. Κλαίειν Flere, Infin. activ. ἀπ῀ κλαίω Ploro, lachrymor, fleo; ὀδύρομαι, πενθέω, κλάω, κλαύτω, & κλαύτομαι; ſignificat etiam do Pœnas, ut κλαίειν λέγω σοι Lachrymas tibi denuntio, i. e verbera. In conſtructione cum Accuſ. uſurpatur, ut hic, πεφαγμένα κλαίειν Commiſſa flere. Euſtath. à κλάω frango, deducit; quia Lachrymis animus quodammodo frangitur.

Πεφαγμένα Facta, commiſſa; Plur. neut. part aor. 2. Activ. ἀπ῀ πράσσω vel πρήσσω facio, ago; ἄγω, ποιέω, πράξω, aor. 2. ἔπραγον: In part. πραγὼν, οῦσα, όν: ſignificat etiam adminiſtro: dicitur etiam πράττειν περὶ εἰρήνης de pace agere; etiam vivo: item πράττειν γάμον Moliri nuptias; Ionici loco πράσσω dicunt πρήσσω cum η; πρακτὸς Qui agi poteſt, ſub actione cadens: abhinc πρᾶγμα Facinus, res.

Ἀξιόκλαυ῀ Flendus, fletu dignus: θρηνητέ῀, κλαυτέ῀:

fit ex ἄξι☉ & ἁλαίω; ἄξι☉ autem Dignus significat, & cum Gen. construitur; ut πλείσυ ἄξι☉ maximi faciendus: cui oppon. ὀδενὸς ἄξι☉ nullius pretii, nihili faciendus: etiam præter Gen. additur Dativus; ut ἄξι☉ πλείσυ χ̀ πλύτῳ χ̀ γένες Maximi faciendus ob divitias & nobilitatem. Reperitur etiam cum Dativo, Lucianus (Westmonasterienſis) Dialogo 23. αὐταῖς κρηπίσιν ὐκ ἄξιον ὄν]α Ipſis crepidis contrà non comparandus. Hinc ἀξία Dignitas.

79. Δῶρον, ῠ, τὸ Donum, munus: fit vel à δίδωμι do; ut & donum à do, apud Latinos; vel à δῶρον (quod Græcis antiquis manum ſignificabat) quia manu darentur: abhinc δωρεὰν Gratis, δωρέομαι Dono.

80. Θαῤῥεῖν Fidere, fiducia præditum eſſe, bono eſſe animo; item ſecurum eſſe: θαρσῶν, ex Θάῤῥος, vel Θάρσος Fiducia, animi præſentia (θράσος vero Audacia, temeritas, unde θρασὺς, temerarius; & θρασύω Audaciam affero) θάρσος autem à θέρσω, fut. Æol. verbi θέρω, unde & θέρσος pro θάρσος dicunt Æoles: hinc & θερσίτης Confidentiloquus, qualis & ab Homero inducitur perſona Therſites.

At cui nos opus eſt *imprimis* credere dicto?
Gratis quod homines crimine abſolvit Deus.
Quid benefacta igitur quæ lex præſcribit amoris?
Sunt iſta fidei *fructus*, ad vitam *via*.
Sanctior aura Dei quos nobis dictat amandos?
Deum ante cuncta, proximéque *hominem* alterum.
An *privata* cupit Deus, an *communia* vota?
Vult *utraque* genitor *ſingulorum* atque *omnium*.
Quid cupit à nobis divina potentia poſci?
Quod *gloriæ* ipſi, quódque nobis *uſui* eſt.

Πίσευτὸν ᾧ τίνι γνώμη πρῶτ' ἔξοχον ἄλλων;
[1] Χάειν δικαίων αὐτὸν ἀνθρώπυς Θεόν.
Ἔργα τί δ' ἔν ἀγάπης τὰ νόμος φρίπυσος ἄνωγε;
Τἀκεῖνα, πίσεως καρπὸς, εἰς ζωὴν τείβος.
Γνῶμα Θεῦ ἅγιον κέλεται τίνας ἀμφαγαπάζειν;
[2] Θεὸν ταπρῶτ', ἄνθρωπον εἶτα ἕτερον.
Ἦ ῥ' ἰδᾷ ξωῇ τε Θεῷ δίον ἐυχετάασθαι;

[3] Ἀμφοῖν

ᾳ Ἀμφοῖν ὁρίγεται ξωὸς ἠδ' ἴδιος Πατήρ.
Αἰτῆσαι τί δ' ἄν ἰμείρῃ Ὑψίστος ὑφ' ἡμέων;
90 Τοῦνδοξον αὐτῷ καὶ τόδ' ἡμῖν χρήσιμον.

Teſtimonia Sacra.

[1] Rom. 3. 24. Δικαιούμενοι δωρεὰν τῇ αὐτοῦ χάριτι διὰ τῆς ἀπολυτρώσεως τῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ.

[2] Math. 22. 37, 38, 39. Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ, ἀγαπήσεις Κύριον τὸν θεόν σε ἐν ὅλῃ τῇ καρδίᾳ σου, καὶ ἐν ὅλῃ τῇ ψυχῇ σε, καὶ ἐν ὅλῃ τῇ διανοίᾳ σου. [38] Αὕτη ἐστὶ πρώτη καὶ μεγάλη ἐντολή. [39] Δευτέρα δὲ ὁμοία αὐτῇ, Ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτόν.

[3] Math. 6. 6. Σὺ δὲ ὅταν προσεύχῃ εἴσελθε εἰς τὸ ταμιεῖόν σου, καὶ κλείσας τὴν θύραν σου πρόσευξαι τῷ Πατρί σου τῷ ἐν τῷ κρυπτῷ, καὶ ὁ Πατήρ σου ὁ βλέπων ἐν τῷ κρυπτῷ ἀποδώσει σοι ἐν τῷ φανερῷ Math. 18. 20. Οὗ γάρ εἰσι δύο ἢ τρεῖς συνηγμένοι εἰς τὸ ἐμὸν ὄνομα, ἐκεῖ εἰμι ἐν μέσῳ αὐτῶν. Act. 3. 1. Ἐπὶ τὸ αὐτὸ δὲ Πέτρος καὶ Ἰωάννης ἀνέβαινον εἰς τὸ ἱερὸν ὅπι τὴν ὥραν τῆς προσευχῆς τὴν ἐνάτην.

Sectio Nona.

Πιστὸν Credendum eſt; idem quod πιστέον: fit à 3. ſing. præt. paſſ. πεπίστται, τὸ πιστόω Fidem habeo; credo, quod videas.

Γνώμη, ης, ἡ, Sententia, mens, animus, conſilium, decretum: fit à γιγνώσκω Noſco, cognoſco; γνώσομαι, ἔγνωκα: hoc autem à νοῶ, à quo fit νοΐσκω; & per Synæreſin νώσκω, & addito Æolic. γ, γνώσκω: ex γνώσκω autem per reduplicationem τὸ γ, & interpoſitione τὸ ι, fit γιγνώσκω.

Ἔξοχον, Neutro genere τὸ ἔξοχος Eximius. Adverbialiter capitur pro ἐξόχως, pro quo ἔξοχα frequentius uſurpatur; pro quo καθ' ἔλλειψιν τὸ ἐξ, dicunt Poetæ ὄχα: ſignificat Eximiè, præ cæteris, excellenter: fit ab ἐξέχω, Promineo, orior; ut πρὶν ἅλιον ἐξέχειν Antea vel priuſquam Sol oriretur: abhinc ἐξοχὴ Excellentia; unde κατ' ἐξοχὴν Per excellentiam.

81. Χάειν Gratis, Accuſ. Adverbialiter poſitus, ἀπὸ τ χάεις, ίος, in Accuſ. χάειν, Gratia: hinc χάειτες, Tres Sorores, Gratiæ dictæ, Ἀγλαΐη, Εὐφροσύνη, Θαλίη, Græcis Gentilibus: χάειν etiam ponitur pro ἕνεκα vel ἕργω; ut τεῦδε χάειν, hujus rei Gratia.

Δικαῶν, Juſtum, æquum cenſere, juſtificare; cui opponitur καταδικάζειν Condemnare; Infin. Activ. τ δικαιόω Juſtifico; quod à δίκαιος Juſtus, æquus, & τὸ δίκαιον, ſubſtantivè pro æquitas; & in plur. τὰ δίκαια Jura: etiam cum verbo Subſtantivo exponitur Dignus; ut δίκαιος ὤν ἀποθανεῖται Dignus morte; δίκαιος autem (ait Ariſtot. Lib. Ethic. 5.) quaſi δίχαιος, quo modo δικαστὴς quaſi δίχαστὴς (à δίχα bipertito, & δίχάζω in duo divido) quod in duas æquales partes rem ſcindat neutri parti plus minúſve ratâ portione tribuens. Plato vero putat δίκαιον quaſi δίαιον (i. e. διὰ ἰὸν) per omnes res procurrens; aſcita ſibi κ, ad elegantiorem ſonum: abhinc ἀδικία Injuſtitia; cui oppon. δίκη Juſtitia.

83. Ἀγάπη, ης, ἡ, Amor, dilectio, charitas; item ἀγάπαι, Communia Chriſtianorum Convivia Charitatis cauſsâ inſtituta: abhinc ἀγαπάζω Amo; à quo ἀμφαγαπάζω Deamo, valde amo: fit ab ἀγαπάω Amo, diligo. De honeſto & inhoneſto amore uſurpatur; ſignificat etiam Oſculor.

Πεύσυσος Fama circumquaque notus, fando paſſim celebris: fit à πυνθάνομαι & πεύθομαι Audio, intelligo, cognoſco; πέυσομαι, πέπυσμαι, cum Gen. perſ. & Accuſ. rei; ut πυνθάνομαι σε τὰ πράγματα Ex te res cognoſco: etiam cum ſolo Gen. ut ἐγὼ τ πατρὸς ἐπυνθανόμην Ego de Patre audivi; item Interrogo ſignificat; ut πλεῖόν σε πεύσομαι πατρός, ubi intelligitur περὶ ante Gen. πατρός.

84. Καρπὸς, ῦ, ὁ, Fructus. Generaliter pro quarumlibet plantarum fructu accipitur; item Metaphoricῶs, ut Utilitas, emolumentum. Quidam item pro vola accipiunt: abhinc καρπίζω Fructum colligo.

Τείβω, ω, ἡ, Semita, à Viatoribus trita; etiam Iter, curſus; etiam trita conſuetudo; unde τείβον λαβεῖν Aſſueſcere, inveteraſcere: fit à τείβω Tero, contero: Item τείβειν Triturare. τείβω autem fit à τρῶ, quod per Syncopen ex τερέω; hoc autem ex τέρω Tero: abhinc τείβις Tritura & τειπτης Tritor.

85. Κέλεται Jubet, 3. ſing. Præſ. τ κέλομαι Jubeo; κελήσομαι, tanquam à κελέομαι: abhinc κελεύω Jubeo, impero, hortor; quod peculiariter de nautis dicitur. κέλευσμα Celeuſma, hortatio nautica.

86 Ἔιτα

86. Ἔπειτα, Ionicè ἔπειθ᾽ Deinde, poſtea, tum, itáne; interdum vacat. Initio Periodi ὀργητικῶς Iracunde uſurpatur; tuncq; reddi poteſt, quid ergo, ergone. Idem valet ἔπειτα; & ſic uſurpatur: abhinc μετέπειτα, idem.

Ἄνθρωπος ἕτερος Homo alter, i. e. Proximus. Caſaubonus puto obſervavit ὁ πλησίον idem ſonare quod Hebraicum רֵעַ vel רֵעֵהוּ Socius, Proximus, Vir ad Socium, (i. e.) ad alium. Propriè dicitur de duobus: capitur etiam pro Diverſus, alius; interdum cum Gen. & exponitur Alius ab, diverſus ab, ut ἕτερον τῆς ἀληθοῦς Diverſum ſeu alienum à vero: & στοιχεῖον ἕτερον ἢ τεσσάρων Elementum aliud à quatuor illis.

87. Ἰδίᾳ, ξυνῇ Privatìm, communitèr; opponuntur vel publicè, Dat. adverbialiter ab ἴδιος & ξυνὸς, ſup.

Δέον, ſubaudi ὄν, Licet, neceſſarium eſt. Neut. ſing. part. præſ. à δεῖ Oportet, opus eſt. Cum Gen. conſtruitur, ut δεῖ πολλῶν σοι Tibi multis opus eſt. ἔδει Oportebat; δεήσει Oportebit; ἐδέησε Oportuit; δεῖν Oportere; δέον Quod oportet: Omnia ſunt in uſu.

Εὐχέσθαι Preces fundere, precari, vota facere. Poeticè pro εὐχέσθαι; Infin. τὸ εὐχέσθαι ſupplico; quod ab εὔχομαι Precor, preces fundo: εὔξομαι, εὔγμαι. Cum Dat. ut εὔχεσθαι τοῖς θεοῖς Preces fundere Diis: abhinc εὐχὴ Precatio, votum; unde εὐχὴν ἔχεσθαι & εὐχῆς τυγχάνειν Potiri voto: etiam εἰ' εὐχῆς ὅτι μοι τοῦτο hoc mihi eſt in votis: Item μετ' εὐχῆς Optando; καθ' εὐχὴν vel πρὸς εὐχὴν Ex animi ſententia, ad votum.

88. Ἀμφοῖν. Gen. dual. (ab ἄμφω Ambo) poſt ὀρέγεται. Verba enim appetendi Genitiv. poſt ſe recipiunt: Gr. Gr. Rud. 143.

Ὀρέγεται Cupit, appetit. 3. ſing. præſ. τὸ ὀρέγομαι Protenſis manibus aliquid prehendere cupio; ab ὀρέγω vel ὀρέγνυμι Porrigo, extendo, tendo: abhinc ὄρεξις Deſiderium, appetentia; & contra, ἀνορεξία Inappetentia, ſtomachi faſtidium. Sine dubio ab אָרַךְ Extendit.

89 Αἰτεῖσθαι Poſci. Infin. Paſſ. ab αἰτέω Poſco, peto, poſtulo. Cum Accuſ. Perſonæ, Reiq; ſimul conſtruitur, ut αἰτῶ τὸν θεὸς τὰ ἀγαθὰ Peto à Diis bona. Dicitur etiam αἰτῶ τοῦτο παρά σε Hoc abs te peto: Abhinc αἰτίζω; apud Poetas pro αἰτέω; & αἴτησις, & αἴτημα Petitio.

Ἱμείρῃ Cupiat. 3. ſing. Subjunctiv. Activi præſ. ab ἱμείρω Cupio,

Pio, desidero. Poeticum est, & cum Gen. in constructione usurpatur, ut φιλότητος & ἱμείρων Amicitiam cupiens: abhinc ἵμερος Amor, desiderium. Peculiariter autem desiderium amatorium. Eustath. inquit dici quasi ἕρως ἀπ' ἰματίου ἀφροδισίου Amor & desiderium ex Veneris veste elicitum.

90 Τένδοξον Glorioſum, pro τὸ ἔνδοξον. Quod ab ἔνδοξος Glorioſus: hoc autem à δόξα Gloria. Cui opponuntur ἀδοξία, ἀτιμία, ὄνειδος, Infamia, Dedecus, Ignominia; ut ἀδοξίαν παρασκευάζειν, vel ἐπιτίθεναι τίνι, Ignominiæ notam inurere alicui; contra ἀποσείεσθαι abſtergere: δόξα vero fit à δοκέω, ſed tanquam δόκω, δέδοκα, δέδογμαι, ἔδοξαι. à quo δόξα.

Quid benè ceſſurum divino optetur honori?
Laus atque *regni* decus & *obſequentia.*
Utile quid nobis precibus depoſcere fas eſt?
Alimenta, veniam, deinde depulſum *mali.*
95 Quo ſe more jubet numen cœleſte vocari?
Purè, modeſtè, ſpe bonâ, nullo ambitu.
Fáſne Deum juxta eſt *alios* in vota vocare?
Fert ille graviter *æmulum* apponi ſibi.
An Deus ulla ſibi patitur *ſimulachra* locari?
100 Spernit *figuras aſpici* vultus negans.

Ἀλλὰ τί πρὸς θείαν ἠμεῖς εὐξαίμεθα τιμὴν
Κῦδός τε, σκῆπτρόν τ' ἀρεὺ, καὶ πιθήνιον.
Ἄμμι δ' τὶ χρηστόν γε Θεῦ πάρα καὶ' ἱκετάδην;
Τροφήν τε, κἄφεσιν, κακῶν τ' ἀποστολήν.
95 Πῶς δ' ἔστι ὑψίσω Θεῷ ἀνεραὶ εὐχετάασθαι;
Ἀγνῶς, ταπεινῶς, ἁρπαλέως, μὴ πολυλόγως.
Ἦ ῥ' ἄλλως θέμις αὖτε ἐναντίον εἰσκαλέεσθαι;
Ζηλῷ πεπληγὼς λυγέραιν ξυγάμῳ.
Ἦ Θεὸς ἱδρῦσθαι οἱ ἀγάλματα πάμπαν ἀνέτλη;
100 Κρύπτων ἄποπτον εἶδος εἰδώλοις συγῇ.

Teſtimonia Sacra.

Math. 6. 9, 10. Ἁγιασθήτω τὸ ὄνομά σου. [10] Ἐλθέτω ἡ Βασιλεία σου, γενηθήτω τὸ θέλημά σου.

Math.

[2] Math. 6. 11, 12, 13. Τὸν ἄρτον ἡμῶν τὸν ἐπιούσιον δὸς ἡμῖν σήμερον [12] καὶ ἄφες ἡμῖν τὰ ὀφειλήματα ἡμῶν, ὡς καὶ ἡμεῖς ἀφίεμεν τοῖς ὀφειλέταις ἡμῶν. [13] Καὶ μὴ εἰσενέγκῃς ἡμᾶς εἰς πειρασμόν, ἀλλὰ ῥῦσαι ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ πονηροῦ.

[3] Psal. 17. 1. Εἰσάκουσον, κύριε τῆς δικαιοσύνης μου πρόσχες τῇ δεήσει μου ἐνώτισαι τὴν προσευχήν μου οὐκ ἐν χείλεσι δολίοις. 1 Joh. 3. 22. Psal. 86. 1. Psal. 9. 18. Matth. 21. 22. Marc. 11. 24.

[4] Math. 6. 5, 6, 7. Καὶ ὅταν προσεύχῃ οὐκ ἔσῃ ὥσπερ οἱ ὑποκριταί, ὅτι φιλοῦσιν ἐν ταῖς συναγωγαῖς καὶ ἐν ταῖς γωνίαις τῶν πλατειῶν ἑστῶτες προσεύχεσθαι ὅπως ἂν φανῶσι τοῖς ἀνθρώποις, &c.

[5] Exod. 20. 5. Οὐ προσκυνήσεις αὐτοῖς, οὐδὲ μὴ λατρεύσεις αὐτοῖς· ἐγὼ γάρ εἰμι κύριος ὁ θεός σου, θεὸς ζηλωτής. Isa. 42. 8. Ἐγὼ κύριος ὁ θεός, τοῦτό μου ὄνομα, καὶ δόξαν μου ἑτέρῳ οὐ δώσω.

[6] Exod. 20. 4. Οὐ ποιήσεις σεαυτῷ εἴδωλον οὐδὲ παντὸς ὁμοίωμα. Deut. 4. 12. Καὶ ὁμοίωμα οὐκ εἴδετε. [15] ὅτι οὐκ εἴδετε ὁμοίωμα ἐν τῇ ἡμέρᾳ, &c. Isai. 40. 18. Τίνι ὡμοιώσατε κύριον, καὶ τίνι ὁμοιώματι ὡμοιώσατε αὐτόν.

Sectio decima.

91. Εὐξαίμεθα Optemus benè, Precemur, 1. Plur. aor. 1. Optativ. med. ab εὔχομαι Precor. ſup.

Τιμὴ, ῆς, ἡ, Honos, cultus: Item Pretium, κλέος: fit à τίω Honoro, magni æſtimo; item punio, vindico, ulciſcor; in quâ ſignificatione uſitatior eſt vox media; item ſolvo, ut δίκλω τίνυσι Pœnas dant, vel ſolvunt: abhinc τίμιος, & ſuperlat. τιμιώτατος, i. e. τιμήεις, ἔντιμος, ἔνδοξος, πλείστου ἄξιος, ἀξιόπιστος, ἀξιόχρεως, ἀξιωματικὸς, Honoratus, honorabilis, fide dignus.

92. Κῦδος, εος, ους, τὸ, Decus, Gloria; Κλέος, δόξα: at κύδος, ὁ, Convitium, & κῆδος, τὸ, Cura: fit à κύω Amo; quod omnibus ſit innatus Gloriæ amor: vel quaſi à κύειν δέος Parere timorem, quòd Plebeiis timori ſint præſtabiles; vel à κήδω Curo: abhinc κυδάεις Glorioſus, κυδίων Glorioſior, κύδιστος Gloriosiſſimus.

Σκῆπτρον, ου, τὸ, Sceptrum. (Per metonymiam adjuncti, pro Regno;

Regno; ſignum videlicet pro re ſignificata) Baculus, Scipio: fit à σκήπτω Innitor, nitor (interjecto ρ) quod Euſt. à σκηνείπτω deducit, per Syncopen; ſed potius σκηνείπτω à σκήπτω, Epentheſi ſyllabæ ει. Veriſſimè autem ab Hebraico שָׁבַט.

Εὐρὺς, εῖα, ὺ. Adjectiva enim in ὺς, fœm. in εῖα, neut. in ὺ formant, Gr. Gr. Rud. pag. 26. Amplus, latus: fit ex εὖ & ῥέω Fluo; ut propriè dicatur de fluvio latè & benè fluente: abhinc εὐρὺ Latè, neut. Adverbialitèr.

Πειθήνιον Obſequentia. Neut. Subſtantivè poſitum, à πειθήνιος Obſequens, Obediens, Moriger: fit ἀπὸ τοῦ πείθεσθαι ἡνίοις. Propriè dicitur de equis qui habenis parent: ἡνία autem Euſtath. ab ἑνόω unio, derivat.

93. Ἄμμι Nobis. Dat. plur. Æolicè pro ἡμῖν ab ἐγώ.

Ἱκετεύω Supplico, ſupplex oro: abhinc ἱκέτευμα Supplicamentum. Conſtruitur cum accuſ. ut ἱκετεύειν τὸν Θεὸν ὑπὲρ Παύλου Supplices preces fundere pro Paulo: fit ab ἱκέτης Supplex; quod vel ab ἱκέομαι, aliquando ſupplico vel ἱκέτης quaſi ἱκέσης, ut fit ἱκόμην τοῦ εἰς ἕξιν τίνος Domum alicujus adiens.

94. Τροφὴ, ῆς, ἡ, Alitura, nutrimentum, alimentum, & τέθραφαι Adoleſcentes: fit à τρέφω Alo, nutrio, educo: θρέψω, tenui in aſpiratam mutata, ad differentiam fut. τρέψω verbi τρέπω verto.

Κἄφεσιν Et veniam, pro καὶ ἄφεσιν: Accuſ. ſing. ab ἄφεσις Remiſſio, dimiſſio; quod ab ἀπὸ & ἵημι Mitto, immitto, emitto.

Ἀποστροφὴ Averſio; item Depulſio, diſſuaſio, dehortatio: fit ab ἀποτρέπω Averto, Deterreo, dehortor; ab ἀπὸ & τρέπω verto, converto, τρέψω, τέτροφα, præt. med. τέτραμμαι: à quo τροπὴ Verſio: τρόπος Mos, conſuetudo, ſtudium, authoritas.

96. Ταπεινῶς Humilitèr, modeſtè, adverbium: à ταπεινὸς, ὴ, Humilis; cui opponitur ὑψηλὸς Procerus, altus: hinc τὸ ταπεινὸν, neut. ſubſtantivè pro Humilitas; & ταπεινοφροσύνη Animi humilitas, & demiſſio, modeſtia, quæ inter ſummas virtutes numeratur: Qui talis eſt, h. e. humilis, dicitur ταπεινόφρων: contra ὑψηλόφρων, idem quod ὑψηλόνους, qui eſt mente elata, & ſuperba.

Θαρσαλέως fidenter, cum Fiducia, audacter, intrepidè: Adverbium à θαρσαλέος fiducia præditus, confidenti animo, audax.

dax. Hoc autem à θάρσος Fiducia, ſupra.

Πολυλόγως Multiloquentèr, ambitu ; adverbium ex πολυλόγος Multiloquus ; ex πολὺς multus, & λόγος ſermo, ſup.

98 Ζῆλος, ου, ὁ, Æmulatio, pro Invidia ſumitur ; Impetus mentis ad cultum divinum, & Religionis amplectendæ vegeta Cupido, Zelotypia : abhinc Ζηλόω Zelotypus ſum : fit à ζέω, i. e. à fervore & vehementiâ.

Πεπληγὼς, γυῖα, γὲς Impulſus. Part. prær. med. τῦ πλήσσω, vel πλήττω Percutio, ferio ; item frango, πλήξω, πέπληκα· prær. med. πέπληγα. (In Part. πεπληγὼς) à quo πληγὴ Plaga, ictus, vulnus : πλήγανον Bacculus.

Δυσχεραίνει Moleſtè, ægrè fert : 3. ſing. præſ. Ind. activ. τῦ δυσχεραίνω Moleſtè fero, χαλεπῶς φέρω· δύσφορος ἐνέγκω, δύνοσπαθέω· fit ex δυσχερὴς Difficilis, arduus, manibus non facilè tractabilis : hoc autem à δύσ & χεὶρ· (χειρὸς, & Poeticè χερὸς & χερῶς & χηρὸς) Manus. Conſtruitur cum Accuſ. & cum Dat. ut hic, δυσχεραίνει ξυγγάμω· necnon cum ὅτι ſequente Dat. cum χῆ ſeq. Gen. & cum Infinit. & deniq; cum Partic.

Ξύγγαμος Corrivalis ; Atticè & Ionicè pro σύγγαμος Conjux ; fit à σὺν & γάμος Nuptiæ. Quidam dictum volunt γάμον, quaſi δάμον, παρὰ τὸ δαμάζειν Domare : unde dicuntur Virgines ἀδάμαστοι Indomitæ. Euſtath. ait παρὰ τὸ δεδμῆσθαι ἀλλήλοις τὰς συζύγας Quia ſibi devincti ſunt Conjuges : abhinc γαμήλιος Nuptialis.

99 Ἵδρυσθαι Collocari, Infin. Paſſiv. τῦ ἱδρύω & ἵδρυμι Sedere facio, aut jubeo, colloco, ſtatuo ; idem quod ἕζω & ἵζω ; à quo ab Euſt. derivatur : abhinc ἵδρυμα Fundamentum, firmamentum ; item Delubrum.

Ἄγαλμα, ατος, τὸ, Simulachrum, ſtatua ; etiam Ornamentum, oblectamentum : fit ab ἀγάλλω Orno, inſignio, decoro : abhinc ἀγαλματόω In ſtatuam verto ; ἀγαλμάτιον, Dim. ab ἄγαλμα Imaguncula, ſtatua parva.

100 Κρύπτω Occulto, abſcondo, abdo, celo, φω, κέκρυφα· ἀποκρύπτω, καταδύνω, καλύπτω : abhinc κρύβδην & κρύβδα Occultè, clàm, κρύψις Occultatio, abſconſio.

Εἶδος, εος, τὸ, Facies, forma, ſpecies ; item Genus : fit ab εἴδω video ; à quo ἴδε & ἰδὲ Ecce, adverb. ex Imper. Facta : εἴδωλον Idolum, ſimulachrum, imago, effigies : Sic appellatur quicquid quo forma rei alicujus vel fictæ, vel etiam veræ nobis repræſentatur.

Στυγέω, ῶ, στύξω, ab inuſitato στύγω, Odi, timeo, horreo, odio

odio persequor. Cum Infinit. exponitur metuo; etiam Tristor, οἱ δ' ἧσσον εἰσαΐοντες Tristati sunt introeuntes: abhinc στύγος Odium, & στύξ Styx, Palus apud Inferos; item Horror.

An lethi reus est si quis *mendacia* jurat?
Sane: sed & qui *jurat* ubi non est opus.
Concelebrare pios cœtus quæ causa subegit?
Aqua, cœna, cantus, munera, auditus, preces.
Quid fidus populo debet recitare magister?
Legis *vetustæ* paginam, & fœdus *novum*.
Quo nos usq; tenent devinctos verba docentis?
Oracla nobis quatenus produnt Dei.
Quam sibi sacra docens debet præscribere normam?
Tacita Deo tacere, quæ loquitur, loqui.

Ἦ θάνατον τίσῃ ὅστις ἐπίορκον ὀμόσσῃ;
Σαφῶς, ὅμοια χ' ὦ μάτην ὀμωμοκώς.
Τίς χρεὼ δ' ἐκκλῦσε πανηγυρίσαι μετεῖναι;
Λίτεσθ', ἀκούειν, δῶρ, ὕμνοι, δεῖπνον, βαφή.
Πρὸς ᾧ λεών τι νυ πιστὸς ἐὼν φράσαιεν' ἀγρεντής;
Νόμιμα παλαιᾶ σελίδα, χ' ὁπόσην νέαν.
Ἄχρι τίνος δεῖ πιστόν λέξαντι μαθόντας;
Ξυνὼ θείοις ἄχρις ἂ χρησμοῖς λέγῃ.
Ποίαν τις δίδαχῆς τίμνοι βίβον ἱεροκήρυξ;
Σιγᾶν Θεῷ σιγηλά, φρίζειν ὅ, τι φράσῃ.

Testimonia Sacra.

[1] Math. 5. 37. Ἐγὼ δὲ ὁ λόγος ὑμῶν ναὶ, ναὶ, οὒ, οὔ, τὸ δὲ περισσὸν τούτων ἐκ τοῦ πονηροῦ ἐστιν.

[2] 1 Pet. 4. 11. Εἴ τις λαλεῖ, ὡς λόγια Θεοῦ.

[3] 2 Cor. 4. 2. Μηδὲ δολοῦντες τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ. 2 Tim. 2. 15. Σπούδασον σεαυτὸν δόκιμον παραστῆσαι τῷ Θεῷ.

Ἐπίορκον

Sectio undecima.

101 Ἐπίορκον Perjurè. Neutrum adverbialitèr positum ὀπιόρκως: fit ab ὀπιόρκος Perjurus, perfidus: Quod ab ὀπὶ & ὅρκος, ου, Jusjurandum, juramentum; unde ὅρκον ὄμοσαι τινὶ, Jurejurando fidem dare. παραβαίνειν τὸν ὅρκον Jusjurandum violare: abhinc ὅρκιον Fœdus jurejurando sancitum: ὁρκίζω Jurejurando obstringo.

Ὤμοσεν Juraverit. 3. sing. aor. 1. Subjunct. activ. geminato σ, Poeticè, à verbo ὄμνυμι, vel ὀμνύω Juro; ὀμόσω, ὄμοκα, & Atticè ὀμώμοκα: ab ὀμόω Juro. Martinio à Chaldaico אוֹמִי Omi, Juravit. Sin illud ex Græco Ὄμνυμι, & ab אָמַן sed ὀμόω unio: fit παρὰ τὸ ὄμματα νύειν, Quod jurantes annuant oculis: abhinc ἐπωμοσία Jusjurandum; ἐπώμοτος Jurejurando astrictus.

102. Σαφῶς Certò, manifestè, apertè, σάφα, φανερῶς. Compar. σαφέστερον Certiùs, manifestiùs, apertiùs: σαφέστατα Certissimè, manifestissimè, apertissimè: fit ex σαφὴς Manifestus, certus. Quod dicitur quasi σάον φάει, Inquit Martinius.

Μάτην Frustra, incassum, in vanum; ματαίως, εἰκῆ, μάτην πονεῖν Frustra laborare: μάτην frequentèr pro μάταιος ponitur, ut μάτην ὁδὶ πόνος, pro μάταιος ὁδὶ πόνος Vanus est labor. Dores loco μάτην, μάταν dicunt: abhinc μάταιος Vanus; ματαιότης Vanitas.

103. Πανηγυρέεσσι Cœtibus, Dat. plur. ἡ πανήγυεις Cœtus, conventus universalis, solennitas, multitudo collecta, congregatio; idem quod ἀγορὰ, & ab eâdem origine, viz. ab ἀγείρω Colligo, congrego: unde ἀγορὰ & ἀγυιὰς; & Æolicè mutato ο in υ, ἄγυιὰς, & cum πᾶς, πανήγυεις.

104. Λίτεσθ' Precari, pro λίτεσθαι. Infin. τὸ λίτυμαι Precor, supplico: fit à λίσσομαι; idem à quo λιτὴ Supplicatio. Usurpatur potius numero Plurali, αἱ λιταὶ Preces.

Ὕμνος Hymnus, carmen; hic peculiaritèr intelligendum est pro Carminibus in Dei honorem: fit à ὕδω Celebro, cano, dico, ὑμνῶ, ᾄδω, λέγω, ὐδέω, idem: abhinc ὑμνέω, ῶ, & poeticè ὑμνείω Hymnis decanto.

Δεῖπνον Cœna, Prandium; quasi μεθ' ὃ ἔδει πονεῖν Post quod laborandum erat. Ter enim cibum sumebant; primò

ἄριστον,

ἄριστον, Ante Solis exortum: deinde δεῖπνον: Tertiò, δόρπον, quod Cœna noſtra eſt: Hic autem ſumitur pro Cœna Dominica, quam Chriſtiani in Chriſti memoriam celebrant: etiam ponitur pro ipſo Cibo.

105. Ἀγορητὴς Concionator, orator; ab ἀγορὰ Forum, Locus εἰς ὃν ἀγείρεται ὁ λαὸς, i. e. in quem congregantur populi: Item Concio, i. e. ipſa multitudo congregata: Item Oratio quæ apud Concionem Populi habetur: Item Locus in quo res venales exponuntur, ſupra.

106. Σελὶς, ἴδος, ἡ. Pagina, ſpatium inter lineas, ſpatium inter Tabulas navis. tranſtrum, σήλιμα: abhinc σελίδιον, Dim. Pagella. Ignoratur hujus Etymon.

Σπονδὴ, ῆς, ἡ, Libatio, libamen, libamentum, Vinum quod libatur: fit à σπένδω, σπείσω, tanquam à σπείδω Libo, i. e. Vino, aut lacte, aut ſimili liquore Diis ſacrifico. Cum Gen. ut οἶνος ἔσπεισα Vinum libavi: ſignificat etiam fœdera.

Νέος, α, ον, Novus, novellus, recens; item Juvenis, juvenculus, adoleſcens. Compar. νεώτερος; ſæpe pro poſitivo ponitur: ſuperlat. νέωτα]Θ Noviſſimus: ponitur etiam pro Ultimus. Etym. derivat à νέω, νέομαι, Eo, venio: abhinc νέον. Adverb. nuper, νέως Idem, νεαρὸς Novus, recens. Quis dubitat quin derivatur à נַעַר. Νεαρὰ נְעָרָה, Juvencula, fœmella: hinc & nomen proprium Neæra.

107. Ἄχρι, vel ἄχρις, cum Interrrogativo τίνος vel τοῦ, ſignificat quouſq; ut μέχρι vel ἄχρι τοῦ vel τίνος τοῖς πράγμασιν ἀνειμένως χρησόμεθα Quouſq; Res negligentèr curabimus; ἄχρι τοῦ, ſine Interrogatione, cum Infin. jungitur, ſignificatq; ut etiam: ſi addatur πρὸς, uſque ad: ſi ᾗ, Quatenus.

Μαθὼν, όντος, Aor. 2. part. Verbi μανθάνω Diſco: μαθήσομαι. μεμάθηκα. Cum Gen. pretii, ut Ταλάντου τοῦτ' ἔμαθεν Ὑπέρβολος Hoc Talento didicit Hyperbolus; & cum Partic. ut μανθάνω ᾄδων Diſco canere: abhinc μαθητὴς Diſcipulus; μαθη]δεύω Diſcipulus ſum.

108. Ξυμφωνὸς Conſonus, concinens, cantus ſocius, congruus, non abſonus, σύμφωνος, ἁρμόδιος; contra, ἄπρωδος, ἐκμελὴς, ἀπρεπὴς: fit à ξυνᾴδω Conſono; quod ex σὺν & ᾄδω, in Proſa pro ἀείδω Cano, canto.

Χρησμὸς, οῦ, ὁ, Oraculum: fit à χράω, ſignificante Oracula edo, reſponſum reddo, Oraculo vaticinor. χρήσω, κέχρηκα, ſup.

109 Τέμνοι Secet. 3. ſing. Opt. præſ. Activ. à τέμνω Seco, ſcindo.

ſcindo. τεῖβον ſic in Epigram. χίζω, διαχίζω, κόπτω. Cum duplici Accuſ. ut τέμνετε ἵππους φόβλω Reſecate equorum jubas; τέμνειν πέλαγος ſulcare pelagus: abhinc τομὴ Sectio, viz. à præt. med. τέτομα· τάμνω Ionic. à ⊐ן Secuit.

110 Σιγᾶν Tacere; Infin. præſ. τὸ σιγάω, ήσω Taceo, fileo: abhinc σιγὴ Silentium; & σιγῇ Dat. adverbialitèr, Tacitè: fit à præt. med. σέσιγα, verbi σίζω, inquit Euſtath.

Quod ſummum decus eſt ornamentumq; Magiſtro?
Sincera *vita* crimine & probro vacans.
Debita doctori quæ ſunt à plebe viciſſim?
Subſidia vitæ, charitas, reverentia.
115 Pro quibus officiis expectant præmia *nati*?
Ament parentes, & *colant*, & *audiant*.
Quid de ſe genitis jus eſt præſtare *parentes*?
Victum miniſtrent, *atheris* monſtrent viam.
Cur patriæ patres tanto Deus auxit honore?
Ut ſint *bonis* tutela, terrendo *malos*.

Ἀγλαΐη μάντις τίνι, ἢ τίνι κύδεϊ σίλβῃ;
[1] Βλαβῆς ἀάπτοις χερσὶν, ἠδ' ἐγκλήματος.
Τῷ τί μὴ αὖ λαοὶ ἀνταλλάξασι δίδασκεον;
[2] Στοργὴν, [3] βιαρκῆ μισθόν, [4] ἀμενηνὰ σέβας.
115 Ἀλλὰ γόνοι τί ποιοῦντες ἂν ἐλπιζοίατο ζωήν;
[4] Στέργειν γονεῖς, τιμᾶν τε, ἢ κλύειν χρεών.
Καδδὲ νόμον τί νέμῃ θέμις αὐτογόνοισι τοκῆας;
[5] Βίον ποείζειν, αἰθέρος φαίνειν ὁδόν.
Πατρὰσι τίπτε θεὸς πατρίδος μέγα κῦδος ὀφέλλει;
120 [6] Χρηστῶν παρασπίζωσιν ἵνα, φοβεροὶ κακοῖς.

Teſtimonia Sacra.

[1] 1 Tim. 3. 1, 2, 3. Πιστὸς ὁ λόγος, εἴ τις ἐπισκοπῆς ὀρέγεται καλοῦ ἔργου ἐπιθυμεῖ. [2] Δεῖ οὖν τὸν Ἐπίσκοπον ἀνεπίλημπτον εἶναι μιᾶς γυναικὸς ἄνδρα νηφάλιον, &c. Tit. 1. 6. 7.

[3] Deut. 25. 4. Οὐ φιμώσεις βοῦν ἀλοῶντα. 1 Cor. 9. 9. 10. 11.

Math.

Math. 10. 10. Rom. 15. 27. Gal. 6. 6. 1 Tim. 5. 17. 18.

[3] 1 Thes. 5. 12. 13. Ἐρωτῶμεν δὲ ὑμᾶς ἀδελφοὶ εἰδέναι τοὺς κοπιῶντας ἐν ὑμῖν καὶ προϊσταμένους ὑμῶν ἐν Κυρίῳ &c.

[4] Heb. 13. 17. Πείθεσθε τοῖς Ἡγουμένοις ὑμῶν καὶ ὑπείκετε. Eph. 6. 1. 2. 3. Col. 3. 20.

[5] Eph. 6. 4. Ἀλλὰ ἐκτρέφετε αὐτὰ ἐν παιδείᾳ καὶ νουθεσίᾳ Κυρίου.

[6] Rom. 13. 3. 4, &c.

Sectio duodecima.

111 Ἀγλαΐα, ἡ, Splendor, nitor, pulchritudo, ornatus; ut ἀγλαΐας ἕνεκα Ornatus gratia, (Est etiam una ex tribus Gratiis.) αὐγή, ἀπαύγασμα, λαμπρότης: fit ab ἀγλαὸς Splendidus, clarus, fulgens; & Metaph. Illustris, insignis: hoc autem ab αὔγλη, i. e. Splendor; vel ab ἀγάλλω Orno, insignio; per Metathesin literarum: ἀγάλλω vero Eustath. ab ἀγάω Demiror, deducit; & alibi scribit ἀγάλλομαι dici quasi πρὸς ἄγην ἢ ἄγαν ἅλλομαι· Αὔγλη autem rectissimè à Chald. לגל Splendere.

Μάντις, εως, ὁ καὶ ἡ, Vates, hariolus: fit ἀπὸ τοῦ μαίνεσθαι à furendo, vel à furore quo correpti Vates futura prædicabant: abhinc μαντεύομαι Vaticinor, oraculum edo; item Oraculum peto: μαντεία Vaticinatio; item Vaticinium, oraculum.

Στίλβει Splendet, Lucet; 3. sing. Præs. Indic. τοῦ στίλβω Niteo, coruscо, splendeo; item transitivè, Nitidum, vel splendidum reddo: abhinc στίλβη Nitor, splendor.

112 Βλάβη, ης, ἡ, Noxa, damnum, detrimentum; idem quod βλάβος & βλάμμα: fit ab inusit. βλάβω, pro βλάπτω; vel ab præt. med. βέβλαβα verbi βλάπτω Noceo, lædo, damno afficio: Cum Gen. ut βλάπτειν κελεύθου Ab itinere quempiam impedire, sive Itineri alicujus Impedimentum afferre.

Ἄπτου, ὁ καὶ ἡ, Intactus, non tangendus: fit ab α priv. & ἅπτομαι Tango, attingo; item Metaph. Taxo, increpo: hoc autem fit ab ἅπτω Necto, alligo; item Accendo; in pass. ἅπτομαι Nector; unde ἀπτόμενος & ἡμμένος Annexus.

113 Ἀνταλλάξουσι Retribuent, 3. Plur. fut. 1. Indic. activ. τοῦ ἀνταλλάττω vel ἀνταλλάσσω Rependo, retribuo: capitur etiam

etiam pro Compensare, inquit Budæus: fit ab ἀντὶ & ἀλλάσσω, sive ἀλλάσω, sed frequentius more Attico ἀλλάττω Muto, immuto: quod ab ἄλλος, inquit Etym.

114 Σποργὴ, ῆς, ἡ· Generaliter de quovis amore dicitur; sed propriè Amorem Parentalem significat: fit à στέργω Amo, diligo; etiam Opto, desidero: ξω, ἔστοργα, præt. med. ἔστοργα; unde στοργὴ Affectus naturalis.

Βιαρκῆ, Accus. sing. τὸ βιαρκὲς, ὁ ϗ ἡ, ϗ τὸ βιαρκὲς, Ad vitam sufficiens, vitam & victum suppeditans: fit ex βίος Vita, & ἀρκέω Sufficio, par sum, satis sum, satisfacio: ἀρκεῖ μοι ταῦτα Sufficiunt mihi ista; unde τὰ ἀρκοῦντα Quæ sufficiunt.

Μίσθος, ου, ὁ, Merces, præmium laborum; μίσθωμα, ἀποφορὰ: abhinc μισθόω, & μισθοῦμαι Mercede conduco: μισθωτὸς Mercenarius: ὃς μισθοῦ ἕνεκα πονεῖ.

Εὐμενὴς, ὁ ϗ ἡ, ϗ τὸ εὐμενὲς, Benevolus, benignus, cujus animus benè erga aliquem affectus est. Contra, δυσμενὴς Malevolus: fit ab εὖ benè, & μένος Animus, animi ardor; aliquando Robur, vis; à μένω Maneo: Poet. μένεα.

Σεβὰς, τὸ, (Nomen Indeclinabile) Veneratio, reverentia; sed propriè, Veneratio divina: fit à σέβομαι Colo, sup.

115 Ἐλπιζόιατο Sperent: Ionicè pro ἐλπίζοιντο, præs. Optat. med. τὸ ἐλπίζω Spero: fit ab ἐλπὶς, ίδος, ἡ, Spes; quod ab ἕλδω Cupio, & πάω Possideo: abhinc ἔλπισμα Spes: Poëtæ loco ἐλπίζω, ἔλπομαι utuntur.

116 Χρέων, pro χρεών, quod Ionicè pro χρεία Indigentia, utilitas, à χράομαι Utor: à quo χρῆμα, τὸ, Res.

117 Καδδὲ Secundum, verò. Poeticè pro κατὰ δὲ.

Τοκῆας Parentes, Accus. plur. Poeticâ licentiâ pro τοκέας: fit à τίκτω Pario: De quo jamdudum.

118 Ποιείζω Suppedito, Præbeo, copiam facio, paro, quæro; interdum absolutè ponitur pro ποιείζειν τροφὴν Victum quærere, viam patefacio: fit à πόρος Transitus, auxilium, proventus; hoc autem à πείρω Transadigo, transfigo: Item neutraliter Transeo.

Αἰθὴρ, έρος, ὁ, Æther, aër: Capitur etiam pro Cœlo: fitq; vel ab αἴθω Uro, quod superiora sunt igne plena; vel ab ἀεὶ & θέω; quia Cœli semper sunt in motu: abhinc αἰθέριος Ætherius, αἰθερίως Purè, mundè.

119 Μέγας, μεγάλη, μέγα, Magnus, ingens; interdum μέγα ponitur adverbialiter pro μεγάλως Magnificè: Compar. μείζων,

 superlat.

superlat. μέγιστος major, maximus. Eustath. dicit μέγας compositum esse ex μὴ & γὴ, ut qui non sit amplius πρὸς γῆ terræ deditus; sed ὑπεραναβὰς τὴν γῆν. οἱ μεγάλοι, Magnates.

Ὀφέλλω Augeo, cumulo, accumulo, adjuvo, prosum; usurpatur & pro ὀφείλω Debeo, in qua significatione jungitur Particulis ὄφελε, ἄφελε, ὤς: abhinc ὄφελμα Augmentum.

120 Προπαρμαίζωσιν Propugnent, sint tutela. 3 Plur. præs. subjunct. act. τὸ προπαρμαίζω Propugno, munitus Clypeo pugno; ex προπρὸ & ἀσπίζω Clypeo protego & defendo; quod ab ἀσπὶς, ίδος, ἡ, Clypeus; hoc autem à ἀσπὸω, vel potius σπίζω, idem quod ἐκτείνω Extendo, & α priv. quoniam non in longum producitur, sed rotundum est.

Φοβερὸς, ὰ, ὸν, Timendus, formidabilis; etiam activè Timidus, meticulosus: fit ex φόβος Timor, metus, fuga, quod à φέβομαι Timeo, metuo, fugio.

A grege *subjecto* ducibus quæ jussa rependi?
Obsequium, honos, *tributa*, vectigal, *metus*.
Munera dic etiam quæ sunt injuncta marito?
Rem curet, ademet conjugem, & *placidè* ferat.
125 Quis decet *ornatus* florenti ætate puellas?
Non ficta virtus, castus in *vultu* pudor.
Quâ poterit ratione Deo Matrona placere?
Viro *minorem* se gerat, prolem *educet*.
Quid *viduo* deserta toro curare jubetur?
130 Orare, luxum fugere, adesse *egentibus*.

Καί τί πρέπει λαὸς οἷς ποιμέσιν ἀνταποδοῦναι;
[1] Πειθαρχίαν, τιμὴν, τέλος, φόρον, φόβον.
Εἶτε δὴ καὶ τί μὲ ἀνδρὸς ὁμοζύγου ἔργον ἂν εἴη;
[2] Ζωὴν κομίζειν, ἀφορεῖν ἄλοχον φίλην.
125 Τίς δὴ χιτῶν λαμπρὸς κόρης νεότητος ἐν ἀκμῇ;
[3] Χάρις ἀληθὴς, μεσὰτ' αἰδοῦς ὄμματα.
Τίς φύσις ἥδε γυναικὸς ἀρεσαμένης Θεῷ ἔσαι;
[4] Ἐλάσσον εἶναι τἀνδρὸς, ἢ τρέφειν γονάς.
[5] Ἔργα δὴ ποῖα θεραπεῖν χήρης ὄφελεῖ ἐρήμης;
130 Εὔχεσθ' [6] ἀτρυφερὰς, [5] ἀθλίοις ἐπαρκέσαι.

Testimonia

Teſtimonia Sacra.

[1] Rom. 13. 5. 6. 7.

[2] 1 Tim. 5. 8. Εἰ δέ τις τῶν ἰδίων, καὶ μάλιστα τῶν οἰκείων οὐ προνοεῖ. Col. 3. 19. Eph. 25.

[3] 1 Tim. 2. 9. 10. Ὡσαύτως καὶ τὰς γυναῖκας ἐν καταστολῇ κοσμίῳ μετ' αἰδοῦς καὶ σωφροσύνης κοσμεῖν ἑαυτὰς, μὴ ἐν πλέγμασιν ἢ χρυσῷ ἢ μαργαρίταις ἢ ἱματισμῷ πολυτελεῖ &c.

1 Pet. 3. 3. 4. Ὧν ἔστω οὐχ ὁ ἔξωθεν ἐμπλοκῆς τριχῶν &c.

[4] 1 Pet. 3. 1. 2. Ὁμοίως αἱ γυναῖκες ὑποτασσόμεναι τοῖς ἰδίοις ἀνδράσιν. 1 Tim. 2. 11. Γυνὴ ἐν ἡσυχίᾳ μανθανέτω ἐν πάσῃ ὑποταγῇ.

[5] 1 Tim. 5. 10. Ἐν ἔργοις καλοῖς μαρτυρουμένη εἰ ἐτεκνοτρόφησεν, εἰ ἐξενοδόχησεν, εἰ ἁγίων πόδας ἔνιψεν, εἰ θλιβομένοις ἐπήρκεσεν, εἰ παντὶ ἔργῳ ἀγαθῷ ἐπηκολούθησε.

[6] 1 Tim. 5. 5. 6. Ἡ δὲ ὄντως χήρα καὶ μεμονωμένη ἤλπικεν ἐπὶ τὸν Θεὸν, καὶ προσμένει ταῖς δεήσεσι καὶ ταῖς προσευχαῖς νυκτὸς καὶ ἡμέρας. [6] Ἡ δὲ σπαταλῶσα ζῶσα τέθνηκε.

Sectio decima tertia.

Πρέπω Decorus ſum, conſpicuus ſum; item excello, & πρέπει Impersonalitèr pro decorum eſt, decet, convenit, & ὁ πρέπων Conveniens, decorus; abhinc Θεοπρόπιον Vaticinium, oraculum apud Hom. freq.

Ποιμέσιν Paſtoribus, Dat plur. à ποιμὴν paſtor, cuſtos; ſed hic ſumitur Metaphoricè pro ποιμὴν λαῶν Princeps, dux populi: fit ab ἐν τῇ πόᾳ μένειν· πόα, ἡ, Herba; vel ποιμὴν, quaſi οἰμὴν, ab οἷς Ovis, & μάω Quæro, vehementer cupio: Metaphoricè dicitur Chriſtus ποιμὴν; necnon ejus Miniſtri; abhinc ποιμαίνω Paſco, curo.

122 Πειθαρχία, ας, ἡ Obedientia, obtemperatio, à πειθαρχέω Pareo, obedio; ſed propriè pareo Præfecto, Principi vel Magiſtratui, quaſi πείθομαι ἄρχοντι, ab ἄρχω Impero, quod ab ἀρχὴ Principatus, imperium, dominatum; vid. ſup.

124 Κομίζειν, Curare, Infin. Verbi κομίζω Curo, curam gero; item ſumma cura nutrio, alo, fero, reduco; ut κομίζειν ἐκ θανάτου Reducere ex morte; Idem quod κομέω, à quo etiam derivatur: abhinc κομιδὴ Cura, & κομιδῇ Studiosè, cum diligentia. εὐρο-

ἔην Tolerare æquo & leni animo: Τετροφορεῖν. ab εὖ benè & φορέω quod à φέρω Fero, tolero. Contraria ſunt δυσφορῶ, δυσαναχετῶ, δυσχεραίνω.

Ἄλοχος Uxor, ab α ſignificante ὁμοῦ & λέχος Lectus; hoc autem à λέγομαι Cubo, jaceo; aut etiam dormio, non à λέγομαι Colligo, deligo: abhinc etiam λέκτρον Lectus. Ἀλέκτωρ Gallus, fortè quia cantu homines excitat ut lectum relinquant.

Φίλτρα Dilectam charam, à φίλος Amicus, qui amat, vel qui amatur, charus; Compar. φιλώτερος. pro quo per Syncopen φίλτερος; Superlat. φιλώτατος, pro quo φίλτατος: abhinc φιλία Amor, charitas. Cum ἄλοχον concordat.

125 Χιτῶν, ῶνος, ὁ, pro quo Ionicè κιθών, aſpiratione tranſpoſita, Tunica, induſium: Hic verò intelligendum eſt de quovis veſtitu: fit a χέω, quod περιχεῖται τῇ σαρκὶ, vel τῷ σώματι, quod circundatur carni vel corpori: potiùs ab Heb כְּתֹנֶת כתנת Tunica. hinc Anglicè Coate, nimirum à χιτῶν.

Κόρη, ης, ἡ Pupa, puella, juvencula: Ionicè vel poetica Epentheſi τῆ υ, pro κόρη, quod à κόρος Puer, juvenculus: Hoc autem à κορέω Purgo, mundo; quòd ætas illa utplurimum pura eſt à malitia; abhinc Κοιλδ Juvenilis.

Ἀκμὴ, ῆς, ἡ, Cuſpis, acies; item vigor ætatis, vel flos, firma ætas. Item ſummum cujuſq; rei incrementum; inde ἀκμαῖος Adultus, & Ἀκμάζω vigeo, matureſco; ἀκμάζει τὰ πράγματα Res vigent, matureſcunt, penè perfectæ ſunt, indè etiam ἀκμαῖον adverb. adhuc, nunc. Deducitur ab ἀκὴ, Pleonaſmo Literæ μ; quod etymon convenit cum priori ſignificatione, aut à κάμνω, unde per Syncopen κμῶ, & α priv. quod Juventus non facile defatigetur, vel à κάμνω, ſignificante πονῶ, & α Epitatico, quod in vigore ætatis labores faciliùs ſuſcipiantur & perferantur: Hoc etymon convenit ſecundæ ſignificationi.

126 Ἀληθὴς, ὁ ἡ, ἐς τὸ ἀληθές, 1. Declin. contract. Verus, verax, non fictus: abhinc ἀλήθεια, Ionicè ἀληθηίη Veritas; cui opponitur ψεῦδος, ſeu ψευδολογία: dicitur περὶς ἀλήθειαν, & μεθ' ἀληθείας, & ἐπ' ἀληθείας, & τῇ ἀληθείᾳ vel τῇ ἀληθείαις, pro ἀληθῶς verè, revera: dicitur ἀλήθεια, ex α priv. & λήθη Oblivio; quaſi dicas, abſq; oblivione, nulla eſt enim in veritate oblivio; vel quaſi ἀλάθεια, quod veritate nihil ſit occultius, vel ab α priv. quia veritas non quærit latibulum. Plato verò dici vult quaſi θεία ἄλη divina quædam animi vagatio & anxietas.

Μεστὸς, ἡ ὁ, Plenus, refertus, cum Gen. conſtruitur, ut hic,

μεστὴ

μεστὰ αἰδῦς ὄμματα Oculi pudore pleni; & μεστὸς ὑπερηφανίας καὶ ὑπεροψίας Plenus ſuperbia & contemptu: abhinc μεστόω Impleo

Αἰδώς, οῦς, ὁ, contractè ὦς, d. αἰδοῖ, Acc. αἰδὼ, 4. Declin. contrac. Pudor, verecundia: ſed duo tantum nomina 4. declin. cont. in ως deſinunt; ſuntq, ἠὼς Aurora, & αἰδὼς Pudor: fit ab α priv. & εἰδεῖν, à non videndo; quod pudor cogat oculos avertere; unde proverb. αἰδὼς ἐν ὀφθαλμοῖς Pudor in Oculis.

127 Γυνὴ, αικὸς, αικὶ, αῖκα, γυάι, tanquam à γυάιξ Mulier, fœmina. Dicitur γυνὴ, quaſi γονὴ, παρὰ τὸ γείνω, Authore Plat. abhinc γυναικεῖος, & Ionicè γυναικήϊος Muliebris; τὸ γυναικεῖον Gynæceum, locus interior in ædibus, in quo ſolæ mulieres verſabantur.

Ἀρεσαμένης, Gen. ſing. fœm. part. fut. prim. med. Poeticè pro ἀρεσαμένης, τὸ ἀρέσκω Placeo, ἀρέσω, ἤρεκα; in med. ἀρέσκομαι, ἀρέσομαι, part. ἀρεσόμενος· fit ἀρέσκω ab ἄρω, vel potiùs à fut. ἀρῶ; nam cum placemus alicui, aut ei gratificamus, ei quodammodo nos accommodamus: contra, ἀπαρέσκω Diſpliceo.

128 Ἐλάττον' pro ἐλάττονα, Accuſ. ſing. τὸ ἐλάττων, Gradus compar. à μικρὸς. Parvus, cujus ſuperlat. ἐλάχιστος Minimus: Conſtruitur cum Gen. Compar. & Superlat. Genit. gaudent. Gr. Gr. Rud. pag. 135.

129 Χήρης, α, ον Deſertus, viduus; Item Orbus, dejectus: Interdum ponitur adjectivè, interdum ſubſtantivè, vel abſolutè. Dictum eſt per Antiphraſin à χαρὰ Gaudium, vel à χωρὶς ſeorſum, vel à χρεία Opus. Χήρος Viduus, χήρα Vidua, proculdubio deducitur à χέρρος, ut Terra ſola, ſterilis, inculta; ſic Viduitas.

Ἐπιτέλλεϊ', pro ἐπιτέλλεται, 3. ſing. præſ. Indic. τὸ ἐπιτέλλομαι; idem quod ἐντέλλομαι vel ἐντέλλω Mandatum impono, faciendum injungo; ab ἐπὶ & τέλλω, quod rarò aut nunquam uſurpatur.

Ἔρημος, & Ion. & Attic. ἐρῆμος, ὁ, Deſertus, ſolitarius, incultus: ἔρημος, ὁ, ἡ, ſcil. χώρα Eremus, deſertum: abhinc ἐρημίτης, à quo Anglicè Hermite. Formatur ab ἤρεμος Quietus & placidus, quod per Metathesin literarum ab ἥμερος Manſuetus, mutato ſpiritu, vel παρὰ τὸ ἔρην μόνην ἔχειν Quia ſolam terram habet qui ſolitariò vivit.

130 Ἀτρύφερος, ὁ, Minimè mollis, non delicatus, involuptuarius: fit ex α priv. & τρύφη Deliciæ, mollities, luxus; hoc autem à θρύπτω Frango, confringo; (quia Deliciæ mentem enervant.

Ἄθλιος Miſer, Ærumnoſus, malis exercitus: fit ab ἆεθλος

Certamen, labor. Item ἆθλον τὸ Præmium certaminis; & contractè ἆθλον; ſed Ἄθλος eſt ipſum certamen. quod compoſitum eſt ex α epitat. & ἐθέλειν; ut ſit τὸ πάνυ ἀθελητὸν Quod quis valde velit aut cupiat; vel à τλῶ Tolero, à quo factum eſt τλὸν, & α præfixo, ἄτλον, mutato τ in θ, ἆθλον.

Imperium quale in *famulos* laudatur *herile?*
Quod *æquitate* temperet vires ſuas.
At *famulus* domino, quid ſit, quod debeat, ede?
Induſtria, & non *blandiens oculis* fides.
Quid docuit Chriſtus vetitâ ſub *cæde* notari?
Livoris atrum virus, atque *odii* faces.
Quid verò ſi fortè *prior* nos læſerit alter?
Det ille *veniam* facilè cui veniâ eſt *opus*.
Ergò nec *ulciſci* contemptum & damna licebit?
Quin *alia* potiùs perferenda injuria eſt.

Δεσποτικὴ τίνι μὲ δυνάμει ξυνόμαρτεν ἔπαινος;
Εἰτις τὸ δεινὸν τἀγαθῷ κερδαίνει.
Ἦν δέ τις ἢ δοῦλος, τί πρέπον κεκτέονται νομίζειν;
Σπουδήν τε, μηδ' ὀφθαλμόδουλον ὑποκρίσιν.
Τί χρεὸς φάσ' ἀλλαμένους φόνον ἐξαλέασθαι;
Φθόνε κελαινὸν ἰὸν, ἠδ' ἔχθος φλόγα.
Ἦν δ' ἡμέας πρότερός τις ἀεικέα μηχανόωτο;
Ξυγγνὼς τετύχθω ῥεῖα τῷ ξυγγνωσέον.
Τέκνα μηδ' ὕβριν, μηδ' ἄτην ὀφρῖν ἀμῶσαι;
Ἀλλὴν ἢ μᾶλλον ὕβριν ἐς' ἀνεκτέον.

Teſtimonia Sacra.

Col. 4. 1. Οἱ Κύριοι τὸ δίκαιον καὶ τὴν ἰσότητα τοῖς δούλοις παρέχεσθε. Eph. 6. 9.

Eph 6. 5. 6. Οἱ δοῦλοι ὑπακούετε τοῖς κυρίοις κατὰ σάρκα μετὰ φόβου καὶ τρόμου, ἐν ἁπλότητι τῆς καρδίας ὑμῶν, ὡς τῷ Χριστῷ, [6] Μὴ κατ' ὀφθαλμοδουλείαν ὡς ἀνθρωπάρεσκοι, ἀλλ' ὡς δοῦλοι τοῦ Χριστοῦ, ποιοῦντες τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ ἐκ ψυχῆς.

Math. 5. 21. 22. Ἠκούσατε ὅτι ἐρρέθη τοῖς ἀρχαίοις, οὐ φονεύσεις. [22] Ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν ὅτι πᾶς ὁ ὀργιζόμενος τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ εἰκῇ ἔνοχος ἔσται τῇ κρίσει, ὃς δ' ἂν εἴπῃ τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ Ῥακά,

Ῥακὰ, ἔνοχος ἔσται τῷ Συνεδρίῳ, ὃς δ' ἂν εἴπῃ μωρὲ, ἔνοχος ἔσται εἰς τὴν Γέενναν τοῦ πυρός.

[4] Math. 18. 23. 24. Διὰ τοῦτο ὡμοιώθη ἡ Βασιλεία τῶν οὐρανῶν ἀνθρώπῳ Βασιλεῖ ὃς ἠθέλησε συνᾶραι λόγον μετὰ τῶν δούλων αὐτοῦ, &c.

[5] Math. 5. 38. 39. 40. 41. Ἠκούσατε ὅτι ἐρρέθη ὀφθαλμὸν ἀντὶ ὀφθαλμοῦ, καὶ ὀδόντα ἀντὶ ὀδόντος. [39] Ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν, μὴ ἀντιστῆναι τῷ πονηρῷ, ἀλλ' ὅστις σε ῥαπίζει ἐπὶ τὴν δεξιάν σε σιαγόνα στρέψον αὐτῷ καὶ τὴν ἄλλην. [40] Καὶ τῷ θέλοντί σοι κριθῆναι καὶ τὸν χιτῶνά σε λαβεῖν, ἄφες αὐτῷ καὶ τὸ ἱμάτιον. [41] Καὶ ὅστις σε ἀγγαρεύσει μίλιον ἕν, ὕπαγε μετ' αὐτοῦ δύο.

Sectio decima quarta.

131 Δεσποτικὸς, ἡ, ὸν Herilis, δεσποτικὴ δυνάμις, vel δεσποτικὸν δίκαιον Herile jus: à δεσπότης Dominus, herus, propriè respectu servi; hoc autem à δεσπόζω Dominor, dominium obtineo. δεσπότις & δέσποινα Domina.

Ξυνόμαρτεν Concomitabatur, 3. sing. aor. 2. Indic. τὸ συνομαρτέω Concomitor; quod ex συν, in compositione con, & ὁμαρτέω Sequor, comitor; quod ex ὁμαρδῶ; Idem quod ὁμοῦ Simul, una, ab ὁμὸς καὶ ἀρηρότως· aut ὁμοῦ καὶ ἠρτημένως De iis quæ serie quadam continua se sequuntur.

Ἔπαινος, ου, ὁ Laus, laudatio; ἐγκώμιον, εὐφημία· cui opponitur ψόγος Vituperium: fit ex ἐπὶ & αἶνος Laus, encomium, oratio laudatoria; item assensus. συγκατάθεσις· abhinc αἰνέω Laudo.

132 Δεινὸς, ὴ, ὸν Vehemens, gravis, solers, peritus, gnarus; & τὸ δεινὸν, substantivè pro vehementia: fit à δέος, pro quo δῆος, apud Hom. à quo δεῖνὸς per Crasin δεινὸς.

Ἀγανὸς, ὴ, ὸν Comis, mitis, placidus, mansuetus. πρᾶος, πραεῖδης, ἡμερὶς, ἥμερος. Cui opponitur ἀνήμερος Immansuetus, immitis, à γάνυμαι Gaudeo, & α Epitatico præpositio: est & ἀγανὸς per Antiphrasin, Sævus, crudelis; quod etiam potest derivari ab ἄγαν Valde, & αἰνὸς Gravis: sed ἄγανον, τὸ Lignum fractum.

Κεραννύει Miscet, 3. sing. præs. Indic. Act. τὸ κεράννυμι, vel κερασσύω Misceo, κεράω; tanquam à κερὼν, per Syncopen

κρῶ· unde in fut. κρήσω. Exponitur etiam Tempero: ab hinc κρᾶμα Mixtura, κρᾶσις, Idem. Inde Ἄκρατον Merum, quia sine mixturâ, non dilutum.

133 Δοῦλος, ου, ὁ Servus; Cujus Correlativum δεσπότης, & oppositum ἐλευθερος· abhinc δουλεία Servitus: fit παρὰ τὸ δόω, inquit Etym.

134 Σπουδὴ, ῆς, ἡ Diligentia, industria, festinatio: abhinc σπουδῇ, διὰ σπουδῆς, μὴ σπουδῆς, χὴ σπουδῶ, ὑπὸ σπουδῆς Festinanter, diligenter: fit à σπεύδω Festino, propero, cum Infin. μανθάνειν Properare discere, i. e. summo studio & diligentia, vel omni festinatione, μὴ πάσης σπουδῆς, ὅπως μελέτης, προθυμίας μανθάνειν· σπεύδω verò à σπεῖν ὁδὸν sequi viam.

Ὑπόκρισις Simulatio, qua quis Probitatem præ se fert, revera nequitiæ, & Improbitatis plenus: ab ὑποκρίνομαι Simulo, fingo: hoc autem ab ὑπὸ & κρίνω Secerno, discerno: abhinc ὑποκριτὴς Hypocrita. Contra ἀνυπόκριτος, quasi ἀϋπόκριτος, Simulationis expers.

135 Ἀλάομαι Devitans, aor. 1. med. particip. per Syncopen pro ἀλαόμενος· sic ἀλάασθαι, pro ἀλάσασθαι, ab ἀλάω, pro ἀλέω Vito, caveo, molo: abhinc ἄλευαρ Farina, ex eâdem formâ est verbum ἐξαλέασθαι, quod sequitur Aor. 1. Inf. med. pro ἐξαλάσασθαι.

Φόνος, ου ὁ Cædes, Homicidium, Clades; aut locus in quo perpetrata cædes est: fit à præt. med. πέφονα, verbi φένομαι, vel φένω Occido, interficio: abhinc φονεύω Occido. πέφνω, idem quod Eustath. inquit factum esse à φένω, per Syncopen & Anadiplasmum.

136 Φθόνος, ου, ὁ Invidia; φθόνον ἔχειν pro Invidere, φθόνον συνάγειν Invidiam concitare, φθόνον κινεῖν, pro eodem: Dicitur φθόνος παρὰ τὸ φόνος· Vel quoniam qui Invidiæ obnoxius est, seipsum quodammodo necat & consumit intus & extra; vel quia in conspectu Dei Invidia Cædes censetur. Tabes enim animi & corporis invidia; pulchrè tamen alluditur inter φθόνος & φόνος, quas inter voces (ut haud absurdè dictum est) tantum ϑ (i. e.) ϑάνατος interest.

Κέλαινος, η, ὁ Niger, ater, quasi μελαινὸς, à μέλας, μέλαινα, μέλαν, idem: in Compar. μελάντερος, in superlat. μελάντατος, à μα, Negat. & λαεῖν Video, Inquit Martinius.

Ἰὸς, οῦ, ὁ Jaculum (sed ἰὸν, ου, τὸ Viola; etiam neut. sing. ab ἶος Solus (etiam 1. sing. aor. 2. verbi εἶμι Eo) Missile, sagitta; ab ἵημι Mitto, jaculor: significat etiam ἰὸς Venenum, virus, quod serpentes & cætera animalia venenata quasi ejaculantur, sicut hoc loco.

Ἐχθος,

Ἔχθ-ος, ε-ος, υς, τὸ Odium, Inimicitiæ: abhinc ἐχθρὸς Inviſus, quem odimus. Generalitèr etiam Inimicus, cui opponitur φίλ-ος Amicus: fit ἀπὸ τῆς ἔχεσθαι, i. e. hærere, ut fit odium quod Animo infixum hæret: nam & odium à Cic. definitur, Ira inveterata: Vel potiùs ab Ἄχθω vel Ἄχθομαι Gravari, ægrè ferre.

Φλὸξ, ογὸς, ἡ Flamma, à quo φλόγιν-ος Flammeus, à φλέγω, ξω, χα Uro, incendo, inflammo; Item Metaphoricῶς illuſtro: etiam neutraliter pro Ardeo; ut ὅπλοις φλέγουσι Armis Ardentibus.

Ἀεικέα Sæva, injuſta, Accuſ. plur. neutr. ab ἀεικὴς, έ-ος, ὁ ἡ, ἡ τὸ ἀεικὲς Non conſentaneus, indecens, indecorus, ex α priv. & εἴκω, ξω Similis ſum, ſup. Ἀεικέα hic conſtruitur μηχανᾶδς cum duplici Accuſativo, ut apud Homerum μήδεαδς Ιλ. κ. τόσα γὸ κακὰ μήσαι Ἀχαιὸς. Nihil autem frequentius quàm δρᾶν, ποιεῖν, ῥέζειν, τινὰ ἀγαθὸν vel κακόν. Ab ἀεικὴς Indignus, inhoneſtus, fœdus, fit ἀεικία Probrum, contumelia, & ἀεικίζω, Dehoneſto, indignis modis aliquem tracto, contumeliâ afficio: ad quam etiam radicem ſine omni controverſiâ referri debet αἰκία & αἰκίζω, per Craſin manifeſtam. Αἰκίας δίκη Injuriarum actio, **An Action of Battery.** πρότερος ἀεικίζειν eſt ἄρχειν χειρῶν ἀδίκων vim inferre **To ſtrike the firſt Blow.**

Μηχανόωλο Moliatur, excogitet, 3. ſing. præſ. Optat. Paſſiv. per Epentheſin ο, pro μηχανῶτο. Cambdenus, à μηχανάομαι, idem quod μηχανάω Molior, machinor, ſtruo; quod ἀπὸ μηχανὴ, ῆς, ἡ Machina, ars, ſolertia; etiam Machina belli: hoc autem à μῆχ-ος, idem. Poëtæ in ſecunda hâc Conjugatione poſt contractionem in ω, præponunt ο, ut καρηκομόωλες, καρηκομόωλες.

Ξυγγνὸς Ignoſcens, ſicut ἀναγνὸς, à ξυγγινώσκω Ignoſco; à quo etiam ξυγγνωϛέ-ος Ignoſcendus, & ξυγγνωϛέον Ignoſcendum eſt.

Τετύχθω Sit, 3. ſing. perf. Imperat. paſſiv. à τεύχομαι ſtruo; item Sum, à τεύχω Struo, τεύξω, τέτευχα, τέτυγμαι, & τέτυγμαι; Pluſq. perfect. ἐτέτυγμλω, pro quo dicitur ἐτετύγμλω, & ablato ε, τετύγμλω; in Imperat, τέτυξο, τετύχθω.

139 Ὕβρεις, εως, ἡ Injuria, contumelia, injuria proterva & inſolens, ſeu petulans violentia, protervia, ſuperbia; interdum ὕβρεις generaliter accipitur pro ἀνομία & ἀδικία Injuſtitia, iniquitas:

quitas: Et adjectivè aliquando ſumitur, ut ὁ ὕβρεις ἀνὴρ, apud Heſiod. pro ὑβριςὴς Injurioſus.

Ἄτη, ης, ἡ Noxa, damnum, clades: unde fit ἀτάω Noceo, lædo, noxam ſeu damnum infero; pro quo ἀάτω, per Pleonaſmum τῦ α; idem quod ἀλάω: abhinc ἀλητὸς Noxius, ἄαλος Innocuus.

Ἔξὸν, pro ἔνεστιν, vel ἔξεστιν, Licet; οὐκ ἔστι Non licet, ut Virgilius, cernere erat, id eſt, licebat, ἰδεῖν ἐῶ: ſic Gellius, eſt tamen invenire.

Ἀμῦναι Ulciſci, Infin. aor. 1. activ. ab ἀμυνάω Suppetias eo, auxiliior, ſuccurro, ulciſcor, propello: Dicitur ἀμυνάω, quaſi ἀνὰ μονῆς Sine mora, ut ſit beneficium ſine cunctatione.

140 Ἀνεκτέον Tolerandum, neut. ab ἀνεκτέος Tolerabilis, tolerandus, ab ἀνέχω Tolero, tollo, ſuſtollo; quod ab ἀνὰ & ἔχω Habeo, ἕξω, ad differentiam τῦ ἔξω Extra, cum aſpero ſpiritu notatur; etiam χήσω in fut. ab Inuſit. χέω, prær. ἔχηκα. Ἀνέχεσθ ἐſt ſuſtinere in malis; Ἀπέχεσθ Abſtinere in bonis, δυσαναχετῶν Succumbere malis, Angi dolore, ita ut in iras vel querelas immodicas erumpatur, vel ad vindictam decurratur.

Nonne *bonis* lex ſacra jubet nos eſſe benignos?
Sed & his, malo facinore qui nobis *nocent*.
Quis dedit exemplum prodeſſe *nocentibus* ipſis?
Bonos malósque *Sole* qui illuſtrat ſuo.
145 Dic ſub *adulterii* titulo quæ culpa notetur?
Quæquæ *jugale* fœdus excedit Venus.
An ſatis eſt Chriſto, *factum* ſi tale cavetur?
Et *ori*, & *oculis* imperatur caſtitas.
Conjugii melior ſors eſt, an *cœlibis* ævi?
150 *Innupta* Chriſtum vita *liberiùs* colit.

Ἦ οὐχ ἱερὸς κέλεται νόμος ἀντιτιλᾶν φιλέοντας;
[1] Δρῶντάς τε χ' ἡμᾶς μηχανῆς κακῆς κακῶς.
Δυσμενέας γὰρ εὖ δρᾶσαι παρέδρᾶξε τίς ἡμῖν;
[2] Χρηςὲς ὁμῶς κακούς τε λάμπᾳς ἠλίῳ.
145 Ἐργμαδ' ἔλεγξε Θεὸς τίνα μαχλοσύνην ἀποφθιμένων;
[3] Εἴτις ζυγῶν ἐκλὸς γαμηλίων Κύπρις.
Ἦ οὐχ ἅλις ἡ Χριςῷ τῶνδ' ἔργων σῶμ' ἀπέχεσθαι;
[4] Ἁγνὲς γὰρ εἶναι βέλτ' ὄντ' ἐν σώμα.

Βέλτερον

Βέλτερον ἀγναμφῖν, ἢ λέκτρα θεσμὸν ὑπαπτεῖν;
150 Χειρῶ χολαζει μᾶλλον ἀσμὴς ὢν βίᾳ.

Teſtimonia Sacra.

[1] Math. 5. 43. 44. Ἀγαπάτε τὸν ἐχθρὸς ὑμῶν, εὐλογεῖτε τὸν καταρωμένους ὑμᾶς, καλῶς ποιεῖτε μισοῦντας ὑμᾶς, καὶ προσεύχεσθε ὑπὲρ ἐπηρεαζόντων ὑμᾶς καὶ διωκόντων ὑμᾶς.

[2] Math. 5. 45. Ὅτι τὸν ἥλιον αὐτοῦ ἀνατέλλει ἐπὶ πονηροὺς καὶ ἀγαθοὺς, καὶ βρέχει ἐπὶ δικαίους καὶ ἀδίκους.

[3] 1 Cor. 6. 13. 18. 19. 20. Gal. 5. 19. Eph. 5. 3.

[4] Math. 5. 28. Ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν, ὅτι πᾶς ὁ βλέπων γυναῖκα πρὸς τὸ ἐπιθυμῆσαι αὐτῆς, ἤδη ἐμοίχευσεν αὐτὴν ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ.

[5] 1 Cor. 7. 28. 32. 38.

Sectio decima quinta.

141 Ἀντιφιλεῖν Redamare, viciſſim amare: ab ἀντὶ Contra, viciſſim, & φιλέω Amo; quod à φίλος Amicus, ſupra.

145 Ἔργμαθ' pro Ἔργματα Facinora, opera, per Metatheſin pro ῥέγματα, à ῥέζω Facio, ῥέξω, per Metatheſin ἔρξω ſupra.

Μαχλοσυνη, ης, ἡ Incontinentia, libidinoſitas, laſcivia: abhinc μαχλὰς Mulier laſciva & libidinoſa: fit à μάχλος, ὁ καὶ ἡ, Incontinens, libidinoſus, laſcivus.

146 Κύπεις Venus; ſic dicta à κύπρος Cyprus, Inſula in qua nata eſt; aut quaſi κυόπτειας ἡ τὸ κύειν ποιεῖσθαι Concipere præbens: uſurpatur, & pro actione venerea, ſeu pro rebus venereis.

147 Ἅλις, Adverb. ſatis, abundè, cum Gen. ut ἅλις δρυὸς Satis quercus, ſine Gen. pro affatim; etiam confertim: ἐκ τῆς ἁλὸς, utpote ἐν ᾗ ἀθρόον ὅτι τὸ ὕδωρ Quod in mari ſit aquæ abundantia, vel quod omnes aquæ ibi ſint in unum collectæ.

148 Βέλομαι Volo, βουλήσομαι, βεβούλημαι, in ſecund. perſ. ſing. præſ. Indic. activ. βέλει non βούλῃ, ut τύπτῃ, Cambdenus. 4 Verba formant ſecundam perſonam in ει· βέλομαι, ὄλομαι, ὄιομαι,

ἔσσομαι, σι, ἔσομαι, ἔσ, εἶ· Cum accuſ. rei exponitur Cupio, ut βέλομαί σοι πᾶν ἀγαθὸν Omnia tua cauſa cupio: abhinc βέλημα Voluntas.

Ὄσσε ϝῶ Oculi, Dual. num. pro ὄσσε, per Syncopen τὸ ε, ab ὄσσ⊙, ε⊙, ϝὸ, Oculus; vel per Metaplaſmum, pro ὄσσω ab ὄσσ⊙, υ, ὁ, idem, ab ὄσσομαι, quod pro ὄπλομαι Video: hinc ὄμμα Oculus.

Στόμα, ατ⊙, τὸ, Os: Jungitur diverſis Epithetis, ut λάβρον στόμα Os procax; ἀχαλινὸν, ἀκρατὲς, ἀπύλωτον στόμα os effrænè, incontinens. Jungitur & diverſis verbis; ut verba facturus, dicitur ἀνοίγειν καὶ λύειν στόμα Aperire & ſolvere os; διαίρειν τὸ στόμα Diducere os: contrà, ἔχειν, δάκνειν, ὑπέλλειν, ἐμφράττειν τὸ στόμα Obturare os: ſumitur etiam Metaph. ut στόμα μαχαίρης Acies Gladii: fit ab סתם, Claudere, vel quaſi στότομα, à στ⊙ Commeatus, & τόμα Sectio, quod à τέμνω Scindo; in ore Cibus quaſi ſcinditur.

149 Βέλτερος, vel βελτίων Melior, compar. Irregularis, ab ἀγαθὸς Bonus, probus; ἀγαθὸν (ſubſtantivè) Bonum, Utilitas; potiùs à βάλλω: fit ἀγαθὸς ex ἀγαϑὸς, quod verbale eſt ex ἄγαμαι vel ἀγάζομαι Veneror, abjecto σ, & mutato τ in θ, ſuper. βέλτιστος: Legitur etiam in comp. λώϊων.

Ἕπεσθαι, Infinit. verbi ὁπάω, ab ὁπὶ & ἄω, verbo Poetico pro ἕπω Sequor. ἀκολυθῶ. in qua ſignificatione uſurpatur: potius ἕπομαι; ἕπω vero cum ſpiritu tenui, Dico.

150 Σχολάζω Otior, ſtudeo, cum Dat. perſ. Diſcipulus, auditor ſum: fit à σχολὴ Otium, vacatio à negotiis, ſtudium, in Dat. σχολῇ Otioſe, adverbialiter: fit σχολὴ à שָׁלַח Quieſcere.

Ἄδμης, idem quod ἄδμητ⊙ Indomitus; ſic dicitur Virgo, παρθένος ἀδμὴς Quæ nondum à Marito domita, nondum maritale jugum paſſa, vel nondum compreſſa: fit ex α & δαμάω Domo, ſubigo: abhinc δαμνάω & δαμνῶμαι idem.

Offendúntne Deum *ſocialis* fœdera lecti?
Quin ipſe *thalami* jura ſacravit *Deus*.
An contracta ſemel poſſunt *connubia* ſolvi?
Deſerere *ſtupro* corpus intactum nefas.
155 Quantò igitur potior *thalami* ſine fœdere vita?
Imperia *ſexûs* vincere haud cuivis datum.

An

An nihil *unde* habeas refert, ſed oportet *habere*?
Qui parat opes non *jure*, *furti* ſe alligat.
Ergo ſatis præſtat *manus* impolluta rapinis?
Rea & *cupiditas* quæ ſui neſcit modum.

Η. Θεῷ ἔν ἀπαρέσκει ὁμόζυγος ὄρχια κοίτης;
[1] Αὐτός γε θεσμοῖς ἠνάγκει γάμους Θεός.
Η. Θέμις ὄρχια πρὸς ταμεῖν, μεθόπισθε δ' λίγγ;
[2] Λείπειν ἀνόσιον ὅστις ἀμίαντον δέμας.
Πόσῳ λαΐον ἔν μίμνειν ἀλόχοιο ἄμοιρον;
[3] Φύσεως κρατῆσαι τὸ τυχόν· οὐκ ἂν ἦ.
Η. ῥᾴδιόν τι τὸ πλεῖστον ἔχειν, τὸ πόθεν δὲ μέσον τι;
[4] Πλουτῶν ἀδικίᾳ πᾶς κλοπῇ πλουτῶν κυρεῖ.
Η. ῥᾴλις ἔν ὁσίᾳ ἀρπαγμῷ χεῖρας ἀπισχεῖν;
[5] Ἥμαρ' ἄμεμφ' ἔσα καὶ πιθυμία.

Teſtimonia Sacra.

[1] Gen. 2. 24. Ἕνεκεν τούτου καταλείψει ἄνθρωπος τὸν πατέρα αὐτοῦ καὶ τὴν μητέρα, καὶ προσκολληθήσεται πρὸς τὴν γυναῖκα αὐτοῦ καὶ ἔσονται οἱ δύο εἰς σάρκα μίαν. Heb. 13. 4. Τίμιος ὁ γάμος ἐν πᾶσι καὶ ἡ κοίτη ἀμίαντος· πόρνους δὲ καὶ μοιχοὺς κρινεῖ ὁ Θεός. Johan. 2. 1. 2.

[2] Gen. 2. 24. Math. 5. 32. Math. 19, 3. 4. 5. 6, &c.

[3] Math. 19 11. Οὐ πάντες χωροῦσι τὸν λόγον τοῦτον ἀλλ' οἷς δέδοται. 1 Cor. 7. 2. 9. Διὰ δὲ τὰς πορνείας ἕκαστος τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα ἐχέτω, καὶ ἑκάστη τὸν ἴδιον ἄνδρα ἐχέτω. [9] Εἰ δὲ οὐκ ἐγκρατεύονται γαμησάτωσαν, κρεῖσσον γάρ ἐστι γαμῆσαι ἢ πυροῦσθαι.

[4] Math. 5.

[5] Math. 5.

Sectio decima ſexta.

151 Κοίτη, ης, ἡ Cubile, lectus. κοῖτος, λέχος, κλίνη. ἔχειν κοίτῃ exponitur Concipere, & gravidam fieri: Deduci poteſt ex κεῖμαι, ſicut τὸ κοιμᾶμαι.

Ὁμόζυγος

Ὁμόζυγος, Gen. ſing. ab ὁμόζυξ, ſupra.

153 Μετόπισθεν, & Poet. μετόπιθε, idem quod κατόπισθεν, Pone, poſtea, poſt, à tergo, ex μέτ & ὀπίσω, Poet. ὀπίαω Retrorſum, retro, poſt, poſtea; παρὰ τὸ ὀπὴ fit ὀπίζω (ſicut ἔξω, ab ἕξ) & mutato ε in ο, ὀπίσω.

154 Λείπω, ψω, λέλειφα, pro quo uſitatius eſt præt. med. λέλοιπα Linquo, relinquo; item neutraliter Deſum, deficio; item Minor ſum: abhinc λοιπὸς Reliquus. λιμπάνω idem quod λείπω, λείψανον τὸ, & τὰ λείψανα Reliquiæ.

Ἀνόσιος, ὁ ἡ ον, Impius, nefarius, ſceleratus, ſceleſtus; & τὸ ἀνόσιον Piaculum, neſas: fit ab ἀ & ὅσιος Sanctus, juſtus, pius, nullo ſcelere contaminatus; interdum opponitur τῷ ἱερῷ, ut ſit Profanus, publicus. Dici quidam volunt ὅσιος, quaſi ἅσιος, ab ἄζομαι τὸ σέβομαι: à חָסִיד Benignus, miſericors, ſanctus,

Ἀμίαντος, ὁ ἡ ον, ἡ τὸ ἀμίαντον Impollutus, immaculatus, intemeratus: Eſt nomen Gemmæ, ſic dictæ, quod in ignem conjecta, non conſumatur nec inquinetur: fit ex α & μιαίνω Inquino, conſpurco, polluo.

155 Λωΐων, Contractè λώων, ὁ ἡ ον, Melior, compar. ab ἀγαθὸς bonus, ſuperlat. λῴϊστος, contract. λῶστος Optimus: fit à θέλω, & Dor. λῶ vel λάω, quaſi id quod magis volumus: Legitur etiam in Compar. κρείττων.

157 Πλοῦτος, ου, ὁ Divitiæ; item Plutus, Deus divitiarum, quem Genium Divitiarum dicunt & Præſidem. Euſtath. πλοῦτον, ait dici quaſi πολύετον, ἢ πολλόετον, ὅτι ἐκ πολλῶν ἐτῶν δοκεῖ συμμηχανᾶσθαι, Longo enim tempore & vix tandem colligi videntur Divitiæ, aut quod in multos annos colligantur. Alii aiunt παρὰ τὸ πολὺς, & τῶ, quod eſt Accipio; quaſi πολύκτητος à multis acceptæ: Idem ſignificat ἄφενος, niſi quod πλοῦτος Divitias per multos annos, & magno labore partas; ἄφενος uno anno, & ſine magno labore collectas: hinc πλουτέω Dives ſum.

Μέσος, η, ὁ Medius, mediocris; item τὸ μέσον Intervallum: μέσα etiam vocantur ἀδιάφορα Indifferentia: Apud Grammaticos, vocabulum μέσον dicitur, quod interdum in bonam, interdum in malam partem capitur. Dicitur μέσος παρὰ τὸ τὰ μέρη ἴσα ἔχειν quod habeat partes utrinq; æquales.

158 Κλοπὴ, ῆς, ἡ, Furtum, vel ipſa actio furandi. κλόπος, κλοπιμαῖος, idem: fit à κέκλοπα, præt. med. verbi κλέπτω Furor, furtim occulto; quod à καλύπτω abſcondo: ſignificat aliquando abſcondo: abhinc κλέπτης, Fur.

159

159 Ἁρπαγμὸς Raptus, direptio, in quâ significatione usitatius est ἁρπαγὴ: fit ab ἁρπάζω, σω, Dor. ξω Rapio, corripio, & Metaph. pro citò intelligo, & mente percipio.

160 Ἥμαρ᾽ pro ἥμαρτε Peccavit, 3. sing. aor. 2. Indic. τῦ ἁμαρτάνω Pecco, aberro, ήσω, Aor. 2. ἥμαρτον; pro quo Poetæ dicunt ἤμβροτον, mutando α in β. & inserendo Pleonast. ο, significat etiam Prætermitto, hallucinor: abhinc ἁμάρτημα, & ἁμαρτία Peccatum, delictum. Iones pro ἁμαρτία, ἁμαρτὰς dicunt. ἁμαρτάνω cum Gen. ponitur.

Ἄμετρος, ὁ ἡ ὄν, Immensus. ἀμέτρητος: fit ab α priv. particul. & μέτρον, ου, τὸ Mensura, modus: in Carmine μέτρον dicitur Mensura quæ binis pedibus constat: fit à μετρῶ Divido. Potiùs à מָד Mensus est.

Ἐπιθυμία Cupiditas, desiderium; item Cupiditas effrænata, libido: fit ab ὀπὶ & θυμὸς Animus, mens. φρὴν sæpè pro cupiditate ponitur; item ira, excandescentia. ὀργὴ. fit ἀπὸ τ θύσεως ἡ ζέσεως τ ψυχῆς ab impetu & fervore Animæ; vel ἀπὸ τ θύειν ἡ ὀρμᾶν τὸ αἷμα· Medici enim dicunt Iram esse sanguinis Ebullitionem circa Præcordia.

Non & *divitibus* cœlestis porta patescit?
Arctum intrat ægrè, si quis est *distentior*.
Quid Deus indicit quibus est opulentior arca?
Removere *fastum*, *munerari* largitèr.
Pauperibus collata Deus quæ munera laudat?
Lætè data *homini*, non *honori* aut gratiæ.
Sed metus est largos nè sera sequatur egestas?
Sufficere debent *vestis*, *alimentum*, domus.
Quem mihi sponsorem das, hæc non defore nobis?
Qui *passeres* alit atque vestit *lilia*.

Οὐρανῦ ἀρτίοις ἀνεῳγμένοι εἰσὶ πυλῶνες;
[1] Μόλις περᾷ τὸ σφυρὸν ἂν παχύς τις ᾖ.
Τὰς ἢ Θεὸς τί κέλσας οἷς ἄφθονος ὄλβος ὑπηδεῖ;
[2] Ὄγκον διωθεῖν, δωρέεσθ᾽ ἀφειδέως.
Πῶς δόξαι ἐπίοικε Θεῷ φίλα δῶρα πένησιν;
[3] Οὐ χάρις [4] ἢ τιμὴς πρὸς αὐτὸς δ᾽ φέρας.
Οὕτω μὴ πενίη πολυδώρεας ὀφὲ δαμάσσει;
[5] Ἀρκεσίον σίγη, σοφὴ, σκεπάσμασι.

Τίς

Τίς ἡμῶν ἐξ αὐτῶν ἐλλείψειν ἔγγυος ὅτι ;
170 [6] Στρεβλὸς ὁ θρέψας, καμφίεσας λεῖα.

Teſtimonia Sacra.

[1] Math. 19. 23. 24. Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι δυσκόλως πλούσιος εἰσελεύσεται εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν. [24] Εὐκοπώτερόν ἐστι κάμηλον διὰ τρυπήματος ῥαφίδος διελθεῖν, ἢ πλούσιον εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ εἰσελθεῖν.

[2] 1 Tim. 6. 17. 18. 19. Τοῖς πλουσίοις ἐν τῷ νῦν αἰῶνι παράγγελλε μὴ ὑψηλοφρονεῖν, μηδὲ ἠλπικέναι ἐπὶ πλούτου ἀδηλότητι, ἀλλ' ἐπὶ τῷ Θεῷ τῷ ζῶντι, τῷ παρέχοντι ἡμῖν πλουσίως πάντα εἰς ἀπόλαυσιν. [18] Ἀγαθοεργεῖν, πλουτεῖν ἐν ἔργοις καλοῖς, εὐμεταδότους εἶναι, κοινωνικούς. [19] Ἀποθησαυρίζοντας ἑαυτοῖς θεμέλιον καλὸν εἰς τὸ μέλλον, ἵνα ἐπιλάβωνται τῆς αἰωνίου ζωῆς.

[3] 2 Cor. 9. 7. Μὴ ἐκ λύπης ἢ ἐξ ἀνάγκης· ἱλαρὸν γὰρ δότην ἀγαπᾷ ὁ Θεός.

[4] Math. 6. 2. Ὅταν οὖν ποιῇς ἐλεημοσύνην, μὴ σαλπίσῃς ἔμπροσθέν σου.

[5] 1 Tim. 6. 8. Ἔχοντες δὲ διατροφὰς καὶ σκεπάσματα, τούτοις ἀρκεσθησόμεθα.

[6] Math. 6. 26. 27. 28. 29. Math. 10. 29. Luc. 12. 27.

Sectio decima ſeptima.

161 Ἄφνειὸς, οῦ, ὁ, Dives, opulentus, modò cum Gen. modò cum acc. Poet. pro ἄφνεος, ab ἄφενος Divitiæ, opes, propriè unius anni (ut ſupra dixi) ſignif. enim τὸν ἀφ' ἑνὸς σωρευθέντα πλοῦτον, ut aiunt Grammatici quidam.

Ἀνεῳγμένος Apertus, Præt. partic. paſſiv. ✝ ἀνοίγω, ſive ἀνοιγνύω Aperio, ut ἀνοίγειν τὰς θύρας, vel τὰς πύλας Aperire fores, vel portas: fit ab οἴγω vel οἰγνύω idem: abhinc ἄνοιξις Reſeratio.

Πυλῶν, ῶνος, ὁ Atrium, veſtibulum, janua: fit à πύλη Porta, propriè aditus per mœnia in urbem ferens, à πόλις Civitas, quaſi πόλη, quod πόλις πύλαις muniatur; vel à πολλὴ ὕλη Multa

multa materia, quod cujusq; rei materia in urbem per portas importetur. Alii autem à πλύνω Complico, deducunt.

162 Μόλις Vix, ægrè, magno cum labore; idem quod μόγις: fit à μέλω Labor, pugna, Fremitus; ſicut μόγις à μόγος Idem.

Περᾷ, Tranſit. 3. ſing. præſ. Indic. τὸ περάω Tranſeo, trajicio, tranſporto, vendo, πάω & ἄω, in ſut. idem cum πέρω, unde & derivatum putant nonnulli; alii à πέραν vel πέρας; ut idem ſit cum περάω Finior, terminor, per Syncopen loco περάω legitur πρᾶμαι, ex quo per reduplicationem, factum eſt πεπράσκω Vendo.

Στεινὸς, ὸν, ὁ, Ionicè pro στενὸς Anguſtus, arctus: στεινὴ ὁδὸς Via anguſta. εἰς στεινὸν ἄγειν τινὰ λαύγγα Ad anguſtias redigere. τὰ στενὰ dicuntur anguſtiæ, ſeu anguſti tranſitus in montibus aut fretis: abhinc στένω Gemo, quoniam corde anguſtato Gemitus edi ſolent.

Παχὺς Craſſus, ſpiſſus, denſus, qualia ſunt ea quæ gelu conſtringuntur; Compar. παχύτερος Spiſſior, Craſſior. Superlat. παχύτατος Craſſiſſimus; ab ἔπαγον, Aor. 2. Verbi πάσσω idem quod πήγνυμι Figo. Craſſa enim gravia ſunt, & in loco ſuo quaſi fixa manent: abhinc παχύνω Craſſum reddo.

163 Ὄλβος, ου, ὁ, Beatitudo, fœlicitas, opes, divitiæ, fortunæ. ὄλβιος abhinc deducitur, & Beatus, fœlix ſignificat; etiam Locuples, dives: cui opponitur ἀνόλβιος Pauper, infœlix, miſer. Heſych. exponit ὄλβιος ὁ δὲ ἅπαξ ὅλον βίον μακάριος καὶ πλούσιος Qui per totam vitam beatus & dives fuit.

Ὀπηδεῖ Comitatur, 3. ſing. præſ. Indic. activ. τὸ ὀπηδέω Comitor, comes ſum, aſſector: fit ab ὀπάζω Perſequor, comitem do, ſequi jubeo. Euſtath. videtur deriváre ab ἕπω, vel potius ἕπομαι ſequor.

164 Ὄγκος, ου, ὁ, Tumor; ἄρσις, ἔπαρσις Moles, maſſa Item Metaph. Faſtus, ſeu animus elatus & inflatus: aliquando in bonam partem exponi poteſt Gravitas, majeſtas, cuſpis.

Διωθῆν Diſpellere, removere, Infin. act. τὸ διωθέω Diſpello, diſjicio, propullo, repello: fit ex διὰ & ὠθέω Pello, trudo, motu violento à me dimoveo, ὠθήσω & ὤσω, tanquam ab ὤθω.

Ἀφειδέως, Ionicè pro ἀφειδῶς, Adverb. Non parcè, liberaliter, profuſè, abſq; parſimonia, ab ἀφειδὴς, ὁ ἡ ὀ. Qui non parcit, profuſus, liberalis, ab α priv. & φείδομαι, σομαι, σάμην Parco, remitto pœnam, do veniam: dicitur φείδομαι, quaſi φεύγω τὸ δοῦναι quod parcus & tenax dare refugiat.

165 Πένησιν Pauperibus, Dat. plur. τὸ πένης, ητος, ὁ, Pauper, inops; propriè, Qui labore victum quærit; compar. πενέστερος Pauperior, πενέστατος Pauperrimus: fit à πένομαι facio, ago, pauper sum, inops sum: à quo fit πόνος Labor, & πονέω Laboro, tolero, πενία Paupertas, inopia.

167 Ὀψὲ Serò, longo post tempore, cum particula ἡμὴ exponitur, serò tandem; interdum cum Gen. ὄψε τῆς ἡλικίας Ætate vergente in senectam: abhinc ὄψιος Serotinus, ὀψία Tempus vespertinum, ab ὀπίσω Post.

168 Σκέπη, ης, ἡ, Tectum, propriè tectum domus; item ædificium: exponitur etiam γαστὴρ Venter: fit à σκέπω, ξω Tego, sustineo, contineo.

Σκέπασμα Tegumentum, tegmen; pro quo poeticè dicitur σκέπας Indeclinabiliter: fit à σκεπάζω, vel σκεπάω; idem quod σκέπω Tego, operio, à quo etiam derivatur; cui etiam opponuntur ἀνοίγω, ἀναπτύσσω, προκαλύπτω Aperio, retego.

169 Ἔγγυος, Substantivè Sponsor, fidejussor, Præs; Item ἔγγυος, ὁ ἡ ὄν, Præs, ἐγγὺς verò propè (idem quod ἀσχὺς χωρὶς) fit ab ἐγγύη Sponsio, fidejussio; unde ἐγγύην ὁμολογεῖν Vadimonium promittere, ἐγγύας παρέχειν satisdare, ἐγγύη est & ἡ γάμου ἁρπαγὴ Desponsio, ἔγγυη autem fit παρὰ τὸ γεῖον, quasi quæ ἐν γερσὶ, id est in manibus rem fidejussam deponat, vel παρὰ τὸ γύη sive γῆ, quod Terra reliquis elementis sit stabilior, quam Etymologiam & sequitur Suidas. Liquet tamen ἔγγυς Descendere, à עָרַב Appropinquavit; sic ἔγγυος Præsum, i. e. Præsto. unde præsens in Hiphil עֲרֵב Hingisti.

170 Στρουθὸς, ὁ, ἡ, ὄν, Passer, Passerculus; atticè στρῆθος: fit à στρώς, inquit Martin. Eustath. ait sic dici παρὰ τὸ μετ' ὀισυρὸς πρὸς Ἀφροδίτην θέειν: hinc & Metaphoricè στρουθὸς dicitur salax, & ad Venerem nimiùm pronus, ut Passer. καταφερὴς, λαγνός.

Ἀμφιέσας Vestiens, Part. aor. 1. act. τὰ ἀμφιέω, vel ἀμφίεμαι Circumvestio, duplicato σ poeticè, ab ἀμφὶ Circa, circum, & ἕω Induo. Poeticum est & pauca ex se formant tempora, fut. ἕσω, vel metri gratia ἔσσω, abhinc ἔννυμι, idem quod ἕω.

Λείριον, ου, τὸ, Lilium, seu Lilii species, pro quolibet flore usurpari scribit Eustath. Ex διὰ τὸ λεῖον εἶναι, Pleonasmo τοῦ ρ, & abhinc λειριόεις Liliaceus, etiam Suavis.

An

An non *prospicere* est æquum quæ vita requirit?
Nostra in *diem* sit cura, de reliquo *Dei*.
Mentiri an vetitum Christi præcepta secutis?
Etiam cavenda *jurgia* & *loquacitas*.
Permittítne *jocos* exactæ regula vitæ?
Obscæna dicta maximus Censor notat.
Quæ nostris igitur linguis concessa *voluptas*?
Præclara monita, vox Dei, carmen pium.
Arguitúrne etiam nonnunquam culpa *tacentis*?
Si prodat hóminis *jura*, vel *honorem* Dei.

Ἢ ἐ πρέπον καλόν ἔστι κ) ὡς βίῳ ἄρκιον εἶη;
Ἐφ' ἡμέρῃ μέλωμεν, ἕτερα δ' Θεῶ.
Ἢ χρεὼν τιμῶσι θνητοῖς πρὸς φῶτα βάζειν;
Νεῖκος τε λαλιᾶς ξυλαβεῖν ὁμῶς χρεών.
Ἢ σκώπτειν βίος ἰθυντὴν νόμος ἔασιν ἀκρῆς;
Μέγιστος αἰσχρὸν σκῶμμα τιμητὴς ψέγει.
Τίς πρὸς ἄρ' ἡμετέρης τέρψις γλώσσης λέλεψαι;
Θεσπίσματ', ὕμνοι παναγίοις, γνῶμαι κλυταί.
Ἐν ὅτῳ αἰτία ἔστι κ) ἀσθενὲς σιωπή;
Ἦν τὸ μιμνον ἀνδρῶν, ἢ Θεῶ τιμὴν πρέπῃ.

Testimonia Sacra.

[1] Idem.

[2] Zach. 8. 16. Λαλεῖτε ἀλήθειαν ἕκαστος πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ. Col. 3. 9. Μὴ ψεύδεσθε εἰς ἀλλήλους.

Gal. 5. 20. [3] Ἔχθραι, ἔριες, θυμοὶ, ζῆλοι, ἐριθεῖαι, διχοστασίαι. Eph. 4. 31. Πᾶσα πικρία, κ) θυμὸς, κ) ὀργὴ, κ) κραυγὴ, κ) βλασφημία ἀρθήτω ἀφ' ὑμῶν, σὺν πάσῃ κακίᾳ.

[4] Prov. 10. 19. Ἐν πολυλογίᾳ οὐκ ἐκφεύξῃ ἁμαρτίαν φειδόμενος δὲ χειλέων νοήμων ἔσῃ. Math. 12. 36. Λέγω δὲ ὑμῖν ὅτι πᾶν ῥῆμα ἀργὸν ὃ ἐὰν λαλήσωσιν οἱ ἄνθρωποι, ἀποδώσουσι περὶ αὐτοῦ λόγον ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως.

[5] Eph. 5. 4. Καὶ αἰσχρότης κ) μωρολογία, ἢ εὐτραπελία, τὰ οὐκ ἀνήκοντα.

[6] Col. 3. 8. Eph. 4. 29. Πᾶς λόγ☉ σαπρὸς ἐκ τ☉ σόματ☉ ὑμῶν μὴ ἐκπορευέσθω.

[7] Eph. 4. 29. Ἀλλ' εἴ τις ἀγαθὸς πρὸς οἰκοδομὴν τ☉ χρείας ἵνα δῶ χάριν τοῖς ἀκούσι. Eph. 5. 19. Λαλοῦντες ἑαυτοῖς ψαλμοῖς καὶ ὕμνοις καὶ ᾠδαῖς πνευματικαῖς, ᾄδοντες καὶ ψάλλοντες ἐν τῇ καρδίᾳ ὑμῶν τ☉ κυρίῳ.

[8] Marc. 3. 4. Math. 10. 32. 33. Act. 18. 9, 16. Prov. 24. 11, 12.

Sectio decima octava.

171 Καλὸς, ἡ, ὸν, Pulcher, formosus; (dicitur καλὸς τὸ ὅλον, & καλὸς τὸ ὄρνεον, subaudi χρ: nonnunquam τὸ καλὸν substantivè capitur, & tum exponitur Decus, ornamentum, ut τὸ καλὸν τ☉ βίου, Ornamentum vitæ) bonus, probus ἀγαθὸς, à καλέω, ῶ, derivatur, quod quæ pulchra sunt, nos ad sui amorem vocent & invitent: abhinc καλῶς Pulchrè, honestè; cui opponitur αἰσχρῶς, in compar. κάλλιον Pulchrior, in superlat. κάλλιστ☉ Pulcherrimus, vel in compar. φέρτερ☉, in sup. φέριστ☉ vel φέρτατ☉.

172 Ἐφήμερ☉ Diarius, unicum diem durans, diurnus, temporarius, fluxus, caducus, ab ἐπὶ & ἡμέρα, ας, ἡ, Dies; ἐφ' ἑκάστης ἡμέρας, vel καθ' ἑκάστην ἡμέραν, vel κατ' ἕκαστον, sine ἡμέραν, quotidiè, singulis diebus: fit ab ἦμαρ☉, ad differentiam noctis quæ immitis & horrida est. Plat. vero ἡμέραν dictam ait quod ἥμερα efficiat; vel διὰ τὸ ἱμείρειν, quod eam homines maximè desiderent, quasi ἱμέραν, videri etiam possit dicta ἡμέρα, quasi ἅμα ἕω ῥέουσα, quasi simul cum aurora fluens, i. e. oriri incipiens. Manifestè autem est ab עֵרֶב, ut Martinius, quod ab Heb ערב Dies. Poetæ loco ἡμέρ☉ ἦμαρ usurpant.

Μέλωμαι Curæmus, 1. Plur. pr. subjunct. act. 3 Imperson. μέλει Curæ est, ἔμελε Curæ erat, μελήσει curæ erit, ἐμέλησε curæ fuit: abhinc μελέδωνα Meditatio, cura. Infra.

173 Ψεῦδ☉, ε☉, τὸ, Mendacium, idem quod Ψεύσμα. Usurpatur etiam adverbialiter pro ψευδῶς falsò: fit à ψεύδω, ῶ fallo, decipio, frustror. ψεύσμα Fallor: Item activè fallo & neutraliter mentior. ψεύδω dicitur quasi φεύγω, quod omnes fallacem & mendacem fugiunt, vel πρὸς τὸ εἶδος per Antiphra-

sin,

ſin, quod mendaces aberrent & cæcutiant, vel à ψέω Minuo & ὔδω, idem quod λέγω Dico. Mendax enim rem narrando minuit.

Βάζω, Poet. σω, vel ξω, αχα, Loquor, dico; interdum ſine caſu, interdum cum gemino Accuſ. rei & perſonæ, à βοὴ Clamor, βοάζω, & per Syncopen βάζω: abhinc βάξις Sermo, oratio.

174 Νεῖκος, εος, τὸ, Rixa, jurgium, altercatio; unde νεῖκος ἐγείρειν Contentionem excitare, ſeu rixari; cui opponitur νεῖκος λύειν: fit ex privativa particula νὴ & εἴκω Cedo, vel παρὰ τὸ νέοις ἐοικέναι, quod juvenum proprium ſit contentioſos eſſe.

Λαλιὰ, ᾶς, ἡ, Loquela, ſermo; etiam in malam partem ſumitur, & pro loquacitate ponitur: fit à λαλέω Loquor. ſupra.

Εὐλαβεῖσθ' pro εὐλαβεῖσθαι Cavere, Infin. τὸ εὐλαβέομαι, οῦμαι, Religioſè caveo, cautè fugio; Item timeo, metuo: fit ab εὐλαβὴς Cautus, religioſus (idem quod εὐσεβὴς) hoc autem ab εὖ bene, & λαμβάνω Accipio, capio.

170 Σκώπτω, ψω Cavillor, dicteriis utor, irrideo dicteriis: abhinc σκῶμμα Cavillum, dicterium: fit autem σκώπτω ab ea ave quæ σκὼψ nominatur, vel quaſi σκαιῶς ἔπω, vel ὄπτομαι Ineptè video.

Ἰθύτονος Exactus, rectus, in rectum extenſus: fit ab ἰθὺς, idem quod εὐθὺς rectus (à quo & derivant nonnulli) & τείνω Tendo, extendo. τενῶ, τέτακα, ab inuſitato τάω, unde & ταννύω, & τλάνω, idem; ſeu ex τάζω, unde & partic. τέλαγὼν Tendens.

Εἴασιν, & Poeticè εἴασεν Reliquit, ſivit, 3. ſing. aor. 1. Act. ab ἐάω Sino, ἐάσω, aor. 1. εἴασα, non cum η; interdum Omitto, prætermitto, deſino, ceſſo. Poëtæ metri gratia, Epentheſi τὸ ι utuntur, dicuntq; εἰάω, non ἐάω. Quædam ab ε incipientia pro Augmento adſciſcunt ι poſt ε, ut ἔχω εἶχον, &c. Gr. Gr. Rud. pag. 40.

Ἄκρος, ρα, ρον, Summus, extremus, ſupremus; Item Metaphoricè perfectus, præſtantiſſimus, excellentiſſimus. ἄκρον τὸ Summitas, extrema pars; item ἄκρα Fines, termini, τὰ πέρατα.

176 Αἰσχρὸς, ρὰ, ρὸν, Turpis, deformis; cui opponitur καλὸς pulcher, in neut. αἰσχρὸν, velut Subſtantivum, Probrum, dedecus, in compar. αἰσχρότερος, vel αἰσχίων, in ſuperlat. αἰσχρότατος,

τος, vel αἶσχιστος: fit ab αἶσχος Turpitudo, deformitas; item Probrum, quòd per Synæresin factum est ex αἰσχος, deducto ex α priv. & ἴσχω pro ἔχω Habeo, ut fit quasi quod quis habere nolit.

Τιμητὴς Censor, æstimator litium: fit à τιμάω Æstimo, honoro, quod à τίω, idem. sup.

Τέρψις, εως, ἡ Voluptas, delectatio, oblectatio: fit à τέρπω Delecto, oblecto, exhilaro; quod derivari dicitur παρὰ τὸ τρέπω, transpositis literis, ut sit τρέπω τλιὼ ψυχλιὼ εἰς ἡδονλιὼ.

Γλῶσσα, & Atticè γλῶττα, ης, ἡ, Lingua, sermo, lingua tibiæ ob similitudinem; item vocabulum peregrinum, sermonis forma, γλώσσης χαρακτὴρ ἢ ἰδίωμα Linguæ species vel proprietas. Euripides pulchrè vocat linguam λόγων ἄγγελον Sermonum Nuntiam.

179 Ἄφθογγος, ος, Ionicè ος, ὁ, Voce carens, vocem non edens, mutus, ab α priv. & φθόγγος Sonus, quod à φθέγγομαι, γξομαι, ἔφθεγμαι Loquor, clamo; pro quo interdum φθέγγω sonum remitto.

Σιωπὴ, ῆς, ἡ, Silentium, Dat. σιωπῇ· Adverbialiter usurpatur sicut σιγῇ Tacitè? fit à σιωπάω Sileo, taceo. σιγάω dicitur quasi σιγὴ ὀπὸς Silentium vocis.

Quod manet intra *animi* fines an lege solutum?
Consilia *cordis* prava condemnat Deus.
Quæ tres decipiunt mortalia pectora pestes?
Fastus, & *aviditas*, & *voluptas* corporis.
185 At per quos dilapsa gradus peritura ruit mens?
Parit *cupido* facinus, id *mortem* parit.
Quod caput est rerum quas lex præscribit Iesu?
Crucem subire, semet à se *abdicere*.
Qualis homo est, Christus quem prædicat esse beatum?
190 Mœrens, misericors, purus, esuriens, inops.

Ἦ μὴν αὐτόνομα κρυφίοις μελεδήματα θυμῷ;
[1] Κρίνει φρένας τε καρδιογνώστης Θεός.
Τρεῖς ἆται τίνες εἰσὶ βροτοὺς νόον ἐξαπατῶσαι;
[2] Τύφος, φιλαργυρία τε, σαρκὸς θ' ἡδονή.

185

185 Καλλίτινας ψυχὴ βαθμὸς ἐς ἐλεύθερον ἀΐσσει;
[3] Τίκτει θέλημα πρᾶγμα, πρᾶγμα δὲ θάνατον.
Τίς κεφαλὴν πασῶν τὰς Κειτὸς δῶκεν ἑρετμώων;
[4] Σταυρὸν φορεῖν, αὐτόντ' ἀπαρνεῖν αὐτόθεν.
Οἷος ἀνὴρ τελέθει μάκαρ ὢν κηρύγματι Χειστοῦ;
190 [5] Πενθῶν, φιλοικτίρμων, πραλέος, ἁγνὸς, πένης.

Testimonia Sacra.

[1] Math. 5. à 21. ad 30.

[2] 1 Johan. 2. 16. Ὅτι πᾶν τὸ ἐν τῷ κόσμῳ, ἡ ἐπιθυμία τῆς σαρκὸς, καὶ ἡ ἐπιθυμία τῶν ὀφθαλμῶν, καὶ ἡ ἀλαζονεία τοῦ βίου οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ πατρὸς, ἀλλ' ἐκ τοῦ κόσμου ἐστί.

[3] Jacob 1. 15. Εἶτα ἡ ἐπιθυμία συλλαβοῦσα τίκτει ἁμαρτίαν, ἡ δὲ ἁμαρτία ἀποτελεσθεῖσα ἀποκύει θάνατον.

[4] Luc. 9. 23. Ἔλεγε δὲ πρὸς πάντας, εἴ τις θέλει ὀπίσω μου ἐλθεῖν, ἀπαρνησάσθω ἑαυτὸν, καὶ ἀράτω τὸν σταυρὸν αὐτοῦ καθ' ἡμέραν, καὶ ἀκολουθείτω μοι.

[5] Math. 5. 3 4 &c. Μακάριοι οἱ πτωχοὶ τῷ πνεύματι, ὅτι αὐτῶν ἐστιν ἡ Βασιλεία τῶν οὐρανῶν. [4] Μακάριοι οἱ πενθοῦντες, ὅτι αὐτοὶ παρακληθήσονται, &c.

Sectio decima nona.

181 Κρύφιος, α, ον, Occultus, abditus, clandestinus; idem quod κρυπτὸς: fit à κρύπτω Abdo, abscondo, sup.

182 Καρδιογνώστης, ου, ὁ, Epithetum Deo soli tributum, qui Cordis est Cognitor: fit ex καρδία Cor (idem quod Poetis κέαρ à quo etiam deduci putatur & dici quasi κεαρδία) & γιγνώσκω Nosco, cognosco.

183 Ἐξαπατῶσαι Decipientes. Plur. fœm. Part. præs. act. τοῦ ἐξαπατάω Decipio, seduco, quod ab ἐξ & ἀπατάω Fallo, decipio, impono. ἀπατάω dici videtur quasi ἀπάγω τοῦ πάτου, propriè aliquem à viâ rectâ abduco. Cum duplici Accus. Xen. ἐβουλήθης ἐξαπατῆσαι αὐτὸν.

184 Τύφος seu τῦφος, ου, ὁ Fumus, jactantia, fastus, insolentia, arrogantia: fit à τύφω Fumum excito, accendo, incendo, in-

flammo, uro: abhinc τυρεδὼν Ustio, crematio, τύμβος Eustum, sepulchrum; apud Antiquos enim defunctorum corpora crematabantur.

Φιλαργυρία, ας, ἡ, Pecuniæ, argenti amor, avaritia: fit ex φιλὸς Amicus, & ἄργυρος Argentum, quod ab ἀργὸς, i. e. λευκὸς Albus.

Σὰρξ, κὸς, ἡ, Caro, tum hominis, tum bestiarum; item Corpus, quasi σώρξ dicitur, quia pellis ab ea σύρεται. Manifestè autem à שְׂאֵר Caro. Nequid ulterius inquiras: abhinc σάρκινος Carneus, carne constans.

Ἡδονὴ, ῆς, ἡ, Jucunditas, suavitas, voluptas, ab ἥδομαι Jucunditate afficior, delector, quod ab ἡδὺς, εος, Suavis, jucundus, lætus, in compar. ἡδίων Jucundior, ἥδιστος Jucundissimus: abhinc ἧδος τὸ Indeclinabile cum leni Æol. pro aspirat. ἧδος autem cum aspirat. Acetum significat.

185 Βαθμὸς, οῦ, ὁ, Gradus, ordo; etiam pro gradu dignitatis & honoris accipitur: fit à βαίνω, βήσομαι, βέβηκα, à βάω Gradior, eo, incedo,

Ὄλεθρος, ου, ὁ, Perditio, pernicies, exitium, mors: fit ab ὄλλυμι, vel ὀλλύω Perdo, perniciem infero, perimo, occido, ὀλέσω, ὤλεκα, & Atticè ὀλώλεκα, ab inusitato ὀλέω, præt. med. ὤλα, & Att. ὄλωλα, aor. 2. med. ὠλόμην, ab inusitato ὄλλω.

Ἄισσω, ξω, Ruo, prosilio, cum impetu feror, irruo, ingruo; in usu potissimùm est apud Poetas; est etiam in usu in soluta oratione. sed rariùs: fit ab α intens. & ἴω eo, incedo; cum Dat. significat accurro, cum Gen. insequor, cum Accus. insurgo, cum κατὰ, descendo ad.

187 Ἐφετμέων Mandatorum, Gen. plur. Ionicè pro ἐφετμῆς ab ἐφετμὴ Mandatum, jussum, quod ab ἐφίημι Mando, injicio, immitto, ab ἐπὶ & ἵω Mitto, sup.

188 Σταυρὸς, οῦ, ὁ, Vallus, crux, palus ligneus acutus & erectus, lignum figura literæ T, quo Malefici suspendebantur: abhinc σταυρόω Crucifigo: fit ab ἵστημι, quoniam ἵσταται εἰς ἀέρα ἠρμένος.

189 Τελέθω, Poeticè pro τέλλω (Sum, fio) cujus exempla aut nulla, aut rara sunt. sup.

190 Πενθήμενος Mœrens, Particip præs. act. à πενθέω, & poetica Epenthesi πενθείω Lugeo, quod à πένθος, εος, Luctus, mœror, dolor; propriè qui ex morte amicorum concipitur; πένθος autem à πάσχω Passio, interitus, mutato α in ε, & Pleonasmo

τὸ ν, ut βένθος, à βάθος; vel quasi πόνθος, à præt. med. πέπονθα, verbi πάσχω Fatior.

Φίλοικτος Qui commiserari amat, Misericors, ex φίλος Amicus, & οἶκτος, ου, Misericordia, commiseratio: abhinc οἰκτίζω Commiseror, οἰκτερὸς Misericordia, sive commiseratione dignus, οἰκτερῶ Miserabilitèr.

Πεινάλεος Famelicus, esuriens, qui famem sentit: fit à πεῖνα, & Ionicè πείνη Fames, esuritio: Propriè est suctionis in ventriculo sensus: abhinc πεινάω, vel πεινέω Esurio.

Quid placidi, mites, ob Iësum sæva ferentes?
  Hos par vetustis vatibus merces manet.
Ede, quis adstabit regnanti *dexter* Iësu?
  Qui visit, operit, excipit, nutrit, rigat.
Quæ turba officiis rectè mulcebitur istis?
  Capta, ægra, nuda, externa, cui sitis aut fames.
Quos habuit testes Christi doctrina Magistri?
  Patrémque, Christúmque, utriúsque & Spiritum.
Qui potuit genitor Natum laudare docentem?
Clarè professus *hic* mihi demum placet.

Τί πρᾶεῖς, μικροὶ, χεῖσε δ' ὕφρ' αἶνα παθόντες;
[1] Οὗτοι παλαιοῖς ἐσόμενοι μάντεσιν.
Εἰπὲ τίς ἄρχοντ' ἀμφὶ δεξιὰ κάσει Ἰησοῦ;
[2] Ἐπισκοπῶν, σκέπων, ξενίζων, διαφέρων.
Εἰς τίνας ἦλθε φέρειν θελκτήρια ταῦτα καθήκει;
[3] Γυμνὺς, νοσοῦντας, δεσμίους, ἀβρόφρις, ξένους.
Θεσπεσίη χεῖσε τίνας ἔλλαχε μάρτυρας αὐδή;
  Πατέρα τε, Χεῖσὸν αὖτε, Πνεῦμα θ' ἑκατέρου.
Πῶς θεῖ' Γενέτηρ θέσπιν Τέκ' ἔφερεν ἐπαινεῖν;
[4] Λαμπρῶς ὁμολογῶν, Ἡδόκησ' ἐν τούτοις.

Testimonia Sacra.

[1] Idem.

[2] Math. 25. 34. Τότε ἐρεῖ ὁ Βασιλεὺς τοῖς ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ, Δεῦτε οἱ εὐλογημένοι τοῦ πατρός μου, κληρονομήσατε τὴν ἡτοιμασμένην

μασμένοις ὑμῖν βασιλείαν ἀπὸ καταβολῆς κόσμου.

[3] Math. 25. 35. 36. Ἐπείνασα γὰρ, καὶ ἐδώκατέ μοι φαγεῖν. ἐδίψησα, καὶ ἐποτίσατέ με· ξένος ἤμην, καὶ συνηγάγετέ με [36] γυμνὸς, καὶ περιεβάλετέ με· ἠσθένησα, καὶ ἐπεσκέψασθέ με· ἐν φυλακῇ ἤμην, καὶ ἤλθετε πρός με.

[4] Math. 3. 17. Καὶ ἰδοὺ φωνὴ ἐκ τῶν οὐρανῶν, λέγουσα, Οὗτός ἐστιν ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητὸς ἐν ᾧ εὐδόκησα. Math. 17. 5. Καὶ ἰδοὺ φωνὴ ἐκ τῆς νεφέλης, λέγουσα, Οὗτός ἐστιν ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητός, αὐτοῦ ἀκούετε.

Sectio vicesima.

Πραεῖς, Placidi, Plur. à πρᾶος Lenis, mitis, placidus, quod à πρῶ, & aliquando πρᾷ cum ι subscripto, Mansuetus, in compar. πρᾴτερος, vel πρᾳΰτερος Mitior, superlat. πρᾷστατος Mitissimus: abhinc πρᾴως Lenitèr, πρᾳΰνω Mitigo.

Μικροὺς, ῦ, ὁ, Parvus (interdum ei opponitur πολὺς Multus) μικρὸν ἀργυρίδιον Pauca pecunia, & cum Gen. μικρὸν μέλιτος paululum mellis, Compar. regularis est μικρότερος minor; sed multò usitatiores sunt hi irregulares, ἧσσων, vel ἥττων, & μείων. Item ἐλάσσων. Superl. est μικρότατος minimus, pro quo potius in usu sunt irregulares ἐλάχιστος, & ἥκιστος.

Αἰνος, ῦ, ὁ, Gravis, horribilis, αἰνὰ adverbialitèr pro αἰνῶς horrendè, gravitèr: fit à δείνος· abjecto δ, & mutato ε in α; vel à δαΐς Pugna, ut fiat δαΐνος & δαινὰν, abjecto autem δ, αἰνὸς. H. Steph. ab adverb. αἶ, aut ex αἰανὰς per Syncopen deducere mavult.

193 Δεξιὰ, ᾶς, ἡ, subaudi χεὶρ Dextra, subaudi manus; item fides quæ per dextram data est: hinc δεξιὰν δοῦναι καὶ λαβεῖν fidem dare & accipere: fit à verbo δέχομαι Capio, accipio, ὅτι δέχεται δι' αὐτῆς δεδόμενα· abhinc δεξιῶς Prosperè, felicitèr, ἀμφιδέξιος Ambidexter.

194 Ἐπισκοπῶν Visitans, aut qui visitat. Part. præs. act. ab ἐπισκοπέω, idem quod ἐπισκέπτομαι Viso, visito, ab ἐπὶ & σκέπτομαι Circumspicio, despicio, video. sup.

Ξενίζων Hospitans, vel qui hospitatur, qui hospitio peregrinum excipit, part. præs. τὸ ξενίζω Hospitor, quod à ξένος, &

apud

apud Poetas ξεῖνος Peregrinus, hoſpes : abhinc Ξενία, & Ionicè Ξεινίη Hoſpitium.

195 Θελκτήριον Illecebra, oblectamentum, neut. ſubſtantivè poſitum, à θελκτήριος Illecebroſus, demulcendi vim habens; hoc autem à θέλγω mulceo, demulceo, ξω, quod dicitur quaſi ἐκ τοῦ θέλειν ἄγω Impello quocunq; velim.

Καθήκει Convenit, conſentaneum eſt, & καθήκει μοι Officii vel muneris mei eſt. Budæus pag. 551. imperſon. à καθήκω pertineo, quod ex κατ & ἵκω Venio, accedo : abhinc τὸ καθῆκον Officium, unde πάντα τὰ καθήκοντα ἐπιτελῶν omni officio perſungi.

196 Γυμνὸς, ὴ, Nudus ; ſæpe apud Homer. ſignificat nudum armis, inermem ; dicitur παρὰ τὸ γοῦν μόνα ἔχειν, quod ſolum habeat corpus qui nudus eſt : abhinc γυμνόω Denudo, ſpolio, γυμνάσιον Locus in quo nudi ſe exercebant ; jam ſumitur pro ludo literario, ubi puerorum ingenia literis diſcendis exercentur.

Νοσῶν, ῶντος, Ægrotans, partic. præſ. τοῦ νοσέω Ægroto, æger ſum ; item Errore aliquo laborare : fit à νόσος, ου, ὁ, ut ἀδὸς, Morbus, ægrotatio. Νόσος autem Morbus, quis dubitat quin deſcendat ab חלה Ægrum eſſe? Aleph Pe cadente. Interdum in Accuſ. cum νοσέω jungitur, ut νόσους νοσεῖν, tam elegans Atticiſmus quàm frequens : Atticè enim quodvis verbum admittit Accuſ. nominis à ſe deducti, ut γάμους γαμεῖν, λήξεις ληξεῖν.

Δέσμιος, Vinctus, qui eſt in vinculis, qui eſt in carcere. pro δεσμώτης, quòd uſitatius eſt : fit à δεσμὸς Vinculum, quod à δέω Ligo, ſup. plur. τὰ δέσμα.

197 Ἔλλαχε, poeticè pro ἔλαχε Sortitus eſt, 3. ſing. aor. 2. Indic. act. verbi λαγχάνω Sortior, ſortes duco, fut. κληρώσομαι, à κληρῶμαι, præt. med. λέλογχα, aor. 2. ἔλαχον, à λήχω inuſitato. Conſtruitur cum Gen. & Accuſ. vide ſup.

Αὐδὴ, ῆς, ἡ. Vox, oratio, ſermo ; hinc αὐδάω vocem edo : fit vel ab ἄω ſignificante φωνῶ, vel à nomine αὐγὴ κατ' ἀποκοπὴν, utpote ἀπ' ἠῦς αὐγάζεται τὰ τῇ νύ.

200 Ηὐδόκησ' pro ἠυδόκησα, Atticè pro εὐδόκησα, 1 ſing. aor. 1. Indic. act. τὸ εὐδοκέω Probor, celebror, placidè acquieſco, contentus ſum, ab εὖ benè & δοκῶ Videor, cenſeo ; cujus 3 ſing. præſ. impersonalitèr interdum ponitur, ut δοκεῖ μοι videtur mihi.

Τοῖ, Hoc, Atticè pro τοῦτο ; ſed τοῖσι ab Attico οὗτοσὶ, quod

quod indigitat, particulâ illâ demonstrativâ paragogicè adjectâ, personam.

Quâ se veridicum Christus ratione probârit?
Verbo docent is *vita* fuit exactior.
Unde fidem Christo fecit cœlestior aura?
Miraculorum ingente testimonio.
Qualia, dic, Christi nobis ostenta fuerunt?
Ægris salutem, *mortuis* Vitam dedit.
Exemplúmne igitur *vitæ* debemus Iësu?
Eadem *faventem* præstitit nobis *Deum*.
Ad mortem quâ deinde viâ pervenit Iësus?
Populárium odio per *Latinum* Præsidem.

Αὐτὸν δ' ἀρτιεπῆ τρόπον ἄν τινα Χειστὸς ἐλέγξη;
Μηδὲν λέλοιπεν ἀκεραὶς βίος λόγῳ.
Πνεῦμα πόθεν Χειστῷ ποιήσατο πίστιν ἄχραντον;
Τεκμηρίων ἐλεγκτικῷ φωνήματι.
Οἷα ποτ' ἦν ἡμῖν Χειστοῦ σημήϊα, λέξον;
Νοσοῦσι ὑγείαν, φῶς δ' δδε κεκμηκόσιν.
Ἦ μοῦνον παράδειγμα βίου προβέβληκεν Ἰησοῦς;
Ἡμῖν τ' ἔθηκεν αὐτὸς εὐμενὴς Θεόν.
Τίς μετέπειτα τρόπος θανάτου δε κατήγαγ' Ἰησοῦν;
Φθόνῳ πολισσὸς ἡγεμὼν Ῥωμαϊκός.

Testimonia Sacra.

[1] Joh 10. 25. Τὰ ἔργα ἃ ἐγὼ ποιῶ ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ Πατρός μου, ταῦτα μαρτυρεῖ περὶ ἐμοῦ.

[2] 1 Cor. 11. 1. Μιμηταί μου γίνεσθε, καθὼς κἀγὼ Χειστοῦ. 1 Thes. 1. 6. Καὶ ὑμεῖς μιμηταὶ ἡμῶν ἐγενήθητε, καὶ τοῦ Κυρίου.

[3] 1 Cor. 1. 30. Ἐξ αὐτοῦ δὲ ὑμεῖς ἐστε ἐν Χειστῷ Ἰησοῦ, ὃς ἐγενήθη ἡμῖν σοφία ἀπὸ Θεοῦ, δικαιοσύνη τε καὶ ἁγιασμὸς καὶ ἀπολύτρωσις. Rom. 5. 19. Ὥσπερ γὰρ διὰ τῆς παρακοῆς τοῦ ἑνὸς ἀνθρώπου ἁμαρτωλοὶ κατεστάθησαν οἱ πολλοί, οὕτω καὶ διὰ τῆς ὑπακοῆς τοῦ ἑνὸς δίκαιοι κατασταθήσονται οἱ πολλοί.

[4] Vid.

[4] Vid. Math. 27. Marc. 15. Luc. 23. Johan. 19.

Sectio vicesima prima.

201 Ἀρτιεπὴς Veridicus, verborum concinnator; ἀρτίοις ἔπεσι χαίρων Utens verbis absolutis numero suo & perfectis, seu disertè articulatéq; loquens: fit ab ἔπω dico, & ἄρτιος; propriè dicitur de numero pari qui suis partibus aptè inter se cohærentibus, ita componitur, ut nihil neque desit neque supersit; quem τέλειον appellant Geometræ; Metaphoricè significat Perfectus, integer, aptus, ab ἄρω Apto, adapto.

202 Ἀκριβὴς, ὁ ἡ, Diligens, accuratus, exquisitus; item Plenus, justus, inquit Budæus: abhinc ἀκρίβεια Accuratio, accurata & exacta cura & diligentia; τὸ ἀκριβὲς, μετ' ἀκριβείας, δι' ἀκρίβειαν, τι πράττειν, i. e. ἀκριβῶς, ὅτι μελλῶς Diligenter & accuratè aliquid facere: fit ab ἄκρος & βῆσαι; Nam qui est ἀκριβὴς Accuratus, ad summum usq; pervadit.

203 Ἅγνος & ἁγνὴς, Impollutus, incontaminatus, nullo crimine infectus, ab α privante, & γαίνω seu γάω Coloro, tingo, imbuo; & sæpe in malam partem, pro Contamino, polluo, fœdo.

204 Τεκμήριον. ἰω. Apud Rhetores & Medicos est σημεῖον ἀναγκαῖον καὶ ἄδυτον Signum certum & indubitatum, seu necessarium; in communi verò usu nihil ferè τεκμήριον & σημεῖον differunt, Signum, nota, indicium, argumentum, documentum, testimonium, id quo nostra conjectura nititur, vel id quo aliquid conjicimus; nam τεκμαίρομαι aliquando Conjicio, στοχάζομαι: fit à τέκμαρ Idem; item Finis.

205 Ὑγεία, per Syncopen pro ὑγίεια Sanitas, bona Valetudo; contra, νόσος Morbus: fit ab ὑγιὴς Sanus, integræ & incolumis valetudinis: Græci ὑγιὲς Omne quod probatur vocare solebant; unde Proverb. ὑγιὲς μηδὲν ὑγιὲς ἀλλὰ ἕν, cum omnia displicent.

206 Κεκμηκόσιν Defunctis, mortuis. Dat. Plur. Part. præt. act. à κάμνω Fatigor, lassesco, fatisco, καμῶ, κέκμηκα. per Syncopen pro κεκάμηκα. Doricè dicitur κέκμακα, unde & partic. κεκμακὼς, pro κεκμηκὼς. Ionicè κέκμηα, unde part. κεκμηὼς.

Θανατόνδε Ad mortem, ad instar Adverbii terminum quò itur significantis. s.c Hom. πολεμόνδε ad bellum. 208

208 Καλήγαγ' pro καλήγαγε, Deduxit 3. sing. aor. 2. Indic. act. Atticè à καλάγω, ξω, in aor. 2. ἤγαγον, & Atticè ἤγαγον.

210 Πολίτης, ὁ, & Poeticè πολήτης Civis, Municeps, concivis, in fœm. πολῖτις Civis mulier, pro quo Poeticè πολῆτις fit à πόλις Civitas, urbs, quod ita dicitur ἀπὸ τοῦ πολεῖν ἐν αὐτῇ quod in ea versentur homines; aut παρὰ τὸ ἐκ πολλῶν δυνίσθαι quod ex multis constet.

Ἡγεμών, ὀνος, ὁ ἐγέομαι Dux, præses, Princeps, imperator: fit ab ἡγέομαι Dux sum viæ, præeo, præsum; hoc autem ab ἄγω deduci videtur.

Ῥωμαϊκὸς, ἡ, ὁν, Romanus, qui est Romanorum, seu ad Romanos pertinens: fit à Ῥώμη Roma, Nomen Urbis inclytæ, sic dicta à viribus & robore: ῥώμη enim vires & robur; etiam significat ῥῶμα arcem: fit à ῥώννυω vel ῥώννυμι Confirmo, corroboro, ῥώσω, ἔρρωκα, aor. 1. ἔρρωσα, ab inusitato ῥόω. Verùm quando ῥώμη de robore hominum aut animantium usurpari amat, licet ad animum aut orationem subinde transferri possit; non itaque dicitur de urbibus munitis (quemadmodum nervi de animo, aut sermone dicti parum decore ad arces aut propugnacula referri poterunt) Idcirco minùs absurdè ἐτυμολογοῦνται quibus Roma est ex Punico רם Excelsa utpote Urbs quæ de septem montibus totum orbem circumspiciat.

Is necis immeritæ judex quo nomine dictus?
Hunc Pontium nominamenta *Pilatum* vocant.
Quæ probra sunt illi scelerato impacta furore?
Irrisus, alapæ, sputa, flagellatio.
215 Quis tot pœnarum tandem fuit exitus, adde?
Pedes manusq; fodit affixus *cruci*.
Egressamne *animum* Christi de corpore constat?
Dies diem quæsivit, *intremuit* solum.
Jam locus examinos narra quis ceperit artus?
220 Corpus *sepulchri* conditum jacuit specu.

Πῶς ἦ κεῖνον ἀδίκοιο φόνου κλήδην καλέουσι;
Μνημεῖα Πόντιον Πιλᾶτον νιν καλεῖ.
Ἐν μάστιγι δ' ἀθεμίστῳ ὀνείδεα οἱ τίν' ἐφῆπται;
Ἐμπτύσματα, κόλαφοι, προσπηδήσεις, ῥαπίσματα.

215

215 Μήκιστον τί τέλος δ' ὀδυρώμην ἔπλετο τοῖσιν;
Ποδοῖιν χερσίν τε σαυρωτὴξ ὀρύσσει.
Ἦ φάνη οἱ ψυχὴ ῥεθέων ἄπο πεπληγυῖα;
Διημερίσασα νύξ, βόμῳ σείσθη πίδον.
Τίς τόπος ἀψύχων ὑπεδέξατο λείψανα γυίων;
220 Νεκὺς τάφος καθαμῶνι κείμενος κρυβῆ.

Sectio viceſima ſecunda.

211 Κριτὴς, ὁ, Judex, arbiter, arbitrator, æſtimator, in fœm. κριτὶς Judex fœmina: fit à κρίνω judico, ſupra.

Κλῆδην Nominatim, ὀνομαστὶ adverb. à καλέω Voco ſupra.

212 Μνημεῖον & μνημήϊον Monumentum, id quo nobis res aliqua in memoriam revocatur, ſeu quod nos alicujus recordari facit: fit à μνάομαι Memoro, commemoro, mentionem facio, μνήσομαι, μέμνημαι, aor. 1. ἐμνήσθην. Quæ Tempora uſitatiora ſunt quam præſens, præt. μέμνημαι, paſſim pro præſ. uſurpatum invenitur, ut & Lat. Memini, itidem cum Gen. interdum & Participio: ſignificat etiam Ambio, ut μνᾶσθαι γάμον ambire aut conciliare nuptias.

213 Μανία, ας, ἡ, Furor, inſania, ſpecies τῆς παραφροσύνης: fit à μαίνομαι, μανῆναι Furo, inſanio. Plerunq; de iis dicitur, qui ita perciti furibundo impetu aguntur; ſicut & λυττᾶν: aliquando remiſſius accipitur pro παραφρονεῖν, i. e. Deſipere: fit à μάω, μῶ, i. e. λίαν προθυμεῖσθαι, inquit Euſt.

Ὀνείδεα & contracte ὀνείδη, Nom. plur. ab ὄνειδος, εος, τὸ, Probrum; aliquando accipitur in bonam partem, & exponitur κλέος, ἐγκώμιον dicitur, inquit Euſtath. quaſi ὄνοσις Reprehenſio, ab ὀνόω Reprehendo, vitupero: abhinc ὀνείδειος Probroſus.

214 Ἔμπαιγμα, ατος, τὸ, quaſi dicas, Ludificamentum, id quo aliquem ludificamur: ſeu, quo alicui illudimus: fit ab ἐμπαίζω Ludificor, illudo, quod à παίζω Ludo; propriè Ludo puerilitèr, ſeu puerorum more; nam à παῖς, pro παιδίζω, per Syncopen dictum eſſe ait Euſtath.

Κόλαφος, ου, ὁ, Colaphus, alapa, plaga quæ palmâ in maxillam alicujus incutitur. Ety. deducit à κολάπτω Tundo, excavo, incido,

incido, Eustath. à κόλον ἀφαῖρ. i. e. μέγα, ut κόλαφος sit ὁ μεγάλῳ ἀφλῷ ἔχων Magnum habens tactum.

Προσπύισις, εως, ἡ, Insputio, excreatio, ab προσπτύω Insputo, aliquem conspuo, quod ex πρὸς ad, & πτύω Spuo, cum Dat. ut πτύω προσώπῳ Insputo in faciem; item Metaphoricè pro Contemno: More etiam πτύειν dicitur cum expuit & eructat.

Ῥάπισμα, ατος, τὸ, Ictus qui virgâ, vel baculo, vel fuste incutitur: fit à ῥαπὶς, idem quod ῥάβδος Virga: abhinc ῥαπίζω Virgâ cædo, vel percutio, baculo cædo.

215 Μήκιστος Longissimus; Item Procerissimus: fit à μῆκος τὸ Longitudo, prolixitas; abhinc μηκύνω Longum facio, prolato.

Ὀδυνάων, Gen. plur. pro ὀδυνῶν, ab ὀδυνὴ Dolor; propriè corporis: sic dicitur παρὰ τὸ ἔδδειν τὸ σῶμα καὶ τλῶ ψυχῶ· abhinc ὀδυνάω Dolore afficio, ὠδὶν Dolor parturientis, ὠδίνω à partu doleo.

Ἔπλεο, per Syncopen pro ἐπέλεο, 3. sing. Imperfect. Indicat. τὸ πέλομαι Sum, sup.

216 Ποδοῖν, Gen. & Dat. Dual. à πούς, ποδὸς, in Voc. ὦ πούς, ne coincidat cum πῦ pro ubi, Pes. Etiam in navi funis quo velum tenditur, atque laxatur. Accipitur etiam pro eo quod est πηδάλιον, sive οἴαξ Gubernaculum, clavus, sive temo, inquit Eudæus.

Σταυροπῆξ, Cruci affixus: fit à σταυρὸς, ὅ, ὁ, Crux, vallum, palus ligneus, (σχολὸ τὸ ὀρθὸν καὶ ἀτεξυσμένον ξύλον) & πήγνυμι, vel πηγνύω Figo, affigo, compingo, coagulo, congelo.

Ὀρύσσετο Fodiebatur, 3 sing Imperfect. Indic. Passiv. τῦ ὀρύσσω sive ὀρύττω Fodio, obruo. Scribendum potiùs ὀρύττω, docet Gaza, fut. ὀρύξω, præt. ὤρυχα, & Atticè ὀρώρυχα: cum Gen. ut γαίας ὀρύξας pro χθὶ τὴν γαῖαν ὀρύξας, Terrâ obruens.

217 Φάνη, Ionicè pro ἐφάνη Apparuit, 3. sing. aor. 2. Indic. Passiv. sed φανῇ, 3. sing. aor. 2. subjunct. passiv. verbi φαίνω Appareo sup.

Ῥεθέων, & contractè ῥέων, Gen. plur. verbi ῥέθος, εος, τὸ Membrum, quævis pars corporis, sed καθ' ἑξοχὴν pro τὸ πρόσωπον facies; accipitur interdum pro toto corpore.

Πεπληκυῖα, ab ἵημι Volo, πλέω, πέπληκα, Part. præt. act. ῥεθέων ἄπο πεπληκυῖα, vel per Anastrophen Præpositionis,

vel

vel per Tmesin pro ἀφίημι Evolo; φαίνεται & δῆλός ἐστι construuntur cum Participio Infinitivi vice. Gr. Gr. R. pag. 181.

218 Διημέρευσε, 3 sing. aor 1. Indic. act. τὸ διημερεύω Totum diem transigo, diem totum duco. Quomodo Xenophon, διημερεύειν ἄσιτον καὶ ἄποτον sine cibo potuq; diem traducere, διημερεύειν ἀνάριστον καὶ ἄδειπνον Impransum & incœnatum diem totum durare: fit ex διὰ, quod vim augendi habet, & ἡμερεύω Diem traduco vel transigo: Thema est ἡμέρα Dies.

Νὺξ κλός, ἡ, Nox, aliquando pro mortis tenebris capitur; ὀπὶ νυκτὶ, ἐν νυκτὶ, ἐκ νυκτὸς, διὰ νυκτὸς, ἀνὰ νυκτὰ nocte, seu noctu, per noctem, & μέσων νυκτῶν media nocte, & pro eodem ἐν μέσῳ νυκτῶν, & νυκτὸς ἀκμαζούσης Nocte intempestâ, & pro eodem, νυκτὸς ἀωεία Noctis meridiem, vocavit Varro.

Τρόμος, ου, ὁ, Tremor, motus depravatus facultatis animalis, partim à voluntate, partim ab onere partis editur; item plerunque tremor qui ex pavore oritur: fit ex τρέμω, idem quod τρέω, ex eoq; derivatum Tremo, intremisco, trepido, peculiariter ex pavore, φόβομαι.

Σείσθη Tremuit, vel movebatur, Ionicè pro ἐσείσθη, 3. sing. aor. 1. Indic. passiv. τὸ σείω Concutio, quatio, agito; peculiariter de Terræ concussione dicitur; significat etiam συκοφαντῶ Calumnior: abhinc σεισμὸς Concussio, Terræ motus.

Ἔδαφος, ους, τὸ, Solum, terra. γῆ, ἔδαφος; etiam Domus, domicilium: fit à σῦς, πέδον δεῖν ἐφ' ὃ βεβήκαμεν τοῖς ποσὶ.

219 Ἄψυχος, ὁ καὶ ἡ, καὶ τὸ ἄψυχον Inanimis, inanimatus, animæ expers, ab α privante & ψυχὴ Anima.

220 Νεκὺς, υος, ὁ, Mortuus, defunctus, cadaver; Idem quod νεκρὸς, à quo etiam originem habet, sup.

Τάφος, ου, ὁ, Sepulchrum, tumulus, Cœna in Exequiis, funebre epulum: (sicut γάμος Cœna in Nuptiis) fit à θάπτω Sepelio, mutato θ in τ, ob φ sequens, ne duæ aspiratæ simul concurrant: abhinc ταφὸς Mortuorum Curator, ταφὴ Exequiæ Bustum.

Κεύθμων, ῶνος, ὁ, Idem quod κεύθμὸς Locus qui aliquem occultat & abscondit. locus in quo aliquis latet, latibulum, specus, penetrale, recessus: fit à κεύθω, κεύω Occulto, abscondo, κρύπτω, καλύπτω: abhinc κεῦθος Latebra.

Κείμενος Positus, η, ον, præs. part. à κεῖμαι Jaceo, positus sum, pendeo, desideo, κείσομαι, Imperf. ἐκείμην.

Corporis an ſolus perſenſerat ille dolores?
Mœror quoque *animum* preſſerat luctu gravi.
Cur pater *inſontem* voluit tam triſtia ferre?
Per iſta nobis *venia* parta eſt *ſontibus*.
Nulláne pax pretio niſi *ſanguinis* empta patebat?
Juſtitia ſic ſe ſumma patefecit *Dei*.
Cunctorum culpis an victima ſufficit *una*?
Certè hæc, ab omni parte quæ culpâ vacat.
Qualis erat Chriſtus *ſupremâ* imitandus in horâ?
Patiens, modeſtus, hominum amans, patri obſequens.

Σώματος ἢ μόνοιο βαρύζονα κήδεα τῖσε;
Λύπη δ' ἄμαυτε καὶ φρένας πικρῷ βέλει.
Τίπτε Πατὴρ τόσσον οἰκτρὰ κολάζειν ἤθελ' ἄατον;
[1] Ἡμᾶς ἀπαλλάξειεν ἀτηρὰς ἵνα.
Οὐδὲν ἄποινον ἦεν ἄτερ αἵματος, ὑδρεμί' ἐλπίς;
[2] Οὕτω δίκαιος σφόδρα δῶλος ἦν Θεός.
Ἦ πάντων λάβῃσι μί' ἀρκιός ὅτι θυηλή;
[3] Ἦδὲ σαφῶς μί' ἔσ' ἀλώβητος πάνυ.
Οἷον ἦεν Χειστὸς παράδειγμα καὶ ἐν βίῳ ἄκρῳ;
[4] Τλήμων, [5] φιλήνωρ, μέδιος, [6] παῖδος κλυών.

Teſtimonia Sacra.

[1] Rom. 3. 24. 25. Eph. 1. 7. Col. 1. 14. 1 Tim. 2. 6. Iſa. 53. 5. 1 Pet. 2. 24. Ὃς τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν αὐτὸς ἀνήνεγκεν ἐν τῷ σώματι αὐτοῦ ἐπὶ τὸ ξύλον, ἵνα ταῖς ἁμαρτίαις ἀπογενόμενοι τῇ δικαιοσύνῃ ζήσωμεν· οὗ τῷ μώλωπι αὐτοῦ ἰάθητε.

[2] Heb. 9. 1 Pet. 1. 19. Ἀλλὰ τιμίῳ αἵματι, ὡς ἀμνοῦ ἀμώμου καὶ ἀσπίλου Χειστοῦ.

[3] 1 Pet. 1, 19. Ὡς ἀμνοῦ ἀμώμου καὶ ἀσπίλου.

[4] Iſa. 53 7. Καὶ αὐτὸς διὰ τὸ κεκακῶσθαι οὐκ ἀνοίγει τὸ στόμα αὐτοῦ ὡς πρόβατον ἐπὶ σφαγὴν ἤχθη, καὶ ὡς ἀμνὸς ἐναντίον τοῦ κείροντος ἄφωνος οὕτως οὐκ ἀνοίγει τὸ στόμα.

[5] Luc. 23. 34. Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἔλεγε Πάτερ ἄφες αὐτοῖς· οὐ γὰρ οἴδασι τί ποιοῦσι.

[6] Math.

* Math. 26. 39. Πλὴν οὐχ ὡς ἐγὼ θέλω, ἀλλ' ὡς σύ.

Sectio vicesima tertia.

221 Βαρύσυν Gravitèr ingemiscens, graves gemitus & suspiria ducens, infelix, miser: fit à βαρὺς, εῖα, ὺ, Gravis (in Com. βαρύτερος Gravior, in Superl. βαρύτατος Gravissimus) & σύν Susspirium, gemitus, quod à σέν Angustus, sup.

Κῆδος, εος, τὸ, Cura, solicitudo, mœror, dolor, exequiæ, funus; κῦδος verò Gloria: abhinc κηδέω Curam gero, curo, κήδομαι, Idem. κῆδος autem à κήδω ango.

222 Λύπη, ης, ἡ, Dolor, animi molestia, & ægritudo; dicitur λύπη, παρὰ τὸ λίαν εἰς δάκρυα τοὺς ἄπας. Chrysip. quasi λύσιν, i. e. solutionem totius hominis appellatam putat; itidemq; Socrates: abhinc λυπηρὸς Molestus.

Πικρὸς, ᾶ, ὸν, Amarus, contra γλυκὺς Dulcis: Propriè de sapore dicitur; tribuitur etiam odori. Metaphoricè de verbis & factis dicitur: abhinc πικρῶς Amarè, πικρότης Amaritudo.

Βέλος, εος, τὸ, Telum, jaculum, sagitta, hasta missilis. τὸ πόῤῥωθεν βαλλόμενον, ut Eustath. exponit; est etiam Ictus & dolor ex ictu illatus: fit à βάλλω Jacio.

223 Κολάζω, σω, Punio, castigo; cum Dat. ut κολάζειν πληγαῖς Castigo verberibus; Item coerceo, amputo, ut κολάζειν τὰ δένδρα Arbores luxuriantes castigare; Item pro συσέλλειν Reprimere: abhinc κόλασις Punitio, castigatio, κόλασμα Pœna.

225 Ἄποινον, υ, τὸ, Pretium Redemptionis, vel pretium quod loco pœnæ debitæ offertur, seu quo pœna debita luitur aut pensatur: fit ab α privante, & ποινὴ Pœna, ultio injuriæ seu peccati, quod à πόνος, quasi dicatur πονὴ, quoniam omnis pœna cum labore & molestia conjuncta est. Eustath. verò ἄποινα dicta, quasi ἄφοινα ait, Munera quæ dantur ἕνεκα φόνου.

226 Σφόδρα Valdè, vehementèr, impetuosè; Interdum ὁ σφόδρα Vehemens, vel vehementissimus; aliquando σφόδρα, seu σφόδρα γε, Responsioni affirmativæ adhibetur pro admodum maximè: fit à σφοδρὸς Vehemens, validus, vegetus. ἴσχυος, ὀξύς.

Δῆλος Manifeſtus, perſpicuus, clarus, apertus, notus; φανερὸς· fit παρὰ τὸ δέω τὸ ἐνείσκω Invenio, ἢ παρὰ τὸ δαλὸς, converſo α in η, & mutato accentu, & tranſpoſito, vid. Budæum. δῆλος ſicut & φανερὸς, & alia ejuſdem ſignificationis, cum Participiis cujuſlibet temporis elegantèr conjunguntur, tumq; reſolvuntur per Accuſat. & Infin. aut Particulam ὡς vel ὅτι, & Indic. at δῆλός ὅτι παρανομήσας, pro δῆλόν ἐστιν αὐτὸν παρανομήσαι Certum eſt eum contra Leges feciſſe.

227 Λώβησι. Dat. plur. pro λώβαις, à λώβη, ης, Contumelia, nocumentum, jactura. ὕβεις Mutilatio, vitium, πήρωσις Pernicies, Euſt. putat λώβη dici per Synæreſin quaſi λαόβη, ut derivetur à nomine λαὸς, verbo βαίνειν, & ſit ἡ εἰς τὸ φανερὸν ὕβεις, ſeu ἡ ἐν κοινῷ ὕβεις, viz. ἡ ἐν μέσῳ βαίνουσα εἰς τινα· ſignificat etiam λώβη Morbum quendam aurium, in qua ſignificatione nonnulli à verbo λοβὸς, quod imam auris partem ſignificat, deduci putant: abhinc ἀλώβητος Illæſus.

Θυηλὴ Sacrificium, victima, hoſtia, aruſpicium, extiſpicium, vaticinium, quod ex victimis ſuccenſis initur, ἡ διὰ θυσιῶν μαντεία. Propriè verò arcula eſt in qua odoramenta reconduntur: fit à θύω, υσω Macto, ſacrifico, ut θύειν βοῦν Mactare bovem; Interdum conſtruitur cum Accuſativo, cauſam ſacrificii ſignificante, ut θύειν γάμον, i. e. διὰ τὸν γάμον Propter Nuptias ſacrificare; Interdum θύω exponitur μαίνομαι, ἐρμῶ furo, impetu quodam feror.

230 Τλήμων, ονος, ὁ ἡ, Patiens, audax, fortis; plerunq; Miſer, ærumnoſus, patiens, calamitoſus: fit à τλάω, per Syncopen ex ταλάω Perfero, patior, perpetior, ſup.

Φιλήνωρ Hominum amans; etiam perblandus: fit à φίλος Amicus, & ἀνὴρ Homo, ſup.

Morte ſemel functus mansítne obnoxius orco?
Inò recepit *tertio* vitam die.
Quæ nos edocuit CHRISTO quæ *reddita* vita eſt?
Certam probavit maximi prolem patris.
Nonne hominem vincit *Cherubinæ* gloria turmæ?
Illum ſuperna caſtra *venerantur* ducem.
An noſtri meminit *cœleſti* ſede receptus?
Eſt noſter ille *Pontifex* & *Rex* ſimul.
Æthereâ nobis quid præſtat in *æde Sacerdos*?
Fuſi *cruoris* obſecrat pretio Patrem.

Ἦ θανάτῳ ἔνοχος πέλε μόρσιμον ἦμαρ ὀπαπῶν;
[1] Βίον ζειτᾶ αὖθις ἀλλ' ἐδέξατο.
Οἷα δ' ἔδαχ' ἡμέας Χειρὸν παλίμβιος αἰών;
[2] Πισὴν μελίσσε Παῖδας ἤλεγξεν γονήν.
235 Ἦ ῥ' κρατεῖ ἄνθρωπον φλογερῶν κλέει δῖα φαλάγγων;
[3] Κοσμήτορ αὐτὸν ἔρανε σέβει σρατός.
Ἡμείων μέμνηται Ὀλύμπια δώματα ναίων;
[5] Ἱερὸς ἄρ' ἡμῖν ἔσι καὶ [4] βασιλεὺς ἅμα.
Αἰθερίοις ἱερὸς τί χαίσμιον ἐν ὕψεσιν ἡμέας;
240 [6] Πατέρα χυθέν τε αἷμά τε τιμῇ σρέφῃ.

Teſtimonia Sacra.

[1] 1 Cor. 15. 4. Καὶ ὅτι ἐγήγερται τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ κατὰ τὰς γραφάς.

[2] Rom. 1. 4. Τοῦ γενομένου ἐκ σπέρματος Δαυὶδ κατὰ σάρκα, τοῦ ὁρισθέντος υἱοῦ Θεοῦ ἐν δυνάμει κατὰ πνεῦμα ἁγιωσύνης ἐξ ἀναστάσεως νεκρῶν.

[3] Math. 4. 11. Καὶ ἰδοὺ ἄγγελοι προσῆλθον καὶ διηκόνουν αὐτῷ. [13. 14. 24. 31.] Heb. 1. 6. 7. Καὶ προσκυνησάτωσαν αὐτῷ πάντες ἄγγελοι Θεοῦ, &c.

[4] 1 Tim. 6. 15. Ὁ μακάριος καὶ μόνος δυνάσης, ὁ Βασιλεὺς τῶν Βασιλευόντων, καὶ Κύριος τῶν κυριευόντων. Heb. 1. 8.

[5] Rom. 8. 34. Heb. 7. 25, 26. & 9. 24. 1 Tim. 2. 5. 1 Johan. 2. 1. 2.

[6] Heb. 9. 12. Οὐδὲ δι' αἵματος τράγων καὶ μόσχων, διὰ δὲ τοῦ ἰδίου αἵματος, &c.

Sectio viceſima quarta.

231 Ἔνοχος, ος, Obnoxius, reus, qui tenetur quaſi vinctus & obſtrictus, κατάδικος, ὑπεύθυνος, ὑπόκειμενος: fit ab ἐνέχομαι Teneor, vinctus teneor, obnoxius ſum; cum Dat. ut ἔνοχος ἔσται τῇ κρίσει obnoxius erit judicio.

Μόρσιμος, ος, ὁ καὶ ἡ, Fatalis, mortalis, fato obnoxius, & τὸ μόρσιμον Fatum, neceſſitas: fit à μόρος Fatum, exitium, infortunium, mors, quod à μείρω Divido, partior.

233 Παλίμβιος Redivivus: fit ex πάλιν Iterum, retro, rurſum, & βίος Vita.

Αἰὼν, ῶνος, ὁ Ævum, æternitas, quasi ἀεὶ ὤν, inquit Aristot. hinc dicitur ἐξ αἰῶνος ab æterno, εἰς αἰῶνα In æternum, & ἀπ' αἰῶνος, pro eodem; Item seculum, i. e. spatium annorum septuaginta; Item Vita, ut αἰῶνα διάγειν Vitam degere.

235 Φλογεός, ᾶ, ὸν. Idem quod φλόγιος, & φλογόεις Flammeus, ardens, fervidus, splendidus, fulgidus, rutilis, ruber: fit à φλὸξ, ογὸς, Flamma, sup.

Κλέεσι dat. à Κλέος Gloria, celebritas, splendor, in plur. κλέα Celebria Gesta, res præclaræ gestæ: fit à κλείω Celebro.

Δῖος, ῖα, ῖον, Jovialis pro Διϊος, per Contract. Jove progenitus, divinus, præstantissimus, dius: fit à Ζεύς, Gen. Διὸς, Dat. Διὶ, Accus. Δία, Voc. Ζεῦ Jupiter, & apud Poetas pro Ζεύς dicitur Ζεύς, ηὸς, ηῒ, ῆα Doricè Ζὰν, ανὸς, ανὶ, ᾶνα. Dicitur Ζεύς, vel à verbo Ζῆν Vivere, quod omnia faciat ζῆν, i. e. vivere; vel quasi Δεύς à δέω, i. e. rigo, vel à Δέος, i. e. formido, quia formidabilis est; vel à ζέω, i. e. Fervео.

Φάλαγξ, αγγος, Phalanx, legio, acies, turma; item araneus: abhinc φαλαγγίτης Miles legionarius, φαλαγγηδὸν Turmatim.

236 Στρατὸς, ὸ, ὁ, Exercitus, copiæ militares, seu terrestres, seu navales. ἐξάγειν στρατὸν Educere exercitum: abhinc στρατεία Expeditio, militia; unde ὁρμᾶν στρατεύειν Expeditionem suscipere. Propriè de expeditione pedestri dicitur.

287 Ὀλύμπιος, ᾶ, ὁ, Cœlestis, Olympum incolens: fit ab ὄλυμπος Olympus Thessaliæ, vel Macedoniæ mons altissimus, cujus vertex Cœlum attingere videtur, quasi ὁλόλαμπος; quod ibi lucidus semper sit aër, nulliscq; unquam nubibus obfuscetur, aut παρὰ τὸ ὀλλύειν τοὺς ὤπας, quod ibi præ frigore oculi perdantur: hinc pro cœlo Poetæ usurpant, quâ in significatione dictum volunt ὄλυμπον quasi ὁλόλαμπον, quod totum Cœlum stellis fulgeat.

Δῶμα, ατος, τὸ, Domus, pro quo per Apocopen metri gratiâ dicitur δῶ: factum est ex δόμημα, exempto μ & η, cum α per Crasin concreto: fit à Δέμω Struo, ædifico, inusitatum, est præter-præteritum perfectum, & aor 1, vox autem media, activam habens significationem, usitata est.

Ναίων Habitans, Part. præs. τὸ ναίω Habito, incolo, Poeticum est, & usurpatur cum Præpositione, ut νάιων ἐπ' ἄλσος, & sine præp. ut hic: fit secundùm Eustath. à verbo νάω, νήσω, quod est σωρεύω Glomero, acervo, cumulo. Ναίων planè Hebræa vox Habitare, mirâ affinitate Vau & Jod, unde etiam Naioth.

240

240 Στρέφω, Verto, verſo, flecto, torqueo, laxo, ango, cogito, καθ' ἐμαυτὸν ἔστρεφον Mecum ipſe animo verſabam; Item verſutè ago, Idem quod κλέπτω: abhinc στροφὴ Verſio.

Quæ bona *Regali* nobis demittit ab arce?
Manu *tuetur* ſubditos, hoſtes fugat.
Ergo inconſpicuus ſublimi in ſede manebit?
Dum reddat illum priſtinis *nubes* locis.
Cur igitur CHRISTUS *telluris* regna reviſet?
Ut *mortuis* jus dicat & *viventibus*.
Spiritus ille quis eſt quem tertia ſancta notat vox?
Vis unica atq; unanima Patris & Filii.
Virgineone prior fuit iſta potentia partu?
Vatum entheata quippe movit pectora.

Ἐκ θρόνου ὑψιμέδων τίνα δῶρα χέῃ βασιλεὺς ὥς;
Χερσὶν ἀμυνῇ λαὸν, ἐχθροὺς δάμναται.
Τοὔνεκ' ἄοπλος ἐν ὑψιλόφοις μενεῖ ἄστρασι τηλε;
Ἕως ἂν παλαιοῖς χωλοις δώσῃ νέφος.
Τί πέλε πάλιν Χριστὸς γαίης ὅτι πείρατα νοσεῖ;
Εὖτ' ἂν κείνῃ ζωάς τε καὶ τεθνηκότας.
Οἱ τί ἦ τοῦτο θήλῃ ῥίτον ἱερὸν ἄνομα Πνεῦμα;
Ἰς δὲ σύμφρων καὶ μία Παῖς καὶ Κόρη;
Ἦ πέλε παρθενικῇ δυνάμις πρωτέρα τοκετοῖο;
Αὐτὴ πνοιῇσιν εἰσιανάσι φρένας.

Teſtimonia Sacra.

1 Acts 9.4, 5, & 13.11. Pſal. 21.8, 9. Pſal. 110. 1, 2, 5, 6. Apoc. 12. 5. & 17. 14.

2 Acts 9. 17. Act. 23. 11. Acts 7. 55, 56.

3 Acts 3. 21. Ὃν δεῖ οὐρανὸν μὲν δέξασθαι ἄχρι χρόνων ἀποκαταστάσεως πάντων. Act. 1. 11.

4 Math. 25. 31. Ὅταν δὲ ἔλθῃ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐν τῇ δόξῃ αὐτοῦ, καὶ πάντες οἱ ἄγγελοι μετ' αὐτοῦ. Act. 17. 31.

5 Johan. 14. 16. Καὶ ἐγὼ ἐρωτήσω τὸν πατέρα, καὶ ἄλλον παράκλητον δώσει ὑμῖν [17.] Τὸ πνεῦμα τῆς ἀληθείας. Johan. 15. 26.

Ὅταν ἔλθῃ ὁ παράκλητος ὃν ἐγὼ πέμψω ὑμῖν, παρὰ τοῦ πατρὸς ἐκπορεύεται, ἐκεῖνος μαρτυρήσει περὶ ἐμοῦ.

Heb. 3. 7. Διὸ καθὼς λέγει τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον, Σήμερον ἐὰν τῆς φωνῆς αὐτοῦ ἀκούσητε. 1. Pet. 1. 10. Περὶ ἧς σωτηρίας ἐξεζήτησαν καὶ ἐξηρεύνησαν προφῆται οἱ περὶ τῆς εἰς ὑμᾶς χάριτος προφητεύσαντες. [11.] Ἐρευνῶντες εἰς τίνα ἢ ποῖον καιρὸν ἐδήλου τὸ ἐν αὐτοῖς πνεῦμα Χριστοῦ, προμαρτυρόμενον τὰ εἰς Χριστὸν παθήματα, καὶ τὰς μετὰ ταῦτα δόξας. 2 Pet. 1. 21. Οὐ γὰρ θελήματι ἀνθρώπου ἠνέχθη ποτὲ προφητεία, ἀλλ' ὑπὸ πνεύματος ἁγίου φερόμενοι ἐλάλησαν οἱ ἅγιοι θεοῦ ἄνθρωποι.

Sectio vicesima quinta.

241 Θρόνος, ου, ὁ, Thronus, sella, soliu n, sedes augusta; item dignitas ipsa illius qui est in tali sede; item θρόνος τοῦ Θεοῦ, i. e. Cœlum. Dicitur θρόνος, quasi θεδρόνος, à θεδρον Sedeo, καθέζομαι, Verbum inusitatum, præter. aoristum 1. med. ἐθρησάμην.

243 Ὑψίλοφος, ου, ὁ ἡ, Epithet. Loci sublimis, quasi dicas, Qui cristam, vel verticem, aut cacumen in alto habet: fit ab ὕψι altè, & λόφος Crista: In Jumentis dicitur Cervix: λόφοι etiam dicuntur Colles & Tumuli, qui & γήλοφοι seu γεώλοφοι: Metaphoricè etiam sumitur, ut ῥήματα λόφους ἔχοντα, i. e. Verba elata, superba.

Τῆλε Procul, longè. Superlat. τήλιστα Maximè procul, longissimè: abhinc τηλοῦ & τηλόθι, Idem: Interdum cum Gen. ut τηλόθι πάτρης Procul à patria. apud Hom.

244 Ἕως & Poeticè ἕως, Idem quod ὡς, ex quo factum est per Att. Pleonasm. Ϝε, ut, dum, usq; , interim, cum Gen. item sine casu; est & ἕως, ω, ἡ, Aurora, apud Oratores pro ἠώς, & contractè ὦς.

Χωρίον, ου, τὸ, Locus, locus munitus, regio, ager, campus, castellum: fit à χῶρος Locus, τόπος Ager, spatium, διάστημα Tractus soli, ὠκεῖμβων χωρίον Prædium.

Νέφος, εος, τὸ, Nebula, Nubes; etiam dicitur de ingenti & confertâ multitudine: Metaphoricè etiam de Nube frontis, νέφος ὀφρύων. Sunt qui derivari dicunt ex νε, particula privativa, & φάος Lux; est enim constipatior aeris pars quâ lux partim obscuratur. Eustath. à νίφειν derivari scribit, significante βρέχειν Ningo, madefacio, irrigo, pluo.

245

245 Νοστέω, ήσω, Redeo, eo, tendo, παρέρχομαι, ἔρχομαι, ἐπανέρχομαι, ἀναχωρίζομαι· Item proficiscor, ficut & νέομαι, & νείσομαι, unde hoc derivarunt quidam: abhinc νόστος Reditus; Item Dulcedo, suavitas: νόστιμος Rediturus, aut qui redire potest; item suavis, dulcis.

246 Εὖτ' pro ὅτε, aliquando est Adverbium temporis, & significat ὅτε ἢ ὁπηνίκα Quando, quum: Interdum est Adverbium similitudinis, cui respondet ὧς, ὥρα· pro eodem dicunt Poetæ ἦτε, & Poetica & Ionica Dialysi ἠύτε, ut, sicut, velut, ὡς, ὥσπερ, καθάπερ,

248 Ἰς, ἰνὸς, ἡ, Fibra; Item ἶς Robur, vires, apud Poetas, quoniam virium corporis pars bona consistit in fibris, seu iis partibus quæ fibras multas habent & nervosæ sunt: abhinc Ἰνις exponitur νέος & βρέφος Infans, hinc originem traxisse putatur, quia filii sunt vis, roburq; parentum.

250 Προφήτης Propheta, qui futura prædicit, divinus, antistes, interpres, vates; pro Poeta etiam accipitur: olim dicebatur ὁ βλέπων, qui jam προφήτης, Cap. 9. Lib. 1. Reg. fit à πρό, & φημὶ Dico: abhinc προφητεύω Futura prædico, vaticinor, præfagio.

Præcipuum CHRISTUS *bissex* quid spondet amicis?
Majora dona, júsq; donandi *alteros*.
Qui *radii* ex isto fluxerunt igne micantes?
Medicina, linguæ, orâcla, furiarum fuga.
255 Quid sanctum nunc *flamen* agit cessantibus ipsis?
Adhuc *dœcet*, nos & *juvat* solatio.
Nonne satis verum nobis sacra pagina monstrat?
Torpet *papyrus* destituta Spiritu.
Non opis est *nostræ* documentis credere Christi?
260 Sine ejus aurâ nemo eum *dominum* vocat.

Ἔξοχα ἧς Χριστὸς τίνα δώδεκα νεῦσε φίλοισιν;
Μείζω χαρίσματα ἧς δυώδεκα δῶκεν ἄλλοις νέμων.
Ποταπὸς ἀπορρώγες τόσσ' ἔπεσον ἐκ αὐγαί;
Θεραπεῖα, γλῶσσαι, θέσφατα, φυγὴ δαιμόνων.
255 Κείνων παυομένων, ἄλλα τίνα μέμβλετο Πνοιᾷ;
Ἡμᾶς διδάσκῃ κἄτι, κἄτι παρακαλεῖ.

[2] Ἢ βέβαιον ἐκ ἀρχῆς ῥήτορας ἐνὶ θεσπεσίοις;
[3] Ἀρχῇ τὸ χάλκεα πνεύματ' ἐπιτρόμου.
[4] Ἠὲ ἡμεῖς δυνάμεθα πιθέσθαι λύγμασι χειρῶν;
[5] Οὐκ ἂν καλοίης Κύκλον Πνοιᾶς ἄτερ.

Teſtimonia Sacra.

[1] Johan. 14. 12. Ὁ πιστεύων εἰς ἐμὲ, τὰ ἔργα ἃ ἐγὼ ποιῶ, κἀκεῖνος ποιήσει, καὶ μείζονα τούτων ποιήσει.

[2] Act. 8. 17. Τότε ἐπετίθουν τὰς χεῖρας ἐπ' αὐτοὺς, καὶ ἐλάμβανον πνεῦμα ἅγιον.

[3] Matth. 16. 17. Σημεῖα δὲ τοῖς πιστεύσασι παρακολουθήσει, ἐν τῷ ὀνόματί μου δαιμόνια ἐκβαλοῦσι, γλώσσαις λαλήσουσι καιναῖς.

[4] Johan. 15. 26. Ὃ δὲ παράκλητος ὃν ἐγὼ πέμψω ὑμῖν παρὰ τοῦ πατρὸς, τὸ πνεῦμα τῆς ἀληθείας.

[5] Johan. 6. 63. Τὸ πνεῦμά ἐστι τὸ ζωοποιοῦν, &c. 2 Cor. 3. 6. Οὐ γράμματος, ἀλλὰ πνεύματος· τὸ γὰρ γράμμα ἀποκτέννει, τὸ δὲ πνεῦμα ζωοποιεῖ.

[6] 1 Cor. 12. 3. Οὐδεὶς δύναται εἰπεῖν Κύριον Ἰησοῦν εἰ μὴ ἐν πνεύματι ἁγίῳ.

Sectio viceſima ſexta.

251 Δώδεκα Duodecim, quaſi δυώδεκα: fit à δύω Duo, Poeticè δύω & δέκα Decem; quod fit à δέκομαι Accipio, quod Denarius capit omnes numeros: Idem valet δυωκαίδεκα.

Νεῦσε Promiſit, Ionicè pro ἔνευσε, 3. ſing. aor. 1. Indic. act. τὸ νεύω, νεύσω Innuo, annuo, promitto, inclino, in qua ſignificatione uſitatius eſt. Dicitur etiam de iis qui præ pudore aut mœrore oculos in terram demittunt: abhinc νεῦμα & νεῦσις Nutus.

252 Μείζω Majora, Accuſ. plur. neut. Gen. μείζονα, μείζοα, μείζω, à μείζων, μείζονος, ὁ ἡ καὶ τὸ μεῖζον Major & majus, compar. à poſitivo μέγας Magnus, μεῖζον πολλῷ τῷ μείζω, Elegantèr dictum pro πολλῷ μεῖζον ὄντι Multo majus eſt. Nomina enim exceſſus ponuntur in Dativo. Sup. μέγιστος.

χάεισμα, ατος, τὸ, Donum, quod aliquis gratificando donavit: fit à κεχάεισμαι, 1. perſ. præt. τῦ χαείζομαι, ἰσομαι, κεχάεισμαι Gratificor, rem gratam facio, obſequium aliquod præſto, dono, largior: fit à χάεις, ιτος Gratia. ſup.

253 Πυρσὸς, ὁ, Fax. Dicitur & in plur. πυρσοὶ Faces, ignes: abhinc πυρσόω Facem accenſam extollo, vel præfero: fit à πῦρ, πυρὸς, τὸ, Ignis; etiam Febris, quod à πέρθω, inuſitato, Uro, vel πρήθω Incendo. Gr Gr. Rud. pag. 18.

Ἀποῤῥωὰξ, ῶγος, ὁ ἡ ἡ, ſignificat & ſubſtantivè Stilla, ſtiria, fluxus, fragmentum, propago; & adjectivè Deductus, originem habens, profectus, derivatus, eruptus. Quidam hoc ab ἀποῤῥήσσω, vel ἀποῤῥήγνυμι deducunt abrumpo, diſrumpo, frango. Alii ab ἀποῤῥέω Effluo, defluo, emano.

Αὐγὴ, ῆς, ἡ, Splendor, αὐγὴ ἡλίου Splendor Solis; etiam Dies; Item αὐγαὶ in plur. Oculi. Sunt qui deducunt ab ἄγω duco, utpote δι' ἧς ἀγόμεθα Per quem ducimur. Alii verò deducunt ab αὔω Splendeo; abhinc αὐγήεις Splendidus, λαμπάζω Illuſtro, illumino.

254 Θεραπεία, ας, ἡ, Famulatus, miniſterium, cultus, obſervantia; etiam Remedium, ſanatio, medela, ut hic: fit à θεραπεύω Curo, i. e. Remedia morbo adhibeo, ſano, medeor, Thema eſt θεράπων. ſup.

Φυγὴ, ῆς, ἡ, Fuga: fit à verbo φεύγω Fugio; etiam Reus ſum: inde & ὁ φεύγων Reus, unde ἐπεξιέναι & ἐπεξέρχεσθαι τῷ φεύγοντι eſt reum peragere, i. e. eum non ante dimittere, quam damnatus fuerit: ἀποφεύγειν autem eſt ἀπολύεσθαι Abſolvi.

Δαίμων, ονος, ὁ ἡ ἡ, Deus, Genius, Lar, ſapiens, quaſi δαήμων, i. e. Sciens; Dæmonibus enim antiquitas humanarum artium inventionem tribuebat; fit à δαῶ Scio.

255 Κείνων παυομένων Ceſſantibus ipſis, pro ἐκείνων παυομένων, Gen. plur. (abſolutè poſit. pro quo Atticè Acc. uſurpatur. Gr. Gr. Rud. pag. 158.) Particip. præſ. paſſ. τῦ παύω finem impono, ceſſare facio, & neutraliter Ceſſo, deſino, & παύομαι, Idem.

Μέμβλεο, per Syncopen & Pleonaſmum φ β, pro μεμέλησο, pluſquamp. à μέλομαι Curo. ſup. Μέμβλεο, Præt. Imp. 3. ſing. à Μέμβλομαι, quod ut μέμβλω Verbum eſt Poeticum à μέλω in Præt. med. μέμολα, inde per Syncopen τῦ ο, & Epentheſin τῦ ε formatur Verbum Μέμβλω.

Κῆτι, pro ἔτι, Ionicè.

257 Ῥήτρη, ας, ἡ, Conventio, ὁμολογία Pactum, commenta-

rius,

rius, pactio, συνθήκη, etiam dicendi licentia, decretum, scriptura, σύγγραμμα· fit ex ῥέω, i. e dico, loquor. sup.

Θεσπέσια, ας, ἡ, Fatidica, vaticina, divino ore loquens: fit ex θέσπις Divinus, vates, & ἔπω Dico, loquor.

258 Ἀργεῖ Otiosus est, 3. sing. præs. Indic. τ ἀργέω, ήσω, Cesso, ab omni opere desisto, otiosus sum: fit ab ἀργός, ab opere immunis, otiosus, ignavus, segnis, quod factum est per Crasin ab ἀεργός, idem; hoc autem ab α privante & ἔργον Opus.

Τηλώμενος Privatus, præs. part. pass. τῦ τηλόω, ήσω, Privo, στείσκω, etiam quæro, tento, & in passiv. τητῶμαι Privor, careo. Construitur cum Gen. Verba enim privandi Genitivum postulant. Gr. Gr. Rud. pag. 144. Abhinc τήτη Privatio, inopia.

259 Δόγμα, ατος, τὸ, Placitum, decretum, dogma, sententia, dictum, ἀπὸ τ δοκῶν, quod opinari significat. Paulus Apostolus ferè in malam partem δόγμα accipit, pro legibus quæ non Dei, sed hominum arbitrio præscribuntur.

260 Κύριος Dominus, qui aliquem habet in potestate, ut Tutores & Curatores, qui κύριοι dicebantur; Item Authenticus, authoritate & potestate præditus. Plerunq; Genitivum habet affixum, ut πόλεων χ τόπων κύριοι· fit à κύρος Authoritas, principatus, potestas, arbitrium; ἀξίωμα, βεβαίωσις Dominium: abhinc κυρίως cum potestate. Item proprie

---

An non ingenii sibi sufficit ipsa facultas?
Superna non admittit *hunc* vitæ studens.
Spiritus ergo suo perfundit lumine mentem?
Sanè, & refingit insuper præcordia.
265 Ecquid opem pietas jam non incredula posset?
Et *velle* & *agere* donat adjutor Deus.
Humani prosúntne, Dei post cœpta, labores?
Ita est: *requirens* repetit, *orans* accipit.
Quid fiet si dura animum certamina vexent?
270 Vigili & *precanti* dat Deus victoriam.

Ἢ ἰχὰλις ἐς τέργον πέλεται φύσις αὐτοδίδακτος;
260 Ἀσκητὸς ὅτι πᾶσ' ἄνω τὰ νῶν φρενῶν.
Τέκνα Πνεῦμ' ἀκτῖσι διαυγάζῃ φρένα λαμπρῆς;
Ναί. Παράκλητος καρδίαν μυχαιτάτην.

265 Ἢ χατέχει Θεῦ νῶι ἀχέτ' ἐόντες ἄπιστοι;
[1] Δίδωσι περάπλην χ) θέλῳ παρὼν Θεός.
Ἢ πόνοι ἀνθρώπων τί Θεῦ μὴ δῶρον ὀνᾶσι;
Οὕτως [2] ἐρευνῶν εὗρεν, αὐτῶν ἔλλαβε.
Ποῖ βέπομβ χαλεποῖς ὅτε θυμὸς ἀτύζετ' ἀέθλοις;
270 [3] Ἀρώμβ θ νήφων τ' ἀεισεῖ ἂν λάβοι.

Teſtimonia Sacra.

[1] 1 Cor. 2. 14. Ψυχικὸς ἢ ἄνθρωπος ὁ δέχεται τὰ τῦ πνεύματος τῦ Θεῦ.

[2] Joh. 3. 5. Ἐὰν μή τις γεννηθῇ ἐξ ὕδατος χ) πνεύματος, ὁ δύναται εἰσελθεῖν εἰς τ Βασιλείαν τ̃ ἐρανῦ. 1 Joh. 3. 9.

[3] Phil. 2. 13. Ὁ Θεὸς γάρ ἐστιν ὁ ἐνεργῶν ἐν ὑμῖν χ) τὸ θέλειν χ) τὸ ἐνεργεῖν ὑπὲρ τῆς εὐδοκίας.

[4] Math. 7. 7. Αἰτεῖτε, χ) δοθήσεται ὑμῖν. Ζητεῖτε, χ) εὑρήσετε· κρούετε, χ) ἀνοιγήσεται ὑμῖν.

[5] Math. 26. 11. Luc. 21. 36. Col. 4. 2. 1 Pet. 5. 8.

Sectio viceſima ſeptima.

261 Αὐτοδίδακτος Qui ſuâ ipſius induſtriâ rem aliquam didicit; quaſi à ſeipſo doctus. A Budæo exponitur ſuâpte naturâ aliquid faciens: abhinc αὐτοδιδάκτως ſua ſponte, naturæ inſtinctu, ab αὐτὸς ipſe, & δίδακτος doctus. Thema eſt διδάσκω Doceo.

262 Ἄδεκτος, ος, ον, exponitur Non acceptus, aut receptus, ſeu admiſſus; Item activè, qui non accepit, expers, exors, ab α privante, & δέχομαι Capio, accipio.

Ἄνω Supra, ſuperius, ſurſum; cui opponitur κάτω; interdum in eadem ſententia copulantur, ut ἄνω χ) κάτω πλανῶμαι Surſum deorſum vagor; ſignificat tam in loco, quam ad locum, & jungitur cum articulo, ut ὁ ἄνω, vel ἡ ἄνω ſuperior, & τὸ ἄνω ſuperius, & τὰ ἄνω ſuperiora, ut hic: fit à præpoſitione ἀνὰ, ut & κάτω à χ).

Νῦν Nunc, in præſens, hoc tempore; Interdum præfixum habet articulum, ut ἄνω· ut hic, τὰ νῦν, vel τανῦν præſentia.

263

263 Ἀκτὶν, ῖνος, ἡ, pro quo etiam dicitur ἀκτὶς Radius Solis: capitur etiam pro radio fulminis: abhinc ἀκτινωτὸς Radiatus. Derivatur ab ἄγω significante fero, quia Radii Solis omnia permeant, & quacunq; feruntur, vel ab ἀΐσσω Salio, quia salit cum impetu radius. In Dativo ponitur, quia Instrumentum significat; Dativi enim casus est Causa & Instrumentum. Gr. Gr. Rud. pag. 157.

264 Μυχαίτατος & μυχοίτατος pro μυχώτατος Intimus, penitissimus, intus semotus, ἐσώτατος, ἐνδότατος, ἐνδόμυχος, Intus latens. Superlat. grad. à μύχος Recessus, Locus abditus, Penetrale, quod fit ex νυχὸς pro νυκτὸς, Gen. verbi νὺξ Nox, verso ν in μ, ut fit ὁ ἐνδότατος καὶ σκοτεινὸς τόπος Locus intimus & tenebrosus, vel ex μύω Claudo, quasi locus clausus & occultus.

265 Χατέω, ήσω, ηκα, Egeo, indigeo, opus habeo, ut πάντες ἧς Θεῶν χατέυσ' ἀνέρωποι Omnes divino auxilio indigent, Poeticum est; cum Gen. jungitur, ut & omnia copiæ & inopiæ verba. Vide Gr. Gr. Rud. pag. 143. ubi pro regendi (levis est Typographi lapsus) lege Egendi, ut patet exemplo.

Οὐκέτ' pro οὐκέτι, Idem quod divisim οὐκ ἔτι, & junctim μηκέτι Non amplius, non jam, ex οὐκ & ἔτι Amplius, adhuc, præterea: abhinc κατὶ, Attica Synalœpha pro κὴ ἔτι & amplius.

266 Παρὼν, όντος Præsens, qui interest vel interfuit, adveniens, part. præs. τῦ πάρειμι Adsum, ἐγγὺς εἰμὶ Insto, offeror, assisto, intersum, ex παρὰ Ad, & εἰμὶ Sum.

268 Ἐρεύνων Inquirens, Part. præs act. τῦ ἐρευνάω, ῶ, Indago, Vestigo, scrutor, perscrutor, inquiro. ζητῶ fit ab ἐρέω, ex quo primum fit ἐρεύω, per Epenthesin τὸ υ (ut ex χέω fit χεύω) deinde per Epenthesin τῦ ν, fit ἐρευνῶ; ut ex ἴκω, ἱκνῶ, & οἰχνῶ ex οἴχω: abhinc ἐρευνητὴς, & ἐρευνητὴρ Scrutator, indagator.

Εὑρεῖν Invenit. 3. sing. aor. 2. Indic. act. τῦ εὑρίσκω, εὑρήσω, εὗρηκα, tanquam ab εὑρέω, ῶ. Propriè significat Invenire investigando & quærendo; Item casu reperire à canibus sumptum, qui εὑρετὴς dicuntur, quod olfactu investigent & inveniant: abhinc εὕρημα Inventum, εὕρησις Inventio, quæ fiunt à prær. pas. in quo & aor. ε non mutatur, ratione augmenti, quia ε est diphthongus immutabilis, sed Atticè mutatur in ηυ.

Αἰτῶν Petens, Partic. præs. τῦ αἰτέω, αἰτήσω, ἤτηκα, αι enim Diphthongus est immutabilis, & in augmento mutatur in η. Significat Peto, postulo, posco: cum duplici Accus.

cuſ. ut αἰτεῖν τοὺ Θεοὺς παρὰ θὲ A Diis bona petere: Dicitur etiam αἰτῶ τῦτο παρὲ σοῦ Peto hoc abs te: abhinc αἴτημα & αἴτησις Petitio.

Ἔλαβε Accepit, poeticè pro ἔλαβες, 3. ſing. aor. 2. Indic. act. ☞ λαμβάνω Capio, accipio, ſup.

269 Χαλεπὸς, ἡ ὸ, Difficilis, pernitioſus, noxius, gravis, ſævus, arduus, iracundus, aſper, durus, qui magno labore fit. χαλεπὴ, ſcil. ὁδὸς Via quæ cum labore tranſitur. Comp. χαλεπώτερος, ſup. χαλεπώτατος Moleſtiſſimus (ubi finale ο mutatur in ω, ob penultimam brevem ε) fit à χαλέπτω Damno afficio, infeſto, quod ſecundum Martinium fit à χολὴ Bilis.

Ἀτύζε' pro ἀτύζεται Perturbatur. 3. ſing. præſ. Indic. paſ. ☞ ἀτύζω Turbo, terreo, metu percello, obſtupefacio; ἀτύζομαι Perturbor, terreor; Item metuo, horreo, ab ἄτη Damnum.

Ἄεθλος, υ, ὁ, ἆθλος, ἀγὼν Certamen, labor, ludi, opus. Euſtathius ait ἀέθλους appellari, quaſi ὃς ὐκ ἂν τὶς ἐθέλοι Quos quis nolit, ut ſit ex α privativ. & verbo ἐθέλω Volo, ἄεθλοι, in neut. genere pro præmio certaminis accipitur, & derivatur ex α epitatico, & ἐθέλειν, ut ſit quaſi quod quis valde velit aut cupiat, τὸ παν ὺ ἐθελητὸν; item ex τλῶ tolero, factum eſt τλὸν, & α præfixo, ἄτλον, & mutato τ in θ, ἄθλον.

270 Ἀρώμθ' Precans, vota faciens, Part. præſ. τῦ ἀρῶμαι, ῶμαι Precor, imprecor; ἀρᾶς, ἀρὰς Imprecari diras: fit ab ἀρὰ Preces, vel ſupplices preces, imprecatio, Diræ; Item noxa, damnum. Verùm potiùs ab ארר Maledixit.

Νήφων Vigilans, part. præſ. à νήφω Sobrius ſum (cui opponitur μεθύω Ebrius ſum) etiam dicitur de eo qui vigilans eſt & providus, ac ſe cautè gerit: abhinc νῆψις Sobrietas, νηφάλιος Sobrius.

Ἀειρεῖ', pro ἀειρεῖα, Plur. ab ἀειρεῖον Præmium fortitudinis, præmium quod datur fortitudinis ergò; item pro alio etiam præmio accipitur: fit ab ἀειρεία Fortitudo, ſerenitas, quod ab ἀειρεύω fortiſſimè me gero: hoc vero ab Ἄρης, εος, ὁ, Mars, prælium, vulnus, plaga, cædes quæ fit vulnerando.

Spiritus ille animis quæ dat ſolatia noſtris?
Deum eſſe nobis velle perpetuò *patrem*.

Aſt

Aſt ubi repperies hanc Sancti Numinis auram?
Cœtu in piorum cujus ipſa eſt vinculum.
Ille Dei populus quâ ſe regione coërcet?
Cuncta implet orbis ſpatia quâ CHRISTUS ſonat.
Nonne Deus *Solymos* proprio ſibi fœdere junxit?
Olim: ſed iſta *ſepta* CHRISTUS diruit.
An non lex igitur *Moſi* quæ tradita durat?
Priora ſcita fœdus antiquat *novum*.

Πνεῦμα τὸ δ' ἡμετέρης τίνα φάρμακα φρεσὶν ὀπάζῃ;
[1] Πατέρα γενέσθαι διὰ τέλους ἡμῖν Θεόν.
Πῆ δ' ἄμον τόδε Πνεῦμά τις εὖ διζήμενος εὕροι;
[2] Ἐν ὁσίοις, ἧς λιτομόρους, ἐκκλησίᾳ.
Θεσπέσιος δ' ἔτος ναίει τίνα γαῖαν ὅμιλος;
[3] Οἰκουμένης πᾶ πάντο' ἡ Χριστὸς κλύει.
Οὐχὶ Θεὸς Σολύμοις ἰδίης ἐξείλετο μονάδης;
Πάλαι· [4] τὸ δ' ἐξέφθορε Χριστὸς τοιχίον.
Ἦ ἐκ ἄρα Μωσῆος νῦν ἱερὰ τέγματα μίμνει;
[5] Στρωδὰς παλαιὰς καινὰ ἀκυρεῖ ξύμβολα.

Teſtimonia Sacra.

[1] Rom. 8. 15, 16. Ἀλλ' ἐλάβετε πνεῦμα υἱοθεσίας ἐν ᾧ κράζομεν Ἀββᾶ ὁ Πατήρ [16] Αὐτὸ τὸ πνεῦμα συμμαρτυρεῖ τῷ πνεύματι ἡμῶν ὅτι ἐσμὲν τέκνα Θεοῦ

[2] Eph. 4. 3. Σπουδάζοντες τηρεῖν τὴν ἑνότητα τοῦ πνεύματος ἐν τῷ συνδέσμῳ τῆς εἰρήνης.

[3] Math. 8. 11. Πολλοὶ ἀπὸ ἀνατολῶν καὶ δυσμῶν ἥξουσι, καὶ ἀνακλιθήσονται μετὰ Ἀβραὰμ, καὶ Ἰσαὰκ, καὶ Ἰακὼβ ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν. Joh. 10. 16. Καὶ ἄλλα πρόβατα ἔχω ἃ οὐκ ἔστιν ἐκ τῆς αὐλῆς ταύτης κἀκεῖνά με δεῖ ἀγαγεῖν, καὶ τῆς φωνῆς μου ἀκούσουσι, καὶ γενήσεται μία ποίμνη εἷς ποιμήν. Gal. 4. 27.

[4] Eph. 2. 14. Αὐτὸς γάρ ἐστιν ἡ εἰρήνη ἡμῶν, ὁ ποιήσας τὰ ἀμφότερα ἕν, καὶ τὸ μεσότοιχον τοῦ φραγμοῦ λύσας

[5] Gal. 4. 9. Πῶς ἐπιστρέφετε πάλιν ἐπὶ τὰ ἀσθενῆ, καὶ πτωχὰ στοιχεῖα. Heb. 8. 13. Ἐν τῷ λέγειν καινὴν πεπαλαίωκε τὴν πρώτην.

Sectio

Sectio vicesima octava.

271 Φάρμακον, ου, τὸ, Medicamentum, venenum, vox est ambigua & anceps; Interdum enim in bonam partem pro medicamento salutari, interdum in malam, pro medicina lethali, seu vulgò dicto veneno: Quando medicinam significat, dicitur quasi φέρων ἄκος Remedium afferens; quando venenum, quasi φέρων ἄκος Dolorem ferens; hinc φαρμακεύς Medicamentarius.

Ὀπάζει, Dat, præbet. 3. sing. præs. Indic. act. τὸ ὀπάζω Do, præbeo, παρέχω, δίδωμι, aliquando διώκω Persequor, insequor; Interdum pro καταζέρεσθαι Deorsum ferri: fit ab ἕπω, seu potius ἕπομαι Sequor, seu ἑπῶ Administro.

273 Διζήμενος Perquirens. Part. præs. à δίζημαι vel δίζομαι Idem quod activ. δίζω Quæro, ζητέω Indago, perscrutor, sector, exquiro, posco: hinc διζήμων, ὁ ᾗ ὄν, Quæsitor, vestigator, ἀναπεδίζω Diligenter perpendo.

275 Ὁμιλος Cœtus, multitudo, turma, turba; sæpe dicitur de multitudine militum, seu agmine aut turma: fit, quando de cœtu intelligitur, παρὰ τὸ ὁμοῦ εἰλεῖσθαι, i. e. Simul congregari; quando de multitudine militum, παρὰ τὸ ὁμοῦ τὰς ἴλας βάλλειν, A turmis jungendis: abhinc ὁμιλία Ipsa actio versandi in cœtu hominum, conversatio, consuetudo, congressus, commercium, & peculiariùs Colloquium, confabulatio, consuetudo quæ est per Colloquium, neq; id solum, sed ea etiam consuetudo quæ est Præceptori cum Discipulo in eo docendo, atq; adeo, ipsa docendi actio, ac proinde per similitudinem concio seu oratio quæ à Verbi Divini Ministro habetur ad populum, docendi illius gratiâ, ἐκκλησία.

278 Οἰκουμένης, ης, ἡ Orbis Terrarum, orbis habitatus, terra habitabilis, loca culta; hic intelligitur γῆ: fit ab οἰκέομαι Habitor, inhabitor, incolor, quod ab οἶκος Domus: abhinc οἰκουμενικός, Ad Orbem terrarum pertinens, ut οἰκουμενικὴ σύνοδος Consilium in quod totus terrarum orbis coit.

Πάντοθε, pro πάντοθεν vel πάντοθεν ubiq;, undiq;, undiquaq;: fit ex πᾶς, πᾶσα, πᾶν Omnis.

277 Σόλυμοι Solymi, Gens Judæorum, qui sic denominantur à Σόλυμα Salem, vel Jerusalem, Gentis hujus Metropolis:

sit ab Heb. שָׁלֵם Salem, Psl. 76. 2. Dicitur etiam Hebraicè יְרוּשָׁלַם Jerusalem, à יִרְאֶה Videbit, & שָׁלוֹם Pax, vel שָׁלַם perfecit, quasi visio pacis, vel perfecta; etiam in forma Duali יְרוּשָׁלַיִם ob duas Urbis partes, scil. שָׁלֵם in monte Sion sita, & יִרְאֶה Montem Moria qui postea Sioni junctus & inclusus

Ἐξείλετο Exemit, aor. 2. Indic. med. Verbi ἐξαιρέω Educo, eximo, eruo, extraho, aufero, ab ἐξ & αἱρέω, ῶ, σω (aor. 2. ἕλον, fut. 2. ἑλῶ ab inusitato ἕλω, quæ tamen tempora magis recepta sunt quam quæ ab αἱρῶ deducuntur) Capio, prehendo, corripio, invado, occupo, deturbo, everto, expugno.

278 Ἐξέπερσε Vastavit, diruit, 3. sing aor. prim. act. τὸ ἐκπέρθω, ἔρσω, Everto, expugno, destruo, depopulor, diripio devasto, ab ἐκ & πέρθω Vasto, perdo, quod fit ex πτέρθω, facta Metathesi, & βοπῆ literarum; solent enim incendi urbes ab hostibus quæ vastantur & evertuntur: abhinc πολιπορθὸς Urbium eversor & expugnator.

Τοιχίον, ν, τὸ, Parvus paries, parvus murus: fit à τοῖχος Paries, murus, lateralis aut transversus (ut τοιχίον, à τεῖχος) Quidam & τεῖχος & τοῖχος à τεύχω Struo, deducunt; alii ex τεῖχος, τοῖχος derivant, ε in ο mutato, quum significationem affinem inter se habeant: Rectissimè autem & τοῖχος & τεύχω à טוּחַ obliner e, τεῖχος Paries, à טִיחַ Tectorium.

279 Μωσεύς, ῆος, Moses, Nomen proprium Ducis Israelitici populi: fit ex Heb. מֹשֶׁה Moses, quod à מָשָׁה Traxit, extraxit, quia ex aquis extractus fuit.

Τάγμα, ατος, τὸ, Præceptum, mandatum; etiam Ordo, cohors, agmen, acies, turma, legio, λεγεὼν· fit à τάσσω Mando, ordino, constituo: hinc τάξις Ordo.

Παλαιὸς, παλαιὸς, ά, όν, Vetus, antiquus, à παλαι antiquitùs, quod descendit planissimè à בָּלָה Inveterascere. Martin. hinc & πολιὸς Canus, à בָּלֶה Inveterascens.

280 Καιν' pro καινὰ Nova, subaud. ξύμβολα, Plur. neut. à καινὸς Novus, recens (cui opponitur παλαιὸς Vetustus) νέος etiam Novus; sed respondet Senio, & competit iis qui sentiunt ætatem: abhinc καινῶς Novè, novo modo, καινόω Novo, vel renovo, innovo.

Ἀκυρεῖ Abrogat, 3. sing. præs. Indic. act. τὸ ἀκυρόω Anti-

quo

quo, detraho authoritatem, & irritum facio, quod aliquando fuerit comprobatum abrogo, exauthoro, authoritate privo: fit ex ἀκυρόω Abrogatus, irritus, antiquatus, obsoletus, quod ex α priv. & κῦρος Authoritas, Potestas.

Ξύμβολον, ν, τὸ, Atticè pro σύμβολον Pactum, conventum, nota, signum, indicium, argumentum, conjectura, atq; id omne quod à sociis in commune confertur, sive sint pecuniæ, aut cibi ad vescendum in convivio; sive verba ad sermocinandum; sive nota quædam solis amicis communis, veluti ea qua milites utuntur in excubiis & vigiliis nocturnis, ut Inimicos à suis discernere possint. Christiani in Ecclesiâ primitivâ Apostolorum symbolo, quasi quâdam notâ, eos qui Christi fidem receperant, ab Idololatris & Infidelibus discernebant: fit à συμβάλλω Conjicio, confero.

Sabbata nunc, ubi nunc signum *genitale* remansit?
His abdita *umbris* ipsa *res* nobis data est.
Sanctorum quæ sunt hominum communia nôsti?
Bona *hujus* ævi, sed magis *cælestia*?
Hujus militiæ numeros quæ *tessera* signat?
CHRISTI innocentis *corpus* & fusus *cruor*.
Hisne datur tanto post mortem tempore vesci?
Vini atq; *panis* scilicet sub imagine.
Quid par *corpus* habent & *sanguis* & *esca* metumq;?
Quòd ista *corpus*, illa *mentem* nutriunt.

Σάββατα νυῦ, τέλη αἱματόεντά τε πῆ βεβάασι;
[1] Δέδοται τὸ σῶμα λανθάνον σκιῶν ὕπο.
Ἦ ᾽γνως ἀβεκέως ἀγίων τίν᾽ ἔασι τὰ κοινά;
[2] Τᾶ νυῦ βίᾳ, μᾶλλον ᾗ χρήματα θατέρᾳ.
Τᾶ ᾗ τί μὰν ξυνθημα στρατᾶ σφρηϊσαλο τάξις;
[3] Χριστοῖ ἀμέμπτω σῶμά θ᾽ αἷμά τ᾽ ἔκχυτον.
Ἦ δωατὸν μὴ κὴ θάνατον νυῦν σφῶν δὲ πάσασθ;
[4] Οἴνᾳ ὕπο καὶ τε μυστικῶν ἐνδαλμάτων.
Σῶμα κὴ αἷμα, πόσις κὴ βρῶσις ἢ ἂν λόγον εἰσί;
[5] Ταὐτὸν σῶμα, ταῦτα ψυχὰν βέβᾳ.

Teſtimonia Sacra.

[1] Col. 2. 14, 16, 17.—Ἅ ἐστι σκιὰ τῶν μελλόντων, τὸ δὲ σῶμα τοῦ Χριστοῦ.

[2] 2 Cor. 8. 13. 14.—Ἀλλ' ἐξ ἰσότητος, ἐν τῷ νῦν καιρῷ τὸ ὑμῶν περίσσευμα, εἰς τὸ ἐκείνων ὑστέρημα, ἵνα καὶ τὸ ἐκείνων περίσσευμα γένηται εἰς τὸ ὑμῶν ὑστέρημα· ὅπως γένηται ἰσότης.

[3] Math. 26. 26, 27. Λαβὼν ὁ Ἰησοῦς τὸν ἄρτον, καὶ εὐλογήσας, ἔκλασε, καὶ ἐδίδου τοῖς μαθηταῖς, καὶ εἶπε, Λάβετε, φάγετε, τοῦτό ἐστι τὸ σῶμά μου. [27] Καὶ λαβὼν τὸ ποτήριον, καὶ εὐχαριστήσας, ἔδωκεν αὐτοῖς, λέγων, πίετε ἐξ αὐτοῦ πάντες, τοῦτο γάρ ἐστι τὸ αἷμά μου.

[4] 1 Cor. 11. 24, 25, &c.

[5] 1 Cor. 10. 16. Τὸ ποτήριον τῆς εὐλογίας ὃ εὐλογοῦμεν, οὐχὶ κοινωνία τοῦ αἵματος τοῦ Χριστοῦ ἐστι; τὸ ἄρτον ὃν κλῶμεν, οὐχὶ κοινωνία τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ ἐστι;

Sectio viceſima nona.

281 Σάββατον, ου, τὸ, Sabbatum, requies. Hebræa vox eſt, qua ſignificatur Quies; nam eo die, nempe ſeptimo cujuſq; hebdomadæ, fas non erat quicquam agere. Plut. innuere videtur σάββατον dici à σαβάζειν Bacchari, quòd Judæi eo die ſe invicem ad largiùs bibendum ſoliti eſſent invitare: fit verò ab Heb. שַׁבָּת Ceſſatio, requies.

Αἱματοέντα Cruenta, num. plur. neut. Gen. ab αἱματόεις, εσσα, οεν Cruentus, ſanguinolentus, αἱματηρὸς: fit ab αἷμα Sanguis, cruor, cædes, homicidium; Item Conſanguinitas; Item Genus, ſemen: fit ἀπὸ τοῦ αἴω, fortaſſe propter colorem cujus ſanguis ſomes eſt.

Βεβάασι, 3. plur. à βέβαα Ivi, perf. med. ut quidam volunt, ſed ut alii malunt, Ion. pr ὀβέβηκα, detracto κ, & η in α mutato, á βαίνω Eo, incedo.

282 Λανθάνον Latens, ſcil. σῶμα, neut. part. præſ. τοῦ λανθάνω (fut. λήσω, à λήθω, unde formatur aor. 2. ἔλαθον) Latet, ignotus ſum, cum Participio jungi ſolet, tuncq; latinè per Ad-

Adverbium Clam explicatur; ut ἔλαθεν ἀποφυγὼν Clam aufugit; aliquando per Nomen, Imprudens, ut ἔλαθεν εἰς μέσους ἐμπεσὼν τοὺ πολεμίους Imprudens medios in hoſtes incidit. Λήθω Dor. Λάθω, à לָאַט לָט לוּט Abſcondit.

283 Ἀζεκέως, Ionicè pro ἀζηκῶς Verè, certè, Adverb. ab ἀζηκὴς Verus, certus: fit ab α priv. & ζέω, i.e. Timeo, quaſi ἀζεὴς, & per Pleonaſmum τ κ, ἀζεκὴς, quoniam qui vera loquuntur non timent nec verentur reprehenſionem ſicut ii qui mentiuntur: vel à ζέχω Curro, ut ſit ὁ μὴ παρὰ ζέχων τὴν ἀλήθειαν Qui veritatem non tranſgreditur. Iones in Adverbiis derivatis ab Adjectivis primæ Declinationis Contractorum, ponunt ε ante ως,

285 Ξωάθημα. Att. pro σώθημα Compoſitum, conſtitutum, ſignum, ex σωτίθημι, quod ex σῶ & τίθημι l'ono.

Σφηγίσαλο Signavit. 3. ſing. aor. 1. Indic. med. Ionicè & Poeticè pro ἐσφραγίσαλο, à σφραγίζω, ίσω, ικα Signo, ſigillo, inſignio, concludo, authoritate comprobo, obſigno, à σφρᾶγὶς, ίδος, Signum, ſigillum, δακτύλιος Signatorium, annulus, ſeu gemma. σφρᾶγὶς dictum videtur παρὰ τὸ φράσσω Munio, Pleonaſmo τῦ σ, ut propriè ſit ſignum quo aliquid munimus & confirmamus, ſeu ſtabilimus: abhinc σφραγιστὴς Sigillator.

286 Ἄμεμπλος, ε, ὁ, Inculpatus, irreprehenſus, de quo nemo conqueri poteſt; etiam activè, non querelus, minimè queribundus: abhinc ἀμέμπλως ſine crimine, inculpatè, ſine querelâ: fit ex α priv. & μεμπλὸς Accuſandus, qui reprehenſionem meretur; quod ex verbo μέμφομαι Conqueror, accuſo, indignor, objicio, vitio verto. Rectiùs autem à מוּם Macula, unde & Μῶμος Qui vitia perſcrutatur & inquirit maculas, & apertè ἀμύμων Immaculatus. Cum Dat. μέμφομαι σοι De te queror; etiam Vitupero, atq; tunc cum Gen. ut ὃν οὐδεὶς ἐμέμφαλο quos nullus vituperavit.

Ἔκχυτος Profuſus, effuſus, ab ἐκχύω Effundo, ab ἐκ vel ἐξ, χύω Idem quod χέω Fundo, ſup.

287 Πάσασζ Guſtaſſe, aor. 1. Infin. med. à πάω Guſto, veſcor, cum Gen. ut hic, ἦλθε πάσασζ; Etiam poſſideo, paro, acquiro: abhinc ἄπασὶ Jejunè, ἀπασία Jejunium.

288 Οἶνος, ε, ὁ, Vinum, κεἰθινος οἶνος Cereviſia, temetum, ex hordeo Zythum. Ariſtophanes vinum vocat Ἀφροδίτης γάλα· Veneris lac, hoc verſu, ἡδύς τε πίνειν οἶνος Ἀφροδίτης γάλα. fit, ut aliqui ab ὀνέω Juvo, ad quod Etymon inquit Scapula Athe-

æus ſcribit Homerum alluſiſſe Il. ζ. ὀνήσεαι αἴκε πίηδα Juvàmen ſenties ſi biberis; aut fit διὰ τὸ οἰήσεως ἢ νῦν ἐκπιμπλᾶν, Quod exiſtimatione ac opinionum vanitate mentem impleat; vel ἀπὸ τοῦ οἴνης, quam Veteres Vitem appellabant. Verùm hæc ſunt crepundia. Οἶνος non aliunde deducitur quàm à יַיִן Vinum. Abhinc οἰνοβαρὴς Vino gravis, ebrius, οἰνόω Inebrio, in vinum verto.

Ἄρτος, ου, ὁ, Panis. Videtur deduci ab ἄρω Apto, ut ſit ἄρτος Cibus corpori congruus, vel παρὰ τὸ ἄρω τὸ κυρίζω τῷ δώσομεν.

Ἴνδαλμα, ατος, τὸ, Simulachrum, ſpecies, φάντασμα, ὁμοίωμα· fit ab ἰνδάλλομαι Videor, aſſimilor, imaginor (φαίνομαι, ὁμοιοῦμαι, φαντάζομαι) Appareo in phantaſia. quod ab εἰδάλλομαι, Idem; hoc verò ab εἶδω Video; etiam Scio, ſup.

289 Πόσις, εως, ἡ, Potio, potus, hauſtus, compotatio; at Πόσις, ιος, ὁ, Maritus: fit à πίνω, πώσω, πέπωκα, tanquam à πόω Bibo, poto, ſorbillo, abſorbeo, haurio: hinc πόσιμος Potabilis.

Βρῶσις, εως, ἡ, Cibus, eſca, epulæ; Item ipſa comedendi actio, adeſio, eroſio, Idem quod βρῶμα, Edulium: fit à βρώσκω, vel βιβρώθω, ſeu βιβρώσκω, ώσω Comedo, depaſco: fit à βόω Paſco, unde βόσκω, unde βρόσκω & βιβρώσκω· vel à βορὰ Cibus.

Et cur una CERES, cur *vinum* ſumitur *unum*?
Ut ſic pateſcat eſſe nos *concorpores*.
Eſtne Dei in populo *teneros* ſpectare *rudéſq*;?
Hos *ferre* oportet & docere *comiter*.
Quid ſi *res* noſtras, ſi *famam* deniq; lædant?
Unum advoca *duóſque*, *plures* poſteá.
Quid ſi pertendant vel aperto crimine peccent?
Tunc ſegregentur à piorum cœtibus.
Semper an *abſtemi* divinâ à plebe manebunt?
Donec dolore crimen oſtendant ſibi.

Ἄρτος τίπτε μοὶ ἔις, εἶς οἶνος τίπτε λάβοιτο;
Σύσσωματῶδες πάντας τοῦτ' ἂν ἢ σαφές.

Εἰσὶ

Εἰσὶ κ᾽ εἰν ἁγίοις ἰδιῶταί τ᾽ ἀδεκέες τε;
[2] Εἰσ᾽ ὃς διδάσκειν ἡμέρως χρὴ κ᾽ φέρειν.
Ἦν δ᾽ ἡμέων βίον, ἣν δόξαν μινύθωσι, τί περκτόν;
[3] Εἰς περσκαλέσω, κ᾽ δύ, εἶτα πλέονες.
Ἦν δ᾽ ἔτι κ᾽ φανερῶς ἡμέας βλάπτωσι, τί λοιπόν;
[4] Τότ᾽ εὐσεβῶν ἐκκλησίας ἐκβλητέον.
Ἐς τέλος ἐξ ἱερῆ λαοῖο μιμῆσαι βέβηλοι;
[5] Ἐς᾽ ἂν σαφῶς ἀλγῶσι παρδιδερκότες.

Teſtimonia Sacra.

[1] 1 Cor. 10. 17. Ὅτι εἷς ἄρτος ἓν σῶμα οἱ πολλοί ἐσμεν· οἱ γὰρ πάντες ἐκ τῆ ἑνὸς ἄρτε μετέχομεν.
[2] Rom. 14. 1. Τὸν δ᾽ ἀδενοῦντα τῆ πίσει προσλαμβάνεσθε μὴ εἰς διακρίσεις διαλογισμῶν. [15. 1.] Ὀφείλομεν δ᾽ ἡμεῖς οἱ δυνατοὶ τὰ ἀσθενήματα τῶν ἀδυνάτων βαστάζειν, κ᾽ μὴ ἑαυτοῖς ἀρέσκειν.
[3] Math. 18. 15. 16. Ἐὰν δ᾽ ἁμάρτήσῃ εἰς σὲ ὁ ἀδελφός σε, ὕπαγε κ᾽ ἔλεγξον αὐτὸν μεταξὺ σε κ᾽ αὐτῦ μόνε. [16] Ἐὰν δ᾽ μὴ ἀκόσῃ, παράλαβε μετά σε ἔτι ἕνα ἢ δύο.
[4] Math. 18. 17. Ἐὰν δ᾽ παρακόσῃ αὐτῶν, εἶπε τῇ ἐκκλησίᾳ· ἐὰν δ᾽ κ᾽ τ᾽ ἐκκλησίας παρακόσῃ, ἔσω σοι ὥσπερ ὁ ἐθνικὸς κ᾽ ὁ τελώνης.
[5] 1 Cor. 5. 5. Παραδῦναι τ᾽ τοιῦτον τῷ Σατανᾷ εἰς ὄλεθρον τ᾽ σαρκὸς, ἵνα τὸ πνεῦμα σωθῇ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῦ Κυρίε Ἰησῦ.

Sectio Triceſima.

292 Συναυματῶδες Coaleſcere, concorporari, Infin. Paſſiv. à Συναυμαζόω, Atticè pro συσωματόω Concorporor, ex σύσωμος, Qui ejuſdem eſt corporis, concorpor, ex σὼ & σῶμα Corpus.

293 Ἰδιώτης, ε, ὁ, Privatus, privatam vitam degens, qui non fungitur Magiſtratu; cui opponitur ὁ πολιτδόμος, à Demoſthene; ὁ ἄρχων ab Herodiano: Interdum ἰδιώτης Unus è vulgo, plebeius; ſic etiam dicitur, Qui rei alicujus eſt imperitus: fit ab ἴδιος Privatus. ἰδιώτης autèm quatenus priva-

tum significat, est is cui τὰ ἴδια curæ sunt; qui rem familiarem colit; non autem capessit τὰ κοινὰ, vel δημόσια rem publicam: quatenus verò τοῖς πέρυσι δημόταις opponitur, ut 1 Cor. 14. 23. potest peculiariter notare eum qui tantùm τὴν ἰδίαν (i. e. γλῶσσαν, vel διάλεκτον) intelligit hominem duntaxat vernaculè scientem, ut disertè videatur opponi τοῖς πολυγλώσσοις.

Ἀδενὴς Invalidus, imbecillis, defectus, & fractus viribus; interdum cum accus. Synecdochyκῶς, ut ἀδενὴς τοὺς πόδας, i. e. κατὰ πόδας· fit ex α priv. & δένος Robur, vis, potentia, quod à δένω Valeo, possum.

294 Ἡμέρως Mansuetè, comitèr, Adverb. ab ἥμερος Mansuetus, cicur, mitis (cui opponitur ἄγριος) quod fit ab ἡμέρα Dies, quod ἡμέρα vel dies sit quippiam περαῦ & διπρόσωπον Mite & speciosum: hinc ἡμερότης Mansuetudo, placiditas.

295 Μινύθω Minuo, ἐλαττῶμαι, μειῶμαι Absumo, deficio, tabesco: fit ex μινυός, ῥ, Quod Eustath. Atticè dici vult pro μικρὸς Parvus: hinc μίνυνθα Paululum, ad paululum temporis, μινυνθάδιος Brevi tempore durans. apud Hom.

296 Πλείονες Plures, Plur. mas. Comp. τὸ πολὺς, πλείων, πλεῖος.

298 Ἐκβλητέος Ejiciendus, rejiciendus, rejectandus, dignus qui rejiciatur: fit ab ἐκβάλλω Ejicio, rejicio, expello, excutio, partum ejicio, fœtum abigo aut expello, repudio, exeo, erumpo, ab ἐκ vel ἐξ & βάλλω Jacio.

299 Βέβηλος Profanus (contra ἱερὸς sacer: fit à βηλὸς Limen, domus, quod à βαίνω derivatum putatur) significat etiam Impurus, arcendus à sacris: hinc βεβηλόω Inquino, contamino, profano, violo.

Ἔς ἄν, Ἐς ὃ Donec, conjungi Indicativo, rariùs Subjunctivo, rarissimè Infinitivo probant Rud. Gr. Gr. pag. 193.

Ἀλγέω, ήσω, Doleo, patior, laboro, molestè fero, crucior, mœstus sum, indoleo, offendor, molestia afficior, exacerbor, ægroto, dolore vexor; Item timeo: unde ὑπεράλγως supra modum timeo, ἀλγῶ τὴν κεφαλὴν Doleo caput. Cum Accus. ἀλγῶ τὸν δάκτυλον Doleo digitum; fit ab ἄλγος, εος, τὸ, Dolor, mœstitia, mœror, tristitia, molestia, quod ab ἀλέγω Curam gero, vel solicitus sum, ut vult Etym. Ἀλγῶ πεποιηκῶς Dolet me hoc fecisse. Pro Infinitivo crebriùs usurpatur Participium consentiens plerunq; cum Nominativo Verbi præcedentis, potissimum post Verba sentiendi, &c. aliáq; affectionem significantia. Gr. Gr. Rud. pag. 179, 180.

306 Παραδεδρακώς Qui perperàm fecit, Part. perfect. Act. τὸ παραδρᾶν Perperàm administro, ex παρὰ quæ in compositione significat perperam vel malignitatem, ut παραχύω perperam audio (i. e. parùm audiens ſum dicto alicui) Gr. Gr. Rud. pag. 212. Poterat dici etiam παρβεβηκόλες, vel παρπεπλωκόλες. Sic enim appellantur hominum in proximum delicta in Oratione Dominicâ. δρᾶν Facio, perpetro, exequor, officium gero, tranſigo, famulor, fugio. Antiqui ponebant pro θύειν Sacrificare, cum duobus Accuſ. ut δρᾶν τι ἀγαθὸν vel κακὸν Benefacio aut malefacio tibi; aut dicitur δρᾶν τι δ' ἢ κακῶς Bene aut malefacere tibi.

Judicii in partem num vis eſt hujus *utramq;*?
  Simul ipſe *damnat*, ſimul & *abſolvit Deus*.
Permiſſum quo more *novos* inſcribere cives?
  Tinctu ſacrati laticis *ingreſſus* patet.
Cur igitur merſamus adhuc de matre *recentes*?
  Ut conſecrentur ritè *quamprimum* Deo.
Nonne *fidem* præmittit aquis divina papyrus?
  Fides *parentum* & *vota* proſunt liberis.
Quæ bona ſignantur venerandi fluminis *undâ*?
Venia, ortus alter, vita de *tumulo* redux.

Ἦ ῥ' ἀμφοτέρωσε δίκη κρατέει ἔλλαχεν ἥδε;
  [1] Θεὸς ξωπείρων δίκ', σολλύων δ' ἅμα.
Κάδδε χάριν νεαρὰς τίνα δὶ βόπον δεῖ πολίτας;
  [2] Θείοις λελῦδς νάμασιν μόνη θύρα.
Τίφθ' ὕδατος ἐγχέομαι τοίνυν βρεφέεσι νεογνοῖς;
  [3] Ἁγνὰς ἵν' ὡς τάχιστα σώσωμεν Θεῷ.
Πίστιν δὲ ἐν βρεφέεσι περὶ ὕδατος ἡ Θεὸς αἰτεῖ;
  [4] Πίστις τοκήων ἠλιτα· χρηζαὶ τέκνοις.
Σοφηνίζει δ' ἡμῖν τίνα δῶρα σεβάσμιον ὕδωρ;
  [5] Ἄφεσιν, [6] παλίμβιον βίον, [7] κἀνάστασιν.

Teſtimonia Sacra.

[1] Math. 18. 18. [v] Ὅσα ἐὰν δήσητε ὁπὶ τ γῆς, ἔσαι δεδεμένα ἐν τῷ

τῷ οὐρανῷ, καὶ ὅσα ἐὰν λύσητε ἐπὶ τῆς γῆς, ἔσται λελυμένα ἐν τῷ οὐρανῷ.

[3] Luc. 18. 15, 16. Ἄφετε τὰ παιδία ἔρχεσθαι πρός με. Act. 2. 39. 41. Act. 16. 15. 33. Gen. 17. 12.

[3] Idem.

[4] 1 Cor. 7. 14. Ἡγίασται γὰρ ὁ ἀνὴρ ὁ ἄπιστος ἐν τῇ γυναικί, καὶ ἡγίασται ἡ γυνὴ ἡ ἄπιστος ἐν τῷ ἀνδρί· ἐπεὶ ἄρα τὰ τέκνα ὑμῶν ἀκάθαρτά ἐστιν, νῦν δὲ ἅγιά ἐστιν.

[5] Act. 2. 38. Βαπτισθήτω ἕκαστος ὑμῶν ἐπὶ τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ Χριστοῦ εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν.

[6] Rom. 6. 4. Συνετάφημεν οὖν αὐτῷ διὰ τοῦ βαπτίσματος εἰς τὸν θάνατον, ἵνα ὥσπερ ἠγέρθη Χριστὸς ἐκ νεκρῶν διὰ τῆς δόξης τοῦ Πατρός, οὕτω καὶ ἡμεῖς ἐν καινότητι ζωῆς περιπατήσωμεν.

[7] Rom. 6. 3, 4, 5.

Sectio tricesima prima.

301 Ἀμφοτέρωσε In utramq; partem, ad ambas partes, ultrò, citróq; : fit ab ἀμφότερος Uterque, quod ab ἄμφω Ambo vel ambæ : hinc ἀμφοτέρως Utroq; modo, juxta utriusq; rationem, utrinq;, utraq; ratione; ἀμφοτεράκις, Idem.

302. Ξυνείργων δὲ Coercens est, i. e. ξυνείργει Coercet, Part. præs. act. τὸ ξυνείργω, Atticè pro συνείργω Concludo, cohibeo, coerceo, in custodia teneo, quod ex σὺν & εἴργω Arceo, prohibeo : εἴργω verò cum spiritu aspero, est Includo carcere, conjicio in carcerem, custodio, custodiæ trado, περικυκλόω Coerceo, claudo, detineo carcere : hinc εἱρκτὴ Carcer.

Συλλύων Simul solvens, Part. præs. act. τὸ συλλύω Simul solvo; accipitur pro διαλύω i. e. Compono litem seu dissidium; etiam dirimo lites, pacifico, reconcilio; Item transigo : abhinc σύλλυσις Compositio Litis vel Controversiæ, aut Dissidii. Componitur ex σὺν cum (ν verso in λ, ob sequens λ) & λύω Solvo, libero, ut συλλαμβάνω.

Κἀδδὺς χάφιν. Tmesis, pro καταχαλάφιν.

304 Νᾶμα, ατος, τὸ, Fluentum, scaturigo, latex, omne id quod alicunde fluit; plerunq; tamen de aquæ scaturiginibus & laticibus dicitur : fit à νάω pro ῥέω Fluo, mano, scaturio : hinc

νᾶμα-

ναματιαῖον ὕδωρ Aqua quam Fluenta fundant, i. e. latices, & ſcaturigines, ſeu Rivuli.

Θύρα, ας, ἡ, Janua, Oſtium, porta; ſed ſæpius in plur. Θύραι Fores, etiam pro ipſa aula Regis; Metaphoricè etiam ſenſus appellari θύραι tradit Euſt. quod qui per ſenſus, tanquam per Januas, ad Animum ingrediuntur ſenſibilia: fit, ut quidam, à θύω Irruo. Sed, Θύρα Vox eſt manifeſtè Chaldaica, דלת Janua, ab Heb. דָּלַת hinc Θύραζε Foras, Θυρόω Januas claudo.

305 Νεογνὸς, & νεόγονος Recens à partu, recenti partu editus, recens natus, ex νέος Novus, & γόνος Proles, Fœtus, ſemen.

306 Τάχιστα, & ταχύτατα, Celerrimè, velociſſimè, ſuperlat. Adverb. ταχὺ velocitèr, properantèr, Compar. ταχύτερον. pro quo dicitur τάχιον· Item θᾶσσον & θᾶττον Celerius, velocius: fit à ταχὺς, εῖα, ὺ, Pernix, celer, velox, præceps, præproperus, nimium feſtinans. Metaphoricè ſic dicitur qui Ingenio eſt celer, ſeu qui acri eſt Ingenio. Compar. ταχύτερος Pernicior, celerior, velocior, pro quo uſitatius eſt ταχίων· Item θάσσων & θάττων. Superl. ταχύτατος Celerrimus, velociſſimus, pro quo frequentius uſurpatur τάχιστος.

307 Βρέφος Infans, Fœtus recens editus; dicitur etiam de fœtu brevi edendo: factum eſt vel à βρέφος, mutato τ in β, vel παρὰ τὸ εἰς φῶς βεβηκέναι Quod in lucem editus ſit; vel ex φέρβος καὶ μετάθεσιν.

Dic, aqua cur *veniam* ſancit diffuſa per artus?
Maculas ut aufert *unda*, ſic *culpam* Deus.
Quæritur an *meritis* hæc indulgentia noſtris?
Dat hanc ſuâ *bonitate* permotus Pater.
Nemo igitur nobis peperit tam grandia dona?
Inſons *Ieſus* imputato *ſanguine*.
Quis ſunt priſca Deus quorum peccata remittit?
Qui ſe reos *fatentur* & quos *pœnitet*.
Quem peccâſſe pudet veniæ ſibi conſcius ergò eſt?
Si pollicenti *credit* & *fidit* Deo.

Εἰπέ, τί ξυγγνώμῃ πιστοῖ θεῖον ῥεῦμα καθαῖρον;
Κηλῖδας ὕδωρ, αἰτίαν κλύζει Θεός.

Ἢ ταύτης χάριτος τετυχήκαμεν ἄξιοι ἡμεῖς;
[2] Αὐτὴν δίδωσιν αὐτοκίνητος Πατήρ.
315 Ἄξιος ὅστις ἐὼν ἡμῖν τόσσ' ἤνυσε δῶρα;
[3] Χειροῖ ἁμέμπτῳ περσολογίζεται πάθη.
Ἀλλὰ τίνες ποτ' ἦσαν ὃς δυσνομίας Θεὸς ἦρεν;
[4] Οἳ ὁμολογῆσιν αἰτίαν, συγγνοί τε.
Συγγνάμψει ξὺν ἢ οἶδεν ἁμαρτάδος ὃν λάβεν αἰδώς;
320 [5] Ἂν ἢ πεποιθὼς θαρσαλέως λόγοις Θεῦ.

Testimonia Sacra.

[1] 1 Cor. 6. 11. 1 Joh. 1. 7. Eph. 5. 26. Ἵνα αὐτὴν ἁγιάσῃ καθαρίσας τῷ λουτρῷ τοῦ ὕδατος ἐν ῥήματι.
[2] Rom. 3. 24. Δικαιούμενοι δωρεὰν τῇ αὐτοῦ χάριτι.
[3] Psal. 32. 2. Rom. 4. 8. 2 Cor. 5. 19.
[4] Prov. 28. 13. Psal. 32. 5. Εἶπα Ἐξαγορεύσω κατ' ἐμοῦ τὴν ἀνομίαν μου τῷ κυρίῳ, καὶ σὺ ἀφῆκας τὴν ἀσέβειαν τῆς καρδίας μου.
[5] Eph. 2. 8. Τῇ γὰρ χάριτί ἐστε σεσωσμένοι διὰ τῆς πίστεως, Joh. 12. 39, 40. Act. 13. 48.

Sectio tricesima secunda.

311 Συγγνώμη, ης, ἡ, Atticè pro συγγνώμη Ignoscentia, venia, συγγνώμην ἔχειν Veniam dare, pro eodem συγγνώμην δίδομαι. Interdum verò συγγνώμην ἔχειν, Passivè dicitur cui venia datur, qui veniam impetrat, συγγνώμης τυγχάνειν Veniam impetrare aut consequi. Exponitur etiam Indulgentia, concessio, permissio: Item subaudito vel addito ἐστί, frequens est pro veniâ dignus sum, vel dignum est, veniam meretur, venia tribuenda est: fit à συγγινώσκω Ignosco, veniam do vel tribuo, consentio; Item Conscius sum, ex σὼ & γιγνώσκω, Nosco, mutato ν in γ, ob sequens γ.

312 Κηλίς, ῖδος, ἡ, Macula; Item Ulcus, cicatrix, nervus; Item Metaphoricῶs Probrum: hinc κηλιδόω Maculo, labe fœdo, κηλιδωτὸς Maculatus, labe fœdatus; cui opponitur ἀκηλίδωτος Immaculatus, cui macula aut labes aspersa non est.

313 Τετυχήκαμεν Sumus, 1. plur. Perf. indic. act. τυγχάνω

χάνω Sum, nanciſcor, τεύξομαι, τέτυχηκα, ſupra.

314 Αὐτοκίνητος Qui per ſe movetur, ſeu moveri poteſt, ſuâpte naturâ mobilis: hinc αὐτοκινησία Motus ultroneus, motus quo res aliqua ſponte ſua, & ſuopte impulſu movetur, aut moveri poteſt: fit ab αὐτὸς, & κινητὸς, Qui movetur, mobilis; hoc autem à κινέω Moveo, creo, agito, quatio, pello; Item Metaph. Moveo, permoveo, commoveo; Item Abrogo.

315 Ἤρυτο Conſecutus eſt, 3. ſing. Imperf. Indic. τὸ ἄρνυμαι Capio, conſequor, aſſequor, ſuſcipio, recipio, libero, commuto, vendito, redimo, opprimo, μισθὸν ἄρνυσθαι Mercedem capere, quod & uno verbo μισθαρνεῖν dicitur: Ἄρνυμι ab αἴρω Tollo.

316 Περσλογίζεται Imputat, 3. ſing. præſ. Indic. τὸ περσλογίζομαι Imputo, acceptum fero, adſcribo, ex πρὸς & λογίζομαι Computo, ſupputo, rationem ineo, ſeu ſubduco, expenſam fero; hoc autem à λόγος Ratio.

Πάθη, vel Plur. eſt verbi πάθος, εος, τὸ, cum ſing. junctus, neut. enim plurale verbo gaudet ſingulari: aut Nom. ſing. eſt verbi πάθη Calamitas, clades, cædes: πάθος autem eſt quod quis patitur, quod accidit cuipiam; etiam Paſſio, afflictio: Fiunt à verbo πάσχω, πήσομαι, & mutato η in ει, πείσομαι, prær. med. πέπονθα, Attic. pro πέπηθα Patior.

317 Ἦρεν Tollit, vel tulit, 3. ſing. aor. 1. Ind. act. τὸ αἴρω Tollo. ſup. Dicitur ἀφαιρῶ σε τοῦτο. Αἴρειν ἁμαρτίαν eſt frequens in Sacris Literis phraſis, ut Heb. נשא עון.

318 Ὁμολογῆσιν Confitentur. 3. plur. præſ. Ind. act. τὸ ὁμολογέω Confiteor, ſpondeo, roganti promitto, & author fio, aſſentior, συγχωρῶ Sententiæ accedo, ὑπισχνέομαι Polliceor, aio, σωτίθεμαι, συμβαίνω: hinc ἐξομολογέω Confiteor, ἐξομολόγησις Confeſſio: fit ex ὁμοῦ & λέγω Dico.

Eſtne iterum *lapſis* veniæ ſpes ulla ſuperſtes?
Eſt, ſi patrati ſceleris ex animo *piget*.
Sed quid habet *lymphis* commune recentior *ortus*?
Ut merſus undis CHRISTIANUS interit.
325 *Vivere* at hunc ipſi tamen & *ſpirare* videmus?
Non ille *culpæ* vivit, aut etiam *ſibi*.
Quæ vita induitur meliori luce *renato*?
Ad ejus inſtar quem Deo propter placet.

Nil

Nil illi posthac supereſt *curæve metúſve* ?
330 Manet usque *ſenſus* prælium & mentis *bonæ*.

Ἦ ῥ̓ σφαλλομβροισι πάλιν θεὸι ἐλπὶς ἄν εἴη ;
[1] Εἶη, πεσόντας φρενάθεν ἂν λύσῃ λάζοι.
Ἦ δὲ παλιντοκία ῥ̓ ὕδασιν εἰπὲ τί κοινόν ;
[2] Χειρῶ μαθητὴς, ὡς ὑποβρύχιος, θάνε.
325 Κεῖνον ἢ ζώοντα σῳζοντά τε δερκόμεθ' αὐτοί ;
[3] Αὐτῷ τέθνηκεν αὐτὸς, ἡμῖν ἀμῳτία.
Τίς ἢ βίος βάλετ' ἀμφὶ παλιῳγενεῖ ἥρωϊ ;
[4] Σύμμορφος αὐτῷ, τῷ χαίειν δίκαιος ἦ.
Ἔσῃ ἔπειτ' ἀπάνευθε φόβου, ἀπάτερθε μερίμνης ;
330 [5] Σαρκὸς τε ῥ̓ νῶϊ πόλεμος ἄσπονδος μίνει.

Teſtimonia Sacra.

[1] Ezek. 18. 21, 22, 27. Καὶ ὁ ἄνομος ἐὰν ἐπιστρέψῃ ἐκ πασῶν τῶν ἀνομιῶν αὐτοῦ ὧν ἐποίησε ῥ̓ φυλάξηται πάσας τὰς ἐντολάς μου, ῥ̓ ποιήσῃ δικαιοσύνην, ῥ̓ ζωῇ ζήσεται, ῥ̓ ὐ μὴ ἀποθάνῃ, &c.

[2] Rom. 6. 3, 4. Ἢ ἀγνοεῖτε ὅτι ὅσοι ἐβαπτίσθημεν εἰς Χριστὸν Ἰησοῦν εἰς τὸν θάνατον αὐτοῦ ἐβαπτίσθημεν. [4] Συνετάφημεν οὖν, &c.

[3] Rom. 6. 3, 4, 5, 6. & deinceps.

[4] Gal. 3. 27. Ὅσοι γὰρ εἰς Χριστὸν ἐβαπτίσθητε Χριστὸν ἐνεδύσασθε ; Rom. 8. 29. Phil. 3, 10. Col. 3. 9. 10.

[5] Rom. 7. 23, &c. Gal. 5. 16, 17.

Sectio triceſima tertia.

321 Σφαλλόμενος Errans, peccans, part. præſ. τὸ σφάλλομαι Erro, fruſtror, fallor, ἀποτυγχάνω, ἀμαρτάνω Offendo, titubo, labor θείνομαι Pecco, deficio, ſeu deficior, ſuccumbo, ſuperor; ejus contrarium eſt κατορθῶ : hinc σφάλμα Lapſus, caſus, error, peccatum, delictum, offenſa, cum Gen. jungitur, ut σφάλλομαι πότε ab hoc deerro.

Πῶς

Πεεὶ ἐλπὶς ἄν εἴη. Tmeſis eſt pro περιεἰη Superſit, ut ſupra in altero verſu præcedent. ξυγγνώμιον ξωὸν ἢ οἴδεν, (i.e.) Hᵒ συμοιδε συγγνώμιον.

322 Πεσὼν, ὁντ⊖, Qui cecidit, aor. 2. part. act. τὸ πίπτω Cado. πεσοῦμαι, πέπτωκα, aor. 2. ἔπεσον, ſup.

Φρενόθεν Ex mente, ex animo. Adverbia enim localia finita in θεν, ſeu θε, ſignificant de loco, ut οὐρανόθεν Ex cœlo, & hîc φρενόθεν Ex animo: fit ex φρὴν Mens, animus.

323 Παλιντοκία Regeneratio; etiam mutua fœneratio, ſeu fœnoris dati repetitio: fit ex πάλιν Rurſum, & τίκτω Pario.

324 Μαθητὴς, οῦ, ὁ, Diſcipulus, φοιτητὴς, à μανθάνω, μαθήσομαι, μεμάθηκα, μεμάθημαι, σαι, ται, tanquam à μαθέω Diſco. Vide Gr Gr. R. p. 100. Verbalia autem à prima & tertia perſona præteriti paſſivi formata acuuntur in ultima, ut λογισμὸς, χαμμὴ, ποιητὴς, δικαστὴς, θαυμαστὸς. Quæ tamen à prima perſona in α deſinunt, non acuuntur, ut ψήφισμα, χάμμα, βάπτισμα.

Ὑποβρύχι⊖, Idem quod βρύχι⊖, ſed uſitatius, Submerſus, ſubriguus, à verbo βρέχω Madefacio, intingo, macero, irrigo, bibo; Item pluo: hinc βρόχη Madefactio.

Θάνε Mortuus eſt, pro ἔθανε, 3. ſing. aor. 2. Indic. act. τὸ θνήσκω Morior, θανοῦμαι, τέθνηκα, aor. 2. ἔθανον.

325 Δερκόμεθα Videmus, 1. plur. præſ. Indic. ϓ δέρκομαι, Video, cerno, aſpicio, ξω, χα, f. 2. δρακῶ, aor. 2. ἔδρακον, præt. med. δέδρκα, pro quo & δέδρακα, per Metatheſin: hinc quidam per Antiphraſin ducunt Anglic. Dark.

327 Παλιγγενὴς, ὁ ϗ ἡ, Renaſcens: fit à παλιγγενεσία, quod ex πάλιν Rurſum, denuo, de integro, & γένεσις Origo, ortus, Genitura, nativitas, quaſi dicas Renaſcentia, ſecundus ortus, inſtauratio. Apud Theologos eo nomine intelligitur ſpiritualis renovatio, & quaſi Regeneratio & Baptiſmus, θεολογικῶς quaſi divinæ & priſtinæ originis noſtræ inſtauratio.

Ἡρωῖ Renato, Dat. ſing. τὸ ἥρως, ωος, ὁ, Heros, ſemideus, qui ex Deo & homine natus credebatur, aut qui reliquos homines virtute ſua ſuperabat, quæ ſignificatio hîc aptiſſima eſt; etiam ἥρωες, in quavis arte & ſcientia dici poſſunt, qui in ea plurimum excelluerunt. Appellati autem fuerunt ἥρωες, vel ἀπὸ τ ἀρετῆς, à virtute qua cæteris hominibus antecellunt; vel ἀπὸ τ ἔρως ex virtutis ſtudio; vel ἀπὸ τ ἔρας à terra, quaſi terreſtres quidam Dii; vel ab ἀὴρ; quoniam ut Heſiod. habet, ἠέρα

THEOLOGICAL SEMINARY NEW YORK.

ἐπὶ ἀνδιθμοὶ πάντη φοιτῶσιν ἐπ' ἄῤῥαν Quasi post Corporis dissolutionem non tendant ad Inferos, sed in aere remaneant. Sed simplicissimè Ἥρως est (ut Martinius observat) à הוֹר Nobilis: hinc ἡρῷϊκὸς Heroicus.

328 Ξύμμορφος, Atticè pro σύμμορφος Conformis, ex σὺν Cum (sed hic mutatur ν in μ ob sequens μ, quomodo verò σὺν in compositis se habeat consulas) & μορφὴ, ῆς, Forma, plerumq; de forma humana, quæ & species oris, & Metaph. μορφὴ ἐπέων, de venusto & eleganti orationis genere, τύπος, ἰδέα, σχῆμα.

329 Ἀπάνθε, & ἀπάνθεν Sine vel procul, aut seorsum, ex ἄνθε vel ἄνθεν, quod ab ἀνὰ Absq; sine. Construitur cum Gen. (sicut & ἀνὰ) ut hic ἀπάνευθε φόβοιο Absq; timore.

Ἀπάτερθε & ἀπάτερθεν Seorsum ab, sine, ex ἄτερθε, vel ἄτερθεν, quod ab ἄτερ Sine, absque, citra, idem quod ἄνευ, & cum Gen. ut ἄνευ.

Μέριμνα, ης, ἡ, Ærumna, cura, meditatio, solicitudo, Curam quæ mentem in partes diversas velut dividit, significat; nam Grammatici derivant παρὰ τὸ μερίζειν τὸν νοῦν Quod solicitudo animum, ut inquit Virgilius, Nunc huc, nunc dividit illuc, & rapiat in partes varias: hinc μεριμνάω Curo, solicitè vel anxiè cogito.

330 Πόλεμος, ου, ὁ, Bellum, pugna, i. e. Dissentio hostilis per quam arma moventur; & significat tempus quo sunt in militia; differt tamen à μάχη, quemadmodum apud Latinos Bellum à prælio; Multiplex est hujus verbi etymon apud Grammaticos: Alii enim compositum dicunt, ex πολὺ & αἷμα, ut sit quasi πολύαιμος, quia sanguis multus in eo effunditur: Alii ex πολὺς & ὄλλυμι perdo, quasi πολλόλεμος, quia in eo multi pereunt aut perduntur. Quidam à πελεμίζω Moveo, concutio, deducunt. Alii παρὰ τὰ πατρόπολις ἀμᾶν ἢ μεῖν ἢ ἐμεῖν, Quod Civitates minuit. Sunt & qui ex ὀλέω vel ὄλλυμι derivent, quasi ὄλεμος. Deniq; nonnulli à πολέω deducunt, quod bellum omnia vertat, invertat, vel evertat. Poeticè dicitur πτόλεμος.

Ἄσπονδος, ου, Implacabilis; etiam Infidus, fœdifragus, qui fidem non accepit, sævus, sibi vivens, erga neminem jure necessitatis utens: fit α priv. & σπονδὴ Libatio, fœdus, quod à σπένδω Libo.

Brutam

Brutam animi partem quæ nobis arma coërcent?
Fides, Dei vox, pax, preces, jejunium.
Correctis jam nulla manent *veſtigia* culpæ?
Hæc ipſa magna eſt culpa, *blandiri* ſibi.
Ergo quid eſt in quo vincit *nova* vita *vetuſtam*?
Quòd vitia debellata ſine *regno* jacent.
Lapſanteſne Deum poſſunt retinere faventem?
Labis *reliquias* donat ob *Chriſtum* pater.
Lympha *reviƈturum* quâ ſignat imagine corpus?
Surgemus, urinator ut pelago ſolet.

Οἷα τὸ τ' ψυχῆς ἄλογον μέρος ὅπλα δαμάζῃ;
[1] Νηστεία, πίστις, θέσφατ', εἰρήνη, λιταί.
Νῶν ὀρθοῖς πρωτέρης μένῃ ἐν ἀμῴτάδι ἴχνος;
[2] Οὕτω φιλαυτεῖν ἐσθ' ἁμῴταδὲ σμικρά.
Τἕνεκα τί πλέον δῶ παλιγγενέεσιν ἢ ἄλλοις;
[3] Ἀρχῆς ὅτ' ἐκπέπωκε νιῶ ἁμῴτία.
Ἢ χ' σφαλλομένοισι Πατὴρ Θεὸς ἔσετ' ἀρωγός;
[4] Πατὴρ ἀφήσῃ σφάλματα χεισῦ χάριν.
Σῶμα παλίζωον φέρε πῶς ἀνίπετα ὕδωρ;
[5] Ἀγνισόμεθα μὴν κολυμβητῦ δίκλυ.

Teſtimonia Sacra.

1 Joh. 5. 4, & 18. Jac. 1. 18. 1 Pet. 1. 23. Rom. 5. 1. Math. 17. 21. Math. 26. 41. 1 Cor 7. 5.

[2] 1 Joh. 1. 8. Ἐὰν εἴπωμὲν ὅτι ἁμῴτίαν ὐκ ἔχομὲν, ἑαυτὸς πλανώμὲν, χ' ἡ ἀλήθεια ὐκ ὅστιν ἐν ὑμῖν.

[3] Rom. 6 12, 14. Μὴ οὖν βασιλεύετω ἡ ἁμῴτία ἐν τῷ θνητῷ ὑμῷ σώματι εἰς τὸ ὑπακόὲν αὐτῇ ἐν ταῖ ἐπιθυμίαις αὐτῦ. [14] Ἁμῴτία γὰ ὑμῷ ὐ κυριεύσι, &c. Rom 7. 19. 1 Joh. 3. 9.

[4] Iſa. 43. 25 1 Joh. 1 7. Καὶ τὸ αἷμα Ἰησῦ Χρισῦ τῦ υἱῦ αὐτῦ καθαρίζει ἡμᾶς ἀπὸ πάσης ἁμῴτίας. Rom. 3. 23.

[5] Rom. 6. 3, 4, 5, &c.

Sectio tricesima quarta.

331 Ὅπλον, ου, τὸ, & ὅπλα, τὰ Arma, instrumenta quævis; etiam ab Hippocrat. ὅπλα dicuntur funes, ex scuppa, lino, vel cannabe: Hinc ὁπλίζω Armo, ἀσπέρο-πλος Qui in armis se omnia posse putat; ideoq; superbus; etiam cujus virtus & robur omnia arma superat: hinc etiam πάγοπλος Ex omni parte armatus.

332 Νηστεία, ας, ἡ Jejunium; fit à verbo νηστεύω Jejunus maneo, cibum non capio, quod ex νῆστις, εως, ὁ καὶ ἡ Jejunus, qui cibum non cepit; hoc autem derivatur ex νη privativa particula, & verbo σῖτος Cibus, vel ἔδω aut ἐσθίω.

Εἰρήνη, ης, ἡ Pax: hinc εἰρηνικὸς Pacificus, pacatus, pacis studiosus, ad pacem pertinens; fit παρὰ τὸ εἴρειν Dicere, quod tempore pacis ubi arma silent, jus verbis dicatur.

333 Ἴχνος, εος, τὸ Vestigium, i. e. Ima pars pedis, seu cutis pedi subjecta. Frequentiùs autem accipitur pro signo quod pes incedentis solo imprimit; sumitur etiam pro ipso pede vel pro incessu: fit παρὰ τὸ ἴσχειν καὶ σωέχειν ὅλον τὸ πέδα quòd totum pedem complectatur.

334 Φιλαυτεῖν Se amare, Infin. ἀπὸ φιλαυτέω Se amare vel diligere, ex φίλαυτος Sui diligens, sibi charus, qui se diligit, qui nimis sibi placet, ex φίλος Amicus, & αὐτὸς Ipse.

335 Πλέον Plus. Poeticè pro πλεῖον, neut. τοῦ πλείων, comp. τοῦ πολὺς, πλείων, πλεῖστος, Sup.

336 Ἐκπέπτωκε Excidit. 3. sing. perf. Indic. act. τοῦ ἐκπίπτω Excido, ex ἐκ & πίπτω Cado.

337 Ἀρωγὸς, ὸν, ὁ, ἡ Auxiliator, auxiliatrix, defensor, ἀντὶ τοῦ ἀρηγὸς, cum ω loco η, inquit Budæus, pag. 784. Fit ab ἀρήγω, ξω Auxilior, opem fero, propriè in bello; nam ab Ἄρης i. e. Mars, etiam prælium deducitur.

339 Παλίζωος, ου, ὁ Redivivus, pro παλίνζωος· fit ex πάλιν Rursum, & ζωὸς Vivus, quod à ζάω Vivo.

Αἰνίσσεται Significat. 3. sing. præs. Indic. ἀπὸ αἰνίσσομαι, vel atticè αἰνίττομαι Obscurè significo, obscurè vel occultè innuo, involucro quodam verborum significo, ænigmaticè significo, alludo ad aliquid: fit ab αἶνος Apologus, dictum fabulosum aut proverbiale; etiam simplicitèr pro quolibet dicto; etiam Laus.

340

340 Κολυμβητὴς, οῦ, ὁ, Urinator, natator, κολυμβητὴρ, Idem & νήτης, inquit Budæus, pag. 160. Fit ex κολυμβάω Nato, urinor; etiam aquas ſubeo, quaſi κολυμφάω, à κόλος Mutilus, & φάω Appareo: Nantes enim mutili apparent.

Δίκλω More, inſtar, Accuſ. ſing. adverbialitèr poſit. (ſubaudito χρῆ) τὸ δίκη Jus, juſtitia, fas: hinc adverb. poſit. δίκῃ, ἐν δίκῃ, σὺν δίκῃ Meritò, jure; quibus omnibus opponitur παρὰ δίκην Contra jus & æquum.

Quæ loca dic *animas* ſunt exceptura piorum?
Chriſto manebunt *ultimum* junctæ diem.
Ille dies quis erit? quos illuceſcet in uſus?
Cineres citabit civis ætherei *tuba*.
345 At cur infernis ex ſedibus *oſſa* reſurgent?
Ut æqua factis præmia, aut *pœnas* ferant.
Quâ ſtatuit CHRISTUS *pœnâ* damnare rebelles?
Flammâ *perenni* & morte quæ *neſcit* mori.
At quæ dona *piis* bonitas divina paravit?
350 Non *deſitura* gaudia animi & corporis.

Εὐσεβίων ψυχαὶ τίνα χωρία δέξεται ἀγγαί;
[1] Χριστῷ ζυγὲς μενοῦσιν ἦμαρ ἔσχατον.
Οἷον δ' ἆρ' ἦμαρ ἐκεῖνο πέλει; τίνος εἵνεκα λάμψῃ;
[2] Ἀρχαγγέλου σάλπιγξ νεκροὺς καλέσειται.
345 Τίπτε δ' ἐξ ἑδέων παλινάγερθα γίσεται ὀστᾶ;
[3] Οἷσιν τα ποινὴν ἢ γέρας κατ' ἀξίαν.
Τίς δὲ δίκη τῇ Χριστὸς Ἄναξ ἐπετίσατ' ἀλάτας;
[4] Φλὸξ μὴ καμοῦσα, καὶ θάνατος ὧν ἀθάνατος.
Ποῖα δὲ δῶρα Θεοῦ χάρις εὐσεβίεσσι φυλάσσῃ;
350 [5] Ἄλλητα ψυχῆς σώματός τε χάρματα.

Teſtimonia Sacra.

[1] Math. 19. 28. 1 Theſ. 4. 15, 16, 17. Math. 23. 34. Joh. 14. 3.

[2] 1 Theſ. 4. 16. Ἐν φωνῇ Ἀρχαγγέλου, καὶ ἐν σάλπιγγι Θεοῦ. Math. 24. 31. 1 Cor. 15. 52.

[3] Eccleſ.

[3] Eccl. 12. 14. Ὅτι σὺν παν τὸ ποίημα ὁ Θεὸς ἄξει ἐν κρίσει ἐπὶ πάντι παρεωραμένῳ, εἰὰν ἀγαθὸν, καὶ εἰὰν πονηρόν. 1 Cor. 4. 5. 2 Cor. 5. 10. Apoc. 20. 12.

[4] Math. 25. 41. Πορεύεσθε ἀπ' ἐμοῦ οἱ κατηραμένοι εἰς τὸ πῦρ τὸ αἰώνιον. Marc. 9. 43, 44. Ἀπελθεῖν εἰς τὴν γέενναν εἰς τὸ πῦρ τὸ ἄσβεστον [44] Ὅπου ὁ σκώληξ αὐτῶν οὐ τελευτᾷ, καὶ τὸ πῦρ οὐ σβέννυται, &c.

[5] Psal. 16. 9, 10, 11.—Ἐγνώρισάς μοι ὁδοὺς ζωῆς πληρώσεις με εὐφροσύνης μετὰ τοῦ προσώπου σου, τερπνότητες ἐν τῇ δεξιᾷ σου εἰς τέλος. 1 Cor. 2. 9. Math. 25. 34. Δεῦτε οἱ εὐλογημένοι τοῦ πατρός μου, κληρονομήσατε τὴν ἡτοιμασμένην ὑμῖν Βασιλείαν ἀπὸ καταβολῆς κόσμου.

Sectio tricesima quinta.

342 Χριστοζυξ, υγος, Ad verbum, Christo subjugis, ὁ ὑποζύγιος τῷ Χριστῷ Christo subditus: fit ex Χριστὸς Christus, & ζύγος Jugum; etiam significat Christo junctus.

Ἔσχατος, η, ον, Ultimus, postremus; Interdum est qui ultimum gradum tenet, infimus; nonnunquam contra exponitur Summus: Deducitur ab ἔχω; unde fit σχῶ Contineo, cohibeo, quia id in quo consistimus veluti nos cohibet, quum non finit ultra progredi.

344 Ἀρχάγγελος Archangelus, qui Angelicam functionem primus exequitur: fit ab ἀρχὴ Principatus, & ἄγγελος Angelus, nuncius, pro nuntio Dei, καὶ ἐξοχὴν, quod ab ἀγγέλλω Nuntio, nuntium affero; à λέγω autem fit ἀνλέγω, & καθ' ὑποβιβασμὸν ἀγγέλλω, mutato ν in γ, inquit Etym. Eustathio verò ἄγγελος videtur ab ἄγω deduci.

Σάλπιγξ, γγος, ἡ, Tuba, buccina: Sumitur etiam pro tubæ sonitu; est etiam Hesychio nomen cujusdam avis; Item, piscis marini: hinc σαλπίζω Tuba cano, buccino; σαλπιγκτὴς Buccinator, tubicen, παρὰ τὸ σέλας & ὄψ, quasi fulgor vocis.

345 Ἅιδης Gen. sing. Ionicè, τοῦ ἀΐδος, apud Poetas, & ᾅδης, in soluta oratione, Orcus, Tartarus, Inferi, mors. Nonnunquam est ipse Deus Inferorum, Pluto: fit ex α priv. & ἰδεῖν, aor. 2. verbi εἶδω Video; est enim ἀΐδης Locus tenebricosus, & (ut dixit Virgil.) sine luce domus.

Παλιν-

: Παλινάγε[Θ Revocabilis, rursus congregatus, qui revocatur, aut qui revocari aut retractari potest, ex πάλιν Rursum, & ἀγείρω, ρῶ, ἤγερκα, & atticè ἀγήγερκα Congrego, colligo, à quo per Syncopen dicitur παλινάχε[Θ, pro παλιναγέρε[Θ.

Νίσομαι, Νίζομαι, sive νείσομαι, Idem quod νέομαι No, nato, eo, venio, redeo; Item neo, filum è colu duco, seu torqueo, glomero, acervo, cumulo: Hoc autem à νέω, quod idem etiam significat. Manifestè fluit à יסד Proficiscor, in Pihel.

Ὀσᾶ Ossa. Nom. plur. contractè pro ὀσέα, ab ὀσέον, ἔν, Os, (ὀσὰ verò, plur. ab ὀσὸν ἔ, τὸ, Testa) fit παρὰ τὸ ἰσχὺν Ossa enim sunt τὸ ἄριστον τῆ σώματος Firmitatis causa. Est עצם Os.

346 Οἴσοντα Latura, subaudi ὀσᾶ, neut. plur. part. fut. 1. Act. τῦ φέρω Fero, Fut. οἴσω.

Ποινὴ, ῆς, ἡ, Pœna, ultio injuriæ seu peccati: Quidam definierunt ποινή ὄζιν ἀμύ[ήματΘ ἐκδίκησις Pœna est peccati ultio: hinc ποινὰς δῦναι τίσαι, seu ἀποτίσαι Dare pœnas, pendere, solvere, luere, & ἀπαιτεῖν ποινὰς Exigere, repetere, reposcere pœnas, & ἀρίεδζ ποινῆς Liberatum esse à pœna. ποιναὶ etiam dicuntur Furiæ: Fit à πάνΘ Labor, quasi πονὴ, quoniam omnis pœna cum labore & molestia conjuncta est.

Γέρας κα[' ἀξίαν Par præmium, præmium secundum dignitatem. Γέρας enim Præmium, munus honorarium, honor: fit (secundum Plut.) à γέρων Senex, quoniam senes maximè sunt venerandi; sunt tamen qui contra γέρων à γέρας deducunt.

347 Ἀλείτης Peccator, sceleratus; Idem quod ἀλι[ὸς. quod Hesychius ex ἀλιτήει Θ per Synæresin esse deductum putat, sicut Etymol. per Syncopen: fit ab ἀλιτέω Pecco, delinquo, scelus admitto, violo, offendo. Quod Etymol. dicit à λιτὴ fieri, & esse λιτῆς καὶ ἱκεσίας, σπῦμαι Precatione & supplicatione privor: hinc ἀλίτημα Peccatum,

348 Καμῦσα, fœm. gen. partic. aor. 2. τῦ κάμνω Lassesco, fatigor, μῶ. aor. 2. ἔκαμον, part. καμὼν, sup.

350 Ἄλλη[α Non desitura, incessabilia, neut. plur. τὸ ἄλλη[Θ, Æol. pro ἄλλη[Θ Indesinens, non desinens, ex α priv. & λήγω Desino: hinc λῆξις Cessatio.

Χάρμα, ατΘ, τὸ, Gaudium, & Lætitia, vel id quod gaudium lætitiam affert: fit à χαίρομαι vel χαίρω Lætor, lætus sum, lætitiam capio, gaudeo, delector, Imper. χαῖρε aliquando est sa-

 lutantis,

lutantis, seu salvete jubentis, ut χαῖρε πατὴρ Salve Pater: hinc χαρὰ Gaudium.

Exurgéntne iterum dilapsa *cadavera* tabo?
Ita excitantur *farra* corrupto satu.
Quale *prius* fuerat corpus num *tale* redibit?
Non: sed *perenne*, *fulgidum*, *aethereum*, *veges*.
Ullane erit *thalami*, potúsve, cibíq; cupido?
Fruemur, horum nescii, ævo *celitum*.
Lustrabítne oculos aut *Sol* aut Cornua Lunæ?
Unum *jubar* divina *Majestas* erit.
Qualis erit nobis ibi, quæ promissa voluptas?
Qualem nec *auris*, nec *oculus*, nec *mens* capit.
Illuc ut venias ex norma vive *lavacri*;
Adjutor adsit ille qui jussit Deus.

Ἦρα καταφθίμενοι νέκυες πάλιν ἀνσήσονται;
[1] Ἐγείρεθ' οἷον φθαρτικῆ κόκκος σπορᾷ.
Οἷον ἦλθ πρότερον δέμας, ἢ κ τοῖον ἄνεισιν;
Οὐκ. [2] ἀλλ' ἀθάνατον, λαμπρὸν, αἰθέριον, νέον.
Ἦ τις ἔρος γάμων, ἢ πόσις κ βρώσις ἔσαι;
[3] Τέτων ἄπειροι ζήσομεν ζωὴν θεῶν.
Ἥλιος πέφυκε φάος ἢ κεφάλα σελήνη;
[4] Μόνη μί' ἀκτὶς παμφαὲς Θεῦ σέλας.
Ἔνθα ἦ τις ὠλὴν τίνα θεῖον ἀνέχεσθον νᾶμα;
[5] Οἷαν λάβοι μήτ' ὄμμα, μήτ' ὦς, μήτε νῦς.
Βαπτισμῶ ζωῆς ξύμφωνος ἵν' αὐτόσ' ἵκαιο;
[6] Ἦλθες πόνοις ἀγωγὸς σωτείλας Θεός.

Testimonia Sacra.

[1] Job 19. 25, 26. 1 Cor. 15. 35, 36, 37, 38, & deinceps. Isa. 26. 19. Ἀναστήσονται οἱ νεκροὶ, κ ἐγερθήσονται οἱ ἐν τοῖς μνημείοις, κ εὐφρανθήσονται οἱ ἐν τῇ γῇ.

[2] Dan. 12. 3. Καὶ οἱ συνιέντες λάμψουσιν ὡς ἡ λαμπρότης τ στερεώματος, κ ἀπὸ τ δικαίων τ πολλῶν ὡς οἱ ἀστέρες εἰς τὸν αἰῶνας κ ἔτι. 1 Cor. 15. 42, &c.

Luc.

[3] Luc. 20. 35. 36. Οὔτε γὰρ ἀποθανεῖν ἔτι δύνανται, ἰσάγγελοι γάρ εἰσι, καὶ υἱοί εἰσι τῆ Θεῦ, τῆ ἀναστάσεως υἱοὶ ὄντες.

[4] Apoc. 22. 5. Καὶ νὺξ οὐκ ἔσται ἐκεῖ, καὶ χρείαν οὐκ ἔχουσι λύχνου, καὶ φωτὸς ἡλίου, ὅτι Κύριος ὁ Θεὸς φωτίζει αὐτούς.

[5] 1 Cor. 2. 9. Vide pag. 15. num. 12.

[6] Tit. 2. 11, 12. 13. Ἐπεφάνη γὰρ ἡ χάρις τῦ Θεῦ ἡ σωτήριος πᾶσιν ἀνθρώποις, [12] παιδεύουσα ἡμᾶς ἵνα ἀρνησάμενοι τὴν ἀσέβειαν, καὶ τὰς κοσμικὰς ἐπιθυμίας, σωφρόνως, καὶ δικαίως, καὶ εὐσεβῶς ζήσωμεν ἐν τῷ νῦν αἰῶνι. [13] προσδεχόμενοι τὴν μακαρίαν ἐλπίδα, καὶ ἐπιφάνειαν τῆς δόξης τῦ μεγάλυ Θεῦ, καὶ σωτῆρος ἡμῶν Ἰησῦ Χριστῦ. Tit. 3. 4. 5. 6. 7. Phil. 1. 6. Πεποιθὼς αὐτὸ τῦτο ὅτι ὁ ἐναρξάμενος ἐν ὑμῖν ἔργον ἀγαθὸν ἐπιτελέσει ἄχρις ἡμέρας Ἰησῦ Χριστῦ. [2, 12, 13] Μετὰ φόβυ καὶ τρόμυ τὴν ἑαυτῶν σωτηρίαν κατεργάζεσθε, ὁ Θεὸς γάρ ἐστιν ὁ ἐνεργῶν ἐν ὑμῖν, [4. 13] Πάντα ἰσχύω ἐν τῷ ἐνδυναμοῦντί με Χριστῷ.

Sectio tricesima sexta.

351 Κατεφθίμθοι Corrupti, masc. plur. partic. præt. passiv. τῦ καταφθίω, ἴσω Corrumpo, labefacto, perdo, interimo, ex κατὰ & φθίω Corrumpo, quod ex φθέω, Idem: hinc φθόη Tabes.

352 Ἐγείρεθ', pro ἐγείρεται Excitatur. 3. sing. præs. Ind. passiv. τῆ ἐγείρω Excito, expergefacio, è somno excito; Item extruo; ἐγείρομαι Excitor, Expergefio. Metaphoricè etiam usurpatur ἐγείρω, ut τὸν πόλεμον ἐγείρω Bellum excito, ἐγείρειν μένος Excito animum, ἐγείρειν ὀργήν Excitare Iram, accendere Iram: Interdum exponitur Instigo.

Φθαρτικὸς, ὴ, (q. d. Corruptorius, corruptivus) corrumpendi vim habens, exitialis, lethalis, ut φθαρτικὸν κακὸν Malum exitiale; Item φθαρτικὴ φύσις exponitur Natura tabifica: fit à φθαρτὸς Corruptibilis, corruptioni obnoxius, mortalis, quod à φθείρω Corrumpo, vitio; idem quod φθίω, à quo etiam derivatur.

Κόκκος, ὁ, Granum; Ita etiam Medici vocant pilulas, quòd granorum magnitudine ferè sint & rotundæ, granorum instar. Est etiam Hesych. peculiaritèr Granum Ilicis arboris rubens, quo punicea inficiuntur: Item ipse color puniceus: hinc

κόκκινος Coccineus, coccinus, cocco tinctus, coccino colore burus.

355 Ἔρως, ω, ὁ, Cupido, desiderium, Æolicè pro ἔρος, Cupido, amor quo prosequimur aliquem: fit ab ἔρομαι Amomore prosequor, cupio, appeto; quod quidam deducunt ὁράω, quia ex aspectu nascitur amor. Plat. vero deducit ἀπὸ εἰσρεῖν, id est, ab influendo, quòd amor extrinsecus per oc influat. Sine dubio derivatur à רָעָה Amicum se præbere, cium se dare, consociare, ut Ἔταιρος ab חֶרְעָה Amicitia colere.

Ἔσται Erit. 3. sing. fut. Indic. per Syncopen, pro ἔσται εἰμὶ Sum.

356 Ζήσομεν Vivemus, 1. Plur. fut. ptim. ind. med. ζάω Vivo, sup.

357 Πρεῖεν, Contracte ex πρείεσαν, atticè pro ἔπρεσαν. 3. sing. Imperf. act. verbi πρείω, seu πρίημι Promitto, largior; ut ex ἵημι, vel ἔω Mitto.

Κεκρίαται Cornuta, fœm. sing. ☞ κεκρὸς Cornutus: fit à κέρας Cornu; item Tibiæ & Pocula ex cornu facta: hinc κερατίζω Cornu ferio, cornupeto, arieto.

Σελήνη, ης, ἡ, Luna, dicta παρὰ τὸ σέλας (ut & Lat. Luna à luceo do) fulgor, lumen; Interdum Poetis significat Ignem; fit à σείω Quatio, & ἔλη Splendor, ignis, est enim σέλας, σέλδω ἔλη secundum Eustath: hinc σελάω Splendeo, σελαγέω fulgeo, luceo.

358 Παμφαὴς, ὁ ἡ, ἐς, In omnem partem suam lucem mittens, omnia luce sua illustrans, ut hic παμφαὴς σέλας· fit ex πᾶν, & φάος Lux, lumen, sup.

359 Ἔνθα Hic, ibi, illic, interdum & Ubi; interdum in eadem sententia repetitur, ut ἔνθα καὶ ἔνθα, atq; tum pro undiq; accipitur à nonnullis; interdum pro hoc vel illo modo. Aliquando pro hinc, aut illinc: Interdum huc vel illuc significat: hinc ἐνθάδε Hic, huc.

Τερπωλὴν, Idem quod τέρψις Delectatio, oblectatio, oblectamentum, voluptas; fit à τέρπω, ψω Delector, oblecto, exhilaro, mulceo, demulceo, quod per μετάθεσιν à θέλγω Verto, ut fit θέλγω τινὰ ψυχὴν εἰς ἡδονὴν Mentem ad voluptatem verto.

Ὑπέσχετο Promisit, 3. sing. aor. 2. med. verbi ὑπισχνέομαι, ὑφομαι Promitto, fut. ὑποσχήσομαι, perf. ὑπέσχημαι, aor. 2. med. ὑπεσχόμην, ου, ετο, ab ὑπίσχομαι Polliceor, hoc ab ὑπέχω Sup-

ono, quasi dicas, habeo sub, vel teneo sub, ab ὑπὸ Sub, ἔχω Habeo.

360 Οὖς, ὠτὸς, τὸ, Auris (idem quod οὖας, ex quo Eust. ἀκούω scribit) Metaphoricῶς Regum seu Principum ὦτα dicebantur Delatores seu Corycæi qui auscultabant quid quisq; loqueretur, & ad Reges aut Principes deferebant: hinc ὠτώης Auritus, aures habens, vel ansas.

361 Αὐτόσ' pro αὐτόσε Illuc, huc, item eodem: fit ab αὐτὸς Ipse.

362 Ἴκοιο Venias, 2. sing. præs. opt. pass. τῶ ἵκομαι (idem quod ἵκω Venio, ξω) quod in præsenti inusitatum est. Idem etiam significat ἱκνέομαι Venio, pervenio, quod frequentius usurpatur.

Ὅντιν' ἄνωγας Qui jussit. Synalœpha pro ὁ ἐντείλας. part. aor. 1. act. Ἐντέλλω Faciendum injungo, mandatum impono quod quis exequatur: hinc ἔντελμα, & ἔντολὴ Præceptum, mandatum, jussum, ab ἐν & τέλλω Mando, Jubeo, derivatur.

ΤΕΛΟΣ. *FINIS.*

Index Locupletissimus, Verborum singularium in hac Praxi contentorum.

A

	Vers.
Ἄατος	139
Ἄαπτος	112
Ἀβρομος	58
Ἀγάλλω, ἄγαλμα	99
Ἀγαλμάτιον, ἀγαλματόω	Ib.
Ἀγανὸς	132
Ἀγάπη, ἀγαπάζω	83
Ἄγγελος, ἀγγέλλω	344
Ἄγε, ἄγετε	31
Ἀγείρω	345
Ἀγνος, ἁγνότης	10
Ἀγναία, ἀγναὸς	111
Ἁγνὸς, ἁγνῶς, ἁγνεύω	4
Ἀδικτος	262
Ἀδιαφάτως	20
Ἀγορὰ, ἀγοραῖος	105
Ἀδικία	82
Ἄδης	345
Ἀδμὴς, ἄδμητος	150
Ἀδυάτος	47
Ἄδω	108
Ἀεθλος	269
Ἀεὶ	16
Ἀείδω	108
Ἀοικὴς	137
Ἀθάνατος	49 55
Ἄθεσμος, ἀθεσμία	7
Ἀθρέω	23
Ἄθλιος	130
Αἴδης	345
Αἴδιος, αἰδίως, αἰδιότης, αἰὲν	16
Αἰδὼς	126
Αἰθὴρ, αἰθέριος, αἰθηρίως	118
Αἷμα, αἱματόεις	281
Αἰνέω	131
Αἰνίσσομαι	339
Αἶνος	131
Αἰνὸς, αἰνὰ, αἰνῶς	191
Αἴρέω	277
Αἴσιμος	39
Αἴτιος, αἰτία	42
Αἰτιάζ, αἰτίζω	89
Αἴτησις, αἴτημα	Ib.
Αἰχμὸς	176
Αἴσσω	191
Αἴσσω	268
Αἰὼν	233
Ἀκὴ	125
Ἀκηλιδωτὸς	312
Ἀκμὴ	125
Ἀκέω	2
Ἄκρος	175
Ἀκτὶν, ἀκτὶς, ἀκτινωτὸς	263
Ἀκυρόω, ἄκυρος	280
Ἀκλυτος	9
Ἀκειβὴς, ἀκρίβεια, ἀκειβῶς	202
Ἀλγέω	296
Ἄλγος	Ib.
Ἀλείτης	347
Ἀλδαίνω, ἀλδέω	135
Ἀλήθεια, ἀληθὴς, ἀληθῶς	126
Ἄλιες	147
Ἀλκὴ	53

Ἀλκάζω

	Vers.
Ἀλλάττω	113
Ἀλλήλους	350
Ἄλογος	14
Ἄλοχος	124
Ἀλώβητος	227
Ἅμα	42
Ἁμαρτάνω, ἁμαρτεῖ, ἁμάρτημα	160
Ἀμείβω, ἀμείβομαι	Inscript.
Ἀμελέω, ἀμελὴς	29
Ἀμεμπτος, ἀμέμπτως	286
Ἀμβλάβολος	16
Ἄμβροτος	160
Ἀμείαντος	154
Ἄμμι	93
Ἀμμιγα	61
Ἀμμίγνυμι	Ib.
Ἀμοιβαῖος	Inscrip.
Ἀμοιρος	25
Ἀμπλακίη	41
Ἀμυὼ	139
Ἀμφότερος, ἀμφοῖερως	33
Ἀμφαγαπάζω	83
Ἀμφιδέξιος	193
Ἀμφίεμαι	170
Ἀμφοῖν	88
Ἄμφω	Ib.
Ἀμφωτέρωσε	301
Ἀναγινώσκω	Inscript.
Ἀναγνὺς	Ib.
Ἀναγνώστης	Ib.
Ἀναλέγω	14
Ἄναξ	68
Ἄνασσα, ἀνάσσω	Ib.
Ἀνατλάω, ἀνάτλημι	45
Ἀνδρεία, ἀνδρεῖος	37
Ἀνδρόμεος	55
Ἀνεθελητὴς	24
Ἀνεκτέος, ἀνέχω	140
Ἀνὴρ	37
Ἄνθρωπος	23
Ἀνίσως	12
Ἀνοητὸς	71
Ἀνοίγω	161
Ἀνόλβιος	163
Ἀνορεξία	88
Ἀνόσιος	154
Ἀνσὰ, ἀνάσσω	69
Ἀνταλλάττω	113
Ἀντιφιλῆν	141
Ἀνυπόκειτος	135
Ἄνω	262
Ἀξία, ἄξιος	78
Ἀξιόκλαυτος	Ib.
Ἀξυστχύτως	62
Ἀοεις	15
Ἄοπτος	63
Ἀπάνευθε, ἀπάνευθεν	229
Ἀπασὶ, ἀπασία	287
Ἀπαλαίω	183
Ἀπάτερθε, ἀπάτερθεν	329
Ἀπεθίζω	11
Ἄπιστος	20
Ἄπλοος, ἁπλῶς, ἄπλοος	16
Ἄποινον	225
Ἀποκείνομαι, ἀπόκειται	Inscr.
Ἄποπτος	64
Ἀποβλέπω	94
Ἀποβοπὴ	Ib.
Ἄπτω	112
Ἀποῤῥήγνυμι	253
Ἀποῤῥώξ	Ib.
Ἄρα, ἆρα, ἀρὰ	5
Ἀράομαι	270
Ἀργέω, ἄργος	258
Ἄργυρος	184
Ἀρέσκω	127
Ἀρετὴ, ἀρετάω, ἀρετάω	270
Ἄρνυμαι	315
Ἁρπαγὴ, ἁρπάζω, ἁρπαγμὸς	159

	Vers.
Ἀρτιεπὴς	201
Ἄρτ☉	288
Ἀρχάγγελ☉	344
Ἀρχὴ	26
Ἀρωγὸς	337
Ἀσθενὴς	293
Ἄσπις	120.
Ἀστογδ☉	330
Ἀσῆρ	34
Ἀστεροπὴ, Ἀστεράπ]ω	21
Ἄστερ, ἄστερθεν	54
Ἄστη, ἄ]ηρὸς	139
Ἀζεκέως, ἀζεκῶς, ἀζηκὴς	283
Ἀζύφερ☉	130
Ἀ]ύζω, ἀτύζομαι	269
Αὐγὴ, αὐγήες;	253
Αὐδὴ, αὐδάω	197
Αὖθις, αὖθι	69
Αὐξάω, αὔξησις, αὐξάνω	24
Αὖτ☉	2
Αὐ]άρκης	30
Αὐτόσε	361
Αὐ]ομάτως, αὐτόματος	43
Αὐτοδίδακτ☉, αὐτοδιδάκτως	261
Αὐτοκίνη]☉, αὐτοκινησία	314
Ἀφειδὴς, ἀφειδέως	164
Ἄφεσις	94
Ἄφθαρτ☉	61
Ἀφθο]γ☉	179
Ἀφενὸς, ἄφεν☉, ἀφνειὸς	161
Ἄχθαντ☉, ἀχθανὴς	203
Ἄχθι, ἄχθις	107
Ἀ]υχ☉	219

B

	Vers.
Βάζω	173
Βαθμὸς	185
Βαίνω	Ib.
Βάλλω	16
Βάξις	173
Βαπ]ίζω	Inscrip.
Βάπ]ισμα	11
Βαρὺς, βαρύτερ☉, βαρύτα-τ☉	221
Βαρύσιν☉	Ib.
Βασιλεὺς, βασιλεία, βασιλεύω	13
Βέβαα	281
Βέβη]☉, βεβηλόω	296
Βηλὸς	Ib.
Βέλ☉	222
Βέλτερ☉, βελτίων, βέλτι-ς☉	149
Βίβ☉	Inscrip.
Βιαρχὴς	114
Βλάβη, βλάβ☉, βλάμμα, βλάπ]ω	112
Βοάζω, βοὴ	173
Βέλομαι, βέλημα	148
Βυλεύω, βυλὴ	52
Βραχὺς, βραχέως	15
Βρέφ☉	307
Βρέχω	324
Βρο]ὸς	35
Βρυχὴ	324
Βρύχι☉	Ib.

Γ

Verſ.

Γαῖα, γαίη 32
Γαμήλιος, γάμος 98
Γάνυμαι 132
Γέγαα, γέγονα 35
Γενεά, γενεὴ ibid.
Γενέθλια, γενέθλιος, γενέθλη 31
Γένεσις γενέσης, γενετὴς Ib.
Γενέσθαι 59
Γένος 65
Γέρας 346
Γῆ, γῆϊνος, γεώδης 32
Γίγνομαι 31
Γιγνώσκω 81
Γυήσιος 49
Γυάμη 81
Γυμνὸς, γυμνόω, γυμνάσιον 196
Γυῖον 55
Γυνὴ, γυναικεῖος, γυναικεῖον 127

Δ

Δαιδάλλω, δαίδαλος, δαίδαλμα 38
Δαίμων, δαίω 38
Δαμάω, δαμνάω 150
Δεῖ 87
Δεῖγμα, δεῖξις, δείκλης, δεικτικῶς, δείκνυμι 17
Δειλὸς, δειλία 41
Δεινὸς 132
Δεῖπνον 104
Δέμας 4
Δένδρος, δίνδρεον, δενδρήεις 34
Δεξιὰ, δεξιῶς 193
Δέρκομαι 329
Δεσπότης, δεσποτικὸς, δεσπόζω 131
Δεσμὸς, δέσμιος 196
Δέω Ibid.
Δῆλος 226
Διάγω Inſcr.
Διαῤῥήδην 73
Διαδαλέω, διάδημα, διαδὸν 20
Δίδαγμα, διδάσκω, διδαχὴ 72
Διδάσκαλος, διδασκαλία Ib.
Δίδακτρον Ib.
Δίζω, δίζομαι, διζήμων 273
Διημερεύω 218
Δίκαιος, δικαιόω, δίκη 82
Δίκην 340
Διακοὶ, δίποι, δίξοι, δὶς 59
Δῖος 235
Διωθέω 164
Δόγμα 259
Δοκέω, δόξα 90
Δῶλος, δωλεία 133
Δρᾴω 72
Δυάμαι, δυάμις, δυάστης 47
Δύσνομος, δυσνομία 46
Δυχεραίνω, δυχερὴς 98
Δύω, δυάκις 59
Δώδεκα 251
Δῶμα 237
Δῶρον, δωρεὰν 79

Ε

	Vers.
Ἐβρεῖος	67
Ἐάω	66
Ἔγγυος	175
Ἐγείρεθ', ἐγείρω	169
Ἐγὼ, ἔγωγε, ἐγὼν	351
Ἔγκλημα	1
Ἐην	8
Ἐθέλω, ἐθελημὸς, ἐθελημῶς	9
Ἔθεν	24
Ἐθίζω, ἔθος	54
Εἴασιν	11
Εἶδος, εἶδε, εἴδωλον	175
Εἶδω	100
Εἰκάζω	7
Εἰκὼν, εἶκω, εἰκῶς, εἰκότως	21
Εἶμαι	Ibid.
Εἰμὶ, εἶμι	55
Εἰν	5
Εἵνεκα	19
Εἶπον	37
Εἰσ'	3
Εἴργω, εἶργω, εἰρκτὴ	31
Εἰρήνη, εἰρηνικὸς	302
Εἷς	332
Εἶτα, εἶτεν	12
Εἴωθε	86
Ἑκαὶ, ἑκάτερος	11
Ἐκβλητέος	52
Ἐκγηγάασι	298
Ἐκκλησία, ἐκκλησιάζω	35 8
Ἐκλέγω	
Ἔκλυεν	14
Ἐκλύθλω	9
	4
Ἐκπίπλω	Vers.
Ἐκπλαῖτω	336
Ἐκφεύζω	40
Ἔκχυτος	77
Ἐλάτλων	286
Ἐλέγχω, ἔλεγχος, ἐλεγχτικῶς	128
Ἔλλαβε	13
Ἔλλαχε	286
Ἐλπὶς, ἐλπίζω	197
Ἔλυσε	115
Ἔμμελεν	68
Ἔμμοσεν	29
Ἔμπαγμα, ἐμπαίζω	49 213
Ἔνα	
Ἔνδοξος	17
Ἔνεκα	90
Ἔνθα, ἐνθάδε	11
Ἔνθεσμος	359
Ἐνὶ	7
Ἔνοχος	19
Ἑνόω, ἕνωσις, ἑνότης	231
Ἐντέλλω, ἔνταλμα, ἐντολὴ	12
Ἐνώπιον	362
Ἐξαπαλάω	63
Ἐξαιρέω, ἐξείλετο	183
Ἐξεπλάσθη	377
Ἐξέπερσε. ἐκπέρθω	40
Ἐξομολογέω, ἐξομολόγησις	278
Ἔξοχον, ἐξόχως, ἐξοχὴ	318 81
Ἔξω, ἔξω	
Ἔοργε	30
Ἐπαοιδὸς, ἐπαοιδὴ, ἐπῳδὴ	5
Ἔπαινος	9
Ἐπιθυμία	131
Ἐπιμάρτυρος	160
Ἐπίορκος, ἐπόρκως	53 101
Ἐπισκοπίη	194

	Vers.
Ἐπιστέω	149
Ἐπιστέλλομαι	129
Ἔπλετο	215
Ἐπώμοτος, ἐπωμοσία	101
Ἐπώνυμος	9
Ἐρέω, ἔρος	355
Ἐργάτης, ἐργάζομαι, ἔργον	14
Ἔρσαι	145
Ἐρμηνέα, ἑρμηνευτὴς	268
Ἔρημος, ἐρημίτης	129
Ἐρώτησις, ἐρώτημα, ἐρωτάω	Inscript.
Ἔσατο	55
Ἔσαι	355
Ἔστιν	139
Ἔσχατος	342
Ἕτερος	86
Εὖ, εὖς	Inscript.
Εὐδαιμονέω, εὐδαιμονία	38
Εὐδοκέω	200
Εὐθετέω, εὐθετίζω	46
Εὐλαβὴς, εὐλαβέομαι	174
Εὐμενὴς	114
Εὔνομος	6
Εὐξαίμεθα	91
Εὗρεν, εἰσκω, εὕρημα	268
Εὐσεβὴς	8
Εὐρὺς, εὐρὺ	92
Εὕτε	246
Εὐχετάομαι, εὔχομαι, εὐχὴ	87
Ἐφετμὴ	18
Ἐφήμερος	177
Ἔχθος, Ἔχθεὸς	132
Ἑῶ	170
Ἑὼν	5
Ἕως	244

Z

	Vers.
Ζάω	34
Ζεῦγος, ζεύγνυμι	63
Ζῆλος, ζηλόω	98
Ζήσομαι	356
Ζυγόω, ζύγος	63
Ζῷ, ζῶον, ζωὴ, ζωὸς, ζωτικὸς	34

H

	Inscript.
Ἡγέομαι, ἡγεμὼν	210
Ἡδονὴ, ἡδὺς	184
Ἥλιος, ἠέλιος	22
Ἦμαρ	160
Ἡμέρα	172
Ἡμεραίω	218
Ἡμέρως, ἥμερος, ἡμερότης	294
Ἡμέτερος	12
Ἦρεν	317
Ἥρνυτο	315
Ἥρως, ἡρωϊκὸς	327
Ἡυδοκησ	200

Θ

	Vers.
Θάνατος, Θάνε	49
Θάπτω	324
Θαῤῥέω, θάῤῥος	220
Θαρσαλέος, θαρσαλέως	80
Θεά, θεῖος	96
Θέλγω, θελκτήριον, θελκτήριος	6
Θέλω, θέλημα	195
Θέμις	24
Θεὸς	153
Θεόσυδος	6
Θεοπρόπιον	18
Θεόσβατος	121
Θερμὸς, θερμῶς, θέρω	36
Θεράπων, θεραπεύω	22
Θεραπεία	67
Θεσμὸς	254
Θεσπέσιος, θέσπις, θεσπίζω	7
Θέσπισμα, θεσπεσίως	51
Θεσπιέπεια, θέσπις	Ib.
Θέσφατος	258
Θύμος	75
Θυσιεὺς	65
Θυτήρ, θύτορ	8
Θῆκε	57
Θνήσκω, θνητὸς	68
Θρησκεία, θρησκεύω	49
Θρόνος	75
Θρύπτω	241
Θυηλὴ	130
Θυμὸς	227
Θύρα, θύρετρε, θυρόω	160
	305

I

	Vers.
Ἰδέα	87
Ἰδὼς, ἰδότης, ἰδίως	27
Ἰδιώτης	293
Ἴδρυμι, Ἵδρυμα	99
Ἱερὸς, ἱερεὺς, ἱερεία, ἱερεύω	1
Ἰησῦς	65
Ἰθύτονος	175
Ἱκετεύω, ἱκέτλμα, ἱκέτης	93
Ἵκοιο	362
Ἱμείρω, ἵμερος	89
Ἰνδάλλομαι, ἴνδαλμα	288
Ἰὸς	136
Ἴς, ἶνις	248
Ἴσος, ἴσως, ἰσότης, ἰσόω, ἰσάκις	12
Ἴχνος	333

K

	Vers.
Καββαλέμεναι	29
Καδδὲ	117
Καθαιρω, καθαρὸς, κάθαρμα	7
Καθήκει	195
Καινὸς, καινῶς, καινόω	280
Κακὸς, κακόω	45
Καλέω	8
Καλὸς, καλλίων, κάλλιστος	171
Καμετάβολος	16
Κάμνω	206
Καρδία, καρδιογνώστης	182
Καρπὸς, καρπίζω	84
Κάρηρος, κάρηιστος	26
Καλάω	208
Καταλέγω	15

Καλα-

	Vers.
Καταφθίω καταφθίμενος	351
Καῦθις	69
Κάφεσιν	94
Κεῖμαι, κείμενος	220
Κείνε	71
Κέκλετ'	65
Κεκμηκῶς	206
Κελαινὸς	136
Κελεύω, κέλομαι	85
Κέρας, κερατίζω, κερατόεις	357
Κεραννύω	132
Καθθμῶν, κεύθω, κεῦθος	220
Κεφαλαιόω, κεφάλαιον	73
Κεφαλὴ	Ib.
Κέχυτ'	61
Κῆδος, κηδέω, κήδομαι	221
Κηλὶς, κηλιδόω, κηλιδωτὸς	312
Κήρυξ, κηρύσσω, κήρυγμα	6
Κικλήσκω	65
Κινέω, κινητὸς	314
Κλαίω	78
Κλέος	235
Κλέπτω, κλέπτος, κλέπτης	158
Κλήδην	211
Κλῆσις	8
Κλοπὴ	158
Κλυτὸς, κλυτὸς	48
Κλύζω, κλύσμα, κλυσθὲς	4
Κοινὸς, κοινόω, κοινωνία	26
Κόιτη	151
Κόκκος, κόκκινος	355
Κολάζω, κόλασις, κόλασμα	223
Κόλαφος	214
Κολυμβάω, κολυμβητὴς	340
Κομίζω, κομιδὴ	124
Κοσμὸς	5

	Vers.
Κῦρη, κυείσκω, κορέω	125
Κρῆμα, κρήσις	132
Κρατέω, κράτος	26
Κρίνω, κριτὴς	211
Κρόνος	26
Κρύβδην, κρύπτω, κρύψις	100
Κρύφιος, κρυπτὸς	181
Κτίζω, κτίσμα, κτίσις, κτίσης	32
Κύδος, κυδήεις	92
Κύπτειν	146
Κυρέω	66
Κύων, κυνέω,	260

Λ

Λαγχάνω	197
Λαλέω, λάλος, λαλίστερος	14
Λαλία	174
Λαμβάνω, λαβὴ, λῆψις	75
Λαμπρὸς, λαμπρῶς, λαμπρότης	21
Λάμπω, λαμπὰς	Ib.
Λανθάνω	282
Λαχὼν	20
Λέγω, λόγος	14
Λείπω, λοιπὸς, λιμπάνω, λεῖψανον	154
Λείριον, λειρίοεις	170
Λελύμμος	1
Λέχος, λέγομαι, λέκτρον	124
Λίαιομαι, λιτὴ	104
Λύω, λυτὴς	1
Λῶτον	9
Λόφος	243
Λύσσα, λυσσητὸς	222
Λώβη	227

Verſ.

Ἀοῖαν, λοῖσος 155

M

Μαθητὴς 329
Μαθὼν, μανθάνω, μαθητεύω 107
Μάκαρ, μακάριος 57
Μάλα, μᾶλλον, μάλιστα 25
Μανία, μαίνομαι 213
Μάντις, μαντεία, μαντεύομαι 111
Μαρία 58
Μάρτυς, μάρτυρος 53
Μάττω, μάταιος, ματαιότης 102
Μάχλος, Μαχλοσύνη 145
Μέγας 119
Μέδω 47
Μείζων 252
Μελέδημα 172
Μέλει, μελετάω, μελέτη 29
Μέμνημαι 2
Μέμβλετο 255
Μεμπτὸς, μέμφομαι 286
Μένω 114
Μέριμνα, μεριμνάω 329
Μέρος μείρω 25
Μέροψ 35
Μέσος 157
Μεσὸς, μεσόω 126
Μετὰ, μετ' Inſcript.
Μεταβολὴ, μεταβολὰς 16
Μεταμέλεια 29
Μετανοέω, μετάνοια 16
Μεταφράζω, μεταφράσης Inſcr.
Μετάπει|α 86
Μεθόπιδεν 153
Μέζον 160
Μεχανάομαι, μεχανὴ 137
Μὴ Inſcrip.
Μηδεὶς, μηδεμία, μηδὲν 30
Μῆχις Θ, μῆχΘ, μηχαάω 215
Μιαίνω 154
Μίγνυμι, μιγνύω 61
Μικρὸς 191
Μίμνω 114
Μινύθω, μίνυωθα, μινυωθάδΘ 295
Μισθὸς, μισθόω, μισθωτὸς 114
Μυάομαι 2
Μνημεῖον 212
Μόγις 162
Μοῖρα 25
Μόλις 162
ΜόρσιμΘ 231
ΜοῦνΘ, μόνΘ, μόνως 30
Μυέω, μύσης, μυσταγωγία Inſcr.
Μυστήριον, μυστικὸς 3
Μύσις
ΜυχαίταλΘ, μυχὸς 264
Μωσεὺς 279

N

Ναὶ 40
Ναίω 237
Νάμα, νάω 304
Νεκρὸς, νεκρόω, νέκρωσις 70
Νεκὺς 220
Νέμω 6
ΝεῖκΘ 174
ΝέΘ, νεὼς, νεαρὸς 106
Νεογνὸς 305
Νεύω, νεῦμα, νεῦσις 251

	Vers.
Νέος	244
Νήφω, νῆψις, νηφάλιος	270
Νηστεία, νηστεύω, νῆστις	332
Νίσσομαι	345
Νόμος, νομίζω, νόμισμα	6
Νοσέω, νόσος	196
Νοσέω, νόσος, νόσιμος,	245
Νῆς, νοέω, νόημα, νοήμων	16
Νῶ	262
Νύξ	218

Ξ

Ξενίζω, ξένος, ξενία	194
Ξύγαμος	98
Ξυγγνὺς, ξυγγινώσκω	138
Ξυγχνώμη	311
Ξύσκοινος	26
Ξύμμορφος	328
Ξύμβολον	280
Ξυνάδω	108
Ξυνὲν	26
Ξυνέργω	302
Ξυνῆ	87
Ξυνίθημα	285
Ξυνόμαρτεῖν	131
Ξυνωδὸς	108
Ξυσσωματόω	292

O

Ὄγκος	164
Ὀδὸς	72
Ὀδυνάω, ὀδυνάω	215
Οἰκουρὸν, οἰκουρικὸς	276
Οἶκος, οἰκτίζω, οἰκτὸς	190
Οἶνος, οἰνοβαρὴς, οἰνόω	288
Οἶδα	1
Οἴσοντα	346
Ὄλβιος, ὄλβος	163
Ὄλεθρος, ὄλλυμι	185
Ὄλυμπος	237
Ὀμαρτέω, ὁμαρτὴ	131
Ὁμιλος, ὁμιλία	275
Ὄμμα	33
Ὁμον, ὁμόω, ὁμαδὸν	23
Ὁμόζυγος	63
Ὁμόω, ὄμνυμι	101
Ὁμολογέω	318
Ὀνίνημι, ὄνημι, ὀνητὸς	71
Ὀπάζω	271
Ὀπηδέω	163
Ὀπίσω	153
Ὅπλον, ὁπλίζω	331
Ὀπωπὴ	63
Ὄσσομαι	33
Ὀρέγομαι, ὄρεξις	88
Ὀρθὸς, ὀρθῶς, ὀρθότης, ὀρθόω	16
Ὁρίζω, ὅρισμα	15
Ὅρκος, ὅρκιον, ὁρκίζω	101
Ὀρύσσω	216
Ὅς, ὅσις	Inscript.
Ὅσιος	154
Ὅσπε, ὅστις	148
Ὀστᾶ, ὀστέον	345
Ὅτι, ὅττι, ὅτῳ	3
Οὐδενόθεν, οὐδὲν	32
Οὐκέτι	265
Οὔνομα, ὄνομα	9
Οὐντοίλας	362
Οὔπω	21
Οὖς	360
Οὔρεσιν, οὐρέσιος, Οὐρανίδης	32
Οὖτος	18

	Vers.
Ὀφέλλω, ὄφελμα	119
Ὄχα	81
Ὄψις	33
Ὀψὲ, ὄψιος	176

Π

Παγκρατὴς	48
Πάθη, πάθος, πάσχω	316
Παῖς	49
Παῖς, παιδίον, παίδισις	Inscr.
Παλαιὸς	7
Παλιγγενὴς, παλιγγενεσία	327
Παλίζωος	339
Παλίμβιος	233
Παλιναγρετος	345
Παλιντοκία	323
Παμφαὴς	358
Πανάγιος	10
Πανήγυεις	103
Πάνοπλος	331
Παντέχλων	21
Πάντοθε, πάντοθεν	276
Παντοκρήτως	26
Πάρ. παρὰ, παρὲ	Inscr.
Παράδειγμα	17
Παραπίζω	120
Παρδεδρακὼς	300
Παρῆε, πάρειμι	62
Παρθένος, παρθένιος, παρθένικος	56
Παρόμοιος	23
Πάρχεσν	26
Παρῶν	266
Πάσσαλος, πάω	287
Πατὴρ, πατεὶς	2
Παύω, παύομαι	355
Παχὺς, παχύω	162
Πειθαρχία, πειθαρχέω	122
Πειθήιον, πειθήιος	92
Πείθω, πεπείθησις	19
Πεινάλεος, πεῖνα, πεινάω	190
Πέδον	218
Πέλω	3
Πένθος	190
Πενὴς, πένομαι, πενία	165
Πεπαλημὼς	98
Πεπληκὼς	217
Πέρας, περάσω, περάω	20
Περάω	162
Περίπυος	83
Πεσὼν	322
Πέφνεν	17
Πέφυκε	41
Πηγὴ	1
Πηγνύω, πέπηγμαι	216
Πίδαξ	1
Πικρὸς, πικρῶς, πικρότης	222
Πίστις, πιστόω, πιστὸς	19
Πιστωθῆναι	Ib.
Πιστὸν	81
Πλάζω, πλαγξία	41
Πλάσσω, πλάσμα, πλάστης	37
Πλείονες	296
Πλέον	335
Πλεῦτος	157
Πνεῦμα, πνευματικὸς	10
Πνευματομάχης	56
Ποδοῖν, πῶς	216
Πόθεν	41
Ποία, πόα, ποήιον, ποάζω	34
Ποιμὴν, ποιμαίνω	121
Ποινὴ	225
Ποῖος	35
Πόλεμος	330

	vers.
Πολίτης, πόλις	210
Πολλάκις, πολλάκι	2
Πολυλόγως	96
Πορίζω, πόρος	118
Πόσις, πόσιμος	289
Πρακτά, πρᾶξις, πρᾶγμα	78
Πραΰς, πρᾴως, πραΰνω	191
Πρέπει, πρέπει	121
Πρεῖν	29
Προέηκε, προΐημι	48
Προΐει	357
Πρὸς	Inscrip.
Προσλογίζομαι	316
Προσπίτνω	214
Πρόσωπον	33
Πρῶτος, πρῶτον, πρωτεύω	31
Πρωτοπόρος	42
Προφήτης, προφητεύω	250
Πύλη, πύλων	161
Πυρ, πυρσὸς	252

P

Ῥαδιος, ῥᾴων, ῥᾶς	47
Ῥαπὶς, ῥαπίζω, ῥάπισμα	214
Ῥέα, ῥεῖα, ῥέζω, ῥεκτὴρ	47
Ῥέθος	217
Ῥέω, ῥεῦμα, ῥοὴ, ῥοιὴ	4
Ῥῆσις, ῥῆμα	73
Ῥίζα	257
Ῥαίμη, ῥωμαϊκὸς	210

Σ

	Vers.
Σ Ἄββαλον	281
Σάλπιγξ, σαλπίζω	344
Σαρξ, σάρκινος	184
Σαφὴς, σαφῶς	102
Σέβας	114
Σέβομαι, σεβάσμιος	11
Σείω, σεισμὸς	218
Σελήνη	357
Σελὶς, σελίδιον	106
Σημαῖνον, σημαίνω	66
Σημεῖον, σημειώδης, σημειόω	13
Σθένος	293
Σιγάω, σιγὴ	110
Σιωπὴ, σιωπάω	179
Σκεπάζω, σκέπασμα	168
Σκῆπτρον, σκήπτω	62
Σκιὰ, σκιερὸς	63
Σκώπτω, σκῶμμα	175
Σοφὸς, σοφῶς	46
Σόλυμοι	277
Σπείρω	42
Σπορὰ, σπορητὸς, σπόρος	56
Σπονδὴ, σπένδω	106
Σπυδὴ, σπεύδω	134
Σταυρὸς, σταυρόω	188
Σταυροπηξ	216
Στεινὸς, στένος, στένω	162
Στέγη, στέγω	168
Στέργω, στοργὴ	114
Στίλβω, στίλβη	111
Στόμα	148
Στόνος	221
Στρατὸς, στρατιὰ	236
Στρέφω, στροφὴ	240

	Vers.
Στρυθὸς	
Στυγέω, στύγ-, στυξ	170
Σύλλαβε	100
Συλλύω, σύλλυσις	75
Σύμφων	302
Σιωπάνυμ-	17
Σφάλλομαι	9
Σφόδρα, σφοδρὸς	321
Σφριγίαατο, σφριγίζω	226
Σχολάζω, σχολὴ	285
Σώζω	150
Σωτηρία, σωτὴρ	44
Σῶμα, σωματώδης	Ib.
	36

Τ

	Vers.
Τἄγμα, τάττω, τάξις	
Τᾶδε	279
Ταλάω	76
Ταπεινῶς, ταπεινὸς	45
Τάρ-, ταφὼς, ταφὴ	96
Τάχισα, ταχὺς	220
Τε	306
Τέκε, τίκλω, τοκετὸς	3
Τεκμήριον, τέκμαρ	56
Τέκνον, τέκ-	204
Τέκλων, τάκω, τάκτὸς	1
Τελέω, τέλ-	21
Τελίθω	47
Τέμνω, τομὴ	189
Τερπωλὴ	109
Τέρψις, τέρπω	359
Τεύχθω	176
Τετυχήκαμεν	138
Τῆλε, τηλῦ, τηλόθι	313
	243

	Vers.
Τητώμ-, τητάω, τήτη	258
Τί, τίη	
Τιμὴ, τίμι-,	45
Τιμητὴς, τιμάω	91
Τίπτε	176
Τίς	17
Τίτθη, τιτθὶς	3
Τλῆναι, ταλὼς, τείνω	31
Τλάω, τλῆσις	175
Τλήμων	45
Τοι	230
Τοιχίον	3
Τοκῆας	278
Τόλμη, τολμάω, τολμητὴς	117
Τόπ-, τοπικὸς	45
Τόσ-	7
Τὸδε	5
Τὸνδοξον	63
Τὸνεκα	90
Τραχὺς, ταυλότης	11
Τρεῖς, τρίτ-, τριταῖ-	18
Τρέπω, τρόπ-, τροπὴ	200
Τρέμω, τρόμ-	11
Τρέφω, τροφὴ	95
Τρίβ-, τρίβω, τρῖψις	218
Τριακὰς, τριὰς	94
Τρυφὴ	84
Τυγχάνω, τυχὼν	17
Τυπθὸς	130
Τύφ-, τυφεδὼν	12
	31
	184

Υ

	Vers.
Ὑβρις	
Ὑγεία, ὑγιὴς	139
Ὕδωρ	206

	Vers.
Ὑδωρ, ὕδατος	4
Υἱὸς	10
Ὕλη, ὑλήεις, ὑλαῖος	33
Ὑμνος, ὑμνέω	104
Ὑπέρατος	6
Ὑπέχελο, ὑπισχνέομαι	309
Ὑποβρύχιος	324
Ὑποκεισις, ὑποκειτὴς	134
Ὑφίλοφος	243
Ὑψιμέδων	46
Ὕψιος	27

Φ

	Vers.
Φαίνω, φαντάζω, φάντασμα	18
Φάος, φῶς, φὼς	22
Φάλαγξ, φαλαγγίτης	235
Φάνη	217
Φάρμακον, Φαρμακόεις	271
Φείδομαι	164
Φέρω, φόρος	43
Φυγὴ, φύγω	254
Φθαρτικὸς, φθαρτὸς, φθείρω	352
Φθέω, φθοὴ, φθίσις	61
Φθόνος	136
Φθόγγος, Φθέγγομαι	179
Φιλαργυρία	184
Φιλαυτέω, φίλαυτος	334
Φίλιω, φίλος, φιλία	124
Φιλήνωρ	230
Φιλοικτὸς	190
Φλὸξ, φλόγινος	136
Φλογερὸς	235
Φοβερὸς, φόβος	120
Φόνος, φονεύω	135
Φρονέω, Φρὴν	24
Φρέατι, Φρέσι	41
Φρενόθεν	323
Φυλάσσω, φέπω, Φύλαξ	39
Φὺς, Φύω	50
Φύσις, Φῦμα, Φυσικὸς	31
Φύτλη	51
Φωνὴ, φωνέω, Φώνησις	17

X

	Vers.
Χ'	10
Χαλεπὸς	269
Χαρὰ	350
Χαρακτὴρ, χάραγμα	52
Χαείζομαι, χάεισμα	252
Χάειν	82
Χάεμα	350
Χαλέω	265
Χῆρος	129
Χθὼν, χθόνιος	34
Χίτων	125
Χραίνω	203
Χραίσμη, χραισμέω, χρησιμὸς, χρεία, χρείω	71
Χρεὼν	116
Χρησμὸς	108
Χειρὸς	67
Χείσοζυξ	342
Χεύνος, χευνίζω, χευνέω	26
Χωρίον, χῶρος	244

Ψ

	Vers.
Ψεῦδος, ψεῦσμα, ψευδὴς	173
Ψιθυρισμὸς	9
Ψυχὴ	55

Ω

	Ver.
Ὠθέω	164
Ὠτοθυρωπὸς	60
Ὠψ	33

X

ΤΕΛΟΣ.

Obſervatiunculæ in Græcæ Metaphraſeos aliqua leviora ſubtilioraq; extra Grammaticam poſita.

Verſu 3°. Οἶδα] Et initialis à Grammaticis cenſetur immutabilis. Secus eſt in hâc voce. Æquè enim mutatur in Εἶδω. quod facit Οἶδα, atq; in πείθω quod πέποιθα. Sic ab Εἴκω (ſyllabico augmento præfixo) fluit Ἔοικα.

4°. *Ποιῆς*] Verbale præteriti Medii à prima ſingulari, ut τέθνηκα θοφὴ. Rara ſunt horum in α definentium, & ab hoc tempore ortorum verbalium exempla quorum rationem Grammatici nobis tradiderunt. Ea quæ habemus ρ præmittunt πρὸ α. Contigit hoc quod illi exiſtimaverint Circumflexa deſtitui Præt. Med. ipſiuſq; formativo. Aor. 2. Activo cum prole ejus, Futuro ſecundo Activo puris. Falſi poſtulamus hunc Canonem ratiunculâ unâ alterâve.

I. Prima ratio ſit hæc; A Præt. Med. puro in prima Conjugatione contractorum frequentia fluunt Verbalia quæ arguunt Præt. med. aut eſſe aut fuiſſe.

Πνέω· ἔπνευον· πέπνυα· πνοὰ & Poeticè πνοιά.
Πλέω· ἔπλεον· πέπλυα· πλοὰ & P. πλοιά.
Ῥέω· ἔῤῥεον· ἔῤῥυα· ῥοὰ & p. ῥοιά.
& πνόος πλόος· atq; ῥόος.

II. Dantur præt. med. pura contractorum.
In prima Conjugatione arbitror eſſe
Εἰδέω· ἤδεον· εἴδεα. unde Εἰδῶς.

In ſecunda Conjugatione frequentiſſima res.

Μάω· ἔμαον· μέμαα· unde μεμαὼς, μεμὼς.
Βάω· ἔβαον· βέβαα· unde βεβαὼς, βεβὼς.
Γάω· ἔγαον· γέγαα· unde γεγαὼς, γεγὼς.
Sic Ἐκγάω· ἐξέγαον· Ἐκγέγαα. Quod verbum videri poteſt V. 35. Item
Ἐσάω· ἔσαον, ἔσαα. unde ἐσαὼς, ἐσὼς.
Διεσάω, διέσαον, διέσαα, unde διεσαὼς, διεσὼς.

Recidi-

Reciditur hic iterum à Grammaticorum placitis. Cambdenus voces hujuſmodi Præt. Med. eſſe vult. Voſſius videtur inflectere quaſi præteriti Activi eſſent, quod in ἔϛαα facit etiam Cambdenus. Uterq; tamen Ionicam Syncopen aſſeverat. Sed quid opus Ioniſmo? quid ſingulari exceptione? Placuit muros dividere & mœnia pandere cum biſores valvæ pateſcerent. Placuit nodum in ſcirpo quærere. Pendet hæc hallucinatio ab alia: ita error errorem trahit, & eſt abſurdorum vinculum. Nam formatio præt. Med. non certò conſtituta eſt, niſi quod Voſſius cum 35 enumeraret modos, ultimum rectum nominet potiùs quàm ſtatuat, qui eſt ab Aor. 2. Act. deducendi modus ſimpliciſſimus, cùm idem obſervet trium temporum eſſe eandem figurativam.

5. Ἔοργα] Pauca ſunt Themata quæ incipiunt à vocali aut dipthongo, & nihilominus ſequuntur analogiam verborum à conſonanti incipientium. Grammatici hoc tribuunt anomaliæ Atticæ, Ἔολπα ab Ἔλπω· Ἔοργα ab ἔργω· Ἔοικα ab εἴκω. In quibus omnibus vocalis mutatur regulariter, & juſta ſyllaba præponitur incremento non Attico ſed communis præteriti formativo: quoad natura primæ literæ patiatur, ut in ϛρέφω, ἔϛροφα· ſic ἔργω ἔοργα. Neq; enim poteſt repeti duplex conſonans propter nimiam aſperitatem, neq; vocalis propter nimiam mollitiem. Pariter modus in ἔαγα ab ἄγω frango, in ἔαδα ab ἄδω. Item ἐάνημαι, ἔαϛμαι· quæ omnia communia & regularia. 13. Σημεῖον] Figura denominativi in εῖον. 222. Σῆμα σημεῖον, & Μνῆμα μνημεῖον.

20. Διαϛατεῖ] Figura derivativorum verborum orta ex tertia ſingulari præteriti Paſſivi verbi 2 Conjug. in μι. Par ratio deriv. Ver. & 1 conjug. in Εὐθετῶ quod ſequitur; atq; hic in Διαϛατῶ

2. Εἰκών] Verbale præſentis Activi in ων, differt à Participio præſ. quod & acuatur in fine & inflectatur per ονος, penacutum non οντος antepenultimâ acutâ; eſt etiam hæc Verbalium figura, à 1. Præt. paſſ. & à præt. med. ut Καθημών, Κλυδών, & inflectuntur per ῶνος penultimâ circumflexâ.

33. Πρόσωπα] πρόσωπον Figura Verbalis in ον Neutralis, orti ex Præt. med. Sic 280 ξύμβολον quod ſequitur.

39. Θεσμὰ] Fit hoc Heterocliton Poëticum, à Θέσμος dicitur Θεσμοὶ, & poeticè Θεσμά. Dicitur Θύρσος pluralitèr Θύρσα in Epigrammatis

—Θύρσα Λυαίῳ -

34. Αὐτομάτως] Simplex hujus vocis Ματῶς à Μαῖδε primam radicem habere videtur Μᾶν: Nam hoc à μέμαται, unde & 102. Μάτλω· quæ omnia habuiſſe videntur ſignificationem ſponte & temere ruendi atq; ſine lege, ſine conſilio.

51. Φύτλη] Figura Verbalium in λη 3. ſing. Præt. paſſ. oriundorum· γενέθλη eodem habet ſe modo, tantùm quod mutet tenuem ante paragogen in aſpiratam: nec aliter Doricum φυσήθλα (unde *Caninio* fiſtula) facit. Fluit & hæc terminatio à præſenti, ut in 227, θυηλή, & 359. τερπωλή.

Eadem eſt & apud Latinos Figura, ut *Medeor Medela, Tutum Tutela.*

55. Ἀνδρομέλω] Figura μεΘ ab Genitivo in Θ, denominativa vox cadit.

57. Οὔνομα] Verbale videtur Ὄνομα ex Ὄνομαι, Ὀνόσσομαι· F. M. Ὤνομαι Pr. paſſivum: idq; in deperdita ſignificatione, quæ tamen videtur fuiſſe *compello* ſimplicitèr, licet jam in deteriorem partem tracta reprehenſionem adjiciat.

60. Ἄμμιγα] Adverbium Verbo ortum in præteriti medii primâ ſing. Μίγα. Gemina ratio in Ὄχα.

72 Χρεισμῷ] χρεισμόω a χράω. Figura derivationis (quoad novi) ſolitaria.

87. Εὐχετάασθαι] Εὐχετῶμαι, eſt Figura frequentativorum. Paria ſunt Μέλεην Μελετᾶν, & Εὐχέδς, Εὐχετᾶδς. Eſt item Figura frequentativorum apud Latinos in *ito*, ut *Ago, Agito.*

128. Ταυδρῷς] Craſis committitur in Genitivis hiſce α producta tantum. Ita in Dativis, ut

132. Ταγανῷ] Nominativis item cum Accuſativis & ſingularibus & pluralibus Neutrius generis idem accidit.

137. Ἦν δ' ἡμέας πρότερός τις ἀεικέα μηχανόῶτο] Μηδέδς & Μηχανᾶδς, & Δρᾷν apud Poetas Accuſativum & Rei & Perſonæ regunt.

146. Ταμηλίοι] Figura denomin. In ηλίΘ.

149. Ἐπισπεῖν] Fit ὄπισπεῖν ab ὄπι & σπέω inuſitato. Aor. ſecundum ejus eſt ἔπεσπον· unde Homerica ὄπιση & ὄπισπεῖν, & ſi fortè ὄπισπών· & ut ἔσπον non inveniatur, eſt tamen apud *Pindarum* σπέθαι. Infinitivum ab ἐσπόμην· fit σπέω per παλινδρομίαν Temporis & Metatheſin literarum ab ἕψω.

Ἔπω, Ἔχω, Σπέω.

Ἔχω, Ἕξω, Σχέω. Hinc 359. ὑπεσχόμην.

Ἅπτω, Ἅλω, Σπάω. Senſu etiam conveniunt, nam Ἅπτεδς eſt manus admoliri, & Σπᾷν eſt manus inferre. Violentas adhibere manus. Simili

Simili modo non planè gemino.

Ἕπω, Ἕλφω, Ἴαπω, Ἰαϝω, λφω Ἰανω dicitur & à Σχῶ, Ἰχῶ, ut patet per Ἐνίαπω, Ἐνίπτω, λφω.

(Ἐνίαπω. Est etiam 159. Ἀπιχῶ)

Ὄπω, Ὄλφω, Ὄαϝω,

150. Ἀδμὴς] quasi Ἀδαμής. Figura Verbalis in ης à primâ præt. med. & ἐυλαβής. Vossius tribuit Verbalia in ης Aor. 2. Act. ut Ἐλλιπής. Neq; id solum, sed & in η, vel εα & Θ. Ego libens non appono multa huic tempori Verbalia. De reliquis facilè transeunt in præt. med. de hâc terminatione hæsito. Quædam cadere videntur à præsenti, ut Ἐυζεπὴς. 349. Ἐυσεβὴς & siqua alia.

Quædam æquè quadrant præ Medio, ut Ἐυλαβής· Ἀδμὴς, & siqua alia.

Quædam inclinant in Aoriſt. secundum, ut Ἐλλιπὴς, Ἐμμανὴς, siqua & alia: nisi alitèr salvari res possit: nisi antiquitùs præt. med. usa fuerint vocalibus penultimis Aor. β: sicut utuntur Characteristicâ ejusdem.

151. Ὁμόζυγ Θ] Ὁμόζυξ fieri arbitror per Syncopen recti ὁμόζυγ Θ, non verò γος fieri à Genitivo, τῦ ξ per παλινδρομίαν casuum.

161 Πυλᾶνες] Denominativæ in ων etiam sine significatione continentis, ut πλαϛανὼν, Οἰνών.

183. Βροτὸς νόον ἐξαπατῶσαι] Syntaxis non differt ab Hesiodea: Ἔργα.

Μηδὲ γυνὴ ϛε νόον ἐξαπατάσω.

187. Ἐφετμέων] Ἐφετμὴ puto ab Archaico Ἔφϵμαι (quod Ἐτέμαι nunc) ϛabeunte Atticè in τ. Sic Ἀϋτμὴ ab Ἠϋϵμαι Verbale primæ præt. Pass. sic in μ Θ terminatis Ἄτμὸς videtur factum ab Ἤϵμ.

190. Ἰφθαλέος] αλεος penacuta paragoge Figura ex prima præsenti Activi.

Πῖφνᾶ.	Πῖφναλέος
Δι↓ῶ·	Δι↓αλέος
Θαρσῶ·	Θαρσαλέος
Ἔργω·	Ἀργαλέος
Θήγω·	Θηγαλέος,

210. Ἠγεμὼν] Verbale in μων cum penult. brev. & acuitur ultimâ.

229. Λεί↓ανα] Λεί↓ανον· Verbale in ανον ortum ex secunda præt. Pass. Puto Φάϛανον oriri ex Metathetico præsenti φάϛνω pro

pro σφάγω, & quod Ϛφάγω ſit Æolicum derivativum ab Ϛφαγα.

260. Κύειον] Nunquam reperi vocem hanc niſi primâ longâ, & Κῦρ& unde fluit Sophocles producit: producit & Author Eccleſiaſticus qui Calendarium ſcripſit. Apollinarius non habet per totos Pſalmos ubi nihil frequentiùs LXX. Interpretibus. Eadem ratio in 80 ἀκυρῶ.

245. Ηαλινάγετ&] Ἀγείρω, pro Ἐγείρω, & Ἀργαλέος ab Ἔργω pro Ἐργαλέος dici videntur ἐυρυϛομία vulgari.

Ib. Νίαϛται] Puto Æolos pro Νέομαι dicere Νίομαι. Salmaſius ait pro ποθέω proferre Κοφίω.

361. Οἷαν λάζοι μήτ' ὄμμα μήτ' ἶϛς, μήτε νῶς] Plutarchus ex Empedocle phraſin huic ſimilem citat. Canit enim Siculus Philoſophus de principiis, ut opinor, quod eſſent.

—μήτ' ὄπι δεκτά ποτ' ἀνδρέσσι, μήτ' ἐπάκουσα,
Μήτε νόῳ πεῖλημμα——

362 Ἄρωγος] an Verbale primæ præt. med. Nam ut Voſſius. Ῥήνω Ἐρρωγα Ῥῶξ (puto à ῥωγός) ſic Ἀρίγω· Ἤρωγα. Ἄρωγος.

Neq; veridiſſimile eſt, ut η abeat in ω, cum ε abeat in ο.

Apologia.

Hic pauca ſubnectenda cenſui, quæ ut digito monſtrem, aut alios quaſi moneam, meâ maximè, interfuturum eſt. Erit fortaſſe qui vocem prudentèr procuſam, qui ancipitia versûs, qui frequentem Craſin vitio daturus ſit, ſed meo ſenſu me involvo. Antiquorum monumenta prætendo & invidiæ oppono. Auſus ſum verba quædam enovare: quæ ipſa res & eſt antiqua & per quodvis ævum traducta.

——*Licuit ſemperq; licebit.*

Si modeſtè, ſi aptè.

Specimini ſint quæ ſubjiciuntur.

Οὐδενόθεν Σταυρόπηξ.

Δαϛιδόδεν Φιλήνωρ.

Ξύγκοινος Ξυσσωματῶμαι datur n: σύσσωμος & σωματῶμαι.

Περίπλυσις Χειροζυξ.

Ἰζόμιδος.

Quod attinet ad ξωὲν puto Ϛυμμία reperiri in Syneſio.

In metro ſæpiuſculè obſorpta particula Η, videbitur apud Homerum quoq; & alios antiquos. Ἡυδεκησ' ἐν σταθῖ, Iambus

Iambus eſt quam uſurpat pariter Ariſtophanes in fine verſus.

Securum illud & parum rotundum—βασιλῆς ὥς; reſpondet tamen Homerico ——λύκοι ὥς, & Virgiliano—Lupi ceu. Item—πέλεκυς ὥς & —κύων ὥς.

Παλιγγενεῖ ἥρωϊ. Talis Ectaſis in Homerico

τεχνῆ ᾧ· & πόσει ᾧ.

In Craſib. frequentiſſ. eſt Sophocles, & certè Craſes particulas admittunt in carmen quæ verſum & complent & concinnant. Hæc mea eſſe duxi ut ſubmonerem; cætera ſunt Lectoris ut faveat.

FINIS.

HUGONIS GROTII

Baptizatorum Puerorum

INSTITUTIO;

Alternis Interrogationibus

ET

RESPONSIONIBUS.

Cui adjicitur

Græca ejuſdem Metaphraſis à CHR. WASE Regalis Coll. *Cantab.* unà cum Obſervatiunculis in Græcam Metaphraſin ad calcem appenſis.

Quibus acceſſit

PRAXIS in Græcam Metaphraſin per BARTHOL. BEALE, cum Græcis Teſtimoniis ex Sacra Pagina.

Et Indice Locupletiſſimo.

LONDINI,

Typis *J. Macock*, & proſtant venales apud *Gulielmi Crook*, è Regione S. *Clementis*, extra locum vulgò dictum Temple-Bar, 1668.

43
333

To his Loving and Beloved Scholars FRANCIS GOLDSMITH of *Grayes-Inne*, Eſquire, many years ſince of Merchant-Taylors School, and CHRISTOPHER WASE of Kings Colledge *Cambridge*, lately at *Eaton*.

YOu remember what you have heard from *Seneca* and me, That the three Graces (thoſe Poetical Goddeſſes of Courteſie and Kindneſs) were painted holding their hands round in a Ring, to ſhew that Benefits ought to run round in a circular endleſs motion. The Moral I deſire to make good: You (in your Ingenuity) will confeſs, that you have received ſomething from me; and therefore, out of your gratitude, refund this; which by the ſame obligation, I return to you, although without your deſire or knowledge. But I preſume upon the old Relation, that you will pardon me this one fault. For the firſt piece, that in Latin, the name of the *Author* will carry it over the world, eſpecially being approved by the moſt grave Cenſors, to be herein moſt orthodox; for what you have added, I dare ſay the great and famous *Hugh* would account it no diſparagement to ſee himſelf march in equipage with two ſuch ſupporters. Neither (I hope) will any that doth but pretend to Religion or Learning, be offended to find them here lovingly meet together, and kindly kiſs each other. This I ſpeak in our Mother-tongue, that all, who do but read it, may know, that even in theſe unhappy times, *ſome* Scholars do ſtill love goodneſs, with their old Maſter, but

Ever aſſured Friend,

Dn. JOANNI HALESIO.

QUo nil *candidiúſve*, *doctiúſve*,
Hunc non *pellepidum*, novum libellum
Sed *cultum* ſimul, & *pium* libellum
(Terſum pumice ſed *Tua* meáque)
Mittit.

Summus & *infimus* Clientum

N. G.

ΜΕΤΑΦΡΑ'ΣΤΗ.

Πῶς ταῦθ' Ἑλλήνων παρεδέξατο γλῶσσα θέμιθλα,
Κατέχειν Ἑλλὰς ἥδ' ἀληθὲς χρεών.
Αὐτὰρ ἀλήθειαν μύνη διαθήκη ὁδηγεῖ.
Πρεσίμιον μαθὼν ὁδὸν μαθήσεαι.

N. T

Add to the Engliſh, Greek and Latin Tongues,
To Engliſh, Latin, Greek, the Truth belongs.

H. E.

Quem docti pueris viri libellum,
Sinceræ probitatis integrârunt
Felici ſtudio patentiorem;
Ut Græcus, Latialis, Anglicanus,
Ambiret vario trilinguis ore.
Grandis pondere plurimos doceret,
Parvus pondere neminem gravaret
Succinctus PIETATIS inſtitutor:
Sic gratus meritò probat, petitq;

Jo. Langley.

Nov. 4. 1647.

Inclytis

Inclytis admodum Viris Dno *Joh. Smythe*, & Dno *Bartholo. Beale*, Armigeris; & inter Amicos ejus in primis obſervandis.

QVàm ſummè equidem utriſq; vobis devinctus ſum immemor eſſem, & turpitèr ingratus, ſi publicè & palam id profiteri, quamprimùm potero, ullatenùs me puderet. Verùm men non eo animo hæc prima juvenilis Ætatis Rudimenta vobis offero, quaſi tantorum Virorum Patrocinio digna eſſent, ſed quia indigent, mihiq; alitèr fortè apud nonnullos in opprobrium cederent: Dumq; debitum gratitudinis & obſervantiæ vobis ſoluturus ſum, auctiùs accedit perſolvendum. Miremini forſan cur ego inveſtis admodum Puer, qui tum Annorum, tum Acuminis omnis expers ſim, in Publicum prodirem, *aliiſq; immaturos præcocis ingenii fructus apponerem; Grave crimen agnoſco, veſtrâq; non indignum Cenſurâ, niſi hoc etiam mihi ſimilibus facerem eoactius: Non* arrepta, *ſed* impoſita *eſt hæc mihi Anſa ſatis difficilis; mihiq; non aliis hoc Aratrum ſuſtuli: Vobis hoc vel narraſſe ſufficit, quorum Candor ſatis inter omnes percrebuit. Non me latet quanto in Honore apud omnes ferè ſint Græcarum Literarum Fontes, à quibus tum Pallas, tum Minerva, tum Muſæ omnes & Gratiæ* [abſit verbo invidia] *oriuntur; Quiq; tot Philoſophis, & Oratoribus, tot Medicis, Viriſq; inſignibus obſtetricarunt: Hinc Artes & Scientiæ ferè omnes ſua prima acceperunt primordia, ſi non incrementa: Quæ quùm mihi in animum ſubeant, nollem utiq; ut à me Græcarum Literarum honos vel tantillùm minuatur. Dabitis ergo veniam mihi (Viri Graviſſimi) quùm in hanc Provinciam invitus acceſſero, neq; id mihi à vobis vitio vertatur, quod feci virtutis veſtriq; favoris ſtudioſus, Quos humili ſemper obſervantiâ colit, velitque in æternum colere,*

Nepotum veſtrûm indigniſſimus
Barthol. Beale.

Primis

incido, Euſtath. ἀ κόλον ἀφαῖρες. i. e. μέγα, ut κόλαφος ſit ὁ μεγάλῳ ἀφλῷ ἔχων Magnum habens tactum.

Προσπλύσις, εως, ἡ, Inſpuitio, excreatio, ab προσπλύω Inſpuo, aliquem conſpuo, quod ex πρὸς ad, & πλύω Spuo, cum Dat. ut πλύω προσώπῳ Inſpuo in faciem; item Metaphoricè pro Contemno: More etiam πλύειν dicitur cum expuit & eructat.

Ῥάπισμα, ατος, τὸ, Ictus qui virgâ, vel baculo, vel fuſte incutitur: fit à ῥαπὶς, idem quod ῥάβδος Virga: abhinc ῥαπίζω Virgâ cædo, vel percutio, baculo cædo.

215 Μήκιστος Longiſſimus; Item Proceriſſimus: fit à μῆκος τὸ Longitudo, prolixitas: abhinc μηκύνω Longum facio, produco.

Ὀδυνάων, Gen. plur. pro ὀδυνῶν, ab ὀδυνὴ Dolor; propriè corporis: ſic dicitur παρὰ τὸ ἔδειν τὸ σῶμα καὶ τιλῶ ψυχλῶ· abhinc ὀδυνάω Dolore afficio, ὠδὶν Dolor parturientis, ὠδίνω à partu doleo.

Ἔπλεο, per Syncopen pro ἐπέλεο, 3. ſing. Imperfect. Indicat. τὸ πέλομαι Sum, ſup.

216. Ποδοῖν, Gen. & Dat. Dual. à πῦς, ποδὸς, in Voc. ὦ πὺς, ne coincidat cum πῦ pro ubi, Pes: Etiam in navi funis quo Velum tenditur, atq; laxatur. Accipitur etiam pro eo quod eſt πεδάλιον, ſive οἴαξ Gubernaculum, clavus, ſive temo, inquit Budæus.

Σταυροπηξ, Cruci affixus: fit à σαυρὸς, ὗ, ὁ, Crux, vallum, palus ligneus, (σκολὸν τὸ ὀρθὸν καὶ ἀπεξυσμένον ξύλον) & πηγνύω, vel πήγνυμι Figo, affigo, compingo, coagulo, congelo.

Ὀρύπτετο Fodiebatur, 3. ſing. Imperfect. Indic. Paſſiv. τὸ ὀρύσσω ſive ὀρύπτω Fodio, obruo. Scribendum potiùs ὀρύτγω, docet Gaza, fut. ὀρύξω, prætr. ὤρυχα, & Atticè ὀρώρυχα· cum Gen. ut γαίας ὄρυξας pro χθὶ τὴ γαίας ὄρυξας Terrâ obruens.

217 Φάνη, Ionicè pro ἐφάνη Apparuit, 3. ſing. aor. 2. Indic. Paſſiv. ſed φανῇ, 3. ſing. aor. 2. ſubjunct. paſſiv. verbi φαίνω Appareo, ſup.

Ῥεθέων, & contractè ῥεθῶν, Gen. plur. verbi ῥέθος, εος, τὸ Membrum, quævis pars corporis, ſed καθ' ἐξοχὴν pro τὸ πρόσωπον facies; accipitur interdum pro toto corpore.

Πεπληχυῖα, ab ἴαλημι Volo, πλήσω, πέπληκα, Part. prætr. act. ῥεθέων ἀπὸ πεπληχυῖα, vel per Anaſtrophen Præpoſitionis,

vel

vel per Tmeſin pro ἀφίπτημι Evolo; φαίνεται & δῆλός ὅτι conſtruuntur cum Participio Infinitivi vice. Gr. Gr. R. pag. 181.

218 Δημέρδσι, 3 ſing. aor 1. Indic. act. τὸ δημερδέω Totum diem tranſigo, diem totum duco. Quomodo Xenophon, δημερδέιν ἄσιτον καὶ ἄποτον ſine cibo potuq; diem traducere, δημερδέιν ἀνάειςον καὶ ἄδειπνον Impranſum & incœnatum diem totum durare: fit ex διὰ, quod vim augendi habet, & ἡμερδέω Diem traduco vel tranſigo: Thema eſt ἡμέρα Dies.

Νὺξ κλὸς, ἡ, Nox, aliquando pro mortis tenebris capitur; ὀλὴ νυκτὶ, ἐν νυκτὶ, ἐκ νυκτὸς, διὰ νυκτὸς, ἀνὰ νυκτὰ nocte, ſeu noctu, per noctem, & μέσων νυκτῶν media nocte, & pro eodem ἐν μέσῳ νυκτῶν, & νυκτὸς ἀκμαζούσης Nocte intempeſtâ, & pro eodem, νυκτὸς ἀωρία Noctis meridiem, vocavit Varro.

Τρέμω, ω, ὁ, Tremor, motus depravatus facultatis animalis, partim à voluntate, partim ab onere partis editur; item plerunque tremor qui ex pavore oritur: fit ex βρέμω, idem quod βρέω, ex eoq; derivatum Tremo, intremiſco, trepido, peculiaritèr ex pavore, φέβομαι.

Σείσθη Tremuit, vel movebatur, Ionicè pro ἐσείσθη, 3. ſing. aor. 1. Indic. paſſiv. τὸ σείω Concutio, quatio, agito; peculiaritèr de Terræ concuſſione dicitur; ſignificat etiam συκοφαντῶ Calumnior: abhinc σεισμὸς Concuſſio, Terræ motus.

Ἔδδον, ω, τὸ, Solum, terra. γῆ, ἔδαφος; etiam Domus, domicilium: fit à πούς, πέδον ὅθὶν ἐφ' ᾧ βεβήκαμεν τοῖς ποσὶ.

219 Ἄψυχος, ὁ καὶ ἡ, καὶ τὸ ἄψυχον Inanimis, inanimatus, animæ expers, ab α privante & ψυχὴ Anima.

220 Νεκὺς, υος, ὁ, Mortuus, defunctus, cadaver; Idem quod νεκρὸς, à quo etiam originem habet, ſup.

Τάφος, ω, ὁ, Sepulchrum, tumulus, Cœna in Exequiis, funebre epulum: (ſicut γάμος Cœna in Nuptiis) fit à θάπτω Sepelio, mutato θ in τ, ob φ ſequens, ne duæ aſpiratæ ſimul concurrant: abhinc ταφὸς Mortuorum Curator, ταφὴ Exequiæ Buſtum.

Κλθμὼν, ῶνος, ὁ, Idem quod κλθμὸς Locus qui aliquem occultat & abſcondit. locus in quo aliquis latet, latibulum, ſpecus, penetrale, receſſus: fit à κλθω, κλύω Occulto, abſcondo, κρύπτω, καλύπτω: abhinc κλθθος Latebra.

Κείμενος Poſitus, η, ον, præſ. part. à κεῖμαι Jaceo, poſitus ſum, pendeo, deſideo, κείσομαι, Imperf. ἐκείμην.

Corporis an ſolus perſenſerat ille dolores?
Mœror quoque *animum* preſſerat luctu gravi.
Cur pater *inſontem* voluit tam triſtia ferre?
Per iſta nobis *venia* parta eſt *ſontibus*.
Nulláne pax pretio niſi *ſanguinis* empta patebat?
Juſtitia ſic ſe ſumma patefecit *Dei*.
Cunctorum culpis an victima ſufficit *una*?
Certè hæc, ab omni parte quæ culpâ vacat.
Qualis erat Chriſtus *ſupremâ* imitandus in horâ?
Patiens, modeſtus, hominum amans, patri obſequens.

Σώματ☉ ἢ μόνοιο βαρύστονα κήδεα τῖσε;
Λύπη δ' ἄμμασε καὶ φρένας πικρῷ βέλει.
Τίπτε Πατὴρ τόσον οἰκτὰ κολάζειν ἤθελ' ἄατον;
[1] Ἡμᾶς ἀπαλλάξειεν ἀτηρὸς ἵνα.
Οὐδὲν ἄποινον ἔην ἀτερ αἵματ☉, ἠδὲ μίαι ἐλπίς;
[2] Οὕτω δίκαι☉ σφόδρα δῆλ☉ ἦν Θεός.
Ἦ πάντων λώβησι μία ἀρκιός ὄφι θυηλή;
[3] Ἦ σαφῶς μί' ἔσ' ἀλώβητ☉ πάνυ.
Οἷον ἔην Χειστὸς παράδειγμα καὶ ἐν βίῳ ἀκρῳ;
[4] Τλήμων, [5] φιλήνωρ, μέδι☉, [6] παῖδὸς κλυών.

Teſtimonia Sacra.

[1] Rom. 3. 24. 25. Eph. 1. 7. Col. 1. 14. 1 Tim. 2. 6. Iſa. 53. 5. 1 Pet. 2. 24. [4] Ὃς τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν αὐτὸς ἀνήνεγκεν ἐν τῷ σώματι αὐτοῦ ἐπὶ τὸ ξύλον, ἵνα ταῖς ἁμαρτίαις ἀπογενόμενοι τῇ δικαιοσύνῃ ζήσωμεν· οὗ τῷ μώλωπι αὐτοῦ ἰάθητε.

[2] Heb. 9. 1 Pet. 1. 19. Ἀλλὰ τιμίῳ αἵματι, ὡς ἀμνοῦ ἀμώμου καὶ ἀσπίλου Χειστοῦ.

[3] 1 Pet. 1. 19. Ὡς ἀμνοῦ ἀμώμου καὶ ἀσπίλου.

[4] Iſa. 53 7. Καὶ αὐτὸς διὰ τὸ κεκακῶθαι οὐκ ἀνοίγει τὸ στόμα αὐτοῦ ὡς πρόβατον ἐπὶ σφαγὴν ἤχθη, καὶ ὡς ἀμνὸς ἐναντίον τοῦ κείροντ☉ ἄφων☉ οὕτως οὐκ ἀνοίγει τὸ στόμα.

[5] Luc. 23. 34. Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἔλεγε Πάτερ ἄφες αὐτοῖς· οὐ γὰρ οἴδασι τί ποιοῦσι.

[6] Math.

[a] Math. 26. 39. Πλὴν οὐχ' ὡς ἐγὼ θέλω, ἀλλ' ὡς σύ.

Sectio vicesima tertia.

221 Βαρύστονος Gravitèr ingemiscens, graves gemitus & suspiria ducens, infelix, miser: fit à βαρὺς, εῖα, ύ, Gravis (in Com. βαρύτερος Gravior, in Superl. βαρύτατος Gravissimus) & στόνος Suspirium, gemitus, quod à στένω Angustus, sup.

Κῆδος, εος, τὸ, Cura, solicitudo, mœror, dolor, exequiæ, funus; κῦδος verò Gloria: abhinc κηδέω Curam gero, curo, κήδομαι, Idem. κῆδος autem à κήδω ango.

222 Λύπη, ης, ἡ, Dolor, animi molestia, & ægritudo; dicitur λύπη, παρὰ τὸ λίην εἰς δάκρυα τοὺ ἄπας. Chrysip. quasi λύσιν, i. e. solutionem totius hominis appellatam putat; itidemq; Socrates: abhinc λυπηρὸς Molestus.

Πικρὸς, ὸν, ὁ, Amarus, contra γλυκὺς Dulcis: Propriè de sapore dicitur; tribuitur etiam odori. Metaphoricè de verbis & factis dicitur: abhinc πικρῶς Amarè, πικρότης Amaritudo.

Βέλος, εος, τὸ, Telum, jaculum, sagitta, hasta missilis. τὸ πόρρωθεν βαλλόμενον, ut Eustath. exponit; est etiam Ictus & dolor ex ictu illatus: fit à βάλλω Jacio.

223 Κολάζω, σω, Punio, castigo; cum Dat. ut κολάζειν πληγαῖς Castigo verberibus; Item coerceo, amputo, ut κολάζειν τὰ δένδρεα Arbores luxuriantes castigare; Item pro συσέλλειν Reprimere: abhinc κόλασις Punitio, castigatio, κόλασμα Pœna.

225 Ἄποινον, ου, τὸ, Pretium Redemptionis, vel pretium quod loco pœnæ debitæ offertur, seu quo pœna debita luitur aut pensatur: fit ab α privante, & ποινὴ Pœna, ultio injuriæ seu peccati, quod à πόνος, quasi dicatur ποινὴ, quoniam omnis pœna cum labore & molestia conjuncta est. Eustath. verò ἄποινα dicta, quasi ἀφοινα ait, Munera quæ dantur ἕνεκα φόνου.

226 Σφόδρα Valdè, vehementèr, impetuosè; Interdum ὁ σφόδρα Vehemens, vel vehementissimus; aliquando σφόδρα, seu σφόδρα γε, Responsioni affirmativæ adhibetur pro admodum maximè: fit à σφοδρὸς Vehemens, validus, vegetus. ἴλλον ἰσχυρὸς, ὀξὺς.

Δῆλος Manifestus, perspicuus, clarus, apertus, notus; φανερὸς· fit παρὰ τὸ δέω τὸ ἐυρίσκω Invenio, ἢ παρὰ τὸ δαλὸς, converso α in η, & mutato accentu, & transposito, vid. Budæum. δῆλος sicut & φανερὸς, & alia ejusdem significationis, cum Participiis cujuslibet temporis elegantèr conjunguntur, tumq; resolvuntur per Accusat. & Infin. aut Particulam ὡς vel ὅτι, & Indic. ut δῆλός ὅτι παρανομήσας, pro δῆλόν ἐστιν αὐτὸν παρανομήσαι Certum est eum contra Leges fecisse.

227 Λώβησι. Dat. plur. pro λώβαις, à λώβη, ης, Contumelia, nocumentum, jactura. ὕβρεις Mutilatio, vitium, πήρωσις Pernicies. Eust. putat λώβη dici per Synæresin quasi λαόβη, ut derivetur à nomine λαὸς, verbo βαίνειν, & sit ἡ εἰς τὸ φανερὸν ὕβρεις, seu ἡ ἐν κοινῷ ὕβρεις, viz. ἡ ἐν μέσῳ βαίνουσα εἰς τινα. significat etiam λώβη Morbum quendam aurium, in qua significatione nonnulli à verbo λοβὸς, quod imam auris partem significat, deduci putant: abhinc ἀλώβητος Illæsus.

Θυηλὴ Sacrificium, victima, hostia, aruspicium, extispicium, vaticinium, quod ex victimis succensis initur, ἢ διὰ θυσιῶν μαντεία. Propriè verò arcula est in qua odoramenta recondunt: fit à θύω, υσω Macto, sacrifico, ut θύειν βοῦν Mactare bovem; Interdum constructur cum Accusativo, causam sacrificii significante, ut θύειν γάμον, i. e. διὰ τὸν γάμον Propter Nuptias sacrificare; Interdum θύω exponitur μαίνομαι, ὁρμῶ furo, impetu quodam feror.

230 Τλήμων, ονος, ὁ ἡ, Patiens, audax, fortis; plerunq; Miser, ærumnosus, patiens, calamitosus: fit à τλάω, per Syncopen ex ταλάω Perfero, patior, perpetior, sup.

Φιλήνωρ Hominum amans; etiam perblandus: fit à φίλος Amicus, & ἀνὴρ Homo, sup.

Morte semel functus mansítne obnoxius orco?
Imò recepit *tertio* vitam die.
Quæ nos edocuit CHRISTO quæ *reddita* vita est?
Certam probavit maximi prolem patris.
Nonne hominem vincit *Cherubinæ* gloria turmæ?
Illum superna castra *venerantur* ducem.
An nostri meminit *cælesti* sede receptus?
Est noster ille *Pontifex* & *Rex* simul.
Haberet nobis quid præstat in *æde Sacerdos*?
Fusi *cruoris* obsecrat pretio Patrem.

Ἢ θανάτῳ ἔνοχος πέλε μόρσιμον ἦμαρ ὁπαπῶν;
[1] Βίον βιτᾶ αὖθις ἀλλ' ἐδίξατο.
Οἷα δίδαχ' ἡμέας χειροῖο παλίμβι αἰών;
[2] Πισὴν μελίσσ Παῖδὸς ἤλεγξεν γονήν.
Ἢ ἐ κρατεῖ ἄνθρωπον φλογερῶν κλέος δῖα φαλάγγων;
[3] Κοσμήτορ αὐτὸν ἐρανῦ σέβει σρατός.
Ἡμείων μέμνηται Ὀλύμπια δώματα ναίων;
[5] Ἱερὺς ἀρ ἡμῖν ὅτι ϗ [4] βασιλὺς ἅμα.
Αἰθερίοις ἱερὺς τί χρίσμη ἐν ὕψεσιν ἡμέας;
[6] Πατέρα χυθέν αἵματ τιμᾷ σρέφ.

Teſtimonia Sacra.

[1] 1 Cor. 15. 4. Καὶ ὅτι ἐγήγερται τῇ τείτῃ ἡμέρᾳ κτ τὰς γραφάς.

[2] Rom. 1. 4. Τῦ ὁρισθέν ὑῦ Θεῦ ἐν δυνάμει κτ πνεῦμα ἁγιωσύνης ἐξ ἀναςάσεως νεκρῶν.

[3] Math. 4. 11. Καὶ ἰδοῦ ἄγγελοι προσῆλθον ϗ διηκόνων αὐτῷ. [13. 14. 24. 31.] Heb. 1. 6. 7. Καὶ προσκυνησάτωσαν αὐτῷ πάντες ἄγγελοι Θεῦ, &c.

[4] 1 Tim. 6. 15. Ὁ μακάριος, ϗ μόνος δυνάσης, ὁ Βασιλὺς τῶν Βασιλευόντων, ϗ Κύριος τῶν κυριευόντων. Heb. 1. 8.

[5] Rom. 8. 34. Heb. 7. 25, 26. & 9. 24. 1 Tim. 2. 5. 1 Johan. 2. 1. 2.

[6] Heb. 9. 12. Οὐδὲ δι' αἵματος τράγων ϗ μόσχων, διὰ δὲ τοῦ ἰδίου αἵματος, &c.

Sectio viceſima quarta.

231 Ἔνοχος, ε, Obnoxius, reus, qui tenetur quaſi vinctus & obſtrictus, ἐνδίκος, ὑπεύθυνος, ὑποκείμενος: fit ab ἐνέχομαι Teneor, vinctus teneor, obnoxius ſum; cum Dat. ut ἔνοχος ἔσαι τῇ κρίσει obnoxius erit judicio.

Μόρσιμος, ε, ὁ ϗ ἡ, Fatalis, mortalis, fato obnoxius, & τὸ μόρσιμον Fatum, neceſſitas: fit à μόρος Fatum, exitium, infortunium, mors, quod à μείρω Divido, partior.

233 Παλίμβιος Redivivus: fit ex πάλιν Iterum, retro, rurſum, & βίος Vita.

Αἰὼν, ῶνος, ὁ Ævum, æternitas, quasi αἰὲν ὤν, inquit Aristot. hinc dicitur ἐξ αἰῶνος ab æterno, εἰς αἰῶνα In æternum, & ἐπ' αἰῶνος, pro eodem; Item seculum, i. e. spatium annorum septuaginta; Item Vita, ut αἰῶνα διάγειν Vitam degere.

235 Φλογεὸς, ᾶ ὁ, Idem quod φλόγεος, & φλογόεις Flammeus, ardens, fervidus, splendidus, fulgidus, rutilis, ruber: fit à φλὸξ, ογὸς, Flamma, sup.

Κλέει dat. à Κλέος Gloria, celebritas, splendor, in plur. κλέα Celebria Gesta, res præclaræ gestæ: fit à κλείω Celebro.

Δῖος, ῖα, ῖον, Jovialis pro Διϊος, per Contract. Jove progenitus, divinus, præstantissimus, dius: fit à Ζεὺς, Gen. Διὸς, Dat. Διΐ, Accus. Δία, Voc. Ζεῦ Jupiter, & apud Poetas pro Ζεύς dicitur Ζηὼ, ηὼς, ηὶ, ῆῶα· Doricè Ζὰν, ανὸς, ανὶ, ᾶνα. Dicitur Ζεὺς, vel à verbo Ζῆν Vivere, quod omnia faciat ζῆν, i. e. vivere; vel quasi Δεῦς à δεύω, i. e. rigo, vel à δέος, i. e. formido, quia formidabilis est; vel à ζέω, i. e. Ferveo.

Φάλαγξ, αγγος, Phalanx, legio, acies, turma; item araneus: abhinc φαλαγγίτης Miles legionarius, φαλαγγηδὸν Turmatim.

236. Στρατὸς, ῦ, ὁ, Exercitus, copiæ militares, seu terrestres, seu navales. ἐξάγειν στρατὸν Educere exercitum: abhinc στρατεία Expeditio, militia; unde ὁρμᾶν στρατείαν Expeditionem suscipere. Propriè de expeditione pedestri dicitur.

287 Ὀλύμπιος, ι, ὁ, Cœlestis, Olympum incolens: fit ab Ὄλυμπος Olympus Thessaliæ, vel Macedoniæ mons altissimus cujus vertex Cœlum attingere videtur, quasi ὁλόλαμπος, quod ibi lucidus semper sit aër, nulliq; unquam nubibus obfuscetur aut πυρὶ τὸ ὀλλύειν τοὺ ὦπας, quod ibi præ frigore oculi perdantur: hinc pro cœlo Poetæ usurpant, quâ in significatione dictum volunt Ὄλυμπον quasi ὁλόλαμπτον, quod totum Cœlum stellis fulgeat.

Δῶμα, ατος, τὸ, Domus, pro quo per Apocopen metri gratia dicitur δῶ: factum est ex δυημα, exempto μ & η, cum ο pro Crasin concreto: fit à δέμω Struo, ædifico, inusitatum, est praeter-præteritum perfectum, & aor 1. vox autem media, activam habens significationem, usitata est.

Ναίων Habitans, Part. præs. τὸ ναίω Habito, incolo, Poeticum est, & usurpatur cum Præpositione, ut ναίων χθ' πλόλον, & sine præp. ut hic: fit secundum Eustath, à verbo νῶ, νήσω, quod est σωρεύω Glomero, acervo, cumulo. Ναίων planè Hebræa vox יָנוּר Habitare, mirâ affinitate Vau & Jod, unde etiam Naioth.

240 Στρέφω, ψω, Verto, verſo, flecto, torqueo, laxo, ango, cogito, καθ' ἑμαυτὸν ἔστρεφον Mecum ipſe animo verſabam; Item verſutè ago, Idem quod κλέπτω: abhinc στροφὴ Verſio.

Quæ bona *Regali* nobis demittit ab arce?
Manu *tuetur* ſubditos, hoſtes fugat.
Ergo inconſpicuus ſublimi in ſede manebit?
Dum reddat illum priſtinis *nubes* locis.
Cur igitur CHRISTUS *telluris* regna reviſet?
Ut *mortuis* jus dicat & *viventibus*.
Spiritus ille quis eſt quem tertia ſancta notat vox?
Vis unica atq; unanima Patris & Filii.
Virgineone prior fuit iſta potentia partu?
Vatum entheata quippe movit pectora.

Ἐκ θρόνου ὑψιμέδων τίνα δῶρα χέῃ βασιλεὺς ὥς;
[1] Χερσὶν ἀμωμήτῃ λαὸν, [2] ἐχθροὺς δάμναται.
Τοὔνεκ' ἄορτος ἐν ὑψιλόφοις μενεῖ ἄστρασι τῆλε;
[3] Ἕως ἂν παλαιοῖς χωρίοις δώσῃ νέφος.
Τίπτε πάλιν Χριστὸς γαίης ὅπι πείρατα νοσεῖ;
[4] Εὖτ' ἂν κείνῃ ζωούς τε καὶ τεθνηκότας.
Οἱ τί ἦ τοῦτο θήλυ βίτον ἱερὸν ἔνορμα Πνεύματος;
[5] Ἰὸς ὅτι σύμφρων καὶ μία Πατρὸς καὶ Κόρης;
Ἦ πέλε παρθενικῆς δυνάμεις περτέρα τοκετοῖο;
[6] Αὐτὴ περφητῆσι εἰσέπνευσε γόφρένας.

Teſtimonia Sacra.

[1] Acts 9.4, 5, & 13.11. Pſal. 21.8, 9. Pſal. 110. 1, 2, 5, 6. Apoc. 12.5. & 17.14.

[2] Acts 9.17. Act. 23.11. Acts 7.55. 56.

[3] Acts 3.21. Ὃν δεῖ οὐρανὸν μὲν δέξασθαι ἄχρι χρόνων ἀποκαταστάσεως πάντων. Act. 1.11.

[4] Math. 25.31. Ὅταν ἔλθῃ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐν τῇ δόξῃ αὐτοῦ, καὶ πάντες οἱ ἅγιοι ἄγγελοι μετ' αὐτοῦ. Act. 17.31.

[5] Johan. 14.16. Καὶ ἐγὼ ἐρωτήσω τὸν πατέρα, καὶ ἄλλον παράκλητον δώσει ὑμῖν [17.] Τὸ πνεῦμα τῆς ἀληθείας. Johan. 15.26.

Ὅταν ἡ ἔλθῃ ὁ παράκλητος ὃν ἐγὼ πέμψω ὑμῖν, παρὰ τοῦ πατρὸς ἐκεῖνος μαρτυρήσει περὶ ἐμοῦ.

[6] Heb. 3. 7. Διὸ καθὼς λέγει τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον, Σήμερον ἐὰν τῆς φωνῆς αὐτοῦ ἀκούσητε. 1. Pet. 1. 10. Περὶ ἧς σωτηρίας ἐξεζήτησαν καὶ ἐξηραύνησαν προφῆται οἱ περὶ τῆς εἰς ὑμᾶς χάριτος προφητεύσαντες. [11.] Ἐραυνῶντες εἰς τίνα ἢ ποῖον καιρὸν ἐδήλου τὸ ἐν αὐτοῖς πνεῦμα Χριστοῦ, προμαρτυρόμενον τὰ εἰς Χριστὸν παθήματα, καὶ τὰς μετὰ ταῦτα δόξας. 2 Pet. 1. 21. Οὐ γὰρ θελήματι ἀνθρώπου ἠνέχθη ποτὲ προφητεία, ἀλλ' ὑπὸ πνεύματος ἁγίου φερόμενοι ἐλάλησαν οἱ ἅγιοι Θεοῦ ἄνθρωποι.

Sectio vicesima quinta.

241 Θρόνος, ου, ὁ, Thronus, sella, solium, sedes augusta; item dignitas ipsa illius qui est in tali sede; item θρόνος τοῦ Θεοῦ, i. e. Cœlum. Dicitur θρόνος, quasi θρᾶνος, à θράω Sedeo, καθέζομαι, Verbum inusitatum, præter. aoristum 1. med. ἐθρησάμην.

243 Ὑψίλοφος, ου, ὁ καὶ ἡ, Epithet. Loci sublimis, quasi dicas, Qui cristam, vel verticem, aut cacumen in alto habet: fit ab ὕψι altè, & λόφος Crista: In Jumentis dicitur Cervix: λόφοι etiam dicuntur Colles & Tumuli, qui & γήλοφοι seu γεώλοφοι: Metaphoricè etiam sumitur, ut ῥήματα λόφους ἔχοντα, i. e. Verba elata, superba.

Τῆλε Procul, longè. Superlat. τήλιστα Maximè procul, longissimè: abhinc τηλοῦ & τηλόθι, Idem: Interdum cum Gen. ut τηλόθι πάτρης Procul à patria. apud Hom.

244 Ἕως & Poeticè εἷος, Idem quod ὡς, ex quo factum est per Att. Pleonasm. τοῦ ε, ut, dum, usq;, interim, cum Gen. item sine casu; est & ἕως, ω, ἡ, Aurora, apud Oratores pro ἠὼς, & contractè ὦς.

Χωρίον, ου, τὸ, Locus, locus munitus, regio, ager, campus, castellum: fit à χῶρος Locus, τόπος Ager, spatium, διάστημα Tractus soli, ὡρισμένον χωρίον Prædium.

Νέφος, εος, τὸ, Nebula, Nubes; etiam dicitur de ingenti & confertâ multitudine: Metaphoricè etiam de Nube frontis, νέφος ὀργύων. Sunt qui derivari dicunt ex νε, particula privativa, & φάος Lux; est enim constipatior aeris pars quâ lux partim obscuratur. Eustath. à νίφειν derivari scribit, significante βρέχειν Ningo, madefacio, irrigo, pluo.

245

245 Νωξέω, ἤσω, Redeo, eo, tendo, παρέρχομαι, ἀφίημαι, ὑποστρέφω, ἀνακομίζομαι· Item proficiſcor, ſicut & νέομαι, & νείσομαι, unde hoc derivarunt quidam: abhinc νόστος Reditus; Item Dulcedo, ſuavitas: νόστιμος Rediturus, aut qui redire poteſt; item ſuavis, dulcis.

246 Εὖτ' pro εὖτε, aliquando eſt Adverbium temporis, & ſignificat ὅτε καὶ ὁπηνίκα Quando, quum: Interdum eſt Adverbium ſimilitudinis, cui reſpondet ὣς, ὡ'ρα· pro eodem dicunt Poetæ ἧυτε, & Poetica & Ionica Dialyſi ἠΰτε, ut, ſicut, velut, ὡς, ὥσπερ, καθάπερ,

248 Ἶς, ἰνὸς, ἡ, Fibra; Item ἶς Robur, vires, apud Poetas, quoniam virium corporis pars bona conſiſtit in fibris, ſeu iis partibus quæ fibras multas habent & nervoſæ ſunt: abhinc ἶνις exponitur νέος υἱὸς & βρέφος Infans, hinc originem traxiſſe putatur, quia filii ſunt vis, roburq; parentum.

250 Προφήτης Propheta, qui futura prædicit, divinus, antiſtes, interpres, vates; pro Poeta etiam accipitur: olim dicebatur ὁ βλέπων, qui jam πρόφητης, Cap. 9. Lib. 1. Reg. fit à πρὸ, & φημὶ Dico: abhinc προφητεύω Futura prædico, vaticinor, præſagio.

Præcipuum CHRISTUS *biſſex* quid ſpondet amicis?
Majora dona, júſq; donandi *alteros*.
Qui *radii* ex iſto fluxerunt igne micantes?
Medicina, linguæ, orâcla, furiarum fuga.
Quid ſanctum nunc *flamen* agit ceſſantibus ipſis?
Adhuc *docet*, nos & *juvat* ſolatio.
Nonne ſatis verum nobis ſacra pagina monſtrat?
Torpet *papyrus* deſtituta Spiritu.
Non opis eſt *noſtræ* documentis credere Chriſti?
Sine ejus aurâ nemo eum *dominum* vocat.

Ἔξοχα δὴ Χριστὸς τίνα δώδεκα νεῦσε φίλοισιν;
Μείζω χαρίσματα καὶ διώαμιν ἄλλοις νέμξν.
Πυρσὸς ἀπορρῶγες τότε τίνες ἔκρεον αὐγαί;
Θεραπεῖα, γλῶσαι, θέσφατα, φυγὴ δαιμόνων.
Κείνων παυομένων, ἀγία τίνα μέμβλετο Πνοιᾷ;
Ἡμᾶς διδάσκει κἄτι, κἄτι παρκαλεῖ.

H

5 Ἦ ἴσχαρον ἐκ ἀρκεῖ ῥήτρης ἐνὶ θεσπεσίης;
6 Ἀρχεῖ τὸ γράμμα πνεύματος τητώμενον.
5 Ἦ ἐχ ἡμεῖς δυνάμεθα πιθέσθαι δόγμασι Χειρῶ;
7 Οὐκ ἂν καλοίης Κύειον Πνοιᾶς ἄτερ.

Teſtimonia Sacra.

1 Johan. 14. 12. Ὁ πιστεύων εἰς ἐμὲ, τὰ ἔργα ἃ ἐγὼ ποιῶ, κἀκεῖνος ποιήσει, καὶ μείζονα τούτων ποιήσει.

2 Act. 8. 17. Τότε ἐπετίθουν τὰς χεῖρας ἐπ' αὐτοὺς, καὶ ἐλάμβανον πνεῦμα ἅγιον.

3 Math. 16. 17. Σημεῖα δὲ ταῦτα τοῖς πιστεύσασι παρακολουθήσει, ἐν τῷ ὀνόματί μου δαιμόνια ἐκβαλοῦσι, γλώσσαις λαλήσουσι καιναῖς.

4 5 Johan. 15. 26. Ὁ δὲ παράκλητος ὃν ἐγὼ πέμψω ὑμῖν παρὰ τοῦ πατρός, τὸ πνεῦμα τῆς ἀληθείας.

6 Johan. 6. 63. Τὸ πνεῦμά ἐστι τὸ ζωοποιοῦν, &c. 2 Cor. 3. 6. Οὐ γράμματος, ἀλλὰ Πνεύματος, τὸ γὰρ γράμμα ἀποκτείνει, τὸ δὲ πνεῦμα ζωοποιεῖ.

7 1 Cor. 12. 3. Οὐδεὶς δύναται εἰπεῖν Κύριον Ἰησοῦν εἰ μὴ ἐν πνεύματι ἁγίῳ.

Sectio viceſima ſexta.

251 Δώδεκα Duodecim, quaſi δυώδεκα: fit à δύω Duo, Poeticè δύω & δέκα Decem; quod fit à δέχομαι Accipio, quod Denarius capit omnes numeros: Idem valet δυωκαίδεκα.

Νεῦσε Promiſit, Ionicè pro ἔνευσε, 3. ſing. aor. 1. Indic. act. τοῦ νεύω, νεύσω Innuo, annuo, promitto, inclino, in qua ſignificatione uſitatius eſt. Dicitur etiam de iis qui præ pudore aut mœrore oculos in terram demittunt: abhinc νεῦμα & νεῦσις Nutus.

252 Μείζω Majora. Accuſ. plur. neut. Gen. μείζονα, μείζοα, μείζω, à μείζων, μείζονος, ὁ καὶ ἡ καὶ τὸ μεῖζον Major & majus, compar. à poſitivo μέγας Magnus, μεῖζον πολλῷ τῷ μέζω, Elegantèr dictum pro πολλῷ μεῖζον ἐστι Multo majus eſt. Nomina enim exceſſus ponuntur in Dativo. Sup. μέγιστος.

Χάεισμα

Χάρισμα, ατος, τὸ, Donum, quod aliquis gratificando donavit: fit à κεχάρισμαι, 1. perſ. præt. τῦ χαρίζομαι, ίσομαι, κεχάρισμαι Gratificor, rem gratam facio, obſequium aliquod præſto, dono, largior: fit à χάρις, ιτος Gratia. ſup.

253 Πυρσὸς, ὁ, Fax. Dicitur & in plur. πυρσοὶ Faces, ignes: abhinc πυρσόω Facem accenſam extollo, vel præfero: fit à πῦρ, πυρὸς, τὸ, Ignis; etiam Febris, quod à πυρόω, inuſitato, Uro, vel πρήθω Incendo. Gr. Gr. Rud. pag. 18.

Ἀποῤῥώξ, ῶγος, ὁ ἡ, ſignificat & ſubſtantivè Stilla, ſtiria, fluxus, fragmentum, propago; & adjectivè Deductus, originem habens, profectus, derivatus, eruptus. Quidam hoc ab ἀποῤῥήσσω, vel ἀποῤῥήγνυμι deducunt abrumpo, diſrumpo, frango. Alii ab ἀποῤῥέω Effluo, defluo, emano.

Αὐγὴ, ῆς, ἡ, Splendor, αὐγὴ ἡλίου Splendor Solis; etiam Dies; Item αὐγαὶ in plur. Oculi. Sunt qui deducunt ab ἄγω duco, utpote δι' ἧς ἀγόμεθα Per quem ducimur. Alii verò deducunt ab αὔω Splendeo; abhinc αὐγήεις Splendidus, φαυγάζω Illuſtro, illumino.

254 Θεραπεία, ας, ἡ, Famulatus, miniſterium, cultus, obſervantia; etiam Remedium, ſanatio, medela, ut hic: fit à θεραπεύω Curo, i. e. Remedia morbo adhibeo, ſano, medeor, Thema eſt θεράπων. ſup.

Φυγὴ, ῆς, ἡ, Fuga: fit à verbo φεύγω Fugio; etiam Reus ſum: inde & ὁ φεύγων Reus, unde ἐπεξιέναι & ἐπεξέρχεσθαι τῷ φεύγοντι eſt reum peragere, i. e. eum non ante dimittere, quam damnatus fuerit: ἀποφεύγειν autem eſt ἀπολύεσθαι Abſolvi.

Δαίμων, ονος, ὁ ἡ, Deus, Genius, Lar, ſapiens, quaſi δαήμων, i. e. Sciens; Dæmonibus enim antiquitas humanarum artium inventionem tribuebat: fit à δαίω Scio.

255 Κεινῶν παυομένων Ceſſantibus ipſis, pro ἐκείνων παυομένων, Gen. plur. (abſolutè poſit. pro quo Atticè Acc. uſurpatur. Gr. Gr. Rud. pag. 158.) Particip. præſ. paſſ. τῦ παύω finem impono, ceſſare facio, & neutraliter Ceſſo, deſino, & παύομαι, Idem.

Μέμβλεο, per Syncopen & Pleonaſmum τῦ β, pro μεμέλησο, pluſquamp. à μέλομαι Curo. ſup. Μέμβλεο, Præt. Imp. 3. ſing. à Μέμβλομαι, quod ut μέμβλω Verbum eſt Poeticum à μέλω in Præt. med. μέμολα, inde per Syncopen τῦ ο, & Epentheſin τῦ C formatur Verbum Μέμβλω.

Κἄτι, pro καὶ ἔτι, Ionicè.

257 Ῥήτρα, ας, ἡ, Conventio, ὁμιλία Pactum, commentarius,

rius, pactio, σωθήκη, etiam dicendi licentia, decretum, ſcriptura, σύγγραμμα· fit ex ῥέω, i. e dico, loquor. ſup.

Θεσπιέπεια, ας, ἡ, Fatidica, vaticina, divino ore loquens: fit ex θέσπις Divinus, vates, & ἔπω Dico, loquor.

258 Ἀργεῖ Otioſus eſt, 3. ſing. præſ. Indic. τ ἀργέω, ήσω, Ceſſo, ab omni opere deſiſto, otioſus ſum: fit ab ἀργὸς, ab opere immunis, otioſus, ignavus, ſegnis, quod factum eſt per Craſin ab ἀεργὸς, idem; hoc autem ab α privante & ἔργον Opus.

Τηλωμένος Privatus, præſ. part. paſſ. τῦ τηλόω, ήσω, Privo, στείσκω, etiam quæro, tento, & in paſſiv. τητῶμαι Privor, careo. Conſtruitur cum Gen. Verba enim privandi Genitivum poſtulant. Gr. Gr. Rud. pag. 144. Abhinc τήτη Privatio, inopia.

259 Δόγμα, ατος, τὸ, Placitum, decretum, dogma, ſententia, dictum, ἀπὸ τ δοκεῖν, quod opinari ſignificat. Paulus Apoſtolus ferè in malam partem δόγμα accipit, pro legibus quæ non Dei, ſed hominum arbitrio præſcribuntur.

260 Κύειος Dominus, qui aliquem habet in poteſtate, ut Tutores & Curatores, qui κύειοι dicebantur; Item Authenticus, authoritate & poteſtate præditus. Plerunq; Genitivum habet affixum, ut πόλεων χ τόπων κύειοι· fit à κύρος Authoritas, principatus, poteſtas, arbitrium; ἀξίωμα, βεβαίωσις Dominium: abhinc κυείως cum poteſtate. Item propriè

An non ingenii ſibi ſufficit ipſa facultas?
Superna non admittit *huic* vitæ ſtudens.
Spiritus ergo ſuo perfundit lumine mentem?
Sanè, & refingit inſuper præcordia.
Ecquid opem pietas jam non incredula poſcit?
Et *velle* & *agere* donat adjutor Deus.
Humani prosúntne, Dei poſt cœpta, labores?
Ita eſt: *requirens* repetit, *orans* accipit.
Quid fiet ſi dura animum certamina vexent?
Vigili & *precanti* dat Deus victoriam.

Ἦ ἔχ ἅλις ἐς τ ἔργον πέλεται φύσις αὐτοδίδακτος;
Ἐξεκτός ὅτι πνεῦ ἄνω τὰ νῶ φρονῶν.
Τέυχα Πνεῦμ' ἀκτῖσι φαιδρύνῃ φρένα λαμπρῇς;
Ναί. καὶ καθαπλάπῃ καρδίαν μυχαιτάτην.

265 Ἢ κατέχει Θεῦ νῶι ἀκέοντες ἄπιστοι ;
[1] Δίδωσι πρόφρων καὶ θέλγει παρὼν Θεός.
Ἢ πόνοι ἀνθρώπων τί Θεῦ μὴ δῶρον ὀνᾶσι ;
Οὕτως [4] ἐρευνῶν εὗρεν, αὐτῶν ἔλλαβε.
Ποῖ ζέπομψω χαλεποῖς ὅτε θυμὸς ἀτύζετ' ἀέθλοις ;
270 [5] Ἀρώμψω νήφων τ' ἀειρεῖ ἂν λάβοι.

Teſtimonia Sacra.

[1] 1 Cor. 2. 14. Ψυχικὸς δὲ ἄνθρωπος οὐ δέχεται τὰ τοῦ πνεύματος τοῦ Θεοῦ.

[2] Joh. 3. 5. Ἐὰν μή τις γεννηθῇ ἐξ ὕδατος καὶ πνεύματος, οὐ δύναται εἰσελθεῖν εἰς τὴν Βασιλείαν τοῦ Θεοῦ. 1 Joh. 3. 9.

[3] Phil. 2. 13. Ὁ Θεὸς γάρ ἐστιν ὁ ἐνεργῶν ἐν ὑμῖν καὶ τὸ θέλειν καὶ τὸ ἐνεργεῖν ὑπὲρ τῆς εὐδοκίας.

[4] Math. 7. 7. Αἰτεῖτε, καὶ δοθήσεται ὑμῖν. Ζητεῖτε, καὶ εὑρήσετε· κρούετε, καὶ ἀνοιγήσεται ὑμῖν.

[5] Math. 26. 11. Luc. 21. 36. Col. 4. 2. 1 Pet. 5. 8.

Sectio viceſima ſeptima.

261 Αὐτοδίδακτος Qui ſuâ ipſius induſtriâ rem aliquam didicit ; quaſi à ſeipſo doctus. A Budæo exponitur ſuâpte naturâ aliquid faciens : abhinc αὐτοδιδάκτως ſua ſponte, naturæ inſtinctu, ab αὐτὸς ipſe, & διδακτὸς doctus. Thema eſt διδάσκω Doceo.

262 [2] Ἄδεκτος, ος, ον, exponitur Non acceptus, aut receptus, ſeu admiſſus ; Item activè, qui non accepit, expers, exors, ab α privante, & δέχομαι Capio, accipio.

[2] Ἄνω Supra, ſuperius, ſurſum ; cui opponitur κάτω ; interdum in eadem ſententia copulantur, ut ἄνω καὶ κάτω πλανῶμαι Surſum deorſum vagor ; ſignificat tam in loco, quam ad locum, & jungitur cum articulo, ut ὁ ἄνω, vel ἡ ἄνω ſuperior, & τὸ ἄνω ſuperius, & τὰ ἄνω ſuperiora, ut hic : fit à præpoſitione ἀνὰ, ut & κάτω à κατὰ.

Νῶι Nunc, in præſens, hoc tempore ; Interdum præfixum habet articulum, ut ἄνω· ut hic, τὰ νῶι, vel τανῦν præſentia.

263

263 Ἀκτὶν, ῖνος, ἡ, pro quo etiam dicitur ἀκτὶς Radius Solis: capitur etiam pro radio fulminis: abhinc ἀκτινωτὸς Radiatus. Derivatur ab ἄγω ſignificante fero, quia Radii Solis omnia permeant, & quacunq; feruntur, vel ab ἀΐσσω Salio, quia ſalit cum impetu radius. In Dativo ponitur, quia Inſtrumentum ſignificat; Dativi enim caſus eſt Cauſa & Inſtrumentum. Gr. Gr. Rud. pag. 157.

264 Μυχαίτατος & μυχοίτατος pro μυχώτατος Intimus, penitiſſimus, intus ſemotus, ἐσώτατος, ἐνδότατος, ἐνδόμυχος, Intus latens. Superlat. grad. à μυχὸς Receſſus, Locus abditus, Penetrale, quod fit ex νυχὸς pro νυκτὸς, Gen. verbi νὺξ Nox, verſo ν in μ, ut ſit ὁ ἐνδότατος καὶ σκοτεινὸς τόπος Locus intimus & tenebroſus, vel ex μύω Claudo, quaſi locus clauſus & occultus.

265 Χατέω, ήσω, ηκα, Egeo, indigeo, opus habeo, ut πάντες ὑπ Θεῶν χατέυσ' ἀνθρωποι Omnes divino auxilio indigent, Poeticum eſt; cum Gen. jungitur, ut & omnia copiæ & inopiæ verba. Vide Gr. Gr. Rud. pag. 143. ubi pro regendi (levis eſt Typographi lapſus) lege Egendi, ut patet exemplo.

Οὐκέτ' pro οὐκέτι, Idem quod diviſim οὐκ ἔτι, & junctim μηκέτι Non amplius, non jam, ex οὐκ & ἔτι Amplius, adhuc, præterea: abhinc κατι, Attica Synalœpha pro κὴ ἔτι & amplius.

266 Παρὼν, όντος Præſens, qui intereſt vel interfuit, adveniens, part. præſ. τῦ πάρειμι Adſum, ἐγγὺς εἰμι Inſto, offeror, aſſiſto, interſum, ex παρὰ Ad, & εἰμὶ Sum.

268 Ἐρεύνων Inquirens, Part. præſ act. τῦ ἐρευνάω, ῶ, Indago, Veſtigo, ſcrutor, perſcrutor, inquiro. ζητῶ fit ab ἐρέω, ex quo primum fit ἐρευάω, per Epentheſin τῦ υ (ut ex χέω fit χευάω) deinde per Epentheſin τῦ ν, fit ἐρευνῶ; ut ex ἴκω, ἰκνῶ, & οἴχνῶ ex οἴχω: abhinc ἐρευνητὴς, & ἐρευνητὴρ Scrutator, indagator.

Εὗρεν Invenit. 3. ſing. aor. 2. Indic. act. τῦ εὑρίσκω, εὑρήσω, εὕρηκα, tanquam ab εὑρέω, ῶ. Propriè ſignificat Invenire inveſtigando & quærendo; Item caſu reperire à canibus ſumptum, qui εὑρῖνες dicuntur, quod olfactu inveſtigent & inveniant: abhinc εὕρημα Inventum, εὕρησις Inventio, quæ fiunt à præt. paſſ. in quo & aor. ε non mutatur, ratione augmenti, quia ε eſt dipthongus immutabilis, ſed Atticè mutatur in ευ.

Αἰτῶν Petens, Partic. præſ. τῦ αἰτέω, αἰτήσω, ἤτηκα, α enim Dipthongus eſt immutabilis, & in augmento mutatur in η. Significat Peto, poſtulo, poſco: cum duplici Acuſ.

cuſ. ut αἰτεῖν τοὺ Θεὸς τἀγαθὰ A Diis bona petere: Dicitur etiam αἰτῶ τῦτο παρὰ σῦ Peto hoc abs te: abhinc αἴτημα & αἴτησις Petitio.

Ἔλλαβε Accepit, poeticè pro ἔλαβε, 3. ſing. aor. 2. Indic. act. Ϝ λαμβάνω Capio, accipio, ſup.

269 Χαλεπὸς, ἡ, ὁ, Difficilis, pernitioſus, noxius, gravis, ſævus, arduus, iracundus, aſper, durus, qui magno labore fit. χαλεπὴ, ſcil. ὁδὸς Via quæ cum labore tranſitur. Comp. χαλεπώτερος, ſup. χαλεπώτατος Moleſtiſſimus (ubi finale ο mutatur in ω, ob penultimam brevem ε) fit à χαλέπτω Damno afficio, infeſto, quod ſecundum Martinium fit à χολὴ Bilis.

Ἀτύζεϊ' pro ἀτύζεται Perturbatur. 3. ſing. præſ. Indic. paſ. Ϝ ἀτύζω Turbo, terreo, metu percello, obſtupefacio; ἀτύζομαι Perturbor, terreor; Item metuo, horreo, ab ἄτη Damnum.

Ἄεθλος, ου, ὁ, ἆθλος, ἀγὼν Certamen, labor, ludi, opus. Euſtathius ait ἀέθλους appellari, quaſi ὃς οὐκ ἂν τὶς ἐθέλοι Quos quis nolit, ut ſit ex α privativ. & verbo ἐθέλω Volo, ἄεθλον, in neut. genere pro præmio certaminis accipitur, & derivatur ex α epitatico, & ἐθέλειν, ut ſit quaſi quod quis valde velit aut cupiat, τὸ παγὺ ἐθελητὸν; item ex τλῶ tolero, factum eſt τλὸν, & α præfixo, ἄτλον, & mutato τ in θ, ἄθλον.

270 Ἀρώμϑ Precans, vota faciens, Part. præſ. τὸ ἀρέομαι, ῶμαι Precor, imprecor; ἀρὴ, ἀρὰς Imprecari diras: fit ab ἀρὰ Preces, vel ſupplices preces, imprecatio, Diræ; Item noxa, damnum. Verùm potiùs ab אָרַר Maledixit.

Νήφων Vigilans, part. præſ. à νήφω Sobrius ſum (cui opponitur μεθύω Ebrius ſum) etiam dicitur de eo qui vigilans eſt & providus, ac ſe cautè gerit: abhinc νῆψις Sobrietas, νηφάλιος Sobrius.

Ἀειρεῖ', pro ἀειρεῖα, Plur. ab ἀειρεῖον Præmium fortitudinis, præmium quod datur fortitudinis ergò; item pro alio etiam præmio accipitur: fit ab ἀειρείη Fortitudo, ſerenitas, quod ab ἀειρεύω fortiſſimè me gero: hoc vero ab Ἄρης, εος, ὁ, Mars, prælium, vulnus, plaga, cædes quæ fit vulnerando.

Spiritus ille animis quæ dat ſolatia noſtris?
Deum eſſe nobis velle perpetuò *patrem*.

Aſt

Aſt ubi repperies hanc Sancti Numinis auram?
Cœtu in piorum cujus ipſa eſt vinculum.
Ille Dei populus quâ ſe regione coërcet?
Cuncta implet orbis ſpatia quâ CHRISTUS ſonat.
Nonne Deus *Solymos* proprio ſibi fœdere junxit?
Olim: ſed iſta *ſepta* CHRISTUS diruit.
An non lex igitur *Moſi* quæ tradita durat?
Priora ſcita fœdus antiquat *novum*.

Πνεῦμα τὸ δ' ἡμετέρης τίνα φάρμακα φρεσὶν ὀπάζῃ;
[1] Πατέρα γενέσθ' διὰ τέλους ἡμῖν Θεόν.
Πῆ δ' ἅγιον τόδε Πνεῦμά τις εὖ διζήμενος εὕροι;
[2] Ἐν εὐσεβῶν, ἧς δεσμός ἐσ', ἐκκλησία.
Θεσπέσιος δ' ἔτος ναίει τίνα γαῖαν ὅμιλος;
[3] Οἰκεμένης μὲ πάντοθ' ἁ Χειρὸς κλύει.
Οὐχὶ Θεὸς Σολύμοις ἰδίης ἐξείλετο σπονδῆς;
Πάλαι· [4] τὸ δ' ἐξέφρασε Χειρὸς τοιχίον.
Ἦ ἐκ ἄρα Μωσῆος νῦν ἱερὰ τάγματα μίμνει;
[5] Σπονδὰς παλαιὰς καιν' ἀκυρεῖ ξύμβολα.

Teſtimonia Sacra.

[1] Rom. 8. 15, 16. Ἀλλ' ἐλάβετε πνεῦμα υἱοθεσίας ἐν ᾧ κρά-ζομεν Ἀββᾶ ὁ Πατήρ [16] Αὐτὸ τὸ πνεῦμα συμμαρτυρεῖ τῷ πνεύματι ἡμῶν ὅτι ἐσμὲν τέκνα Θεοῦ.

[2] Eph. 4. 3. Σπουδάζοντες τηρεῖν τὴν ἑνότητα τοῦ πνεύματος ἐν τῷ συνδέσμῳ τῆς εἰρήνης.

[3] Math. 8. 11. Πολλοὶ ἀπὸ ἀνατολῶν καὶ δυσμῶν ἥξουσι, καὶ ἀνακλιθήσονται μετ' Ἀβραὰμ, καὶ Ἰσαὰκ, καὶ Ἰακὼβ ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν. Joh. 10. 16. Καὶ ἄλλα πρόβατα ἔχω ἃ οὐκ ἔστιν ἐκ τῆς αὐλῆς ταύτης κἀκεῖνά με δεῖ ἀγαγεῖν, καὶ τῆς φωνῆς μου ἀκούσουσι, καὶ γενήσεται μία ποίμνη εἷς ποιμήν. Gal. 4. 27.

[4] Eph. 2. 14. Αὐτὸς γάρ ἐστιν ἡ εἰρήνη ἡμῶν, ὁ ποιήσας τὰ ἀμφότερα ἕν, καὶ τὸ μεσότοιχον τοῦ φραγμοῦ λύσας

[5] Gal. 4. 9. Πῶς ἐπιστρέφετε πάλιν ἐπὶ τὰ ἀσθενῆ, καὶ πτωχὰ στοιχεῖα. Heb. 8. 13. Ἐν τῷ λέγειν καινὴν πεπαλαίωκε τὴν πρώτην.

Sectio

Sectio viceſima octava.

271 Φάρμακον, ου, τὸ, Medicamentum, venenum, vox eſt ambigua & anceps; Interdum enim in bonam partem pro medicamento ſalutari; interdum in malam, pro medicina lethali, ſeu vulgò dicto veneno: Quando medicinam ſignificat, dicitur quaſi φέρων ἄκος Remedium afferens; quando venenum, quaſi φέρων ἄκος Dolorem ferens; hinc φαρμακόεις Medicamentarius.

Ὀπάζει, Dat, præbet. 3. ſing. præſ. Indic. act. τῦ ὀπάζω Do, præbeo, παρέχω, δίδωμι, aliquando διώκω Perſequor, inſequor; Interdum pro κατα φέρεσθαι Deorſum ferri: fit ab ἕπω, ſeu potius ἕπομαι Sequor, ſeu ἕπω Adminiſtro.

273 Διζήμενος Perquirens. Part. præſ. à δίζημαι vel δίζομαι Idem quod activ. δίζω Quæro, ζητέω Indago, perſcrutor, ſector, exquiro, poſco: hinc διζήμων, ὁ χ᾽ ἡ, Quæſitor, veſtigator, ἀναποδίζω Diligenter perpendo.

275 Ὅμιλος Cœtus, multitudo, turma, turba; ſæpe dicitur de multitudine militum, ſeu agmine aut turma: fit, quando de cœtu intelligitur, περὶ τὸ ὁμῦ εἰλεῖσθαι, i. e. Simul congregari; quando de multitudine militum, περὶ τὸ ὁμῦ τὰς ἴλας βάλλειν, A turmis jungendis: abhinc ὁμιλία Ipſa actio verſandi in cœtu hominum, converſatio, conſuetudo, congreſſus, commercium, & peculiariùs Colloquium, confabulatio, conſuetudo quæ eſt per Colloquium, neq; id ſolum, ſed ea etiam conſuetudo quæ eſt Præceptori cum Diſcipulo in eo docendo, atq; adeo, ipſa docendi actio, ac proinde per ſimilitudinem concio ſeu oratio quæ à Verbi Divini Miniſtro habetur ad populum, docendi illius gratiâ, δημηγορία.

276 Οἰκουμένη, ης, ἡ Orbis Terrarum, orbis habitatus, terra habitabilis, loca culta; hic intelligitur γῆ: fit ab οἰκέομαι Habitor, inhabitor, incolor, quod ab οἶκος Domus: abhinc οἰκουμενικὸς, Ad Orbem terrarum pertinens, ut οἰκουμενικὴ σύνοδος Conſilium in quod totus terrarum orbis coit.

Πάντοθ᾽, pro πάντοθε, vel πάντοθεν ubiq;, undiq;, undiquaq;: fit ex πᾶς, πᾶσα, πᾶν Omnis.

277 Σόλυμοι Solymi, Gens Judæorum, qui ſic denominantur à Σόλυμα Salem, vel Jeruſalem, Gentis hujus Metropolis:

fit ab Heb. שָׁלֵם Salem, Pſ. 76. 2. Dicitur etiam Hebraicè יְרוּשָׁלַם Jeruſalem, à יִרְאֶה Videbit, & שָׁלוֹם Pax, vel שָׁלַם perfecit, quaſi viſio pacis, vel perfecta; etiam in forma Duali יְרוּשָׁלַיִם ob duas Urbis partes, ſcil. שָׁלֵם in monte Sion ſita, & יִרְאֶה Montem Moria qui poſtea Sioni junctus & incluſus

Ἐξεῖλεσο Exemit, aor. 2. Indic. med. Verbi ἐξαιρέω Educo, eximo, eruo, extraho, aufero, ab ἐξ & αἱρέω, ήσω (aor. 2. ἕλον, fut. 2. ἑλῶ ab inuſitato ἕλω, quæ tamen tempora magis recepta ſunt quam quæ ab αἱρῶ deducuntur) Capio, prehendo, corripio, invado, occupo, deturbo, everto, expugno.

278 Ἐξέπερσε Vaſtavit, diruit, 3. ſing aor. prim. act. τὸ ἐκπέρθω, ἐρσω, Everto, expugno, deſtruo, depopulor, diripio devaſto, ab ἐκ & πέρθω Vaſto, perdo, quod fit ex πρήθω, facta Metatheſi, & βοπῆ literarum; ſolent enim incendi urbes ab hoſtibus quæ vaſtantur & evertuntur: abhinc πολίπορθος Urbium everſor & expugnator.

Τοιχίον, ν, τὸ, Parvus paries, parvus murus: fit à τοῖχος Paries, murus, lateralis aut tranſverſus (ut τειχίον, à τεῖχος) Quidam & τεῖχος & τοῖχος à τεύχω Struo, deducunt; alii ex τεῖχος, τοῖχος derivant, ε in ο mutato, quum ſignificationem affinem inter ſe habeant: Rectiſſimè autem & τοῖχος & τεύχω à טוּחַ oblinere, τεῖχος Paries, à טִיחַ Tectorium.

279 Μωσεύς, ῆος, Moſes, Nomen proprium Ducis Iſraelitici populi: fit ex Heb. מֹשֶׁה Moſes, quod à מָשָׁה Traxit, extraxit, quia ex aquis extractus fuit.

Τάγμα, ατος, τὸ, Præceptum, mandatum; etiam Ordo, cohors, agmen, acies, turma, legio, λεγεὼν· fit à τάττω Mando, ordino, conſtituo: hinc τάξις Ordo.

Παλαιὰς, παλαιὸς, ὰ, ὸν, Vetus, antiquus, à παλαι antiquitùs, quod deſcendit planiſſimè à בָּלָה Inveteraſcere. Martin. hinc & πολιὸς Canus, à בָּלָה Inveteraſcens.

280 Καιν' pro καινὰ Nova, ſubaud. ξύμβολα, Plur. neut. à καινὸς Novus, recens (cui opponitur παλαιὸς Vetuſtus) νέος etiam Novus; ſed reſpondet Senio, & competit iis qui ſentiunt atitem: abhinc καινῶς Novè, novo modo, καινόω Novo, vel renovo, innovo.

Ἀκυρεῖ Abrogat, 3. ſing. præſ. Indic. act. τὸ ἀκυρόω Anti-

quo

quo, detraho authoritatem, & irritum facio, quod aliquando fuerit comprobatum abrogo, exauthoro, authoritate privo: fit ex ἀκυρὸς Abrogatus, irritus, antiquatus, obsoletus, quod ex ἀ priv. & κῦρος Authoritas, Potestas.

Ξύμβολον, υ, τὸ, Atticè pro σύμβολον Pactum, conventum, nota, signum, indicium, argumentum, conjectura, atq; id omne quod à sociis in commune confertur, sive sint pecuniæ, aut cibi ad vescendum in convivio; sivè verba ad sermocinandum; sive nota quædam solis amicis communis, veluti ea qua milites utuntur in excubiis & vigiliis nocturnis, ut Inimicos à suis discernere possint. Christiani in Ecclesiâ primitivâ Apostolorum symbolo, quasi quâdam notâ, eos qui Christi fidem receperant, ab Idololatris & Infidelibus discernebant: fit à συμβάλλω Conjicio, confero.

Sabbata nunc, ubi nunc signum *genitale* remansit?
His abdita *umbris* ipsa *res* nobis data est.
Sanctorum quæ sunt hominum communia nôsti?
Bona *hujus* ævi, sed magis *cœlestia*?
Hujus militiæ numeros quæ *tessera* signat?
CHRISTI innocentis *corpus* & fusus *cruor*.
Hisne datur tanto post mortem tempore vesci?
Vini atq; *panis* scilicet sub imagine.
Quid par *corpus* habent & *sanguis* & *esca* metumq;?
Quòd ista *corpus*, illa *mentem* nutriunt.

Σάββαθα νυῦ, τέλη αἱματόεντά τε πῆ βεβάασι;
[1] Δέδοται τὸ σῶμα λανθάνον σκιῶν ὕπο.
Ἥ᾽ γνως ἀβρεκέως ἀμῶν τίν᾽ ἔασι τὰ κοινά;
[2] Τᾶ νυῦ βίᾳ, μᾶλλον ᾗ χρήματα θατέρᾳ.
Τᾶ ᾗ τί μὰν ξυώθημα σεβεπᾶ σφρηγίσαθο τάξις;
[3] Χειροῖ ἀμέμπᾳ σῶμά θ᾽ αἷμά τ᾽ ἔκχυτον.
Ἥ᾽ δωατὸν μὴ κὴ θάνατον νυῦ φῦ δὲ πάσασδς;
[4] Οἶνᾳ ὕπο καρτᾳ μυσικῶν ἐνδαλμάτων.
Σῶμα κὴ αἷμα, πόσις κὴ βρῶσις ἦ ἂν λόγον ἔσι;
[5] Ταχέῖγα σῶμα, ταῦτα Φυχλὼ βέφθ.

Teſtimonia Sacra.

[1] Col. 2. 14, 16, 17.—Ἅ ἐστι σκιὰ τῶν μελλόντων, τὸ δὲ σῶμα τοῦ Χριστοῦ.

[2] 2 Cor. 8. 13. 14.—Ἀλλ' ἐξ ἰσότητος, ἐν τῷ νῦν καιρῷ τὸ ὑμῶν περίσσευμα, εἰς τὸ ἐκείνων ὑστέρημα, ἵνα καὶ τὸ ἐκείνων περίσσευμα γένηται εἰς τὸ ὑμῶν ὑστέρημα· ὅπως γένηται ἰσότης.

[3] Math. 26. 26, 27. Λαβὼν ὁ Ἰησοῦς τὸν ἄρτον, καὶ εὐλογήσας, ἔκλασε, καὶ ἐδίδου τοῖς μαθηταῖς, καὶ εἶπε, Λάβετε, φάγετε, τοῦτό ἐστιν τὸ σῶμά μου. [27] Καὶ λαβὼν τὸ ποτήριον, καὶ εὐχαριστήσας, ἔδωκεν αὐτοῖς, λέγων, πίετε ἐξ αὐτοῦ πάντες, τοῦτο γάρ ἐστι τὸ αἷμά μου.

[4] 1 Cor. 11. 24, 25, &c.

[5] 1 Cor. 10. 16. Τὸ ποτήριον τῆς εὐλογίας ὃ εὐλογοῦμεν, οὐχὶ κοινωνία τοῦ αἵματος τοῦ Χριστοῦ ἐστι; τὸν ἄρτον ὃν κλῶμεν, οὐχὶ κοινωνία τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ ἐστι;

Sectio viceſima nona.

Σάββατον, ου, τὸ, Sabbatum, requies. Hebræa vox eſt, a qua ſignificatur Quies; nam eo die, nempe ſeptimo cujuſq; hebdomadæ, fas non erat quicquam agere. Plut. innuere videtur σάββατον dici à σαβάζειν Bacchari, quòd Judæi eo die ſe invicem ad largiùs bibendum ſoliti eſſent invitare: fit verò ab Heb. שַׁבָּת Ceſſatio, requies.

Αἱματόεντα Cruenta, num. plur. neut. Gen. ab αἱματόεις, εσσα, εν Cruentus, ſanguinolentus, αἱματηρὸς: fit ab αἷμα Sanguis, cruor, cædes, homicidium; Item Conſanguinitas; Item Genus, ſemen: fit ἀπὸ τοῦ αἴω, fortaſſe propter colorem cujus ſanguis fomes eſt.

Βεβάασι, 3. plur. à βέβαα Ivi, perf. med. ut quidam volunt, ſed ut alii malunt, Ion. pro οβεβήκασι, detracto κ, & η in α mutato, à βαίνω Eo, incedo.

282 Λανθάνον Latens, ſcil. σῶμα, neut. part. præſ. τοῦ λανθάνω (fut. λήσω, à λήθω, unde formatur aor. 2. ἔλαθον) Later, ignotus ſum, cum Participio jungi ſolet, tuncq; Lat inè per Ad-

Adverbium Clam explicatur; ut ἔλαθεν ἀποφυγὼν Clam aufugit; aliquando per Nomen, Imprudens, ut ἔλαθεν εἰς μέσους ἐμπεσὼν τοὺς πολεμίους Imprudens medios in hostes incidit. Λήθω Dor. Λάθω, à לָאַט לָט לוּט Abscondit.

283 Ἀληκέως, Ionicè pro ἀληκῶς Verè, certè, Adverb. ab ἀληκὴς Verus, certus: fit ab α priv. & ἄλεω, i. e. Timeo, quasi ἀλεὴς, & per Pleonasmum ק k, ἀλεκὴς, quoniam qui vera loquuntur non timent nec verentur reprehensionem sicut ii qui mentiuntur: vel à ἔλεχω Curro, ut sit ὁ μὴ παρὰ ἔλεχων τὴν ἀλήθειαν Qui veritatem non transgreditur. Iones in Adverbiis derivatis ab Adjectivis primæ Declinationis Contractorum, ponunt ε ante ως,

285 Ξυνθημα. Att. pro συνθημα Compositum, constitutum, signum, ex συντίθημι, quod ex συν & τίθημι Pono.

Σφρηγίσατο Signavit. 3. sing. aor. 1. Indic. med. Ionicè & Poeticè pro ἐσφραγίσατο, à σφραγίζω, ίσω, ικα Signo, sigillo, insignio, concludo, authoritate comprobo, obsigno, à σφραγὶς, ίδος, Signum, sigillum, Δακτύλιος Signatorium, annulus, seu gemma. σφραγὶς dictum videtur παρὰ τὸ φράττω Munio, Pleonasmo τῦ σ, ut propriè sit signum quo aliquid munimus & confirmamus, seu stabilimus: abhinc σφραγιστὴς Sigillator.

286 Ἀμεμπτος, ν, ὁ, Inculpatus, irreprehensus, de quo nemo conqueri potest; etiam activè, non querelus, minimè querimbundus: abhinc ἀμέμπτως sine crimine, inculpatè, sine querelâ: fit ex α priv. & μεμπτὸς Accusandus, qui reprehensionem meretur; quod ex verbo μέμφομαι Conqueror, accuso, indignor, objicio, vitio verto. Rectiùs autem à מוּם Macula, unde & Μῶμος Qui vitia perscrutatur & inquirit maculas, & apertè ἀμύμων Immaculatus. Cum Dat. μέμφομαί σοι De te queror; etiam Vitupero, atq; tunc cum Gen. ut ὧν ὐδεὶς ἐμέμψατο quos nullus vituperavit.

Ἐκχυτος Profusus, effusus, ab ἐκχύω Effundo, ab ἐκ vel ἐξ, χύω Idem quod χέω Fundo, sup.

287 Πάσασθαι Gustasse, aor. 1. Infin. med. à πάω Gusto, vescor, cum Gen. ut hic, ἧδε πάσασθαι; Etiam possideo, paro, acquiro: abhinc ἄπαστος Jejunè, ἀπαστία Jejunium.

288 Οἶνος, ν, ὁ, Vinum, κεῖθινος οἶνος Cerevisia, temetum, ex hordeo Zythum. Aristophanes vinum vocat Ἀφροδίτης γάλα Veneris lac, hoc versu, ἡδύς τε πίνειν οἶνος Ἀφροδίτης γάλα. fit, ut aliqui ab ὀνέω Juvo, ad quod Etymon inquit Scapula Athe-